

Rocznik Statystyczny Województwa Dolnośląskiego

URZĄD STATYSTYCZNY
WE WROCŁAWIU
STATISTICAL OFFICE
IN WROCŁAW

Statistical
Yearbook
Dolnośląskie
Voivodship

2013

ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO
WE WROCŁAWIU

*EDITORIAL BOARD
OF STATISTICAL OFFICE
IN WROCŁAW*

PRZEWODNICZĄCY

PRESIDENT

Małgorzata Wojtkowiak-Jakacka

REDAKTOR GŁÓWNY

EDITOR-IN-CHIEF

Danuta Komarowska

CZŁONKOWIE

MEMBERS

Beata Bał-Domańska, Sławomir Banaszak, Irena Makiej-Borowiecka, Stanisław Kamiński,
Wacław Mazur, Gabriela Okoń, Anna Staniów, Elżbieta Stańczyk, Halina Urbanek,
Halina Woźniak, Marta Woźniakiewicz, Małgorzata Wysoczańska

SEKRETARZ

SECRETARY

Agnieszka Ilczuk

REDAKTOR TECHNICZNY

TECHNICAL SUPERVISOR

Irena Makiej-Borowiecka

OPRACOWANIE REDAKCYJNE

EDITORIAL ELABORATION

Agata Girul, Halina Urbanek

SKŁAD KOMPUTEROWY I GRAFIKA

TYPE SETTING AND GRAPHIC

Leszek Łukaszewicz

PROJEKT OKŁADKI

COVER DESIGN

Lidia Motrenko-Makuch

DRUK OKŁADKI

PRINTING OF COVER

Zakład Wydawnictw Statystycznych
w Warszawie

*Statistical Publishing Establishment
Warsaw*

**Prosimy o podanie źródła
przy publikowaniu danych US**

***When publishing SO data
please indicate source***

Publikacja dostępna na CD
oraz w Internecie – <http://www.stat.gov.pl/wroc/>

*Publication available on CD-ROM
and at website – <http://www.stat.gov.pl/wroc/>*

Druk: Urząd Statystyczny we Wrocławiu – Oddział w Legnicy, 59-220 Legnica, ul. Jaworzyńska 65.
Printing: Statistical Office in Wrocław – Branch in Legnica, 59-220 Legnica, 65 Jaworzyńska Street.

Szanowni Państwo,

Przekazuję Państwu kolejne wydanie *Rocznika Statystycznego Województwa Dolnośląskiego* w polsko-angielskiej wersji językowej. Tegoroczna edycja, podobnie jak poprzednie, zawiera bogaty zestaw informacji charakteryzujących poziom życia społeczeństwa i stan gospodarki województwa.

Publikację rozpoczynają tablice przeglądowe przedstawiające m.in. najistotniejsze dane w porównaniu do kraju oraz w ujęciu retrospekcyjnym za lata 2000 oraz 2005 – 2012. Szczegółowe dane statystyczne zgrupowano w 23 działach tematycznych, które poprzedzają uwagi ogólne zawierające wyjaśnienia dotyczące terminologii, metodologii i zakresu informacji. Wybrane zjawiska i relacje zilustrowano na mapach i wykresach.

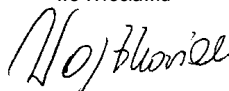
W obecnej edycji Rocznika, na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, uzupełniono zakres dotychczas publikowanych danych o informacje dotyczące gospodarstw domowych i osób niepełnosprawnych. Jednocześnie wykorzystując wyniki Spisu 2011 zaprezentowano zweryfikowane od 2010 r. dane z badania aktywności ekonomicznej ludności i budżetów gospodarstw domowych, a także bilansu zasobów mieszkaniowych.

Rocznik, poza wydaniem książkowym wzbogaconym o płytę CD zawierającą tablice w formacie .xls, dostępny jest również w wersji elektronicznej na stronie Internetowej Urzędu <http://www.stat.gov.pl/wroc> oraz na płycie CD w postaci plików w formacie .pdf.

Uwadze Czytelników pragnę również polecić opracowanie pt. „*Województwo Dolnośląskie 2013 – Podregiony, Powiaty, Gminy*”, będące rozwinięciem Rocznika.

Wyrażam podziękowanie wszystkim osobom i instytucjom, które poprzez dostarczenie danych umożliwiły wzbogacenie treści niniejszej edycji Rocznika.

Dyrektor Urzędu Statystycznego
we Wrocławiu

dr Małgorzata Wojtkowiak-Jakacka

Dear Readers,

I am very pleased to present subsequent bilingual edition of the Statistical Yearbook of Dolnośląskie Voivodship. This year's edition, like the previous ones, includes information characterizing living conditions of society and the state of the economy of the voivodship.

The review tables depicting, i.a., basic data presented against the background of a country and in terms of retrospection for years 2000 and 2005 – 2012, are given at the beginning of the publication. Detailed statistical data have been grouped in 23 chapters, preceded by general notes explaining terminology, methodology and scope of information used in the publication. Selected phenomenons and relations have been illustrated on charts and maps.

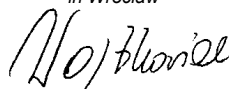
Based on the Population and Housing Census 2011, this edition of the Yearbook includes an extended range of the previously published data, including information on households and disabled persons. Simultaneously, using the results of the 2011 Census, the data concerning the economic activity of the population and household budgets as well as the balance of dwelling stocks were verified since 2010.

This Yearbook, apart from printed edition, which has been broadened with the CD-ROM including tables in Excel (.xls), is also available on the Office's website <http://www.stat.gov.pl/wroc> and on CD-ROM as Acrobat Reader (.pdf file).

I would also recommend the latest edition of 'Dolnośląskie Voivodship 2013 – Subregions, Powiats, Gminas', which may be a supplement to the Yearbook.

I am truly grateful to all the people and institutions, who, through making the data available to us, contributed to the development of present edition of the Yearbook.

Director of the Statistical Office
in Wrocław

Małgorzata Wołtkowiak-Jakacka, Ph.D.

SPIS TREŚCI

CONTENTS

	Strona <i>Page</i>
Przedmowa	Preface 3 – 4
Spis tablic	List of tables 6 – 21
Spis wykresów	List of graphs 22
Skróty i objaśnienia znaków umownych	Abbreviations and symbols 23 – 24
Uwagi ogólne	General notes 25 – 31
 TABLICE PRZEGLĄDOWE	 REVIEW TABLES
I. Województwo na tle kraju w 2012 r.	<i>Voivodship on the background of the country in 2012</i> 32 – 37
Ważniejsze dane o województwie	<i>Major data on the voivodship</i>
II. (2000, 2005 – 2012)	(2000, 2005 – 2012) 38 – 55
 DZIAŁY	 CHAPTERS
I. Geografia	<i>Geography</i> 56 – 60
II. Stan i ochrona środowiska	<i>Environmental protection</i> 61 – 81
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny	<i>Administrative division and territorial self-government</i> 82 – 86
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości	<i>Public safety. Justice</i> 87 – 95
V. Ludność. Wyznania religijne	<i>Population. Religious denominations</i> 96 – 125
VI. Rynek pracy	<i>Labour market</i> 126 – 160
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	<i>Wages and salaries. Social security benefits</i> 161 – 171
VIII. Budżety gospodarstw domowych	<i>Household budgets</i> 172 – 178
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania	<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i> 179 – 192
X. Edukacja i wychowanie	<i>Education</i> 193 – 220
XI. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	<i>Health care and social welfare</i> 221 – 235
XII. Kultura. Turystyka. Sport	<i>Culture. Tourism. Sport</i> 236 – 249
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne	<i>Science and technology. Information society</i> 250 – 265
XIV. Ceny	<i>Prices</i> 266 – 269
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	<i>Agriculture, hunting and forestry</i> 270 – 298
XVI. Przemysł i budownictwo	<i>Industry and construction</i> 299 – 312
XVII. Transport i łączność	<i>Transport and communications</i> 313 – 320
XVIII. Handel i gastronomia	<i>Trade and catering</i> 321 – 325
XIX. Finanse przedsiębiorstw	<i>Finances of enterprises</i> 326 – 338
XX. Finanse publiczne	<i>Public finance</i> 339 – 347
XXI. Inwestycje. Środki trwałe	<i>Investments. Fixed assets</i> 348 – 355
XXII. Rachunki regionalne	<i>Regional accounts</i> 356 – 360
XXIII. Prywatyzacja. Podmioty gospodarki narodowej	<i>Privatization. Entities of the national economy</i> 361 – 371

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY	
Położenie geograficzne	<i>Geographic location</i>	1 56
Powierzchnia i granice w 2012 r.	<i>Area and borders in 2012</i>	2 56
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations</i>	3 57
Najwyższe szczyty górskie	<i>The highest mountain peaks</i>	4 57
Najdłuższe jaskinie w Regionie Sudeckim	<i>The longest caves in Sudety Region</i>	5 58
Ważniejsze przełęcze i kulminacje na drogach ...	<i>Major passes and culminations on the roads</i>	6 58
Ważniejsze rzeki	<i>Principal rivers</i>	7 59
Większe sztuczne zbiorniki i stopnie wodne	<i>Major artificial reservoirs and flow reservoirs</i>	8 59
Temperatury powietrza	<i>Air temperatures</i>	9 60
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, usłonecznienie i zachmurzenie	<i>Atmospheric precipitation, wind velocity, insolation and cloudiness</i>	10 60
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 61
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wykorzystaniu powierzchni województwa (2005, 2010, 2013)	<i>Geodesic status, directions and changes of voivodship land use (2005, 2010, 2013)</i>	1 (11) 68
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i grunty leśne wyłączone na cele nieleśne (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	2 (12) 69
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	3 (13) 69
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	4 (14) 70
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Water consumption for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	5 (15) 70
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling up fish ponds (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	6 (16) 71
Jakość wody z wodociągów dostarczanej ludności do spożycia w 2012 r.	<i>Quality of water supplied to the population for consumption from water-works in 2012</i>	7 (17) 71
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	8 (18) 72
Zakłady odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Plants discharging wastewater by place of discharge and wastewater treatment plants possessed (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	9 (19) 72
Oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Waste water treatment plants (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	10 (20) 73

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.)	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)	
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	11 (21) 73
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2011, 2012) ..	<i>Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	12 (22) 74
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Waste generated and landfilled up to now (accumulated) as well as their storage yards areas (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	13 (23) 75
Odpady według rodzajów w 2012 r.	<i>Waste by type in 2012</i>	14 (24) 75
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Legally protected areas possessing unique environmental value (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	15 (25) 76
Parki narodowe (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>National parks (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	16 (26) 76
Rezerwy przyrody (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Nature reserves (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	17 (27) 77
Parki krajobrazowe (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Landscape parks (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	18 (28) 77
Pomniki przyrody (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Monuments of nature (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	19 (29) 77
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarcę wodnej (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Outlays on fixed assets on environmental protection and water management (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]</i>	20 (30) 78
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	21 (31) 79
Kierunki finansowania z wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Financing directions of the voivodship environmental protection and water management fund (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	22 (32) 81
Wpływy z opłat i kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Receipts from fees and fines for environmental protection and water management funds (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	23 (33) 81
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 82
Jednostki administracyjne województwa (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Administrative units of voivodship (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	1 (34) 84
Gminy w 2012 r.	<i>Gminas in 2012</i>	2 (35) 84
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2012 r.	<i>Powiats and cities with powiats status in 2012</i>	3 (36) 84
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2012 r.	<i>Councillors of organs of local self-government entities in 2012</i>	4 (37) 85
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Paid employment, wages and salaries in the public administration (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	5 (38) 86

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE	
Uwagi ogólne	General notes	x 87
Przestępstwa stwierdzone przez policję i prokuraturę w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (2005, 2010, 2011, 2012)	Ascertained crimes by the police and prosecutor's office in completed preparatory proceedings (2005, 2010, 2011, 2012)	1 (39) 98
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez policję i prokuraturę (2005, 2010, 2011, 2012)	Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the police and prosecutor's office (2005, 2010, 2011, 2012)	2 (40) 91
Wpływ spraw do sądów powszechnych (2005, 2010, 2011, 2012)	Incoming cases in the common courts (2005, 2010, 2011, 2012)	3 (41) 91
Wpływ spraw do sądów powszechnych w 2012 r.	Incoming cases in the common courts in 2012 ...	4 (42) 92
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2005, 2010, 2011, 2012)	Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation (2005, 2010, 2011, 2012)	5 (43) 92
Załatwione sprawy rodzinne (2005, 2010, 2011, 2012)	Resolved family cases (2005, 2010, 2011, 2012)	6 (44) 93
Sprawy rodzinne załatwione w 2012 r.	Family cases resolved in 2012	7 (45) 93
Podmioty w Krajowym Rejestrze Sądowym (2005, 2010, 2011, 2012)	Entities of in the National Judicial Register (2005, 2010, 2011, 2012)	8 (46) 94
Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej (2005, 2010, 2011, 2012)	Registered activity of the State Fire Service (2005, 2010, 2011, 2012)	9 (47) 94
Miejsca powstania pożarów i miejscowych zagrożeń oraz straty materialne (2005, 2010, 2011, 2012)	Type of places where fires and local threats occurred and material losses (2005, 2010, 2011, 2012)	10 (48) 95
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE	CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS	
Uwagi ogólne	General notes	x 96
Ludność (2005, 2010, 2011, 2012)	Population (2005, 2010, 2011, 2012)	1 (49) 101
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2005, 2010, 2011, 2012)	Working and non-working age population (2005, 2010, 2011, 2012)	2 (50) 101
Ludność według płci i wieku (2005, 2010, 2011, 2012)	Population by sex and age (2005, 2010, 2011, 2012)	3 (51) 102
Miasta i ludność w miastach (2005, 2010, 2011, 2012)	Towns and urban population (2005, 2010, 2011, 2012)	4 (52) 103
Gminy zamieszkanke przez ludność wiejską (2005, 2010, 2011, 2012)	Gminas and rural population (2005, 2010, 2011, 2012)	5 (53) 103
Mediana wieku według płci (2005, 2010, 2011, 2012)	Median age by sex (2005, 2010, 2011, 2012)	6 (54) 103
Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego faktycznego (2002, 2011)	Population aged 15 and more by de facto marital status (2002, 2011)	7 (55) 104
Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia (2002, 2011)	Population aged 13 and more by education level (2002, 2011)	8 (56) 105
Ludność według identyfikacji narodowo-etynicznych w 2011 r.	Population by the national-ethnic identities in 2011	9 (57) 105
Ludność według głównego źródła utrzymania (2002, 2011)	Population by main source of maintenance (2002, 2011)	10 (58) 106
Gospodarstwa domowe według liczby osób (2002, 2011)	Private households by number of persons (2002, 2011)	11 (59) 106
Gospodarstwa domowe według składu rodzinnego (2002, 2011)	Households by family composition (2002, 2011)	12 (60) 107
Osoby niepełnosprawne (2002, 2011)	Disabled persons (2002, 2011)	13 (61) 107
Ruch naturalny ludności (2005, 2010, 2011, 2012)	Vital statistics (2005, 2010, 2011, 2012)	14 (62) 108
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2005, 2010, 2011, 2012)	Marriages contracted and dissolved (2005, 2010, 2011, 2012)	15 (63) 109

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE (dok.)	CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS (cont.)	
Małżeństwa zawarte według wieku nowożeńców w 2012 r.	<i>Marriages contracted by age of bridegrooms and brides in 2012</i>	16 (64) 109
Małżeństwa zawarte według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców w 2012 r.	<i>Marriages contracted by previous marital status of bridegrooms and brides in 2012</i>	17 (65) 111
Małżeństwa wyznaniowe (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Church or religious marriages (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	18 (66) 112
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa w 2012 r.	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filing petition for divorce in 2012</i>	19 (67) 113
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	20 (68) 114
Urodzenia (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Births (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	21 (69) 114
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Live births by birth order and age of mother (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	22 (70) 115
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Female fertility and reproduction rates of population (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	23 (71) 115
Zgony według płci i wieku zmarłych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Deaths by sex and age of deceased (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	24 (72) 116
Zgony według przyczyn (2005, 2010, 2011)	<i>Deaths by causes (2005, 2010, 2011)</i>	25 (73) 117
Zgony niemowląt według płci i wieku (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Infant deaths by sex and age (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	26 (74) 119
Zgony niemowląt według przyczyn (2005, 2010, 2011)	<i>Infant deaths by causes (2005, 2010, 2011)</i>	27 (75) 120
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Suicides registered by police (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	28 (76) 121
Przeciętne dalsze trwanie życia (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Life expectancy (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	29 (77) 121
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	30 (78) 122
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	31 (89) 122
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	32 (80) 123
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	33 (81) 124
Niektóre wyznania religijne (2010, 2011, 2012) ...	<i>Selected religious denominations (2010, 2011, 2012)</i>	34 (82) 124
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 126
Aktywność ekonomiczna ludności	Economic activity of the population	
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku na podstawie spisu w 2011 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age on the basis of the census in 2011</i>	1 (83) 134
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia na podstawie spisu w 2011 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by educational level on the basis of the census in 2011</i>	2 (84) 135
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według – na podstawie BAEL (2010, 2011, 2012)	<i>Economic activity of the population aged 15 and more – on the LFS basis (2010, 2011, 2012)</i>	3 (85) 137
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2012 r. – na podstawie BAEL	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2012 – on the LFS basis</i>	4 (86) 138

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY (dok.)	CHAPTER VI. LABOUR MARKET (cont.)		
Pracujący	Employment		
Pracujący (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Employed persons (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	5 (87)	139
Pracujący według statusu zatrudnienia (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Employed persons by employment status (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	6 (88)	140
Przeciętne zatrudnienie (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Average paid employment (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	7 (89)	141
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Full- and part-time paid employment (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	8 (90)	142
Przyjęcia do pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Hires (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	9 (91)	143
Zwolnienia z pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Terminations (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	10 (92)	144
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>The graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	11 (93)	146
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwi- dowane w 2012 r.	<i>Job vacancies, newly created and liquidated jobs in 2012</i>	12 (94)	147
Bezrobocie	Unemployment		
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Registered unemployed persons, unemploy- ment rate as well as job offers (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	13 (95)	148
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestro- wani (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	14 (96)	148
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, pozio- mu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Registered unemployed persons by age, edu- cational level, duration of unemployment and work seniority (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	15 (97)	149
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobo- ciu oraz oferty pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Registered unemployed persons benefitting from labour market programme as well as job offers (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	16 (98)	150
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Expenditures of Labour Fund (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	17 (99)	150
Warunki pracy	Work conditions		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2011, 2012]</i>	18 (100)	151
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rol- nictwie) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Contact-mode of injury and causes of accidents at work (excluding private farms in agricul- ture) [2005, 2010, 2011, 2012]</i>	19 (101)	153
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w go- spodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	20 (102)	155
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Persons working in hazardous conditions (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	21 (103)	155
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2012 r.	<i>Paid employees on position for which evalua- tion of occupational risk was done in 2012</i>	22 (104)	157
Choroby zawodowe (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Occupational diseases (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	23 (105)	158
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	24 (106)	159
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Occupational accidents and occupational dis- eases benefits (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	25 (107)	160

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS	
Uwagi ogólne	General notes	x 161
Wynagrodzenia	Wages and salaries	
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2005, 2010, 2011, 2012)	Average monthly gross wages and salaries (2005, 2010, 2011, 2012)	1 (108) 164
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2012 r.	Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2012	2 (109) 165
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2012 r.	Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2012	3 (110) 166
Przeciętne wynagrodzenia brutto za październik 2012 r.	Average gross wages and salaries for October 2012	4 (111) 168
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylowych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2012 r.	Decile earnings (the upper limits of gross wag- es and salaries received by decile) paid em- ployment by great occupational groups for October 2012	5 (112) 169
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits	
Emeryci i renciści (2005, 2010, 2011, 2012)	Retirees and pensioners (2005, 2010, 2011, 2012)	6 (113) 170
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2005, 2010, 2011, 2012)	Gross retirement pay and pension benefits (2005, 2010, 2011, 2012)	7 (114) 171
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DO- MOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS	
Uwagi ogólne	General notes	x 172
Gospodarstwa domowe (2005, 2010, 2011, 2012)	Households (2005, 2010, 2011, 2012)	1 (115) 176
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012)	Average monthly per capita available income of households (2005, 2010, 2011, 2012)	2 (116) 176
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012)	Average monthly per capita expenditures of households (2005, 2010, 2011, 2012)	3 (117) 176
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych ar- tykułów żywnościowych na 1 osobę w gospo- darstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012)	Average monthly per capita consumption of se- lected foodstuffs of households (2005, 2010, 2011, 2012)	4 (118) 177
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2005, 2010, 2011, 2012)	Households furnished with selected durable goods (2005, 2010, 2011, 2012)	5 (119) 178
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodar- stwach domowych (2010, 2011, 2012)	At-risk of poverty rates in households (2010, 2011, 2012)	6 (120) 178
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS	
Uwagi ogólne	General notes	x 179
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure	
Wodociągi i kanalizacja (2010, 2011, 2012)	Water supply and sewage systems (2010, 2011, 2012)	1 (121) 184
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012)	Consumers and consumption of electricity in households (2005, 2010, 2011, 2012)	2 (122) 185
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012)	Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households (2005, 2010, 2011, 2012)	3 (123) 185

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)	
Infrastruktura komunalna (dok.)	Municipal infrastructure (cont.)	
Ogrzewnictwo (2005, 2010, 2011, 2012)	House-heating (2005, 2010, 2011, 2012)	4 (124) 186
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2010, 2011, 2012)	Using water supply, sewage and gas supply systems (2005, 2010, 2011, 2012)	5 (125) 186
Odpady komunalne (2005, 2010, 2011, 2012)	Municipal waste (2005, 2010, 2011, 2012)	6 (126) 187
Nieczystości ciekłe (2005, 2010, 2011, 2012)	Liquid waste (2005, 2010, 2011, 2012)	7 (127) 187
Składowiska odpadów komunalnych (2005, 2010, 2011, 2012)	Landfill sites with municipal waste (2005, 2010, 2011, 2012)	8 (128) 187
Komunikacja miejska (2005, 2010, 2011, 2012) ..	Urban transport (2005, 2010, 2011, 2012)	9 (129) 188
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej i osiedlowej (2005, 2010, 2011, 2012)	Generally accessible and estate urban area green belts (2005, 2010, 2011, 2012)	10 (130) 188
Mieszkania	Dwellings	
Zasoby mieszkaniowe (2005, 2010, 2011, 2012)	Dwelling stocks (2005, 2010, 2011, 2012)	11 (131) 189
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje (2005, 2010, 2011, 2012)	Dwellings in dwelling stocks fitted with installations (2005, 2010, 2011, 2012)	12 (132) 189
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2012 r.	Housing allowances paid out in 2012	13 (133) 190
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe (2005, 2010, 2011, 2012)	Administration of grounds for dwellings construction (2005, 2010, 2011, 2012)	14 (134) 190
Mieszkania, których budowę rozpoczęto (2005, 2010, 2011, 2012)	Dwellings in which construction has begun (2005, 2010, 2011, 2012)	15 (135) 191
Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2010, 2011, 2012)	Dwellings completed (2005, 2010, 2011, 2012)	16 (136) 191
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2005, 2010, 2011, 2012)	Dwellings completed by number of rooms (2005, 2010, 2011, 2012)	17 (137) 192
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION	
Uwagi ogólne	General notes	x 193
Edukacja według szczebli kształcenia (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	Education by level (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	1 (138) 198
Szkoły według organów prowadzących (2010/11, 2011/12, 2012/13)	Schools by school governing authority (2010/11, 2011/12, 2012/13)	2 (139) 200
Uczniowie według grup wieku (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	Pupils and students by age groups (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	3 (140) 202
Współczynnik skolaryzacji (2005/06, 2011/12, 2012/13)	Enrolment rate (2005/06, 2011/12, 2012/13)	4 (141) 202
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	Computers in schools for children and youth and in post-secondary schools (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	5 (142) 203
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2010/11, 2011/12, 2012/13)	Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools (2010/11, 2011/12, 2012/13)	6 (143) 204
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych (2010/11, 2011/12, 2012/13)	Students studying foreign languages in schools for adults (2010/11, 2011/12, 2012/13)	7 (144) 205
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	Education for people with special educational needs (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) ...	8 (145) 205
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze (2005, 2010, 2011, 2012)	Special educational centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres (2005, 2010, 2011, 2012)	9 (146) 206

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE (cd.)	CHAPTER X. EDUCATION (cont.)	
Wychowanie pozaszkolne (2010, 2011, 2012)	Extracurricular education (2010, 2011, 2012)	10 (147) 206
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	Boarding-schools and dormitories of schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	11 (148) 207
Domy i stołówki studenckie (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	Student dormitories and canteens (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	12 (149) 208
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	Students of higher education institutions re- ceiving scholarships (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	13 (150) 208
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	Primary schools for children and youth (ex- cluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	14 (151) 209
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół spe- cialnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	15 (152) 210
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	Basic vocational schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	16 (153) 211
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół za- wodowych dla młodzieży według grup kierun- ków kształcenia (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	Students and graduates of basic vocational schools for youth by fields of education (ex- cluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	17 (154) 211
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	General secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	18 (155) 211
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	Specialized secondary schools for youth (exclud- ing special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	19 (156) 212
Technika oraz szkoły artystyczne ogólnokształ- cące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	Technical secondary schools as well as general art schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	20 (157) 212
Uczniowie i absolwenci techników oraz szkół artystycznych ogólnokształcących dla mło- dzieży według grup kierunków kształcenia (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	Students and graduates of technical secondary schools as well as general art schools for youth by fields of education (excluding spe- cial schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	21 (158) 212
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	Level art schools for children and youth (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	22 (159) 213
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	Post-secondary schools (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	23 (160) 214
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych we- dług grup kierunków kształcenia (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	Students and graduates of post-secondary schools by fields of education (excluding spe- cial schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	24 (161) 214
Szkoły wyższe (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	Higher education institutions (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	25 (162) 215
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	Students of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	26 (163) 215
Absolwenci szkół wyższych według form stu- diów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2011/12)	Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2011/12)	27 (164) 216
Nauczyciele akademicy w szkołach wyższych (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	Academic teachers in higher education institu- tions (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	28 (165) 216

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE (dok.)	CHAPTER X. EDUCATION (cont.)	
Cudzoziemcy – studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	Foreigners – students and graduates by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	29 (166) 217
Studia podyplomowe i doktoranckie (2010/11, 2011/12, 2012/13)	Postgraduate and doctoral studies (2010/11, 2011/12, 2012/13)	30 (167) 217
Studia podyplomowe według grup kierunków kształcenia (2010/11, 2011/12, 2012/13)	Postgraduate studies by fields of education (2010/11, 2011/12, 2012/13)	31 (168) 218
Szkoły dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	Schools for adults (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	32 (169) 219
Wychowanie przedszkolne (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	Pre-primary education (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	33 (170) 220
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE	
Uwagi ogólne	General notes	x 221
Pracownicy medyczni w 2012 r.	Medical personnel in 2012	1 (171) 227
Lekarze specjaliści w 2012 r.	Doctors specialist in 2012	2 (172) 227
Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2012 r.	Out-patient health care in 2012	3 (173) 228
Stacjonarna opieka zdrowotna w 2012 r.	In-patient health care in 2012	4 (174) 229
Szpitala ogólne w 2012 r.	General hospitals in 2012	5 (175) 230
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2005, 2010, 2011, 2012)	Emergency medical services and first aid (2005, 2010, 2011, 2012)	6 (176) 231
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2005, 2010, 2011, 2012)	Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets (2005, 2010, 2011, 2012)	7 (177) 231
Krwiodawstwo (2005, 2010, 2011, 2012)	Blood donation (2005, 2010, 2011, 2012)	8 (178) 232
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2005, 2010, 2011, 2012)	Incidence of infectious diseases and poisonings (2005, 2010, 2011, 2012)	9 (179) 232
Żłobki i kluby dziecięce (2005, 2010, 2011, 2012)	Nurseries and children's clubs (2005, 2010, 2011, 2012)	10 (180) 233
Placówki wsparcia dziennego (2005, 2010, 2011, 2012)	Day-support centres (2005, 2010, 2011, 2012)	11 (181) 233
Rodzinna piecza zastępcza (2005, 2010, 2011, 2012)	Family foster care (2005, 2010, 2011, 2012)	12 (182) 233
Instytucjonalna piecza zastępcza (2005, 2010, 2011, 2012)	Institutional foster care (2005, 2010, 2011, 2012)	13 (183) 234
Pomoc społeczna stacjonarna (2005, 2010, 2011, 2012)	Stationary social welfare (2005, 2010, 2011, 2012)	14 (184) 234
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców (2005, 2010, 2011, 2012)	Stationary social welfare facilities by groups of residents (2005, 2010, 2011, 2012)	15 (185) 235
Świadczenia pomocy społecznej (2005, 2010, 2011, 2012)	Social assistance benefits (2005, 2010, 2011, 2012)	16 (186) 235
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT	
Uwagi ogólne	General notes	x 236
Kultura	Culture	
Książki i broszury wydane (2005, 2010, 2011, 2012)	Books and pamphlets published (2005, 2010, 2011, 2012)	1 (187) 239
Gazety i czasopisma wydane (2005, 2010, 2011, 2012)	Newspapers and magazines published (2005, 2010, 2011, 2012)	2 (188) 239
Biblioteki publiczne (z filiami) [2005, 2010, 2011, 2012]	Public libraries (with branches) [2005, 2010, 2011, 2012]	3 (189) 240

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT (dok.)	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT (cont.)	
Kultura (dok.)	Culture (cont.)	
Muzea (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Museums (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	4 (190) 240
Instytucje paramuzealne (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Museum-related institutions (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	5 (191) 240
Galerie sztuki (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Art galleries (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	6 (192) 241
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Theatres, music institutions, entertainment en- terprises (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	7 (193) 241
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2005, 2009, 2011, 2012)	<i>Cultural centres and establishment, clubs, co- mmunity centres (2005, 2009, 2011, 2012)</i>	8 (194) 241
Kina stałe (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Fixed cinemas (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	9 (195) 242
Abonenci telewizji kablowej (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Cable television subscribers (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	10 (196) 242
Abonenci radiowi i telewizyjni (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Radio and television subscribers (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	11 (197) 243
Turystyka	Tourism	
Baza noclegowa turystyki (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	12 (198) 243
Turyści zagraniczni korzystający z bazy nocle- gowej turystyki (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Foreign tourists accommodated in tourist ac- commodation establishments (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	13 (199) 245
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Occupancy in tourist accommodation estab- lishments (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	14 (200) 246
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Catering establishments in tourist accommoda- tion establishments (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	15 (201) 246
Hotele według kategorii (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Hotels by category (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	16 (202) 247
Sport	Sport	
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe (2006, 2010, 2012)	<i>Physical education organizations and sports clubs (2006, 2010, 2012)</i>	17 (203) 248
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2012 r.	<i>Selected sports fields and kinds of sports in sports clubs a in 2012</i>	18 (204) 248
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁE- CZEŃSTWO INFORMACYJNE	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 250
Nauka i technika	Science and technology	
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności ba- dawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Units and employment in research and devel- opment activity (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	1 (205) 255
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwo- jowej według poziomu wykształcenia (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Employment in research and development ac- tivity by educational level (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	2 (206) 256
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]</i>	3 (207) 257
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin nauk (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012]	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity by field of science (cur- rent prices) [2010, 2011, 2012]</i>	4 (208) 258

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE (dok.)	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY (cont.)	
Nauka i technika (dok.)	Science and technology (cont.)	
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012]	Gross domestic expenditures on research and development activity by source of funds (current prices) [2010, 2011, 2012]	5 (209) 258
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	6 (210) 258
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2011, 2012)	Degree of consumption of research equipment in research and development activity (2005, 2010, 2011, 2012)	7 (211) 259
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2012 r.	Share of net revenues from sales of new or significantly improved products in net revenues from sales in industry in 2012	8 (212) 259
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2010–2012	Innovative enterprises in industry by type of introduced innovation during 2010–2012	9 (213) 260
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Expenditures on innovation activities in industry (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	10 (214) 262
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Expenditures on innovation activities in industry by source of funds (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	11 (215) 264
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2005, 2010, 2011, 2012)	Domestic inventions and utility models (2005, 2010, 2011, 2012)	12 (216) 265
Społeczeństwo informacyjne	Information society	
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne (2005, 2010, 2011, 2012)	Enterprises using selected information and communication technologies (2005, 2010, 2011, 2012)	13 (217) 265
Cele wykorzystania Internetu w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2011, 2012)	Purpose of using the Internet by enterprises (2005, 2010, 2011, 2012)	14 (218) 265
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES	
Uwagi ogólne	General notes	x 266
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2005, 2010, 2011, 2012)	Price indices of consumer goods and services (2005, 2010, 2011, 2012)	1 (219) 267
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2005, 2010, 2011, 2012)	Retail prices of selected goods and services (2005, 2010, 2011, 2012)	2 (220) 267
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2011, 2012)	Average procurement prices of major agricultural products (2005, 2010, 2011, 2012)	3 (221) 269
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2005, 2010, 2011, 2012)	Average marketplace prices received by farmers (2005, 2010, 2011, 2012)	4 (222) 269
DZIAŁ XV. ROLNICTWO. ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY	
Uwagi ogólne	General notes	x 270
Rolnictwo	Agriculture	
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2006-2010, 2010, 2011, 2012)	Trends and major economic and production results in agriculture (2006-2010, 2010, 2011, 2012)	1 (223) 275
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków (2010, 2011, 2012)	Agricultural land area by land type (2010, 2011, 2012)	2 (224) 277

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XV. ROLNICTWO. ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO (cd.)	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY (cont.)	
Rolnictwo (dok.)	Agriculture (cont.)	
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych (2010, 2012)	<i>Farms by area groups (2010, 2012)</i>	3 (225) 277
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej pro- dukcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2009, 2010, 2011]	<i>Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices) [2005, 2009, 2010, 2011]</i>	4 (226) 278
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolni- czej (ceny stałe) [2005, 2009, 2010, 2011]	<i>Structure of gross and market agricultural out- put (constant prices) [2005, 2009, 2010, 2011]</i>	5 (227) 278
Powierzchnia zasiewów (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Sown area (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	6 (228) 280
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Selected crop production and yields (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	7 (229) 281
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw grunto- wych (2006-2010, 2010, 2011, 2012)	<i>Area, production and yields of ground vegeta- bles (2006-2010, 2010, 2011, 2012)</i>	8 (230) 282
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew (2006-2010, 2010, 2011, 2012)	<i>Area, production and yields of tree fruit (2006- 2010, 2010, 2011, 2012)</i>	9 (231) 283
Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owoco- wych i plantacji jagodowych (2006-2010, 2010, 2011, 2012)	<i>Area, production and yields of berry fruit (2006- 2010, 2010, 2011, 2012)</i>	10 (232) 284
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Cattle, pigs, sheep and horses (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	11 (233) 285
Drób (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Poultry (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	12 (234) 285
Produkcja żywca rzeźnego (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Production of animals for slaughter (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	13 (235) 286
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Production of meat, fats and pluck (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	14 (236) 286
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Production of cows' milk and hen eggs (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	15 (237) 287
Ciągniki rolnicze (2005, 2010)	<i>Agricultural tractors (2005, 2010)</i>	16 (238) 287
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (2004/05 2009/10, 2010/11, 2011/12) ...	<i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient (2004/05, 2009/10, 2010/11, 2011/12)</i>	17 (239) 288
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżą- ce) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Value of agricultural products procurement (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]</i>	18 (240) 288
Skup ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Procurement of major agricultural products (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	19 (241) 290
Ekologiczne gospodarstwa rolne (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Organic farms (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	20 (242) 291
Łowiectwo	Hunting	
Ważniejsze zwierzęta łowne (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Major game species (2005, 2010, 2011, 2012) ...</i>	21 (243) 291
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Shoot of main game species (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)</i>	22 (244) 291
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckie- go oraz obwody łowieckie (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Clubs and members of the Polish Hunting Asso- ciation and hunting districts (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	23 (245) 292
Leśnictwo	Forestry	
Powierzchnia gruntów leśnych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Forest land (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	24 (246) 292

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO (dok.)	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY (cont.)	
Leśnictwo (dok.)	Forestry (cont.)	
Powierzchnia lasów	Forest areas	25 (247) 293
Zasoby drzewne na pniu	Growing stock of standing wood	26 (248) 294
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2005, 2010, 2011, 2012)	Renewals, afforestations and other forest breeding work (2005, 2010, 2011, 2012)	27 (249) 295
Pozyskanie drewna (2005, 2010, 2011, 2012)	Removals (2005, 2010, 2011, 2012)	28 (250) 296
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrze- wień (2005, 2010, 2011, 2012)	Trees and shrubs outside the forest and re- movals (2005, 2010, 2011, 2012)	29 (251) 297
Pożary w lasach (2005, 2010, 2011, 2012)	Forest fires (2005, 2010, 2011, 2012)	30 (252) 298
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION	
Uwagi ogólne	General notes	x 299
Przemysł	Industry	
Produkcja sprzedana przemysłu (2005, 2010, 2011, 2012)	Sold production of industry (2005, 2010, 2011, 2012)	1 (253) 302
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	2 (254) 304
Produkcja wybranych wyrobów (2005, 2010, 2011, 2012)	Production of selected products (2005, 2010, 2011, 2012)	3 (255) 304
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (2005, 2010, 2011, 2012)	Average paid employment in industry (2005, 2010, 2011, 2012)	4 (256) 305
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2005, 2010, 2011, 2012)	Average monthly gross wages and salaries in industry (2005, 2010, 2011, 2012)	5 (257) 306
Budownictwo	Construction	
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżą- ce) [2005, 2010, 2011, 2012]	Construction and assembly production (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	6 (258) 308
Produkcja budowlano-montażowa według ro- dzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	7 (259) 308
Budynki oddane do użytkowania (2005, 2010, 2011, 2012)	Buildings completed (2005, 2010, 2011, 2012) ...	8 (260) 310
Budynki oddane do użytkowania według rodza- jów budynków (2005, 2010, 2011, 2012).....	Buildings completed by type of buildings (2005, 2010, 2011, 2012)	9 (261) 311
Przeciętne zatrudnienie oraz przeciętne mie- sięczne wynagrodzenia brutto w budownic- twie (2005, 2010, 2011, 2012)	Average paid employment and average month- ly gross wages and salaries in construction (2005, 2010, 2011, 2012)	10 (262) 312
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNI- CATIONS	
Uwagi ogólne	General notes	x 313
Transport	Transport	
Linie kolejowe eksploatowane (2005, 2010, 2011, 2012)	Railway lines operated (2005, 2010, 2011, 2012)	1 (263) 316
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2005, 2010, 2011, 2012)	Hard surface public roads (2005, 2010, 2011, 2012)	2 (264) 316
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowa- ne (2005, 2010, 2011, 2012)	Registered road vehicles and tractors (2005, 2010, 2011, 2012)	3 (265) 317

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ (dok.)	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS (cont.)	
Transport (dok.)	Transport (cont.)	
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2005, 2010, 2011, 2012)	Regular bus communication lines (2005, 2010, 2011, 2012)	4 (266) 317
Transport samochodowy zarobkowy (2005, 2010, 2011, 2012)	Hire or reward road transport (2005, 2010, 2011, 2012)	5 (267) 317
Ruch pasażerów w Porcie Lotniczym (2005, 2010, 2011, 2012)	Passenger traffic at Airport (2005, 2010, 2011, 2012)	6 (268) 318
Przeładunek ładunków w Porcie Lotniczym (2005, 2010, 2011, 2012)	Freight loaded and unloaded at Airport (2005, 2010, 2011, 2012)	7 (269) 318
Wypadki drogowe i ich ofiary (2005, 2010, 2011, 2012)	Road traffic accidents and their casualties (2005, 2010, 2011, 2012)	8 (270) 319
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów (2011, 2012)	Road accidents by culprits, major causes and types of vehicles (2011, 2012)	9 (271) 319
Łączność	Communications	
Podstawowe usługi pocztowe (2005, 2010, 2011, 2012)	Basic postal services (2005, 2010, 2011, 2012)	10 (272) 320
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2005, 2010, 2011, 2012)	Telephone subscribers and telephone sets (2005, 2010, 2011, 2012)	11 (273) 320
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING	
Uwagi ogólne	General notes	x 321
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Retail sales (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	1 (274) 324
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Retail sales by groups (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	2 (275) 324
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Wholesale in trade enterprises (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	3 (276) 324
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw (2005, 2010, 2011, 2012)	Shops by organizational forms and petrol stations (2005, 2010, 2011, 2012)	4 (277) 324
Gastronomia (2005, 2010, 2011, 2012)	Catering (2005, 2010, 2011, 2012)	5 (278) 325
Magazyny handlowe (2005, 2010, 2011, 2012) ...	Trade warehouses (2005, 2010, 2011, 2012)	6 (279) 325
Targowiska (2005, 2010, 2011, 2012)	Marketplaces (2005, 2010, 2011, 2012)	7 (280) 325
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES	
Uwagi ogólne	General notes	x 326
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2005, 2010, 2011, 2012)	Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors (2005, 2010, 2011, 2012)	1 (281) 330
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sekcji (2005, 2010, 2011, 2012)	Revenues, costs and financial results of enterprises by sections (2005, 2010, 2011, 2012)	2 (282) 331
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2005, 2010, 2011, 2012)	Enterprises by obtained financial results (2005, 2010, 2011, 2012)	3 (283) 332
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2011, 2012)	Economic relations in enterprises (2005, 2010, 2011, 2012)	4 (284) 333
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2005, 2010, 2011, 2012)	Current assets of enterprises (2005, 2010, 2011, 2012)	5 (285) 334
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2005, 2010, 2011, 2012)	Share equity (funds) of enterprises (2005, 2010, 2011, 2012)	6 (286) 336

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES (cont.)	
Kapitał zakładowy spółek (2005, 2010, 2011, 2012)	Share capital of companies (2005, 2010, 2011, 2012)	7 (287) 337
Zobowiązania przedsiębiorstw (2005, 2010, 2011, 2012)	Liabilities of enterprises (2005, 2010, 2011, 2012)	8 (288) 338
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE	
Uwagi ogólne	General notes	x 339
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2011, 2012)	Revenue of local self-government entities budgets by type (2005, 2010, 2011, 2012)	1 (289) 342
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2012 r.	Revenue of local self-government entities budgets by division in 2012	2 (290) 344
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2011, 2012)	Expenditure of local self-government entities budgets by type (2005, 2010, 2011, 2012)	3 (291) 345
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2012 r.	Expenditure of local self-government entities budgets by division in 2012	4 (292) 346
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych (2011, 2012)	Revenue and costs of self-government budgetary establishments (2011, 2012)	5 (293) 347
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS	
Uwagi ogólne	General notes	x 348
Inwestycje	Investments	
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012]	Investment outlays (current prices) [2010, 2011, 2012]	1 (294) 351
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012]	Investment outlays in enterprises (current prices) [2010, 2011, 2012]	2 (295) 352
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012]	Investment outlays in enterprises by groups (current prices) [2010, 2011, 2012]	3 (296) 353
Środki trwałe	Fixed assets	
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2011, 2012]	Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) [2010, 2011, 2012]	4 (297) 354
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2011, 2012]	Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2010, 2011, 2012]	5 (298) 355
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS	
Uwagi ogólne	General notes	x 356
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2009, 2010, 2011]	Gross domestic product (current prices) [2009, 2010, 2011]	1 (299) 359
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2009, 2010, 2011]	Basic elements of production account and generation of income account (current prices) [2009, 2010, 2011]	2 (300) 360
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2009, 2010, 2011)	Nominal income in the households sector (2009, 2010, 2011)	3 (301) 360
DZIAŁ XXIII. PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY	
Uwagi ogólne	General notes	x 361

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XXIII. PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ (dok.)	CHAPTER XXIII. PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY (cont.)	
Prywatyzacja	Privatization	
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	State owned enterprises included in the privatization process from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012	1 (302) 363
Przedsiębiorstwa państwowe sprywatyzowane metodą bezpośrednią i zlikwidowane w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	State owned enterprises privatized by the direct method and liquidated from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012	2 (303) 363
Spółki powstałe w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych i ich prywatyzacja w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	Companies established as a result of the commercialization of state owned enterprises and their privatization from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012	3 (304) 364
Spółki powstałe na bazie majątku sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	Companies established on the basis of the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012	4 (305) 364
Przedsiębiorstwa państwowe według stanu prawno-organizacyjnego w 2012 r.	State owned enterprises by legal and organizational status in 2012	5 (306) 364
Podmioty gospodarki narodowej	Entities of the national economy	
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON (2005, 2010, 2011, 2012)	Entities of the national economy in the REGON register (2005, 2010, 2011, 2012)	6 (307) 365
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2011, 2012)	Entities of the national economy in the REGON register by legal forms and sections (2005, 2010, 2011, 2012)	7 (308) 365
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2011, 2012)	Commercial companies by legal status and sections (2005, 2010, 2011, 2012)	8 (309) 368
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2011, 2012)	Entities of the national economy newly registered by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2011, 2012)	9 (310) 369
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2011, 2012)	Entities of the national economy removed by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2011, 2012)	10 (311) 370

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

		Strona Page
Podział administracyjny województwa dolnośląskiego w 2012 r.	<i>Administrative division of dolnośląskie voivodship in 2012</i>	60
Podział województwa dolnośląskiego według nomenklatury jednostek terytorialnych do celów statystycznych (NTS) w 2012 r.	<i>Division of the dolnośląskie voivodship according to the nomenclature of territorial units for statistical purposes (NTS) in 2012</i>	61
Ludność według płci i wieku w 2012 r.	<i>Population by sex and age in 2012</i>	100
Ruch naturalny ludności (2000 – 2012)	<i>Vital statistics (2000 – 2012)</i>	101
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat (2000 – 2012)	<i>Life expectancy at 0 age (2000 – 2012)</i>	101
Struktura pracujących według sekcji (2005, 2010, 2012)	<i>Structure of employed persons by sections (2005, 2010, 2012)</i>	160
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych (2005, 2010, 2012)	<i>Structure of registered unemployed persons (2005, 2010, 2012)</i>	160
Odchylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w województwie (2005, 2010, 2012)	<i>Relative deviations of average wages and salaries in selected sections from the average wages and salaries in the voivodship (2005, 2010, 2012)</i>	161
Mieszkania wyposażone w instalacje w % ogółu mieszkań w 2012 r.	<i>Dwellings fitted with installations in % of total dwellings in 2012</i>	192
Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2010, 2012)	<i>Dwellings completed (2005, 2010, 2012)</i>	192
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2012/13	<i>Education by educational level in the 2012/13 school year</i>	193
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2012 r.	<i>Land use in agricultural holdings in 2012</i>	298
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2011 r. (ceny stałe)	<i>Structure of market agricultural output in 2011 (constant prices)</i>	298
Struktura produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012]	<i>Structure of construction and assembly production (current prices) [2005, 2010, 2012]</i>	299
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca (2005, 2010, 2012)	<i>Revenue and expenditure of local self-government entities budgets per capita (2005, 2010, 2012)</i>	360
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące) [2009, 2010, 2011]	<i>Structure of gross value added by kind of activities (current prices) [2009, 2010, 2011]</i>	360
Struktura podmiotów gospodarki narodowej (2010, 2012)	<i>Structure of entities of the national economy (2010, 2012)</i>	361

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc <i>thousand</i>	r.	= rok
mln	= milion <i>million</i>	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
mld <i>mrd</i>	= miliard <i>milliard (american billion)</i>	cm	= centymetr <i>centimetre</i>
zł <i>zl</i>	= złoty <i>zloty</i>	m	= metr <i>metre</i>
szt. <i>pcs</i>	= sztuka <i>piece</i>	km	= kilometr <i>kilometre</i>
egz	= egzemplarz	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
kpl	= komplet	ha	= hektar <i>hectare</i>
wol. <i>vol.</i>	= wolumin <i>volume</i>	km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
g	= gram <i>gram</i>	l	= litr <i>litre</i>
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>
dt	= decytona <i>deciton</i>	dm ³	= decymetr sześcienny <i>cubic decimetre</i>
t	= tona <i>tonne</i>	m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>
kWh	= kilowatogodzina <i>kilowatt·hour</i>	dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>
MW·h	= megawatogodzina <i>megawatt·hour</i>	hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>
GWh	= gigawatogodzina <i>gigawatt·hour</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
GJ	= gigadżul <i>gigajoule</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
TJ	= teradżul <i>terajoule</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne <i>and the like</i>
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi <i>among others</i>
h	= godzina <i>hour</i>	np. <i>e.g.</i>	= na przykład <i>for example</i>
d <i>24h</i>	= doba <i>24 hours</i>	tj. <i>i.e.</i>	= to jest <i>that is</i>
		tzn. <i>i.e.</i>	= to znaczy <i>that is</i>

tzw.	= tak zwany	poz.	= pozycja
ceg	= cegła przeliczeniowa materiałów ściennych	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
brick	<i>standard brick unit expressing the quantity of wall building materials</i>	S.A.	= Spółka Akcyjna <i>Joint stock company</i>
t/r	= ton rocznie	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych
t/y	<i>tonnes per year</i>	NUTS	<i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
art.	= artykuł <i>article</i>	EKG	= Europejska Komisja Gospodarcza
cd.	= ciąg dalszy	ECE	<i>Economic Commission for Europe</i>
cont.	<i>continued</i>	EUROSTAT	= Urząd Statystyczny Wspólnot Europejskich
dok.	= dokończenie		<i>Statistical Office of the European Union</i>
cont.	<i>continued</i>	ONZ	= Organizacja Narodów Zjednoczonych
Lp.	= liczba porządkowa	UN	<i>United Nations</i>
No.	<i>number</i>	UE	= Unia Europejska
kk	= Kodeks karny	EU	<i>European Union</i>
kl.	= klasa	UNESCO	= Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury
nr (Nr)	= numer		<i>United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization</i>
No.	<i>number</i>		

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (—)	– zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5. <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit.</i>
(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	– zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	– oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook.</i>
Znak *	– oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych. <i>data revised.</i>
Znak #	– oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
„W tym” „Of which”	– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

- 1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007; wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności – PKD 2004.

PKD 2007, w stosunku do dotychczas stosowanej klasyfikacji PKD 2004, wprowadza zmiany zakresowe polegające na uwzględnieniu nowych grupowań rodzajów działalności (ujęcie nowych, podział lub agregacja dotychczasowych), a także na przesunięciu rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi. Zmiany te powodują również w niektórych przypadkach brak porównywalności danych przy niezmiennych nazwach poziomów klasyfikacyjnych.

W stosunku do PKD dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem:

- **przemysł** – sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”,
- 2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;
- 3) według **sektorów własności**:
 - **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
 - **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

- 1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885), replaced the Polish Classification of Activities – PKD 2004/NACE Rev. 1.1.

PKD 2007/NACE Rev. 2 differs from the previously used PKD 2004/NACE Rev. 1.1 classification in the introduction of changes in scope, i.e. new groupings of activity types (presentation of new types, division or aggregation of the previous ones) as well as transfers of some types of activities between individual classification levels. In some cases these changes result in a lack of comparability of data if the names of classification levels remain unchanged.

In the Polish version of NACE an additional grouping was introduced under the item:

- **industry** – sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”,
- 2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;
- 3) according to **ownership sectors**:
 - **public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,
 - **private sector** – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

3. Dane prezentowane są w układzie **Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS)**, opracowanej na podstawie wspólnej Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 V 2003 r. (Dz. Urz. UE L 154 z 21 VI 2003 r.) z późniejszymi zmianami. NTS obowiązująca od 1 I 2008 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 XI 2007 r. (Dz. U. Nr 214, poz. 1573, z późniejszymi zmianami) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2007 r.

Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) opracowana została w oparciu o istniejący zasadniczy trójstopniowy podział kraju na województwa, powiaty i gminy, przy pomocy którego wyodrębnione zostały także dwa dodatkowe nieadministracyjne poziomy, tj. regiony i podregiony. NTS dzieli Polskę na terytorialne, hierarchicznie powiązane jednostki na 5 poziomach, z czego:

- 3 określono jako poziomy regionalne (regiony, województwa, podregiony),
- 2 określono jako poziomy lokalne (powiaty i miasta na prawach powiatu, gminy).

Regiony (poziom 1) grupują jednostki szczebla wojewódzkiego.

Podregiony (poziom 3) grupują jednostki szczebla powiatowego.

4. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, obejmujących podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- powyżej 49 osób.

5. Dane jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

7. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

3. Data are presented in accordance with the **Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS)**, compiled on the basis of the common classification of territorial units for statistics (NUTS) obligatory in the countries of the European Union according to the Regulation (EC) No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 V 2003 (Official Journal of the EU L 154, 21 VI 2003) with later amendments. NTS in force since 1 I 2008 was introduced by the decree of the Council of Ministers of 14 XI 2007 (Journal of Laws No. 214, item 1573, with later amendments) replacing the NTS in force until 31 XII 2007.

The Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS) was developed basing on the binding three-tier division of the country into voivodships, powiats and gminas – on the basis of which – two additional non-administrative levels were established i.e., regions and subregions. NTS divides Poland into territorial units, hierarchically tied on 5 levels, of which:

- 3 levels were defined as regional (regions, voivodships, subregions),
- 2 levels were defined as local (powiats and cities with powiat status, gminas).

Regions (level 1) grouping voivodships.

Subregions (level 3) grouping powiats.

4. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed** and, unless otherwise indicated, include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- more than 49 persons.

5. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.

6. Data according to NACE Rev. 2 sections as well as according to territorial division are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

7. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD – należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja opracowana na podstawie Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 VII 2010 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537) z późniejszymi zmianami, w miejsce obowiązującej do 30 VI 2010 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług (PKWiU)**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293), w miejsce stosowanej do 31 XII 2008 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie europejskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316 z późniejszymi zmianami);
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2011 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 XII 2010 r. (Dz. U. Nr 242, poz. 1622), w miejsce stosowanej do 31 XII 2010 r.

9. Informacje o **województwie** oraz w podziale na **miasta i wieś** – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w każdorazowym podziale administracyjnym.

Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” – pozostałe terytorium województwa.

10. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own account in order to earn a profit.

8. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specializations Classification**, on the basis of which councillors of organs of local self-government entities are grouped; the classification, compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 VII 2010 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 27 IV 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537) with later amendments, replacing the classification valid until 30 VI 2010;
- 2) the **Polish Classification of Products and Services (PKWiU)**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of the following international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by a Decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293), in place of classification used until 31 XII 2008;
- 3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the European Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a Decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316 with later amendments);
- 5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2011 by a decree of the Council of Ministers, dated 10 XII 2010 (Journal of Laws No. 242, item 1622), in place of classification used until 31 XII 2010.

9. Information about **voivodship** as well as about **urban and rural area** – unless otherwise indicated – is presented according to administrative division in a given period.

The term “urban area” is understood as an area located within the administrative borders of these units, while a “rural area” is understood as the remaining territory of the voivodship.

10. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej brutto – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatek akcyzowy (od wyrobów krajowych, importowanych i nabytych wewnątrzwspólnotowo), cła oraz podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006-2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

12. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

13. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) – według stanu w dniu 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną – jeśli nie zaznaczono inaczej:

- za lata 2005–2009 na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002,
- od 2010 r. na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

*In order to evaluate production and gross value added, unless otherwise indicated, the **basic price** category was implemented.*

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products comprise: VAT on goods and services (on domestic and imported products), excise tax (on domestic, imported and Intra-Community acquired goods), duties and taxes on certain services (e.g. on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

11. Constant prices were adopted as follows:

- 1) agricultural output – average national current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry:
 - 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006-2010.
 - 2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.

12. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices – in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

13. When computing per capita data (per 1000 population, etc.) as of the end of a year, the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production) – as of 30 VI.

For calculations, it was assumed to use the number of population calculated – unless otherwise indicated:

- for the years 2005–2009 on the basis of the Population and Housing Census 2002,
- since 2010 on the basis of Population and Housing Census 2011.

14. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

15. Niektóre dane liczbowe zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

18. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

14. Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

15. Some data are given on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.

16. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".

17. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.

18. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja) INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD – 10 Revision)	
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych
<i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	<i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
<i>Congenital anomalies</i>	<i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych, gdzie indziej niesklasyfikowane
<i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	<i>Symptoms, sign and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES
IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2

sekcje
sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

działy
divisions

Produkcja skór i wyrobów skórzanych	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of pharmaceutical products</i>	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 (dok.)
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES
IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2 (cont.)

działy (dok.)
divisions (cont.)

Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
<i>Manufacture of metal products</i>	<i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodologies and classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R.

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY – stan w dniu 31 XII				
AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION – as of 31 XII				
Powierzchnia w km ²	312679	19947	6,4	Area in km ²
Powiaty	314	26	8,3	Powiats
Miasta na prawach powiatu	65	3	4,6	Cities with powiat status
Gminy	2479	169	6,8	Gminas
Miasta	908	91	10,0	Towns
Miejscowości wiejskie	52577	2530	4,8	Rural localities
Sołectwa	40571	2309	5,7	Village administrator's offices
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA				
ENVIRONMENTAL PROTECTION				
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants by plants of significant nuisance to air quality in thous. t:
pyłowych	52,4	4,0	7,7	particulates
gazowych	216513,7	16039,6	7,4	gases
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3191	224	7,0	Municipal wastewater treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne.....	2316	152	6,6	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów.....	820	68	8,3	with increased biogene removal
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	123123,5	34519,0	28,0	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) in thous. t
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t	9580,9	902,4	9,4	Municipal waste collected ^b (during the year) in thous. t
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				in environmental protection:
w milionach złotych	10127,8	631,2	6,2	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	4,3	3,2	x	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				in water management:
w milionach złotych	2787,9	305,1	10,9	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,2	1,6	x	in % of total investment outlays
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE				
PUBLIC SAFETY				
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych.....	1119803	115116	10,3	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	291	395	x	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	67,8	67,2	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dane szacunkowe.

a Working on sewage network. b Estimated data.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
LUDNOŚĆ POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38533,3	2914,4	7,6	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23336,4	2028,3	8,7	urban areas
wieś	15196,9	886,1	5,8	rural areas
w tym kobiety	19884,0	1512,6	7,6	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	146	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyj- nym (stan w dniu 31 XII)	56,6	54,4	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,0	-1,1	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,2	0,3	x	Internal and international net migra- tion for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 XII) w tys.	13850,5	1005,4	7,3	Employed persons ^{ab} (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagro- dzenie brutto w zł	3530,47	3503,59	99,2	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	2136,8	157,4	7,4	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 XII) w %	13,4	13,5	x	Registered unemployment rate ^b (as of 31 XII) in %
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej	283102,5	14681,4	5,2	water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^c	125580,6	9290,4	7,4	sewage distribution ^c
gazowej	137371,4	8487,8	6,2	gas supply
Zasoby mieszkaniowe ^d (stan w dniu 31 XII):				Dwellings stocks ^d (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach	13722,8	1095,6	8,0	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	356	376	x	per 1000 population
izby: w tysiącach	52332,4	4219,6	8,1	rooms: in thousands
na 1000 ludności	1358	1448	x	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań:				usable floor area of dwellings:
w tysiącach m ²	999659,5	78737,5	7,9	in thousands m ²
na 1000 ludności w m ²	25943	27017	x	per 1000 population in m ²

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. c Łącznie z kolektorami. d Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

a By actual workplace and kind of activity. b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. c Including collectors. d Based on balance of dwelling stocks.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)				
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)				
Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tysiącach	152,9	15,0	9,8	in thousands
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania	4,0	5,2	x	dwellings
izby	16,6	19,3	x	rooms
powierzchnia użytkowa miesz- kań w m ²	406	478	x	usable floor area of dwellings in m ²
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE – stan na początku roku szkolnego				
EDUCATION ^a – as of beginning of the school year				
Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				Pupils and students in schools ^b in thous.:
podstawowych	2160,9	146,9	6,8	primary
gimnazjalnych	1161,7	79,6	6,8	lower secondary
zasadniczych zawodowych ^c	207,9	14,5	7,0	basic vocational ^c
liceach ogólnokształcących ^d	579,7	37,3	6,4	general secondary ^d
liceach profilowanych	14,7	1,4	9,2	specialized secondary
technikach ^e	522,5	36,5	7,0	technical secondary ^e
artystycznych ogólnokształcących ^f	12,8	0,7	5,7	general art ^f
policealnych	334,3	23,2	6,9	post-secondary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^g :				Children attending pre-primary education establishments ^g :
w tysiącach	1216,5	88,4	7,3	in thousands
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	716	717	x	per 1000 children aged 3–6
OCHRONA ZDROWIA ^h I POMOC SPOŁECZNA – stan w dniu 31 XII				
HEALTH CARE ^h AND SOCIAL WELFARE – as of 31 XII				
Pracownicy medyczni ⁱ :				Medical personnel ⁱ :
lekarze	85025	6175	7,3	doctors
lekarze dentyści	12491	911	7,3	dentists
pielęgniarki ^k	211628	17016	8,0	nurses ^k
Przychodnie	19412	1369	7,1	Out-patients departments
Szpitala ogólne	913	80	8,8	General hospitals
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys...	188,8	14,8	7,8	Beds of general hospitals in thous.
Apteki ogólnodostępne ^l	11999	970	8,1	Generally available pharmacies ^l

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1–3 na str. 193. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c–e Łącznie z uczniami: c – szkół specjalnych przysposabiających do pracy, d – uzupełniających liceów ogólnokształcących, e – techników uzupełniających. f Dających uprawnienia zawodowe. g Bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą. h Dane podaje się łącznie z MON, MSW i ABW. i Łącznie z odbywającymi staż; łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgniarska zarejestrowana w Izbach Lekarskich, pielęgniarskich, która realizuje świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji publicznej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. k Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. l Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 13 na str. 223.

a See general notes to the chapter “Education”, item 1–3 on page 193. b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. c–e Including students: c – special job-training schools, d – supplementary general secondary schools, e – supplementary technical secondary schools. f Leading to professional certification. g Excluding pre-primary education in the units performing health care activities. h Data include health care: of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior, the Internal Security Agency. i Include inters; including persons for whom the main workplace are individual medical practice and nurses registered at Chamber of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; excluding persons for whom the main workplace are university, social welfare, public administration or territorial self-government unit or National Health Fund. k Including master nurses. l See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 13 on page 223.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8182	616	7,5	Public libraries (as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	131616,5	9529,7	7,2	Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	768	58	7,6	Museums (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	26709,5	1730,3	6,5	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	447	36	8,1	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	37474,3	3460,8	9,2	Audience in fixed cinemas in thous.
Baza noclegowa turystyki ^a w tys.: miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	675,4	59,1	8,7	Tourist accommodation establish- ments ^a in thous.: number of beds (as of 31 VII)
korzystający z noclegów	22635,4	2186,2	9,7	tourists accommodated
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	14529,4	898,3	6,2	Agricultural land in good agricultural condition (as of June) ^b in thous. ha
pod zasiewami ^c	10431,6	718,3	6,9	sown area ^c
grunty ugorowane	439,9	30,7	7,0	fallow land
uprawy trwałe	398,0	10,2	2,6	permanent crops
w tym sady	368,4	8,7	2,4	of which orchards
ogrody przydomowe	53,5	2,4	4,5	kitchen gardens
łąki i pastwiska	3206,4	136,6	4,3	meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^c w tys. ha:				Sown area (as of June) ^c in thous. ha:
zboża	7704,3	521,0	6,8	cereals
ziemniaki	358,8	26,0	7,3	potatoes
warzywa gruntowe ^d	175,5	8,0	4,6	ground vegetables ^d
Zbiory w tys. t:				Production in thous. t:
zboża	28543,8	2437,5	8,5	cereals
ziemniaki	8740,4	723,7	8,3	potatoes
warzywa gruntowe ^d	4553,2	175,1	3,8	ground vegetables ^d
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	37,0	46,8	126,3	cereals
ziemniaki	244	278	113,9	potatoes
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9163,8	591,3	6,5	Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	1178303,6	107666,3	9,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.	30578	36932	120,8	per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano- montażowej ^e (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^e (current prices):
w milionach złotych	170643,8	13619,3	8,0	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.	4428	4672	105,5	per capita in zł

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. c Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). d Łącznie z ogrodami przydomowymi. e Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. c Excluding permanent crops, and crop area intended for ploughing (green fertilizers). d Including kitchen gardens. e Realized by construction units – by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	SPECIFICATION	
	ogółem total			Polska = 100 Poland = 100
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII				
TRANSPORT AND COMMUNICATIONS – as of 31 XII				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km ...	280719,1	18862,0	6,7	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	91,9	93,5	x	of which improved in %
Samochody zarejestrowane ^a w tys. szt.:				Registered cars ^a in thous. units:
osobowe	18744,4	1443,6	7,7	passenger cars
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	3178,0	225,5	7,1	lorries and road tractors ^b
Placówki dla usług pocztowych ^c	14382	1101	7,7	Postal service offices ^c
Telefoniczne łącza główne ^d :				Fixed main line ^d :
w tysiącach	6177,0	522,7	8,5	in thousands
w tym standardowe łącza główne	5182,0	421,9	8,1	of which standard main line
na 1000 ludności	160	179	x	per 1000 population
HANDEL – stan w dniu 31 XII				
TRADE – as of 31 XII				
Sklepy	357289	27687	7,7	Shops
Liczba ludności na 1 sklep	108	105	x	Population per 1 shop
Targowiska stałe	2215	145	6,5	Permanent marketplaces
FINANSE PUBLICZNE				
PUBLIC FINANCE				
Budżety gmin ^e				Budgets of gminas ^e
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	78407,5	6634,8	8,5	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3022	3162	104,6	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	78491,4	6595,3	8,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3025	3144	103,9	per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	61247,0	4367,2	7,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4865	5344	109,8	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	63730,8	4492,2	7,0	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	5062	5497	108,6	per capita in zł
Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	22522,9	1944,5	8,6	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	868	927	106,8	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	22476,5	1920,6	8,5	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	866	915	105,7	per capita in zł
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	15236,1	1674,2	11,0	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	395	574	145,2	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	15760,5	1687,2	10,7	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	409	579	141,5	per capita in zł

a Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. c Dane dotyczą poczty publicznej i operatorów niepublicznych. d Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Including cars having temporary permissions given at the end of the year. b Including vans. c Data concern operators of the public post office and operators of the non-public. d Data concern operators of the public telecommunication network. e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (dok.)**VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE				
INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				Investment outlays (current prices):
w milionach złotych	237627,3	19615,8	8,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	6167	6729	109,1	per capita in zł
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):
w milionach złotych	2877957,5	228054,2	7,9	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	74688	78252	104,8	per capita in zł
PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ				
PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY				
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji ^a	5901	519	8,8	State owned enterprises included in the privatization process ^a
skomercjalizowane	1761	182	10,3	commercialized
objęte prywatyzacją bezpośrednią	2196	204	9,3	included in direct privatization
w tym sprywatyzowane	2118	204	9,6	of which privatized
poddane likwidacji.....	1944	133	6,8	subject to liquidation
w tym zlikwidowane	1127	72	6,4	of which liquidated
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^b (stan w dniu 31 XII)	3975334	336928	8,5	Entities of the national economy in the REGON register ^b (as of 31 XII)
sektor publiczny	123506	15338	12,4	public sector
sektor prywatny	3851828	321590	8,3	private sector
RACHUNKI REGIONALNE W 2011 R.				
REGIONAL ACCOUNTS IN 2011				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	1528127	131098	8,6	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	39665	44961	113,4	per capita in zł
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	1342386	115163	8,6	in million zlotys
na 1 pracującego w zł	96262	112350	116,7	per 1 employed person in zł
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	934354	72076	7,7	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	24253	24719	101,9	per capita in zł

a W okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.; bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. b Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a From 1 VIII 1990 to 31 XII 2012; excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury. b Excluding persons tending private farms in agriculture.

U w a g a. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za 2000 r. oraz 2005-2009 dokonano przy przyjęciu
N o t e. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 as well as 2005-2009 are based on the revised num

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007
POWIERZ AR					
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	19948	19948	19947	19947
STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL					
Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele:					
produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)					
2		19,3	27,1	29,1	26,5
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	45,0	39,7	38,6	39,3
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w danym roku					
4		19,1	19,1	20,1	19,1
5	w tym do produkcji przemysłowej	4,0	5,4	6,3	5,3
Ścieki przemysłowe i komunalne ^c odprowadzone do wód lub do ziemi:					
6	oczyszczane w % wymagających oczyszczania	95,7	96,3	96,5	94,5
7	nieoczyszczane na 1 km ² w danym roku	0,4	0,3	0,3	0,5
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^d					
8		70,1	74,1	74,6	75,3
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:					
9	pyłowych	20,6	8,0	7,4	6,7
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	111,3	107,4	109,0	98,5
Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					
11	pyłowych	98,8	99,7	99,7	99,7
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	87,1	88,3	89,3	89,7
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^e na 1 km ² w t					
13		1622	1749	1764	1720
Odpady komunalne zebrane ^f (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg					
14		518	309	318	339
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:					
15					
16	służące ochronie środowiska	5,9	3,8	3,9	3,1
17	służące gospodarce wodnej	2,0	1,7	1,4	1,6
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):					
18					
19	w % powierzchni ogólnej	20,1	18,1	18,1	18,1
20	na 1 mieszkańca w m ²	1374	1252	1255	1254
BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC					
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					
21	w liczbach bezwzględnych	119714	123501	119466	112777
22	na 10 tys. ludności	411	427	414	392
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %					
23		54,2	64,3	66,6	66,7

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie bilansów. e Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7 na str. 64. f Dane szacunkowe; w 2000 r. określane jako odpady sta

a From own intakes. b Water withdrawal at intakes before entering the water network. c Since 2010 data are not comparable with data for based on balances. e See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 7 on page 64. f Estimated data; in 2000 defined as

skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.
ber of population, which considers the results of Population and Housing Census of 2002.

2008	2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
CHNIA						
EA						
19947	19947	19947	19947	19947	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ŚRODOWISKA						
PROTECTION						
					Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:	
24,3	23,0	22,0	22,4	20,7	production ^a (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing)	2
38,6	39,3	38,3	37,9	38,7	exploitation of water supply network ^b	3
21,1	20,6	21,3	21,4	20,6	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³	4
6,4	6,0	5,9	6,0	5,4	of which for industrial production	5
					Industrial and municipal ^c wastewater discharged into waters or into the ground:	
93,2	95,1	92,4	97,0	96,2	treated in % of requiring treatment	6
0,5	0,4	0,7	0,3	0,3	untreated per 1 km ² in dam ³	7
76,0	75,9	75,9	76,8	77,2	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^d	8
					Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:	
6,4	5,2	5,2	4,1	4,0	particulates	9
87,9	85,4	82,9	75,8	76,5	gases (excluding carbon dioxide)	10
					Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:	
99,7	99,8	99,8	99,9	99,9	particulates	11
90,4	90,2	90,9	92,3	89,2	gases (excluding carbon dioxide)	12
1691	1670	1682	1758	1731	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) ^e per 1 km ² in t	13
323	344	341	314	310	Municipal waste collected ^f (during the year) per capita in kg	14
					Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:	
3,8	4,1	3,9	3,9	3,2	in environmental protection	15
1,6	1,7	1,6	1,6	1,6	in water management	16
					Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):	
18,0	18,2	18,5	18,6	18,6	in % of total area	17
1250	1260	1268	1272	1273	per capita in m ²	18
PUBLICZNE						
SAFETY						
					Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:	
105351	109336	114342	113332	115116	in absolute numbers	21
366	380	392	389	395	per 10 thous. population	22
67,6	67,7	67,8	68,1	67,2	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %	23

ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. d Ludność korzystająca – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie łye wywiezione; od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów.

previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. d Population connected to – estimated data, the total population – solid waste removed; since 2003 data are not comparable with data for previous years due to a change in the catalogue of waste.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007
LUD					
POPULA					
1	Ludność (stan w dniu 31 XII)	2912195	2888232	2882317	2878410
2	miasta	2083253	2052094	2042653	2033536
3	wieś	828942	836138	839664	844874
4	w tym kobiety	1511411	1501985	1499826	1498947
5	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	108	108	108	109
6	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	146	145	144	144
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):					
7	przedprodukcyjnym	664500	546461	531839	519920
8	produkcyjnym	1810848	1894695	1897543	1898148
9	poprodukcyjnym	436847	447076	452935	460342
10	Małżeństwa na 1000 ludności	5,4	5,2	5,7	6,5
11	Rozwody na 1000 ludności	1,7	2,6	2,6	2,3
12	Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,0	8,9	9,2	9,6
13	Zgony ^b na 1000 ludności	9,7	9,9	10,1	10,4
14	Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,8	-1,0	-0,9	-0,8
15	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	9,6	6,9	6,9	6,9
16	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,7	-0,6	-1,3	-0,5
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momen- cie urodzenia:					
17	mężczyźni	68,8	70,4	70,3	70,4
18	kobiety	77,6	78,9	79,1	79,0
RYNEK					
LABOUR					
Pracujący ^{cd} (stan w dniu 31 XII):					
20	w tysiącach	1025,6	886,5	916,5	970,8
21	w tym kobiety	485,6	411,9	422,6	445,4
22	na 1000 ludności	352	307	318	337
23	w sektorze prywatnym w %	70,8	72,8	73,9	75,4
według rodzajów działalności w %:					
24	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	.	8,4	8,2	7,8
25	przemysł i budownictwo	.	32,3	32,8	33,5
26	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwatero- wanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja	.	26,1	25,9	26,3
27	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ oraz pozostałe usługi ^e	.	33,2	33,1	32,4

a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 2 na str. 96. b Łącznie ze zgonami niemowląt. c Według faktycznego miejsca wyznaczonych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005–2009 – Narodowego Spisu pojęciem „pozostałe usługi” należy rozumieć następujące sekcje PKD: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Administrowanie wodna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

a See general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 2 on page 96. b Including infant deaths. c By actual workplace in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005–2009 – of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Educa-

2008	2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
NOŚĆ^a						
TION^a						
2877059	2876627	2917242	2916577	2914362	Population (as of 31 XII)	1
2027745	2021634	2040412	2034656	2028257	urban areas	2
849314	854993	876830	881921	886105	rural areas	3
1498743	1498730	1513900	1513602	1512612	of which females	4
109	109	108	108	108	Females per 100 males (as of 31 XII)	5
144	144	146	146	146	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	6
511017	504040	507291	501508	495714	Population of age (as of 31 XII):	7
1896611	1893481	1916259	1903301	1887089	pre-working	8
469431	479106	493692	511768	531559	working	9
6,6	6,3	5,6	5,2	5,2	post-working	10
2,2	2,3	2,0	2,0	2,0	Marriages per 1000 population	11
10,4	10,4	10,1	9,5	9,3	Divorces per 1000 population	12
10,6	10,7	10,2	10,1	10,4	Live births per 1000 population	13
-0,2	-0,4	-0,1	-0,6	-1,1	Deaths ^b per 1000 population	14
7,4	6,5	6,1	5,6	6,3	Natural increase per 1000 population	15
-0,4	0,3	0,5	0,4	0,3	Infant deaths per 1000 live births	16
70,4	70,9	71,7	72,1	72,3	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	17
79,0	79,4	80,2	80,5	80,3	Life expectancy at the moment of birth:	18
					males	19
					females	
PRACY						
MARKET						
1010,0	980,5	997,0	1011,3	1005,4	Employed persons ^{cd} (as of 31 XII):	20
464,3	454,9	465,4	472,9	473,7	in thousands	21
351	341	342	347	345	of which women	22
76,5	75,8	76,4	77,6	78,2	per 1000 population	23
7,4	7,5	8,8	8,7	8,8	in private sector in %	24
33,1	32,1	31,6	31,7	31,1	by kind of activities in %:	25
26,1	25,9	25,4	25,3	25,5	agriculture, forestry and fishing	26
33,4	34,5	34,2	34,3	34,6	industry and construction	27
					trade; repair of motor vehicles ^a ; transportation and storage; accommodation and catering ^a ; information and communication	
					financial and insurance activities; real estate activities and other services ^e	

pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.). d Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. e Pod i działalność wspierająca³ⁿ, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”; „Edukacja”, „Opieka zdro-

and kind of activity (since 2004). d Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. e The term "other services" refers to the NACE rev. 2 sections: "Professional, scientific and tion", "Human health and social work activities", "Arts, entertainment and recreation" and "Other service activities".

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007
RYNEK LABOUR					
	Przeciętne zatrudnienie:				
	w przemyśle:				
1	w tysiącach	.	214,7	220,6	236,5
2	na 1000 ludności	.	74,3	76,5	82,1
	w budownictwie:				
3	w tysiącach	.	35,0	37,5	42,6
4	na 1000 ludności	.	12,1	13,0	14,8
	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII)				
5	w tys.	231,7	233,4	185,4	127,5
6	2000 = 100	100,0	100,7	80,0	55,0
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):				
7	kobiety	56,0	53,7	56,3	57,1
8	w wieku do 25 lat	28,1	19,4	16,9	15,4
9	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	41,8	47,4	46,4	40,5
	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII)				
10	na 1 ofertę pracy	488	95	41	16
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %	18,4	20,6	16,6	11,4
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA WAGES AND SALARIES.					
	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1811,21	2329,93	2455,97	2667,37
12	2000 = 100	100,0	128,6	135,6	147,3
13	w tym: w przemyśle	.	2609,88	2765,91	3004,90
14	w budownictwie	.	1914,87	2086,22	2305,52
15	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	694,9	671,0	669,5	673,4
	pobierających emerytury i renty wypłacane przez				
16	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	608,7	599,5	601,4	608,4
17	rolników indywidualnych	86,3	71,5	68,0	64,9
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:				
18	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	858,70	1149,08	1237,77	1273,74
19	rolników indywidualnych ^b	667,51	839,18	890,68	905,07
INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRUC					
	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:				
20	wodociągowej	11727,2	13146,4	13394,2	13604,6
21	kanalizacyjnej ^c	4886,3	6538,7	6867,6	7201,3
	Zużycie w gospodarstwach domowych:				
	wody z wodociągów:				
22	w hektometrach sześciennych	111,5	94,9	94,0	93,2
23	na 1 mieszkańca w m ³	37,5	32,8	32,6	32,4
	energii elektrycznej w miastach ^d :				
24	w gigawatogodzinach	1339,4	1409,5	1451,4	1462,5
25	na 1 mieszkańca w kWh	642	686	709	718

a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. b Łącznie z wypłatami z poza duszu Emerytalno-Rentowego. c Łącznie z kolektorami. d W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był

a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used for calculation, the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. b Including payments from non-agricultural social security excluding households, whose the main source of maintenance was income from a private farm in agriculture.

2008	2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
PRACY (dok.)						
MARKET (cont.)						
					Average paid employment:	
					in industry:	
249,1	230,4	222,0	221,6	221,4	in thousands	1
86,6	80,1	76,1	76,0	76,0	per 1000 population	2
					in construction:	
50,7	52,3	49,0	50,9	48,0	in thousands	3
17,6	18,2	16,8	17,5	16,5	per 1000 population	4
					Registered unemployed persons (as of 31 XII)	
113,9	146,3	150,3	143,6	157,4	in thous.	5
49,2	63,1	64,9	62,0	67,9	2000 = 100	6
					In % of registered unemployed (as of 31 XII):	
55,6	50,8	51,7	53,2	51,0	women	7
17,4	18,7	18,0	16,7	16,2	aged up to 25 years	8
29,2	23,0	26,3	32,3	31,9	out of work for longer than 1 year	9
					Registered unemployed persons (as of 31 XII)	
25	60	49	42	61	per a job offer	10
					Registered unemployment rate ^a (as of 31 XII)	
10,0	12,8	13,1	12,4	13,5	in %	11
Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH						
SOCIAL SECURITY BENEFITS						
2923,58	3085,58	3211,80	3374,45	3503,59	Average monthly gross wages and salaries in zł	
161,4	170,4	177,3	186,3	193,4	2000 = 100	12
3228,40	3426,68	3620,47	3767,58	3958,09	of which: in industry	13
2540,22	2638,34	2805,09	3107,00	3022,67	in construction	14
679,1	687,1	680,0	668,8	658,3	Average number of retirees and pensioners in thous.	15
					receiving retirement pay and pensions paid by	
617,0	627,9	623,7	615,0	606,8	the Social Insurance Institution	16
62,1	59,2	56,3	53,8	51,5	farmers	17
					Average monthly gross retirement pay and pen-	
					sion in zł:	
1394,21	1514,56	1611,66	1691,11	1782,76	paid by the Social Insurance Institution	18
956,48	1013,72	1060,31	1091,32	1159,65	farmers ^b	19
NALNA. MIESZKANIA						
TURE. DWELLINGS						
					Distribution network (as of 31 XII) in km:	
13888,3	14110,8	14429,5	14345,2	14681,4	water supply	20
7584,0	7918,9	8248,6	8733,2	9290,4	sewage ^c	21
					Consumption in households:	
					water from water supply systems:	
93,2	91,8	93,2	91,9	92,2	in cubic hectometre	22
32,4	31,9	32,0	31,5	31,6	per capita in m ³	23
					electricity in urban areas ^d :	
1472,6	1352,7	1564,3	1545,5	1592,5	in gigawatt-hour	24
725	668	766	759	784	per capita in kWh	25

uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005–2009 – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005–2009 – of the population and Housing Census 2002 as well as system in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund. c Including collectors. d In 2000

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007
INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRUC					
	Zasoby mieszkaniowe ^a (w 2000 r. — zamieszkane; stan w dniu 31 XII):				
	mieszkania:				
1	w tysiącach	932,5	1010,4	1018,9	1027,5
2	na 1000 ludności	320	350	353	357
3	izby na 1000 ludności	1111	1261	1274	1287
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :				
4	na 1000 ludności	19503	23111	23411	23714
5	przeciętna 1 mieszkania	60,9	66,1	66,2	66,4
	Mieszkania oddane do użytkowania:				
	mieszkania:				
6	w tysiącach	5,9	6,9	9,2	9,1
7	na 1000 ludności	2,0	2,4	3,2	3,2
8	izby na 1000 ludności	7,5	10,1	11,8	12,2
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :				
9	na 1000 ludności	161	240	279	294
10	przeciętna 1 mieszkania	79,5	100,9	87,7	93,2
EDUKACJA ^b EDUCA					
	Uczniowie w szkołach ^c (stan na początku roku szkolnego) w tys.:				
11	podstawowych ^d	225,8	181,3	172,2	162,7
12	gimnazjach	87,2	111,5	105,8	100,2
13	zasadniczych zawodowych ^e	37,7	17,3	17,1	17,5
14	liceach ogólnokształcących ^f	69,4	52,5	51,4	49,7
15	liceach profilowanych	x	20,9	17,4	11,9
16	technikach ^f	77,4	28,7	28,9	31,1
17	artystycznych ogólnokształcących ^g	x	0,9	0,9	0,6
18	policealnych	22,0	26,8	25,9	23,8
	Absolwenci szkół ^c w tys.:				
19	podstawowych	38,9 ^h	32,8	32,0	29,7
20	gimnazjów	x	36,8	35,4	32,2
21	zasadniczych zawodowych ^e	12,8	5,3	4,7	4,6
22	liceów ogólnokształcących ⁱ	14,1	17,0	16,2	15,8
23	liceów profilowanych	x	6,6	5,7	4,1
24	techników ⁱ	14,7	6,1	5,6	5,7
25	artystycznych ogólnokształcących ^g	x	0,1	0,1	0,1
26	policealnych	8,3	9,0	6,8	6,0
27	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^{ik} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	14,3*	12,2	11,2	10,5

a Na podstawie bilansów. b Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1–3 na str. 193. c Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem łącznie: e – ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, f – z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technicznymi kształcącymi od roku szkolnego 2005/06 i technikami od roku szkolnego 2006/07. k Od roku szkolnego 2004/05 łącznie z liceami profilowanymi

a Based on balances. b See general notes to the chapter “Education”, item 1–3 on page 193. c Excluding schools for adults, except post-cial job-training schools, f – supplementary schools: general secondary and technical secondary respectively. g Leading to professional certification and technical secondary since 2006/07 school year respectively. k Since 2004/05 school year including specialized secondary schools as well

2008	2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
NALNA. MIESZKANIA (dok.)						
TURE. DWELLINGS (cont.)						
					Dwelling stocks ^a (in 2000 – inhabited; as of 31 XII):	
					dwellings:	
1039,8	1053,6	1072,7	1082,1	1095,6	in thousands	1
361	366	368	371	376	per 1000 population	2
1304	1323	1417	1430	1448	rooms per 1000 population	3
					usful floor area of dwellings in m ² :	
24139	24575	26277	26594	27017	per 1000 population	4
66,8	67,1	71,5	71,7	71,9	average per dwelling	5
					Dwellings completed:	
					dwellings:	
12,5	14,1	12,7	10,5	15,0	in thousands	6
4,3	4,9	4,4	3,6	5,2	per 1000 population	7
17,1	18,6	16,7	14,9	19,3	rooms per 1000 population	8
					useful floor area of dwellings in m ² :	
419	445	413	362	478	per 1000 population	9
96,4	90,5	94,4	100,2	92,7	average per dwelling	10
I WYCHOWANIE						
TION ^b						
					Pupils and students in schools ^c (as of beginning of the school year) in thous.:	
155,9	151,6	147,8	148,2	146,9	primary ^d	11
96,3	92,8	87,7	83,6	79,6	lower secondary	12
17,8	17,8	16,9	15,7	14,5	basic vocational ^e	13
46,7	43,4	41,3	39,3	37,3	general secondary ^f	14
7,5	4,3	2,9	2,5	1,4	specialized secondary	15
33,0	34,5	36,0	36,3	36,5	technical secondary ^f	16
0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	general art ^g	17
25,9	22,5	22,8	23,9	23,2	post-secondary	18
					Graduates in schools ^c in thous.:	
28,5	27,4	26,3	24,2	.	primary	19
31,5	30,3	28,4	27,0	.	lower secondary	20
4,9	5,4	5,2	4,9	.	basic vocational ^e	21
15,8	14,6	13,5	12,9	.	general secondary ⁱ	22
3,5	1,7	0,8	0,8	.	specialized secondary	23
6,2	6,1	7,2	7,4	.	technical secondary ⁱ	24
0,1	0,1	0,1	0,1	.	general art ^g	25
6,2	6,2	6,1	6,7	.	post-secondary	26
					Graduates of basic vocational , general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools ^h (excluding schools for adults) per 1000 population	27
10,6	9,7	9,2	9,0	.		

szkół policealnych. d Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. e, f Od roku szkolnego 2004/05 kami. g Dające uprawnienia zawodowe. h Dane obejmują absolwentów klasy VIII i VI. i Łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnymi i szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.

secondary schools. d Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. e, f Since 2004/05 school year including: e – specification. h Data include graduates of 8th and 6th grade. i Including supplementary general schools: general secondary since 2005/06 school year as special job-training schools.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007
EDUKACJA ^a					
EDUCA					
1	Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys.	130,3	165,6	165,3	168,0
2	Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys.	18,2	31,4	32,2	32,0
3	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	33,0	24,0	20,2	19,0
4	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	8,7	7,4	4,8	4,4
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					
5	miejsca w przedszkolach w tys.	54,1	50,6	50,9	51,0
6	dzieci ^d w tys.	63,2	58,6	60,3	61,6
7	w przedszkolach	50,6	46,8	48,4	50,3
8	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	12,6	11,8	11,9	11,3
9	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	405	450	477	495
OCHRONA ZDROWIA ^e					
HEALTH CARE ^e AND					
Pracownicy medyczni ^f (stan w dniu 31 XII):					
10	lekarze	6771	5773	5706	5826
11	lekarze dentyści	1107	968	918	1030
12	pielęgniarki ^g	17181	14103	14057	14364
13	Łóżka w szpitalach ogólnych ⁿ (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	53,0	49,0	47,1	45,6
14	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	2063	1828	1860	1916
15	Przychodnie ⁱ (stan w dniu 31 XII)	584	761	968	999
16	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	667	842	872	917
17	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę	4366	3430	3305	3139
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					
18	lekarskie	5,4	6,1	6,3	6,6
19	stomatologiczne	0,8	0,7	0,7	0,7
20	Dzieci w żłobkach ^k i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3	32,8	31,6	33,3	34,2
KULTURA.					
CULTURE.					
22	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	683	668	662	658
23	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3744	3681	3678	3649
24	Czytelnice bibliotek publicznych na 1000 ludności	226	216	199	185
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.:					
25	na 1000 ludności	4786	4342	4045	3729
26	na 1 czytelnika	21,2	20,1	20,3	20,1
27	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,8	1,9	2,3	2,3
28	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^m na 1000 ludności	281	272	273	266
29	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	40	45	45	49
30	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	389	376	367	455

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1–3 na str. 193. b Łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami ziemców. c Z poprzedniego roku akademickiego, a w roku 2000 – z roku kalendarzowego; patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, i punktami przedszkolnymi; od roku 2007 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do 2011 r. z pacjentem; od 2006 r. łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgniarska. g Łącznie z magistrami ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna” ust. 3, pkt. 1) na str. 221. k Łącznie z oddziałami żłobkowymi. l Do 2010 r. bez klubów dziecięcych

a See general notes to the chapter “Education”, item 1–3 on page 193. b Including branch sections, basic organizational units in another Affairs; excluding foreigners. c From the previous academic year, and in 2000 – the calendar year; see general notes to the chapter “Education”, points; since 2007 excluding pre-primary education in the in its performing health care activities (unit the 2011 defined as health care institution). directly with a patient; since 2006 including persons for whom the primary workplace is a medical and nurse practice. g Including master nurses. care and social welfare” item 3, point 1) on page 221. k Including nursery wards. l Until 2010 excluding children's clubs. m Data concern activity

2008	2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
I WYCHOWANIE (dok.)						
TION^a (cont.)						
168,6	168,4	163,9	155,7	148,9	Students of higher education institutions ^d (as of 30 XI) in thous.	1
34,9	36,4	39,7	41,8	40,3	Graduates of higher education institutions ^{dc} in thous.	2
20,4	20,7	22,5	22,9	22,0	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.	3
4,3	4,8	5,2	5,5	.	Graduates of schools for adults in thous.	4
					Pre-primary education (as of beginning of the school year):	
53,0	56,4	59,9	64,5	67,9	places in nursery schools in thous.	5
64,6	71,0	76,1	84,5	88,4	children ^d in thous.:	6
52,6	56,2	59,0	62,6	65,9	in nursery schools	7
11,7	13,0	14,6	18,7	18,9	in pre-primary sections in primary schools	8
518	540	530	527	533	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6	9
I POMOC SPOŁECZNA						
SOCIAL WELFARE						
5891	5489	5609	5885	6175	Medical personnel ^f (as of 31 XII):	10
1131	475	706	966	911	doctors	11
14361	14274	14182	14535	17016	dentists	12
					nurses ^g	
47,2	48,3	48,4	48,4	50,8	Beds in general hospitals ⁿ (as of 31 XII) per 10 thous. population	13
2062	2075	1988	1813	2030	In-patients in general hospitals per 10 thous. population	14
1060	1181	1178	1343	1369	Out-patients departments ⁱ (as of 31 XII)	15
920	922	943	969	970	Generally available pharmacies (as of 31 XII)	16
3127	3120	3094	3010	3004	Population (as of 31 XII) per 1 generally available pharmacy	17
					Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	18
7,0	6,9	6,6	7,1	7,1	medical	19
0,7	0,8	0,8	0,9	0,8	dental	20
41,3	43,4	45,0	54,2	66,5	Children in nurseries ^k and children's clubs (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3 ^j	21
TURYSTYKA						
TOURISM						
651	643	639	631	616	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	22
3623	3530	3411	3351	3270	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.	23
176	178	172	173	173	Public library borrowers per 1000 population	24
					Public library loans in vol.:	
3544	3560	3394	3467	3380	per 1000 population	25
20,1	20,0	19,7	20,0	19,5	per borrower	26
2,2	2,3	2,0	1,8	2,0	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population	27
355	349	331	261	265	Audience in theatres and music institutions ^m per 1000 population	28
60	58	58	55	58	Museums with branches (as of 31 XII)	29
511	462	579	590	594	Museum and exhibition visitors per 1000 population	30

organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych; bez cudzo-
 ust. 18 na str. 196. d Od roku 2008 łącznie z – nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek – zespołami wychowania przedszkolnego
 określanymi jako zakłady opieki zdrowotnej). e W 2012 r. dane podaje się łącznie z MON, MSWiA i ABW. f Od 2005 pracujący bezpośrednio
 pielęgniarstwa. h Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. i Patrz uwagi
 cych. m Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

location as well as teaching centres in another location, excluding academies of the Ministry of National Defence and the Ministry of Internal
 item 18 on page 196. d Since 2008 including, entities excluding in division according to type, pre-primary education groups and pre-primary
 e In 2012 data include health care: of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior, the Internal Security Agency. f Since 2005 working
 h Excluding day places in hospital wards; since 2008 including beds and incubators for newborns. i See general notes to the chapter "Health
 performed in voivodship area, including outdoor events.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007
KULTURA. CULTURE.					
1	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	62	47	46	43
2	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	7,4	6,7	6,6	8,2
3	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	680	591	760	838
4	Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności: radiowi	262	255	231	227
5	telewizyjni	256	246	223	219
6	Baza noclegowa turystyki ^a (stan w dniu 31 VII)	812	712	694	720
7	w tym hotele	112	146	161	176
8	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. lud- ności	183,6	157,9	156,1	163,2
9	Korzystający z noclegów na 1000 ludności	520	602	641	702
ROLNICTWO ^b AGRICULTURE ^b AND					
10	Użytki rolne (stan w czerwcu) ^{cd} w tys. ha	1096,7	976,5	976,8	971,3
11	w tym w dobrej kulturze rolnej w %	x	x	x	94,7
12	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^{de} w tys. ha	770,4	734,8	739,1	732,8
w tym w %:					
13	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	66,2	64,7	64,1	63,5
14	w tym: pszenica	39,1	35,5	35,2	35,4
15	żyto	7,5	5,9	5,1	6,1
16	ziemniaki	7,2	3,9	4,0	4,1
17	buraki cukrowe	4,0	3,7	3,6	3,3
Zbiory w tys. t:					
18	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	1771,3	1973,2	1473,6	1784,4
19	w tym: pszenica	1172,5	1211,1	924,4	1124,6
20	żyto	147,0	133,6	93,1	134,9
21	ziemniaki ^f	1282,7	621,5	491,6	703,4
22	buraki cukrowe	1272,4	1379,2	1145,4	1287,8
Plony z 1 ha w dt:					
23	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	34,7	41,5	31,1	38,3
24	w tym: pszenica	38,9	46,4	35,5	43,4
25	żyto	25,4	30,8	24,6	30,0
26	ziemniaki ^f	233	216	167	234
27	buraki cukrowe	409	509	428	535
Zwierzęta gospodarskie ^d :					
28	bydło (stan w czerwcu):				
29	w tysiącach sztuk	165,9	123,3	120,6	114,5
30	na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	15,1	12,6	12,4	11,8
trzoda chlewna (stan w końcu lipca):					
31	w tysiącach sztuk	466,2	441,5	441,5	464,3
32	na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	42,5	45,2	45,2	47,8
Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^c :					
33	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^g w kg	88,4	117	122	108
34	mleka krowiego w l	269	245	242	222

a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. c Od 2010 r. działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, ust. 4 na str. 270. d W 2010 r. dane Powszechnego ogrodu przydomowych. g Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny;

a Since 2011 concern establishments 10 and more bed places. b Data are presented according to the official residence of land user. c Since who conduct agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter “Agriculture, hunting and forestry”, item 4 on page 270. d In fertilizers). f Since 2010 excluding kitchen gardens. g Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-

2008	2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
TURYSTYKA (dok.)						
TOURISM (cont.)						
45	44	43	38	36	Fixed cinemas (as of 31 XII)	1
8,6	9,1	8,9	8,6	8,4	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	2
952	1129	1130	1232	1187	Audience in fixed cinemas per 1000 population	3
216	206	200	199	200	Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:	4
208	199	193	191	192	radio	4
					television	5
736	723	726	903	946	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 VII)	6
178	178	200	202	218	of which hotels	7
168,7	177,8	168,2	183,7	202,6	Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population	8
700	627	650	720	750	Tourists accommodated per 1000 population	9
I LEŚNICTWO						
FORESTRY						
964,5	951,3	919,5	928,5	953,3	Agricultural land (as of June) ^{cd} in thous. ha	10
94,5	95,0	98,5	96,3	94,2	of which in good agricultural condition in %	11
741,0	738,8	719,4	714,4	718,3	Sown area (as of June) ^{de} in thous. ha	12
					of which in %:	
62,5	65,7	59,3	59,8	57,8	basic cereals (including cereal mixed)	13
34,7	37,9	35,9	36,2	33,2	of which: wheat	14
6,3	6,6	5,3	5,1	4,7	rye	15
3,8	3,1	3,2	3,3	3,6	potatoes	16
3,1	2,8	2,7	2,6	2,7	sugar beets	17
					Crop production in thous. t:	
1817,0	1951,4	1914,6	1832,1	1716,5	basic cereals (including cereal mixed)	18
1170,3	1261,5	1325,5	1242,4	1069,9	of which: wheat	19
135,7	145,7	120,4	114,2	111,3	rye	20
593,0	458,9	480,9	605,3	723,7	potatoes ^f	21
919,4	1103,7	1028,3	1191,1	1190,2	sugar beets	22
					Yields per 1 ha in dt:	
39,2	40,2	44,9	42,9	41,4	basis cereals (including cereal mixed)	23
45,5	45,0	51,3	48,1	44,8	of which: wheat	24
29,2	29,7	31,8	31,0	32,9	rye	25
209	204	207	261	278	potatoes ^f	26
461	537	539	635	608	sugar beets	27
					Livestock ^d :	
					cattle (as of June):	28
113,7	103,8	109,8	97,8	102,6	in thousand heads	29
11,8	10,9	11,9	10,5	10,8	per 100 ha of agricultural land ^c in heads	30
					pigs (as of the end of July):	
370,5	336,7	302,3	259,3	234,8	in thousand heads	31
38,4	35,4	32,9	27,9	24,6	per 100 ha of agricultural land ^c in heads	32
					Production per 1 ha of agricultural land ^c :	
101	100	107	101	89,2	of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^g in kg	33
215	206	187	197	201	of cows' milk in l	34

bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących Spisu Rolnego. e Od 2010 r. bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przysiaranie (nawozy zielone). f Od 2010 r. bez wadze poubojowej cieplej.

2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land 2010 data of the Agricultural Census. e Since 2010 excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green slaughter warm weight).

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007
ROLNICTWO ^a AGRICULTURE ^a AND					
1	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^b : ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszkankami zbożowymi) w kg	837	1140	1032	1056
2	ziemniaki w kg	138	143	137	162
3	buraki cukrowe w kg	1160	1412	1173	1326
4	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w kg	53	80	76	78
5	mleko krowie w l	122	187	176	162
6	Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{bde} w kg: mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładni- kowymi)	76,7	98,8	108	130
7	wapniowych	182	158	123	76,6
8	Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. – stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^{be} w szt.	5,7	6,1	.	6,5
9	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	577,8	598,0	600,5	601,9
10	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII): w tysiącach hektarów	563,2	583,4	585,1	586,0
11	na 1 mieszkańca w ha	0,19	0,20	0,20	0,20
12	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	28,2	29,2	29,3	29,4
13	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	369,8	408,9	423,0	528,1
PRZE INDU					
14	Produkcja sprzedana przemysłu: w milionach złotych (ceny bieżące)	.	55033,1	65723,8	77212,5
15	rok poprzedni =100 (ceny stałe)	.	.	110,0	118,3
16	2005 = 100 (ceny stałe)	.	100,0	110,0	130,1
17	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	.	256277	297913	326539
18	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	.	19040	22787	26812
BUDO CONST					
19	Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^f (ceny bieżące): w milionach złotych	.	6888,7	9220,3	10606,6
20	w tym sektor prywatny w %	.	97,8	98,6	99,0
21	na 1 mieszkańca w zł	.	2383	3197	3683
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ TRANSPORT AND COMMUNI					
22	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^g : w kilometrach	1970	1766	1727	1730
23	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	9,9	8,9	8,7	8,7
24	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i za- miejskie): w kilometrach	18218,0	18098,7	18200,3	18262,0
25	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	91,3	90,7	91,2	91,6
26	Samochody osobowe zarejestrowane ^h : w tysiącach sztuk	735,2	920,4	1004,3	1097,2
27	na 1000 ludności	252	319	348	381

a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolnej i leśnictwo, ust. 4 na str. 270. c Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze poubojowej nie ninywania robót. g Dane dotyczą sieci kolejowej Polskich Kolei Państwowych (PKP), od 2005 r. również innych podmiotów, będących zarządcami in

a Data are presented according to the official residence of land user. b Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not notes to the chapter "Agriculture, hunting and forestry", item 4 on page 270. c Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; forming works. g Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP), as well as since 2005 of other entities which are administrators

2008	2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
I LEŚNICTWO (dok.)						
FORESTRY (cont.)						
					<i>Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land^b:</i>	
997	1337	1437	1325	1388	<i>basic cereal grains (including cereal mixed) in kg</i>	1
169	156	173	203	219	<i>potatoes in kg</i>	2
748	1160	1099	1071	1279	<i>sugar beets in kg</i>	3
77	78	77	82	73	<i>animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in kg</i>	4
162	163	167	163	164	<i>cows' milk in l</i>	5
					<i>Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land^{bde} in kg:</i>	
172	159	148	164	152	<i>mineral or chemical (including mixed fertilizers)</i>	6
51,1	57,1	74,1	56,0	62,6	<i>lime</i>	7
7,3	7,5	6,4	.	.	<i>Agricultural tractors (as of June; in 2000 – as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land^{be} in units</i>	8
603,4	603,9	605,1	606,1	607,5	<i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>	9
587,5	587,8	589,0	590,0	591,3	<i>Forest areas (as of 31 XII):</i>	
0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	<i>in thousand hectares</i>	10
29,5	29,5	29,5	29,6	29,6	<i>per capita in ha</i>	11
					<i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>	12
459,1	512,2	500,6	483,8	481,4	<i>Removals (timber) per 100 ha of forest area in m³</i>	13
MYSŁ						
STRY						
					<i>Sold production of industry:</i>	
78663,0	78902,3	89292,6	100428,7	107666,3	<i>in million zlotys (current prices)</i>	14
106,3	94,8	112,3	104,7	103,8	<i>previous year =100 (constant prices)</i>	15
138,3	131,1	147,2	154,1	160,0	<i>2005 = 100 (constant prices)</i>	16
315802	342459	402265	453288	486205	<i>per employee in zl (current prices)</i>	17
27344	27429	30616	34443	36932	<i>per capita in zl (current prices)</i>	18
WNICTWO						
RUCTION						
					<i>Sales of construction and assembly production^f (current prices):</i>	
14568,1	13687,2	13036,9	16152,6	13619,3	<i>in million zlotys</i>	19
98,4	99,1	99,1	99,4	99,2	<i>of which private sector in %</i>	20
5064	4758	4470	5540	4672	<i>per capita in zl</i>	21
— stan w dniu 31 XII						
CATIONS — as of 31 XII						
					<i>Railway lines operated – standard gauge^g:</i>	
1753	1765	1769	1779	1779	<i>in kilometres</i>	22
8,8	8,8	8,9	8,9	8,9	<i>per 100 km² of total area in km</i>	23
					<i>Hard surface public roads (urban and non-urban):</i>	
18253,1	18327,7	18426,2	18824,7	18862,0	<i>in kilometres</i>	24
91,5	91,9	92,4	94,4	94,6	<i>per 100 km² of total area in km</i>	25
					<i>Registered passenger cars^h:</i>	
1207,4	1246,6	1309,4	1389,2	1443,6	<i>in thousand units</i>	26
420	433	449	476	495	<i>per 1000 population</i>	27

oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo, łowiectwo plej. d W roku gospodarczym. e W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. f Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wyko-frastruktury kolejowej. h Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale; see general in post-slaughter warm weight. d in farming year. e In 2010 data of the Agricultural Census. f Realized by construction units – by place of per-of railway infrastructure. h since 2011 including having temporary permission given at the end of the year.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ TRANSPORT AND COMMUNI					
Placówki dla usług pocztowych ^a :					
1	w liczbach bezwzględnych	734	733	704	700
2	na 100 tys. ludności	25,2	25,4	24,4	24,3
Telefoniczne łącza główne ^b :					
3	w tysiącach	916,8	1004,9	954,9	852,1
4	na 1000 ludności	315	348	331	296
HAN					
TRA					
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):					
5	w milionach złotych	21666,9	25674,9	28165,2	32654,7
6	na 1 mieszkańca w zł	7434	8883	9765	11339
7	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	33,0 ^c	27,4	29,4	27,6
8	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	88,3 ^c	105	98,0	104
FINANSE PUBLIC					
Budżety gmin ^d					
Dochody:					
9	w milionach złotych	2595,0	3881,0	4454,3	5010,7
10	na 1 mieszkańca w zł	1336	1883	2166	2439
Wydatki:					
11	w milionach złotych	2741,2	3921,9	4582,4	4842,4
12	na 1 mieszkańca w zł	1412	1903	2228	2357
Budżety miast na prawach powiatu					
Dochody:					
13	w milionach złotych	2163,8	2637,5	2991,4	3295,8
14	na 1 mieszkańca w zł	2224	3180	3615	3994
Wydatki:					
15	w milionach złotych	2308,3	2412,9	2790,5	3275,2
16	na 1 mieszkańca w zł	2373	2909	3373	3969
Budżety powiatów					
Dochody:					
17	w milionach złotych	1029,5	1201,2	1286,9	1411,7
18	na 1 mieszkańca w zł	530	583	626	687
Wydatki:					
19	w milionach złotych	1052,7	1216,8	1351,4	1422,7
20	na 1 mieszkańca w zł	542	590	657	692
Budżet województwa					
Dochody:					
21	w milionach złotych	353,9	621,4	719,3	979,8
22	na 1 mieszkańca w zł	121	215	249	340
Wydatki:					
23	w milionach złotych	350,2	569,4	795,3	877,5
24	na 1 mieszkańca w zł	120	197	276	305

a Dane dotyczą poczty publicznej; w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. b Dane dotyczą operatorów telekomunikacji również status miasta na prawach powiatu.

a Data concern public post; in 2000 post offices and telecommunication service offices. b Data concern operators of the public telecommunication which are also cities with powiat status.

2008	2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
— stan w dniu 31 XII (cont.)						
CATIONS — as of 31 XII (cont.)						
686	651	648	624	632	Postal service offices ^a :	1
23,8	22,6	22,2	21,4	21,7	in absolute numbers	2
					per 100 thous. population	
782,5	727,0	678,0	589,5	522,7	Fixed main line ^b :	3
272	253	232	202	179	in thousands	4
					per 1000 population	
DEL						
DE						
34548,1	38893,7	37065,0	41394,5	45629,3	Retail sales (current prices):	5
12009	13521	12709	14197	15652	in million zlotys	6
28,2	27,7	27,6	25,9	27,7	per capita in zł	7
102	104	106	112	105	Shops (as of 31 XII) in thous.	8
					Population (as of 31 XII) per 1 shop	
PUBLICZNE ^d						
FINANCE ^d						
					Budgets of gminas^d	
					Revenue:	
5286,6	5409,4	6034,8	6326,4	6634,8	in million zlotys	9
2574	2632	2876	3015	3162	per capita in zł	10
					Expenditure:	
5445,4	5890,3	6716,5	6628,3	6595,3	in million zlotys	11
2651	2866	3201	3159	3144	per capita in zł	12
					Budgets of cities with powiat status	
					Revenue:	
3248,4	3363,5	3829,4	4216,5	4367,2	in million zlotys	13
3948	4093	4681	5158	5344	per capita in zł	14
					Expenditure:	
3846,4	4300,9	3999,2	4437,0	4492,2	in million zlotys	15
4674	5234	4888	5427	5497	per capita in zł	16
					Budgets of powiatów	
					Revenue:	
1590,2	1691,7	1905,1	2079,7	1944,5	in million zlotys	17
774	823	908	991	927	per capita in zł	18
					Expenditure:	
1619,4	1848,6	2008,1	2110,5	1920,6	in million zlotys	19
788	900	957	1006	915	per capita in zł	20
					Budget of voivodship	
					Revenue:	
1079,8	1503,8	1013,3	1234,1	1674,2	in million zlotys	21
375	523	347	423	574	per capita in zł	22
					Expenditure:	
1006,2	1590,3	1303,4	1516,9	1687,2	in million zlotys	23
350	553	447	520	579	per capita in zł	24

cyjnych sieci publicznej. c Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. d Bez dochodów i wydatków gmin mających

cation network. c Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey. d Excluding revenue and expenditure of gminas

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007
INWESTYCJE. INVESTMENTS.					
	Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				
1	w milionach złotych	10167,7	11475,1	14639,4	17397,0
2	na 1 mieszkańca w zł	3488	3970	5076	6041
	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				
3	w milionach złotych	107270,1	141158,5	148766,3	162416,2
4	na 1 mieszkańca w zł	36835*	48874	51613	56426
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY					
5	Ogółem: w tysiącach	269,7	302,6	303,1	308,3
6	na 10 tys. ludności	926	1048	1051	1071
	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:				
7	w tysiącach	58,4	80,2	84,1	87,5
8	1999 = 100	116,5	159,8	167,7	174,4
	w tym:				
9	spółdzielnie	1,6	1,5	1,5	1,5
10	spółki handlowe	13,2	19,0	20,0	21,3
11	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	4,4	5,4	5,7	6,0
12	spółki cywilne	25,6	23,5	23,5	23,7
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:				
13	w tysiącach	211,1	222,5	218,9	220,8
14	1999 = 100	99,0	104,3	102,7	103,6
15	na 10 tys. ludności	725	770	760	767
RACHUNKI REGIONAL					
	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				
16	w milionach złotych	58200	76770	85648	96385
17	na 1 mieszkańca w zł	19968	26560	29695	33470
18	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni = 100	.	105,6	102,5	109,0
	Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				
19	w milionach złotych	51777	67637	75237	84320
20	na 1 mieszkańca w zł	17765	23400	26086	29280
	Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				
21	w milionach złotych	41413	49975	53116	56514
22	na 1 mieszkańca w zł	14209	17290	18416	19625
23	Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospo- darstw domowych – rok poprzedni = 100	.	102,0	105,0	103,5

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. b Bez osób prowadzących gospodarstwa indywi
a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of the Act of Accounting. b Excluding persons tending private farms in agri

2008	2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
ŚRODKI TRWAŁE ^a						
FIXED ASSETS ^a						
18470,3	18751,9	17950,2	20164,8	19615,8	Investment outlays (current prices):	
6420	6519	6155	6916	6729	in million zlotys	1
					per capita in zł	2
179798,3	190463,3	200344,5	212209,3	228054,2	Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):	
62494	66211	68676	72760	78252	in million zlotys	3
					per capita in zł	4
W REJESTRZE REGON ^b — stan w dniu 31 XII						
IN THE REGON REGISTER ^b — as of 31 XII						
316,7	316,8	331,2	327,6	336,9	Total: in thousands	5
1101	1101	1135	1123	1156	per 10 thous. population	6
					Legal persons and organizational entities without legal personality:	
89,6	91,9	96,2	99,7	104,9	in thousands	7
178,7	183,2	191,8	198,7	209,0	1999 = 100	8
					of which:	
1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	co-operatives	9
22,1	23,2	24,8	26,4	28,5	commercial companies	10
6,2	6,3	6,5	6,7	6,9	of which with foreign capital participation	11
23,4	22,9	23,2	23,6	23,8	civil law partnerships	12
					Natural persons conducting economic activity:	
227,1	224,9	235,0	228,0	232,1	in thousands	13
106,5	105,5	110,2	106,9	108,8	1999 = 100	14
789	782	806	782	796	per 10 thous. population	15
REGIONALNE						
ACCOUNTS						
103412	110564	120143	131098	.	Gross domestic product (current prices):	
35946	37913	41194	44961	.	in million zlotys	16
				.	per capita in zł	17
105,2	101,5	105,0	105,6	.	Gross domestic product (constant prices) – previous year = 100	18
90524	98255	105815	115163	.	Gross value added (current prices):	
31467	33692	36281	39496	.	in million zlotys	19
				.	per capita in zł	20
61510	65650	69149	72076	.	Gross nominal disposable income in the households sector:	
21381	22512	23709	24719	.	in million zlotys	21
				.	per capita in zł	22
103,8	102,6	102,3	99,6	.	Gross real disposable income in the households sector – previous year = 100	23

dualne w rolnictwie.
cultural.

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE
GEOGRAPHIC LOCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach i minutach <i>In degrees and minutes</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Extreme points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	Kotla	51°48'	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	Międzylesie	50°06'	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	Bogatynia	14°49'	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Dziadowa Kłoda	17°48'	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	1°42'	196	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	2°59'	211	<i>from west to east</i>

Ź r ó d ł o: dane Wydziału Geodezji i Kartografii Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.
S o u r c e: data of the Geodesy and Cartography Department of the Lower Silesian Marshal's Office.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2012 R.
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2012
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	19947	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	1163	100,0	<i>Length of borders in km</i>
z Czechami	434	37,3	<i>with the Czech Republic</i>
z Niemcami	80	6,9	<i>with Germany</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
lubuskim	227	19,5	<i>lubuskie</i>
wielkopolskim	224	19,3	<i>wielkopolskie</i>
opolskim	198	17,0	<i>opolskie</i>

Ź r ó d ł o: dane Wydziału Geodezji i Kartografii Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.
S o u r c e: data of the Geodesy and Cartography Department of the Lower Silesian Marshal's Office.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

NAJWYŻEJ ORAZ NAJNIŻEJ POŁOŻONE PUNKTY I MIEJSCOWOŚCI	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above the sea level in m</i>	THE HIGHEST AND THE LOWEST POINTS AND LOCALITIES
Najwyższy położony punkt — Śnieżka	Karpacz	1602	<i>Highest point — Śnieżka</i>
Najniższy położony punkt — Skidniów	Kotla	69	<i>Lowest point — Skidniów</i>
Najwyższa położona miejscowość — Zieleniec	Duszniki Zdrój	900	<i>Highest locality — Zieleniec</i>
Najniższa położona miejscowość — Skidniów	Kotla	69	<i>Lowest locality — Skidniów</i>

Źródło: dane Wydziału Geodezji i Kartografii Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.

Source: data of the Geodesy and Cartography Department of the Lower Silesian Marshal's Office.

TABL. 4. NAJWYŻSZE SZCZYTÓW GÓRSKIE
THE HIGHEST MOUNTAIN PEAKS

SZCZYTÓW GÓRSKIE <i>MOUNTAIN PEAKS</i>	Pasma górskie <i>Mountain range</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above the sea level in m</i>
Śnieżka	Karkonosze	1602
Wielki Szyszak	Karkonosze	1509
Smogornia	Karkonosze	1489
Łabski Szczyt	Karkonosze	1471
Mały Szyszak	Karkonosze	1436
Śnieżnik Kłodzki	Masyw Śnieżnika	1425
Goworek	Masyw Śnieżnika	1314
Wysoka Kopa	Góry Izerskie	1126
Smrek	Góry Izerskie	1124
Kamienica	Góry Izerskie	973
Postawna	Góry Białskie	1124
Smrek	Góry Białskie	1109
Orlica	Góry Orlickie	1084
Zielony Garb	Góry Orlickie	1026
Wielka Sowa	Góry Sowie	1015
Kalenica	Góry Sowie	964
Słoneczna	Góry Sowie	950
Kowadło	Góry Złote	987
Czortowiec	Góry Złote	944
Sasanka	Góry Bystrzyckie	980
Jagodna	Góry Bystrzyckie	975
Skalnik	Rudawy Janowickie	935
Waligóra	Góry Kamienne	934
Suchawa	Góry Kamienne	928
Szczeliniec Wielki	Góry Stołowe	919
Skalniak	Góry Stołowe	915

Źródło: dane Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.

Source: data of the General Staff of the Polish Armed Forces.

TABL. 5. **NAJDŁUŻSZE JASKINIE W REGIONIE SUDECKIM**
THE LONGEST CAVES IN SUDETY REGION

JASKINIE CAVES	Długość <i>Length</i>	Głębokość <i>Depth</i>
	w metrach	in metres
Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie	3300	69
Jaskinia z Filarami – Prosta	675	.
Jaskinia Radochowska	502	.
Szczelina Wojcieszowska	440	113
Jaskinia Nowa	232	49
Jaskinia na Ścianie	205	21
Jaskinia Imieninowa	170	58
Jaskinia Błotna	155	40
Złota Sztolnia	136	26
Jaskinia Kryształowa	130	30

Źródło: dane Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk o Ziemi.

Source: data of the Polish Society of Friends of Earth Sciences.

TABL. 6. **WAŻNIEJSZE PRZEŁĘCZE I KULMINACJE NA DROGACH**
MAJOR PASSES AND CULMINATIONS ON THE ROADS

PRZEŁĘCZ KULMINACJA PASS CULMINATION	Miejsce położenia <i>Locality</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above the sea level in m</i>	Droga <i>Road</i>
Okraj	Karkonosze	1046	Kowary – Trutnov
Szklarska	Karkonosze, Góry Izerskie	886	Szklarska Poręba – Harrachov
Bierutowicka	Karkonosze	820	Karpacz – Sosnówka
Lisia	Góry Stołowe	786	Kudowa – Zdrój – Radków
Walimska	Góry Sowie	750	Walim – Pieszyce
Kowarska	Rudawy Janowickie, Karkonosze	727	Jelenia Góra – Kamienna Góra
Woliborska	Góry Sowie	711	Bielawa – Nowa Ruda
Polskie Wrota	Góry Stołowe, Góry Orlickie	660	Kłodzko – Kudowa – Zdrój
Widok	Góry Kaczawskie	613	Jelenia Góra – Świerzawa
Srebrna	Góry Sowie, Góry Bardzkie	586	Ząbkowice Śl. – Nowa Ruda

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 7. WIĘKSZE RZEKI^a
PRINCIPAL RIVERS^a

RZEKI ^b RIVERS ^b	Długość w km Length in km		Odbiornik ^c Recipient ^c	Powierzchnia zlewni w km ² Drainage basin area in km ²	
	ogółem total	w tym w woje- wództwie of which in voivodship		ogółem total	w tym w woje- wództwie ^d of which in voivodship ^d
Odra	726,0 ^e	204,0	Zalew Szczeciński (Rozto- ka Odrzańska)	119109,2	19696,7
Bóbr	278,3	159,9	Odra	5874,2	4163,5
Nysa Łużycka	197,0 ^e	79,7	Odra	4403,3	626,7
Nysa Kłodzka	188,8	89,9	Odra	4554,3	2050,3
Barycz	136,2	108,8	Odra	5547,1	2639,8
Kwisa	130,4	119,7	Bóbr	1028,5	956,4
Widawa	109,0	83,8	Odra	1745,8	1251,0
Bystrzyca	101,5	101,5	Odra	1320,7	1320,7
Oława	99,0	96,2	Odra	1151,0	876,9
Kaczawa	86,0	86,0	Odra	2262,9	2262,9
Śleza	84,1	84,1	Odra	973,2	973,2

a O powierzchni zlewni w województwie dolnośląskim powyżej 600 km². b Uszeregowane w porządku hydrograficznym. c Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ. d Powierzchnię zlewni w województwie dolnośląskim obliczono według Komputerowej Mapy Podziału Hydrologicznego Polski MPHP w skali 1: 50 000. e W tym odcinek graniczny.

Źródło: dane Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

a Of drainage basin area in dolnośląskie voivodship bigger than 600 km². b Listed according to hydrographic order. c River or reservoir into which the water flows. d Drainage basin area in dolnośląskie voivodship was calculated according to A Computer Hydrographical Map of Poland 1: 50 000 of scale map. e Of which the border section.

S o u r c e: data of the Regional Water Management Boards in Wrocław.

TABL. 8. WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI I STOPNIE WODNE
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS AND FLOW RESERVOIRS

ZBIORNIKI I STOPNIE WODNE RESERVOIRS AND FLOW RESERVOIRS	Rzeka River	Rok uruchomienia Year opened	Całkowita pojemność przy maksymalnym piętrzeniu w hm ³ Total capacity at maximum accumulation in hm ³	Powierzchnia przy maksymal- nym piętrzeniu w km ² Area at maximum accumulation in km ²	Maksymalna wysokość piętrzenia lub spadu w m Maximum height of accumulation or fall in m
Otmuchów	Nysa Kłodzka	1933	130,5	20,6	18,4
Nysa	Nysa Kłodzka	1972	123,4	20,8	13,3
Mietków	Bystrzyca	1986	71,8	9,1	15,3
Pilchowice	Bóbr	1912	50,0	2,4	46,7
Stup	Nysa Szalona	1978	38,7	4,9	19,1
Topola	Nysa Kłodzka	2003	26,5	3,4	7,8
Leśna	Kwisa	1907	15,0	1,4	35,8
Bukówka	Bóbr	1987	16,8	2,0	22,4
Kozielno	Nysa Kłodzka	2003	16,4	3,5	8,0
Sosnówka	Czerwinka	2002	14,0	1,8	18,0
Dobromierz	Strzegomka	1987	11,0	1,1	26,7
Złotniki	Kwisa	1924	10,5	1,2	27,5
Lubachów	Bystrzyca	1917	8,0	0,5	38,0
Brzeg Dolny ^a	Odra	1958	8,0	2,1	7,0
Sobieszów	Kamienna	1909	6,7	2,0	9,7
Niedów	Witka	1962	4,9	1,9	12,5
Cieplice	Wrzosówka	1909	4,9	2,1	7,6
Mirsk ^b	Długi Potok	1910	3,9	1,0	12,5
Mysłakowice ^b	Łomnica	1913	3,6	1,0	3,4
Wrzeszczyn	Bóbr	1927	2,0	0,4	15,0
Zatonie	Plebanka	1968	2,0	0,2	31,5

a Stopień wodny. b Zbiornik powodziowy „suchy”.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

a Flow reservoir. b Flood reservoir “dry”.

S o u r c e: data Ministry of the Environment and Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 9. TEMPERATURY POWIETRZA
AIR TEMPERATURES

STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m <i>Station elevation above the sea level in m</i>	Temperatury w °C <i>Temperatures in °C</i>						
		średnie ^a <i>average^a</i>				skrajne <i>extreme</i>		amplitudy temperatur skrajnych <i>amplitudes of extreme temperatures</i>
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2012	maksimum <i>maximum</i>	minimum <i>minimum</i>	
Wrocław	120	8,7	9,1	9,4	9,5	37,4	-30,0	67,4
Jelenia Góra	342	7,4	7,7	7,8	7,8	35,8	-31,8	67,6
Śnieżka	1603	0,6	1,0	1,3	1,3	24,5	-32,1	56,6
Kłodzko	356	7,4	7,6	7,9	8,1	35,1	-29,7	64,8

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 10. OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIE NIE I ZACHMURZENIE
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS								
STACJE METEORO- LOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m <i>Station elevation above the sea level in m</i>	Roczne sumy opadów w mm <i>Total annual precipitation in mm</i>			Średnia prędkość wiatru w m/s <i>Average wind velocity in m/s</i>	Usłonecznienie w h <i>Insolation in h</i>	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a <i>Average cloudiness in octants^a</i>	
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2012			
		średnie ^b <i>average^b</i>						
Wrocław	120	569	522	560	516	3,2	2035	5,4
Jelenia Góra	342	678	686	743	760	2,6	1947	5,6
Śnieżka	1603	1150	1101	1141	1008	11,2	1625	5,8
Kłodzko	356	576	596	629	619	3.0	1885	5.4

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). ^b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE DIVISION OF DOLNOŚLĄSKIE VOIVODSHIP IN 2012

As of 31 XII

WROCŁAW

Stolica województwa
Capital city of voivodship

LEGNICA

Miasta na prawach powiatu
Cities with powiat status

Granica województwa
Voivodship border

Granice powiatów
Powiat borders

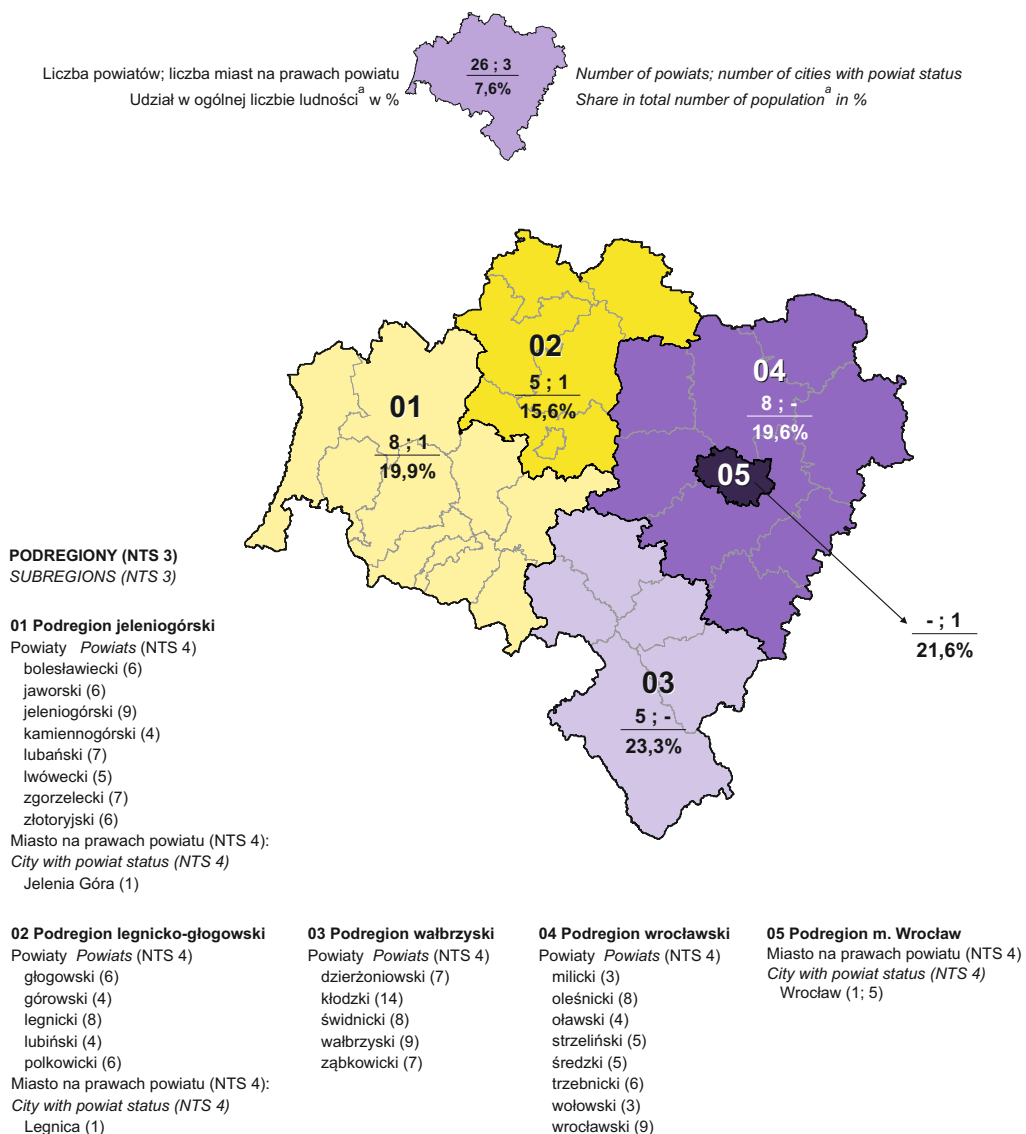
Granice gmin
Gmina borders

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS) W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

DIVISION OF THE DOLNOŚLĄSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE NOMENCLATURE OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS) IN 2012

As of 31 XII

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5), dla m. Wrocław również liczbę dzielnic.
Number of gminas (NTS 5) is given in parentheses, for Capital city Wrocław number of districts as well.

a Odpowiednio: dla województwa - udział w kraju, dla podregionów - udział w województwie.
a Respectively: for voivodship - share in country, for subregions - share in voivodship.

DZIAŁ II

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Ewidencja gruntów wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji „grunty zabudowane i zurbanizowane”), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji „wody śródlądowe stojące”) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych – (jednolity tekst, Dz. U. 2013, poz. 1205). Ustawa ta chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I–III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV–VI wytworzone z gleb organicznych. Do 2008 r. zgodnie z art. 12a ust. 15 ustawy, rada gminy mogła podjąć uchwałę o objęciu na jej obszarze ochroną również gruntów rolnych zaliczonych do klas bonitacyjnych IV, IV^a, IV^b wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego. Od 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI – najniższą. Grunty przeznaczone pod zalesienie oznaczono symbolami: orne – RZ; pastwiska – PsZ.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntem zdegradowanym lub zdewastowanemu wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

CHAPTER II

ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

1. Information regarding the **geodesic status and directions in land use** is classified according to ownership and register groups of land included in the register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454).

A land register introduced since 2002 changes primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which previously was included in the item "built-up and urbanized land"), land under ponds (included in the item "standing inland water") as well as ditches (which accounted for a separate item) in agricultural land.

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees were collected based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection dated 3 II 1995 (uniform text, Journal of Laws 2013, item 1205). The Law protects all agricultural land included in quality classes I–III, as well as agricultural land included in quality classes IV–VI, comprised of organic soils. Until 2008 in accordance with Art. 12a, item 15 of the Law, a gmina council might also resolve to protect agricultural land of IV, IV^a, IV^b quality classes, originating from mineral-derived soils and located within the gmina. Since 2009 the provisions of the Law do not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest. Land designated for afforestation is given the following symbols: RZ – for arable land and PsZ – for pastures.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land the utility value of which has declined due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Zagospodarowanie gruntów zrehabilitowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

3. Informacje o poborze wody dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybactwem)” – jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Informacje o ocenie jakości wody dostarczanej przez wodociągi opracowywane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 III 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. Nr 61, poz. 417 z późn. zm.); na podstawie wyników badań przeprowadzanych przez laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub inne laboratoria o udokumentowanym systemie jakości przeprowadzonych badań, zatwierdzonych przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

Wodę dostarczaną ludności do spożycia uznaje się za odpowiadającą lub nieodpowiadającą wymaganiom określonym w ww. rozporządzeniu na podstawie wyników badań mikrobiologicznych, fizykochemicznych oraz organoleptycznych.

5. Dane o ściekach dotyczą ścieków odprowadzonych do wód (do 2002 r. – do wód powierzchniowych) lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi, lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodniczymi; jak również łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Development of reclaimed land is based on undertaking appropriate measures, which enable using that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Information regarding water withdrawal concerns:

- 1) in the item *for production purposes (excluding agriculture, hunting, forestry and fishing)* – organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of wastewater annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines, which is discharged to reservoir without further use;
- 2) in the item *irrigation in agriculture, forestry and fishing as well as filling and completing fish ponds* – agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item *exploitation of water supply network* – all entities responsible for the management of the water supply network (including housing cooperatives, water companies, waterworks and work-places, etc.).

4. Information concerning the quality of water drawn from waterworks is compiled in accordance with the decree of the Minister of Health dated 29 III 2007 on the quality of drinking water intended for consumption (Journal of Laws No. 61, item 417 with later amendments); on the basis of results of laboratory tests conducted by the State Sanitary Inspection laboratories or other laboratories with a documented quality system of water analyses recognized by the State Sanitary Inspection.

Water supplied to the population for consumption is qualified as meeting or not meeting requirements specified in the above mentioned decree on the basis of results of physicochemical, bacteriological and organoleptic tests.

5. Data regarding wastewater concern wastewater discharged into waters (until 2002 – surface water) or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). **Data regarding equipment of waste water treatment plants** concern the same entities.

Wastewater requiring treatment is understood as water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground, or sewage network of entities engaged in production (including contaminated mine drainage water and cooling water), other entities as well as households.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich odpływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

U w a g a. Od 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, albo do oczyszczalni mechanicznych.

Cooling water comprises waste water with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged into waters by a separate sewage system,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as of other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated wastewater** concern wastewater treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogene removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of waste water includes precipitating of certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of waste water occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from sewage.

Increased biogene removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

A few steps treatment, mechanical and biological or mechanical, chemical and biological of discharging wastewater was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Data on **municipal waste water treatment plants** concern those of them which are used to treat waste water drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e., waste water treatment plants not working within sewage network).

Note. Since 2003 municipal chemical wastewater treatment plants were classified as treatment plants with increased biogen removal from sewage or mechanical treatment plants.

Dane o **ludności (miast i wsi) korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej.

W przypadku gdy miasto obsługiwane jest przez kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o zakwalifikowaniu miasta do obsługiwanego przez poszczególne rodzaje oczyszczalni ścieków decyduje przewaga ilości ścieków oczyszczanych przez dany rodzaj oczyszczalni.

6. Informacje o źródłach i wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40) z późniejszymi zmianami. Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana jest corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań i może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą: pyłów ze spalania paliw, pyłów cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, pyłów krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenu węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i grzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Ze względu na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględnymi wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla**.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2010, Nr 185, poz. 1243, z późniejszymi zmianami), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Data on (urban and rural) population connected to wastewater treatment plants are presented on a basis of a number of people served by wastewater treatment plants working on sewage network.

When an urban area is served by several treatment plants with various methods of treatment, the predominate amount of wastewater treated by a given treatment plant determines the classification of the urban area in the appropriate type of wastewater treatment plant.

6. Information regarding the sources and amounts of air pollutants emission from plants of significant nuisance to air quality as well as the possession of system to reduce such pollutants and the effects of their utilization concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40) with later amendments. The established group of surveyed entities maintained annually which, i.a. assures comparability of data may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding particulate emissions concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding gas emission concern: sulphur dioxide, carbon oxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).

Data regarding particulate and gas emission include organized emission (from technological and heating facilities) and disorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.).

Due to the high absolute values which characterise the emission of carbon dioxide the indicator of reduction of gas pollutants was calculated and presented with exclusion of carbon dioxide emission.

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

7. Waste shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Law of 27 IV 2001 on Waste (uniform text in Journal of Laws 2010 No. 185, item 1243, with later amendments), the holder of which discards it or intends or is required to discard.

Informacje o odpadach opracowane zostały zgodnie z katalogiem odpadów opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dnia 1 I 2002 r.

Informacje o ilości i rodzajach odpadów dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska.

Magazynowanie odpadów to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub nieszkodliwianiem.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, haldy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

8. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych), formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 IV 2004 r. (jednolity tekst, Dz. U. 2013 poz. 627, z późniejszymi zmianami); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlegają cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Parki narodowe tworzy się w celu: zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów.

Information regarding waste was compiled on the basis of a catalogue of waste, based on the List of Waste introduced into legislation of the European Union 1 I 2002.

Information regarding the quantity and type of waste concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.

Treatment of waste shall mean a submission of waste to processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment.

Waste storage shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery or treatment.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.

Data regarding landfilled up to now (accumulated) waste concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.

8. Nature protection consists in maintaining, sustainable utilisation and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats), forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text, Journal of Laws 2013 item 627, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

National parks include protected areas distinguished by particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the area of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected.

National parks are created to: preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats, habitats of plants, animals or fungi.

Rezerваты przyrody obejmują obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, glazy narzutowe oraz jaskinie.

9. Dane o nakładach na środki trwale służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących

Nature reserves include areas in natural or slightly changed state, ecosystems, refuges and natural habitats. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature, having essential value for the environmental, scientific, cultural or landscape reasons.

Landscape parks are areas protected because of their natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas protected because of outstanding landscape characterised by various ecosystem types. These areas are valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation or they function as ecological corridors.

Documentation sites are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.

Landscape-nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth protecting due to their scenic or aesthetic features.

Ecological areas are worth protecting fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species etc.

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and foreign shrubs, springs, waterfalls, vauclosure springs, rocks, ravines, erratic blocks and caves.

9. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERRIE), implemented by the European Union.

The presented data refer to: legal persons and organizational entities without legal personality as well as natu-

Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyłączeniem indywidualnych gospodarstw rolnych oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą – prowadzących księgi przychodów i rozchodów) jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących.

10. Fundusze ekologiczne — fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowy i wojewódzkie, a także do 2009 r. powiatowe i gminne) — są to fundusze tworzone m.in. z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi); kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska; spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Zgodnie z ustawą z dnia 20 XI 2009 r. o zmianie ustawy — Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 215, poz. 1664) z dniem 1 I 2010 r. powiatowe oraz gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej uległy likwidacji, a ich przychody z tytułu opłat i kar środowiskowych oraz środki pieniężne i zobowiązania przejęły budżety powiatów i gmin. Do zadań powiatów i gmin należy finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar środowiskowych, stanowiących dochody budżetów powiatów i gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazaną do wojewódzkich funduszy.

ral persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of individual farmsteads as well as natural persons and partnerships conducting economic activity — keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section “Public administration and defence; compulsory social security” as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

10. Ecological funds — environmental protection and water management funds (National and voivodship as well as until 2009 powiat and gmina) — are funds created from income originating i.a. from: the payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: releasing air pollutants, landfilling waste as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground); the fines for violating environmental protection requirements; the repayments of loans granted for investors.

According to the Law on Amending the Environmental Protection Law and some other laws, dated 20 XI 2009 (Journal of Laws No. 215, item 1664) as of 1 I 2010, the powiat and gmina environmental protection and water management funds were liquidated and their revenues from environmental payments and fines as well as cash and liabilities were assumed by the powiats and gminas budgets. The objective of powiat and gmina is to finance environmental protection and water management in the amount at least equal to the amount of income from environmental payments and fines, consisting powiat and gmina budgets incomes and reduced by surplus of these incomes that is transferred to voivodship funds.

TABL. 1(11). STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA

Stan w dniu 1 I

GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE

As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013		2005	2013	SPECIFICATION
	w ha	in ha		przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w sto- sunku do 2012 r. increase (+) or decrease (-) in ha in rela- tion to 2012	na 1000 mieszkańców ^a w ha per 1000 population ^a in ha		
Powierzchnia ogólna^b	1994776	1994674	1994674	-	690	684	Total area^b
Użytki rolne	1209396	1196980	1190531	-2488	418	409	Agricultural land
grunty orne	871332	875481	873768	-1234	301	300	arable land
sady	7717	7051	6487	-161	3	2	orchards
łąki trwałe	147273	138909	136493	-623	51	47	permanent meadows
pastwiska trwałe	130176	122373	120723	-234	45	41	permanent pastures
grunty rolne zabudo- wane	29824	29638	29378	-244	10	10	agricultural built-up areas
grunty pod stawami	11502	13191	13699	153	4	5	lands under ponds
grunty pod rowami	11572	10337	9983	-145	4	3	lands under ditches
Grunty leśne oraz za- drzewione i zakrze- wione	609284	621204	624592	1354	211	214	Forest land as well as woody and bushy land
lasa	595133	607325	610583	1304	206	210	forests
grunty zadrzewione i zakrzewione	14151	13879	14009	50	5	5	woody and bushy land
Grunty pod wodami powierzchniowymi	16193	17692	17931	123	6	6	Lands under surface waters
płynącymi	12219	15043	15583	181	4	5	flowing
stojącymi	3974	2649	2348	-58	1	1	standing
Grunty zabudowane i zurbanizowane	131143	133186	136671	1569	45	47	Built-up and urbanized areas
tereny mieszkaniowe	18543	19928	20753	257	6	7	residential areas
tereny przemysłowe	12880	13835	14051	151	4	5	industrial areas
tereny inne zabudo- wane	8497	10281	11064	356	3	4	other built-up areas
tereny zurbanizowane niezabudowane	5909	5144	5118	-99	2	2	urbanized non- built-up areas
tereny rekreacji i wy- poczynku	8146	7911	7834	12	3	3	recreational areas
tereny komunikacyjne	70735	69993	71594	868	24	25	transport areas
drogi	61571	60953	62224	558	21	21	roads
kolejowe	8943	8818	8783	-45	3	3	railway
inne ^c	221	222	587	355	0	0	others ^c
użytki kopalne	6433	6094	6257	24	2	2	minerals
Użytki ekologiczne	2677	3688	3772	7	1	1	Ecological arable lands
Nieuzyski	13015	12968	12991	-38	4	4	Wasteland
Tereny różne ^d	13068	8956	8186	-527	5	3	Miscellaneous land ^d

a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2012. b Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych. c Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp. d Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Population as of 31 XII, respectively for 2004 and 2012. b Land area (including inland waters) as well as part of internal waters. c Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. d Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2(12). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w ha in ha				
O G Ó Ł E M	617	159	278	191	T O T A L
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Użytki rolne	590	130	252	152	<i>Agricultural land</i>
klasy bonitacyjne:					<i>quality classes:</i>
mineralne: I-II	109	22	50	26	<i>mineral: I-II</i>
III	437	102	187	117	<i>III</i>
IV	44	6	15	9	<i>IV</i>
Grunty leśne.....	27	29	26	39	<i>Forest land</i>
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wyłączone:					<i>designated for:</i>
Na tereny osiedlowe	97	57	107	73	<i>Residential areas</i>
Na tereny przemysłowe	327	16	32	21	<i>Industrial areas</i>
Pod drogi i szlaki komunikacyjne	26	3	7	4	<i>Roads and communication trails</i>
Pod użytki kopalne	57	49	49	53	<i>Minerals</i>
Pod zbiorniki wodne	29	12	-	-	<i>Under reservoirs</i>
Na inne cele	81	22	83	39	<i>Other purposes</i>

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ź r ó d ł o w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing regulations on the protection of agricultural and forest land.

S o u r c e: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development, forest land – data of the Ministry of Environment.

TABL. 3(13). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

AS RECLAIMED AND MANAGED LAND					
GRUNTY	2005	2010	2011	2012	LAND
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	6764	6049	8247	8076	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdewastowane	4634	3608	5892	5898	devastated
zdegradowane	2130	2441	2355	2178	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	125	10	128	173	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	8	-	-	97	agricultural
leśne	50	10	5	10	forest
zagospodarowane	7	10	-	9	managed

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4(14). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	452,1	465,2	465,1	453,7	100,0	T O T A L
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) – z ujęć własnych ...	122,3	102,4	104,0	94,0	20,7	Production (excluding agriculture, forestry and fishing) – from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	108,8	91,7	92,4	83,5	18,4	surface
podziemne	9,8	8,1	8,7	7,4	1,6	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	150,2	184,7	184,9	184,4	40,6	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	179,6	178,1	176,2	175,4	38,7	Exploitation of water supply network ^a
wody: powierzchniowe	58,7	57,8	55,1	55,6	12,2	waters: surface
podziemne	120,9	120,4	121,2	119,8	26,4	underground

a Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

a Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 5(15). **ZUŻYCIĘ WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	380,5	424,0	427,0	411,2	100,0	T O T A L
Przemysł	107,6	117,6	120,0	106,7	26,0	Industry
w tym na cele produkcyjne	104,6	64,7	68,9	65,4	15,9	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	150,2	184,7	184,9	184,4	44,8	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	122,7	121,8	122,2	120,1	29,2	Exploitation of water supply network ^b

a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling up and completing fish ponds. b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6(16). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIENÍ W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING UP FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	759	576	549	337	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napelnianych stawów rybnych ^b w ha	8323	8769	8769	8749	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	160879	184652	184856	184389	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	1526	343	409	293	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	2,0	0,6	0,7	0,9	per 1 ha
do napelniania i uzupełniania stawów rybnych	148703	184309	184447	184096	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	17,9	21,0	21,0	21,0	per 1 ha

a O powierzchni co najmniej 20 ha. b O powierzchni co najmniej 10 ha. c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

a Area of 20 ha and more. b Area of 10 ha and more. c Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7(17). **JAKOŚĆ WODY Z WODOCIĄGÓW DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA^a W 2012 R.**
QUALITY OF WATER SUPPLIED TO THE POPULATION FOR CONSUMPTION FROM WATER-WORKS^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność ^b — w % ludności korzystającej z urządzeń — zaopatrywana w wodę Population ^b — in % of population using facilities — supplied with water	
	odpowiadającą wymaganiom sanitarnym meeting sanitary requirements	nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym not meeting sanitary requirements
Wodociągi ^c o wydajności w m ³ /d: Waterworks ^c with a capacity of m ³ /24h:		
poniżej 100	81,8	18,2
below		
100 — 1000	85,9	14,1
1001 — 10000	83,2	16,8
10001 — 100000	99,6	0,4

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 62. b Według szacunków. c Prowadzące zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

a See general notes, item 4 on page 62. b Estimated data. c Providing collective water supply of the population.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 8(18). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE^a ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL^a WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO
THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	235,2	243,4	223,4	208,7	100,0	T O T A L
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^b	133,2	141,3	121,2	107,4	51,5	discharged directly by plants ^b
w tym wody chłodnicze	69,2	51,4	48,8	40,9	19,6	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	102,0	102,1	102,2	101,3	48,5	discharged by sewerage system
W tym ścieki wymagające oczyszczania	166,0	192,0	174,6	167,8	80,4	Of which waste water requiring treatment
oczyszczane	159,9	177,4	169,3	161,5	77,4	treated
mechanicznie	27,6	36,4	33,8	27,2	13,0	mechanically
chemicznie ^c	26,2	30,1	26,0	25,7	12,3	chemically ^c
biologicznie	52,4	35,2	27,6	31,9	15,3	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	53,7	75,8	81,9	76,7	36,7	with increased biogene removal (disposal)
nieoczyszczane	6,1	14,5	5,3	6,3	3,0	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	2,3	14,4	5,2	6,2	3,0	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	3,9	0,1	0,1	0,1	0,1	discharged by sewerage system

a Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych.
b Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. c Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

a Since 2010 data are not comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. b Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. c Data concern only to industrial wastewater.

TABL. 9(19). **ZAKŁADY^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA**
ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW
Stan w dniu 31 XII
PLANTS^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER
TREATMENT PLANTS POSSESSED
As of 31 XII

JEDNOSTKI	2005	2010	2011	2012	ENTITIES
O G Ó Ł E M	145	92	89	82	T O T A L
Odrowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	83	56	54	54	Discharging waste water directly into waters or into the ground requiring treatment
wyposażone w oczyszczalnie ścieków	65	53	48	48	possessing waste water treatment plants
o wystarczającej przepustowości	61	45	44	43	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	4	8	4	5	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	18	3	6	6	not possessing waste water treatment plants
Odrowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	62	36	35	28	Discharging waste water into sewerage system (not possessing waste waters treatment plants)

a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.
a Excluding enterprises and water-sewerage treatment plants.

TABL. 10(20). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTE WATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Mecha- niczne <i>Me- chanical</i>	Che- miczne <i>Chemical</i>	Biolo- giczne <i>Biologi- cal</i>	Z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów <i>With increased biogene removal</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych							Industrial waste water treatment plants
Liczba	2005	94	21	21	50	2	<i>Number</i>
	2010	81	16	20	42	3	
	2011	74	15	19	37	3	
	2012	79	22	17	38	2	
Przepustowość w dam ³ /d	2005	522,9	233,8	226,0	59,3	3,8	<i>Capacity in dam³/24h</i>
	2010	649,3	372,8	224,6	48,1	3,8	
	2011	643,9	369,0	224,6	46,5	3,8	
	2012	658,9	384,1	224,6	46,5	3,7	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a							Municipal waste water treatment plants^a
Liczba	2005	202	1	x	142	59	<i>Number</i>
	2010	208	-	x	138	70	
	2011	217	2	x	144	71	
	2012	224	4	x	152	68	
Przepustowość w dam ³ /d	2005	828,1	37,2	x	376,9 ^b	414,0	<i>Capacity in dam³/24h</i>
	2010	794,5	0,6	x	227,2 ^b	566,7	
	2011	869,1	0,9	x	228,5 ^b	639,7	
	2012	840,6	1,3	x	231,0 ^b	608,3	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^{cd}	2005	74,1	0,0	x	33,4	40,7	<i>Population connected to wastewater treatment plants in % of total population^{cd}</i>
	2010	75,9	-	x	21,5	54,5	
	2011	76,8	0,1	x	19,8	56,8	
	2012	77,2	0,2	x	20,8	56,2	

a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków — na podstawie szacunków, ludność ogółem — na podstawie bilansów. d Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 13 na str. 28.

a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage system. b Refers to equipment for biological treatment. c Population connected to wastewater treatment plants — estimated data, total population — based on balances. d See general notes to the Yearbook, item 13 on page 28.

TABL. 11(21). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	150	137	141	146	<i>Plants of significant nuisance to air quality^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	108	84	88	88	<i>particulates</i>
gazowych	29	25	24	27	<i>gases</i>
nieposiadające wyników pomiarów:					<i>without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission:</i>
pyłów	49	35	35	41	<i>particulates</i>
gazów	50	35	36	39	<i>gases</i>
emisji	133	112	119	256	<i>emission</i>
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					<i>Emission of pollutants in thous. t:</i>
pyłowych	8,0	5,2	4,1	4,0	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw.....	6,1	3,9	2,9	2,8	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>

a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

a Emitting particulates, gases or particulates and gases.

TABL. 11(21). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA (dok.)**

EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
gazowych (bez dwutlenku węgla)...	107,4	82,9	75,8	76,5	gases (excluding carbon dioxide)
w tym: dwutlenek siarki	60,5	54,2	48,4	48,1	of which: sulphur dioxide
tlenek węgla	9,6	7,8	7,1	7,4	carbon monoxide
tlenki azotu	23,2	19,2	18,7	18,9	nitrogen oxides
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					Pollutants retained in pollutant reduction systems:
w tysiącach ton:					in thousand tonnes:
pyłowe	2508,9	2745,7	2812,4	2811,3	particulates
gazowe (bez dwutlenku węgla)	807,7	825,8	913,4	628,9	gases (excluding carbon dioxide)
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					in % of pollutants produced:
pyłowych	99,7	99,8	99,9	99,9	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla) ...	88,3	90,9	92,3	89,2	gases (excluding carbon dioxide)

TABL. 12(22). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**

AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi-cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofilters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others
-----------------------------------	---------------------	--------------------------------	------------------------------------	---------------------------------	--------------------------------------	----------------

URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII

EQUIPMENT — as of 31 XII

OGÓŁEM	2005	266	41	338	47	141	57
TOTAL	2010	177	39	1331	64	124	49
	2011	185	44	1336	49	120	56
	2012	184	40	1142	48	104	256
Skuteczność:							
Efficiency:							
niska	2005	60	8	56	-	17	x
low	2010	40	9	65	3	11	x
	2011	47	7	71	3	12	x
	2012	41	6	73	3	11	x
średnia	2005	88	19	136	3	32	x
moderate	2010	59	10	99	2	41	x
	2011	55	12	97	8	41	x
	2012	56	9	88	7	35	x
wysoka	2005	118	14	146	44	92	x
high	2010	78	20	1167	59	72	x
	2011	83	25	1168	38	67	x
	2012	87	25	981	38	58	x

PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam³/hWASTE GAS FLOW in dam³/h

OGÓŁEM	2005	8408	3262	7949	10269	3155	469
TOTAL	2010	5705	4419	8745	9482	2149	1507
	2011	5629	4555	8633	8592	2193	1581
	2012	5763	3682	8073	7991	1909	1579
Skuteczność:							
Efficiency:							
niska	2005	2182	697	508	-	755	x
low	2010	1494	282	593	80	265	x
	2011	1592	317	650	80	278	x
	2012	1432	224	717	80	265	x
średnia	2005	1858	319	2183	516	627	x
moderate	2010	1696	1115	1963	293	599	x
	2011	1494	1046	1737	137	620	x
	2012	1600	990	1437	31	353	x
wysoka	2005	4368	2246	5258	9753	1773	x
high	2010	2515	3022	6189	9109	1285	x
	2011	2543	3192	6246	8375	1295	x
	2012	2731	2468	5919	7880	1291	x

TABL. 13(23). **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA****WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS THEIR STORAGE YARDS AREAS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	99	139	160	166	Plants generating waste (as of 31 XII)
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	34882,1	33550,4	35059,2	34519,0	Waste generated (during the year) in thous. t
poddane odzyskowi	26574,5	23163,1	24196,0	23581,8	recovered
unieszkodliwione	7606,8	9483,1	9647,1	9999,5	treated
w tym składowane ^b	7546,6	9426,8	9569,6	9936,0	of which landfilled ^b
magazynowane czasowo	700,8	904,2	1216,1	937,7	temporarily stored
W % wytworzonych:					In % generated:
poddane odzyskowi	76,2	69,0	69,0	68,3	recovered
unieszkodliwione	21,8	28,3	27,5	29,0	treated
w tym składowane ^b	21,6	28,1	27,3	28,8	of which landfilled ^b
magazynowane czasowo	2,0	2,7	3,5	2,7	temporarily stored
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) w tys. t	558727,7	594361,2	603416,2	613231,3	Waste landfilled up to now (accumulated ^c ; end of year) in thous. t
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	220,9	471,7	421,9	112,7	Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t
Tereny składowania odpadów w ha:					Area of storage yards in ha:
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	2731,8	2611,9	2639,9	2641,6	non-reclaimed (end of year)
zrekultywowane (w ciągu roku)	13,1	13,2	2,1	-	reclaimed (during the year)

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 64. b Na terenach własnych zakładów i terenach obcych. c Na terenach własnych zakładów.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 64. b On own plant grounds and other land. c On own plant grounds.

TABL. 14(24). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2012 R.****WASTE^a BY TYPE IN 2012**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year		Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) Waste landfilled up to now (accumulated ^b ; end of year)	SPECIFICATION
	ogółem total	w tym poddane odzyskowi of which recovered		
w tys. t in thous. t				
O G Ó Ł E M	34519,0	23581,8	613231,3	T O T A L
w tym:				of which:
Mieszanki popiołowo-żużłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	59,7	43,2	347,8	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste
Mieszanki popiołów lotnych i odpadów stałych z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych	2253,0	2253,0	-	Mixtures of fly ash and solid waste originating from limestone methods of desulphurisation of waste gases
Popioły lotne z węgla	77,5	74,2	-	Coal fly ash
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	135,8	124,8	244,5	Slag, furnace ash and particulates from boilers

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 64. b Na terenach własnych zakładów.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 64. b On own plant grounds.

TABL. 15(25). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA**^a
Stan w dniu 31 XII
LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
	w ha in ha				w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship	na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²	
OGÓŁEM	361597,4	369870,5	371007,0	371020,0	18,6	1273	TOTAL
Parki narodowe	11920,2	11920,5	11920,5	11920,5	0,6	41	National parks
Rezerваты przyrody ...	10339,7	10486,0	10491,5	10503,2	0,5	36	Nature reserves
Parki krajobrazowe ^b ...	196727,4	195437,1	195437,1	195437,1	9,8	671	Landscape parks ^b
Obszary chronionego krajobrazu ^b	136228,2	138553,7	138553,7	138555,0	6,9	475	Protected landscape areas ^b
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.....	1578,8	8271,5	9402,5	9402,5	0,5	32	Landscape-nature complexes
Użytki ekologiczne	4803,1	5201,6	5201,6	5201,6	0,3	18	Ecological arable lands
Stanowiska dokumentacyjne.....	-	0,1	0,1	0,1	0,0	0	Documentation sites

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 65. b Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

a See general notes, item 8 on page 65. b Excluding nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 16(26). **PARKI NARODOWE**
Stan w dniu 31 XII
NATIONAL PARKS
As of 31 XII

LATA YEARS PARKI NARODOWE ^a NATIONAL PARKS ^a		Powierzchnia w ha Area in ha				
		parków narodowych national parks				otuliny (strefy ochronnej) buffer zones (of the prote- cted areas)
		ogółem <i>grand total</i>	w tym lasów <i>of which forests</i>	z liczby ogółem — pod ochroną ścisłą ^b <i>of grand total number — strictly protected ^b</i>		
				razem <i>total</i>	w tym lasów <i>of which forests</i>	
OGÓŁEM.....	2005	11920,2	9799,9	2154,4	700,4	21781,0
TOTAL	2010	11920,5	9856,6	2497,1	1065,1	21779,0
	2011	11920,5	9861,2	2497,1	1065,1	21779,1
	2012	11920,5	9860,6	2497,1	1065,1	21779,1
Gór Stołowych		6340,2	5822,5	771,0	771,0	10514,1
Karkonoski		5580,3	4038,1	1726,1	294,1	11265,0

a Powierzchnia parków w granicach województwa. b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

a Area of parks in the area of the voivodship. b The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 17(27). REZERWATY PRZYRODY

Stan w dniu 31 XII

NATURE RESERVES

As of 31 XII

L A T A REZERWATY	Obiekty Number	Powierzchnia w ha Area in ha		Y E A R S RESERVES
		ogółem total	w tym pod ochroną ścisłą ^a of which strictly protected ^a	
O G Ó Ł E M..... 2005	65	10339,7	340,5	T O T A L
2010	66	10486,0	-	
2011	66	10491,5	-	
2012	66	10503,2	-	
Faunistyczne.....	4	6436,4	-	Fauna
Krajobrazowe.....	5	403,1	-	Landscape
Leśne	37	2590,2	-	Forest
Torfowiskowe.....	7	856,2	-	Peat-bog
Florystyczne.....	8	100,2	-	Flora
Przyrody nieożywionej.....	5	117,1	-	Inanimate nature

a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 18(28). PARKI KRAJOBRAZOWE

Stan w dniu 31 XII

LANDSCAPE PARKS

As of 31 XII

L A T A Y E A R S ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SETS AND LANDSCAPE PARKS ^a		Powierzchnia ^b w ha Area ^b in ha			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forests	użytków rolnych agricultural land	wód water
O G Ó Ł E M	2005	207610,9	111821,1	67229,3	9408,1
T O T A L	2010	206320,9	111521,1	67103,3	9408,1
	2011	206320,9	111521,1	67103,3	9408,1
	2012	206320,9	111521,1	67103,3	9408,1
Dolina Baryczy.....		70040,0	29699,0	26165,0	6279,0
Śnieżnicki.....		28800,0	21302,0	7475,0	23,0
Przemkowski.....		22340,0	10714,0	4711,9	1100,6
Chełmy.....		15990,8	7711,2	7341,5	110,2
Rudawski.....		15705,0	8884,0	5659,0	183,0
Dolina Bobru.....		10943,0	4482,0	6032,0	429,0
Dolina Bystrzycy.....		8570,0	2162,0	4923,0	1000,0
Ślęzański.....		8190,0	5569,0	2220,0	14,0
Sowiogórski.....		8140,7	7917,4	219,2	4,1
Dolina Jezierzycy.....		7953,0	4579,0	1257,0	218,0
Sudetów Wałbrzyskich.....		6493,0	5721,5	739,3	32,2
Książański.....		3155,4	2780,0	360,4	15,0

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków.

a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. b Including nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within parks.

TABL. 19(29). POMNIKI PRZYRODY

Stan w dniu 31 XII

MONUMENTS OF NATURE

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2638	2625	2603	2597	T O T A L
w tym:					of which:
Pojedyncze drzewa.....	2248	2279	2254	2241	Individual trees
Grupy drzew.....	229	186	187	191	Tree clusters
Aleje.....	69	60	62	63	Alleys
Głazy narzutowe.....	42	36	38	38	Erratic boulders

TABL. 20(30). **NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Ochrona środowiska	429489,6	701753,7	782307,0	631187,9	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	53450,9	46349,4	57073,8	79210,0	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	24849,6	11658,2	21551,8	55159,2	of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	265431,9	571860,0	644851,7	463040,3	Waste water management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	59333,7	161329,5	218647,5	109605,5	municipal wastewater treatment sewage network discharging wastewater and precipitation water
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	173246,9	346916,6	409000,1	319308,4	Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface waters
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych....	61331,6	54325,2	36171,1	40568,5	of which outlays on:
w tym nakłady na:					
zbieranie odpadów ^b i ich transport	6688,8	4743,9	6295,6	3460,5	waste collection ^b and transport
w tym selektywne zbieranie odpadów	6187,7	1214,8	3114,3	2206,5	of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	4260,6	8660,6	16508,9	29532,4	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych ...	5563,0	2843,5	3853,1	2173,1	reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	130,0	1478,6	10337,6	418,0	Protection of nature, biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	4299,7	14402,6	23671,4	12868,6	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	191372,3	288352,8	320639,9	305141,0	Water management
Ujęcia i doprowadzenia wody	78556,2	127434,2	130190,8	111624,2	Water intakes and pipe systems
Stacje uzdatniania wody	60951,0	29781,7	19124,6	24855,3	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	32303,9	90558,0	99047,3	49277,8	Water reservoirs and falls
Regulacja i zabudowa rzek i potoków	7187,4	22583,6	43989,3	60078,5	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	12373,8	17995,3	28287,9	59305,2	Flood embankments and pump stations

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments localization; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 21(31). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych	1657	466	85	-	particulates
gazowych	29	59	-	2	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Waste water management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki	310,8	256,8	594,1	497,2	wastewater
wody opadowe	28,2	62,1	64,3	57,7	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	6	7	5	9	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	4	5	4	9	of which municipal
mechaniczne	3	3	-	1	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	2	4	5	8	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	1	-	-	-	with increased biogene removal ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	3759	5487	12121	4783	capacity of treatment plants in m ³ /24h
w tym oczyszczalni komunalnych	3649	2582	10062	4783	of which municipal
mechanicznych	910	640	7839	1200	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	739	4847	4282	3583	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	2110	-	-	-	with increased biogene removal ^a

a W tym chemiczne.

a Of which chemical.

TABL. 21(31). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)					
Gospodarka ściekowa i ochrona wód (dok.)					Waste water management and protection of waters (cont.)
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przydomowe):					Farmstead treatment facilities (homestead):
obiekty	7	69	93	18	facilities
przepustowość w m ³ /d	9	51	114	55	capacity in m ³ /24h
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants:
obiekty	3	-	1	-	facilities
przepustowość w m ³ /d	126200	-	1200	-	capacity in m ³ /24h
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Waste treatment plants:
obiekty	-	1	1	2	facilities
wydajność w t/r	-	6000	25000	2018	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty	1	-	-	-	facilities
powierzchnia w ha	1,5	-	-	-	area in ha
wydajność w t/r	5500	-	-	-	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^b w t/r	-	-	-	-	Capacity of waste utilization systems ^b in t/y
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych ^c w m ³ /d	7543	2522	2369	16466	Capacity of water intakes ^c in m ³ /24h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	3461	6911	1793	6620	Water treatment in m ³ /24h
Sieć wodociągowa w km	235,4	269,2	222,9	279,2	Water supply network in km
Pojemność zbiorników wodnych w tys. m ³	178,0	-	0,5*	-	Capacity of water reservoirs in thous. m ³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	12,3	7,9	9,0	23,7	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	-	-	5,5	14,5	Flood embankments in km

b Z wyłączeniem odpadów komunalnych. c Bez ujęć w energetyce zawodowej.

b Excluding municipal waste. c Excluding water intakes in the power industry.

TABL. 22(32). **KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	133773,0	147425,3	113939,4	186740,3	100,0	T O T A L
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	13435,0	20883,3	10972,6	33834,9	18,1	Protection of ambient air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	61391,4	90584,6	92303,2	77042,1	41,3	Waste water management and protection of waters
Gospodarka odpadami	21135,5	5079,2	7021,9	34783,6	18,6	Waste management
Pozostałe	37811,1	30878,3	3641,8	41079,6	22,0	Others

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 23(33). **WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
Opłaty za korzystanie ze środowiska	127381,3	153901,3	153650,3	145294,3	Payments for use of natural environment
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	30270,2	44773,9	43643,0	45296,0	Wastewater management and protection of water
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	42372,6	52698,3	53390,7	53588,1	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	54738,5	56429,1	56616,6	46410,2	Waste management
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	584,7	204,3	387,2	569,4	Fines for not meeting environmental protection regulations
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	227,7	92,1	116,3	277,0	Norms of discharging wastewater into water or into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	257,3	26,4	17,2	15,5	Permissible emission of air pollutants

Źródło: w zakresie opłat – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar – dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Source: with regard to fees – data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines – data of the Inspectorate for Environmental Protection.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2012, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 21 XI 2010 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

Do **administracji państwowej** zalicza się:

- 1) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
 - instytucje naczelne i centralne (np. kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
 - terenowe organy administracji rządowej niezespołonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);
- 2) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

A gmina is a basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, starting from the day of election.

3. The demographic and occupational characteristics of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2012, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 21 XI 2010 self-government elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of occupations is made on the basis of the Classification of Occupations and Specializations for Labour Market Needs, which was introduced by a decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 27 IV 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537).

4. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

State administration comprises:

- 1) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
 - principle and central institutions (e.g., chancelleries of the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),
 - territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary entities);
- 2) territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);

- 3) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- 1) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
 - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- 2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- 3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urządzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).

Samorządowe kolegia odwoławcze są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.

5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

- 3) *some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.*

Local self-government administration comprises:

1) *gminas and cities with powiat status:*

- *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),*
- *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);*

2) *powiats, i.e., powiat's starosta offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, public road boards);*

3) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).*

Self-government appeal councils are bodies competent for examining, *inter alia*, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of entities of territorial self-government.

5. *Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in entities abroad.*

TABL. 1(34). JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Powiaty	26	26	26	26	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	3	3	3	3	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	169	169	169	169	<i>Gminas</i>
miejskie	36	36	36	36	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	55	55	55	55	<i>urban-rural</i>
wiejskie	78	78	78	78	<i>rural</i>
Miejscowości wiejskie	2556	2554	2533	2530	<i>Rural localities</i>
Sołectwa	2298	2305	2307	2309	<i>Village administrator's offices</i>

TABL. 2(35). GMINY W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

GMINAS IN 2012

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni ^a Area ^a							
		5,0 – – 19,9 km ²	20,0 – – 49,9	50,0 – – 99,9	100,0 – – 149,9	150,0 – – 199,9	200,0 – – 249,9	250,0 – – 299,9	300,0 km ² i więcej and more
OGÓŁEM	169	10	22	51	44	18	11	8	5
TOTAL									
Poniżej 2500	3	-	1	2	-	-	-	-	-
<i>Below</i>									
2500 – 4999	30	1	3	19	7	-	-	-	-
5000 – 7499	40	3	4	17	14	1	-	1	-
7500 – 9999	28	-	-	4	12	7	2	1	2
10000 – 14999	22	1	2	5	5	4	2	3	-
15000 – 19999	15	1	1	2	2	2	5	1	1
20000 – 39999	24	4	8	-	3	4	2	1	2
40000 – 99999	4	-	3	-	1	-	-	-	-
100000 – 199999	2	-	-	2	-	-	-	-	-
200000 i więcej	1	-	-	-	-	-	-	1	-
<i>and more</i>									

a Nie wystąpiły gminy o powierzchni poniżej 5,0 km².a Gminas with area below 5,0 km² were not appear.

TABL. 3(36). POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2012

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni ^a Area ^a						
		50,0 – – 99,9 km ²	100,0 – – 299,9	300,0 – – 499,9	500,0 – – 999,9	1000,0 – – 1499,9	1500,0 – – 1999,9	2000,0 km ² i więcej and more
OGÓŁEM	29	1	2	4	17	4	1	-
TOTAL								

a Nie wystąpiły powiaty o powierzchni poniżej 50,0 km².a Powiats with area below 50,0 km² were not appear.

TABL. 3(36). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2012 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2012 (cont.)

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni ^a <i>Area^a</i>						
		50,0 – – 99,9 km ²	100,0 – – 299,9	300,0 – – 499,9	500,0 – – 999,9	1000,0 – – 1499,9	1500,0 – – 1999,9	2000,0 km ² i więcej <i>and more</i>
Poniżej 50000	7	-	-	1	6	-	-	-
<i>Below</i>								
50000 – 74999	7	-	-	1	6	-	-	-
75000 – 99999	6	-	1	1	2	2	-	-
100000 – 149999	5	1	-	1	1	2	-	-
150000 – 199999	3	-	-	-	2	-	1	-
500000 i więcej	1	-	1	-	-	-	-	-
<i>and more</i>								

a Nie wystąpiły powiaty o powierzchni poniżej 50,0 km².a Powiats with area below 50,0 km² were not appear.TABL. 4(37). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2012 R.**

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2012

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni <i>Councillors of</i>				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	

OGÓŁEM

TOTAL

OGÓŁEM	2652	85	520	36	TOTAL
W tym kobiety	851	27	113	11	Of which women

WEDŁUG WIEKU

BY AGE

18–29 lat	89	4	6	-	18–29
30–39	425	17	64	7	30–39
40–49	621	19	126	8	40–49
50–59	960	22	194	13	50–59
60 lat i więcej	557	23	130	8	60 and more

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe	1028	64	420	33	Tertiary
Policealne i średnie	1128	19	86	3	Post-secondary and secondary
Zasadnicze zawodowe	455	1	11	-	Basic vocational
Gimnazjalne i podstawowe	41	1	3	-	Lower secondary and primary

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.

TABL. 4(37). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2012 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2012 (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city coun- cils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW ^b BY OCCUPATIONAL GROUPS ^b					
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	228	16	253	16	Managers
Specjaliści	665	40	148	19	Professionals
Technicy i inny średni personel	400	8	25	1	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	238	13	29	-	Clerical support workers
Pracownicy usług i sprzedawcy ...	291	4	16	-	Service and sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	413	1	22	-	Skilled agricultural forestry and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rzemie- ślnicy	172	-	4	-	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	109	-	3	-	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych	48	-	3	-	Elementary occupations
Siły zbrojne	23	-	-	-	Armed forces occupations

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 82; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status. b See general notes, item 3 on page 82; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 5(38). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**

PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie average employment				przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^a w zł average monthly gross wages and salaries ^a in zł				
O G Ó Ł E M	26829	30646	29879	29905	2923,48	3936,59	4106,10	4164,42	T O T A L
w tym:									of which:
Administracja państwowa	11003	10612	10509	10447	3148,03	4136,95	4246,69	4277,91	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	15765	19961	19296	19384	2757,51	3822,37	4022,39	4095,61	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	10935	13690	12673	12836	2929,05	3908,86	4161,94	4195,55	gminas and cities with powiat status
powiaty	4102	4737	4806	4686	2158,93	3304,55	3398,25	3510,28	powiats
województwo	728	1534	1817	1862	3553,58	4649,54	4699,89	4879,76	voivodship

a Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych” ust. 3 na str. 162.

a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 162.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W dziale prezentuje się dane z zakresu działania Policji, straży pożarnej i sądownictwa.

2. Dane o przestępstwach stwierdzonych oraz o skazanych przez sądy podano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., tekst jednolity: Dz. U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765 z późn. zm.) lub innych ustaw szczególnych.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego; zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe. Przestępstwo skarbowe w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego jest to przestępstwo wykryte.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

4. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

5. **Wpływ spraw do sądów** oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

6. **Sądy apelacyjne** rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych (od 2 do 6), objętych obszarem jego właściwości.

7. **Sądy okręgowe** rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji odwołań od orzeczeń sądów rejonowych.

Nie wszystkie sądy okręgowe rozpoznają sprawy gospodarcze.

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. The chapter presents data concerning the activity of the Police, fire service and the courts of law.

2. Data concerning ascertained crimes as well as adults convicted are given according to the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553 with later amendments), the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, unified text: Journal of Laws 2007 No. 111, item 765 with later amendments) or other specific laws.

3. An **ascertained crime** is an event which after the completion of preparatory proceedings, was confirmed as a crime. According to the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation; in connection with the Penal Fiscal Code – is a fiscal offences. An ascertained crime in completed preparatory proceeding in which at least one suspect was found is a detected crime.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes come from police information system.

4. The **rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

5. **Incoming cases** are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

6. **Appeal courts** consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts (from 2 to 6) within its jurisdiction.

7. **Regional courts** consider cases relegated by the laws in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance. Not all regional courts try commercial cases.

8. Sprawą załatwioną jest sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

Zgodnie ze zmianami w zasadach rejestracji spraw w sądach, wprowadzonymi zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 XII 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. Urz. Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 31 XII 2003 r., z późniejszymi zmianami) sprawy zawieszone od dnia 1 I 2004 r. nie są już oznaczone jako załatwione w sposób formalny.

Liczba spraw do załatwienia jest sumą spraw niezakończonych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku.

Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezakończonych w latach poprzednich.

9. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
 - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
 - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
 - c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach leczenia psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2010 Nr 33, poz. 178, z późniejszymi zmianami).

10. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

11. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu. Sprawy rejestrowe prowadzone są w sądach rejonowych — wydziałach gospodarczych i Krajowym Rejestrze Sądowym (sądach rejestrowych).

12. Pożary są to niekontrolowane procesy palenia, w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Miejscowe zagrożenia są to inne niż pożar zdarzenia wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody, a stwarzające zagrożenie dla życia, środowiska i mienia.

Alarmy fałszywe są to wezwania do zdarzeń, które faktycznie nie miały miejsca lub zaistniały, lecz nie wymagały podjęcia działań ratowniczych.

8. A resolved case is a case in regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority. A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.

According to changes to the rules of registering cases in courts, introduced by the directive of the Minister of Justice of 12 XII 2003 on organization and scope of activities of court administration (Official Gazette of Ministry of Justice of 31 XII 2003, with later amendments) cases suspended since 1 I 2004 are no longer marked as formally finished.

The number of pending cases is the sum of all unresolved cases from previous years and cases that were brought in the given year.

Resolved cases and completed proceedings in the given year also include the cases unresolved from previous years.

9. Family cases include the following proceedings:

- 1) family and guardianship law;
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
 - a) prevention and counteracting the demoralization of persons under the age of 18,
 - b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons aged of 13—16,
 - c) execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;
- 4) compulsory treatment of drug addictions;
- 5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2010 No. 33, item 178, with later amendments).

10. Adult convicts are persons who at the time of committing crime were at least 17 years.

11. Court registers are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day. Registration cases are held in the commercial departments of district courts and in the National Judicial Register (registration courts).

12. Fires are out-of-control burning process in places not suitable for this.

Local threats are events different from fires being a result of civilization development and law of nature, creating threat to live, environment and property.

False alarms are calls for incidents which actually have not occurred or have occurred but rescue action was not needed.

TABL. 1(39). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE IN COMPLETED PRE-PARATORY PROCEEDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	123501	114342	113332	115116	T O T A L
w tym w miastach	105009	96460	95691	96763	of which urban areas
Przeciwko życiu i zdrowiu – art. 148–162 kk	2560	2829	2889	2587	Against life and health – Art. 148–162 Criminal Code
w tym:					of which:
Zabójstwo – art. 148 kk	70	63	61	62	Homicide – Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu – art. 156 i 157 kk	1131	1418	1560	1337	Damage to health – Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bójce lub pobiciu – art. 158 i 159 kk	1131	1019	967	896	Participation in violence or assault – Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180 kk	18790	14201	14120	12975	Against public safety and safety in transport – Art. 163–180 Criminal Code
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego – art. 178a § 1 i 2 kk	17240	13010	12907	11730	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant – Art. 178a § 1 and 2 Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196 kk	4061	4009	4110	4687	Against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189–196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205 kk	467	366	321	359	Against sexual freedom and morals – Art. 197–205 Criminal Code
W tym zgwałcenie – art. 197 kk	205	97	118	140	Of which rape – Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211 kk	2441	3220	2803	2519	Against the family and guardianship – Art. 206–211 Criminal Code
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 kk	1633	1444	1400	1296	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person – Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212–217 kk	1613	1831	2013	701	Against good name and personal integrity – Art. 212–217 Criminal Code
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – art. 222–231 kk ^a	2129	3882	3196	3356	Against the activities of state institutions and local self-government – Art. 222–231 Criminal Code ^a
w tym:					of which:
Naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego – art. 222 i 223 kk	250	518	559	649	Battery or active assault on a public official – Art. 222 and 223 Criminal Code
Wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych – art. 224 kk	422	535	501	533	Exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local self-government or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties – Art. 224 Criminal Code
Znieważenie funkcjonariusza publicznego lub poniżanie albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP – art. 226 kk	826	1719	1565	1747	Insulting a public official or belittling or or insulting a constitutional body of the Republic of Poland – Art. 226 Criminal Code
Przestępstwa korupcyjne – art. 228–231 250a, 296a i 296b kk	619	1720	657	446	Corruption – Art. 228–231, 250a, 296a and 296b Criminal Code

^a Łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”.

^a Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity”.

TABL. 1(39). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH (dok.)**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE IN COMPLETED PRE-PARATORY PROCEEDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości – art. 232–247 kk	2554	2707	2880	2520	Against the judiciary – Art. 232–247 Criminal Code
Przeciwko porządkowi publicznemu – art. 252–264 kk	764	392	330	849	Against public order – Art. 252–264 Criminal Code
Przeciwko wiarygodności dokumentów – art. 270–277 kk	5190	4345	4865	3405	Against the reliability of documents – Art. 270–277 Criminal Code
Przeciwko mieniu – art. 278–295 kk	70946	67110	65060	71480	Against property – Art. 278–295 Criminal Code
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy – art. 278 kk	27662	24122	25302	26723	Property theft – Art. 278 Criminal Code
w tym kradzież samochodu	2709	1517	1609	1655	of which automobile theft
Krótkotrwały zabór pojazdu – art. 289 kk	711	456	411	430	Wilful short-term theft of automobile – Art. 289 Criminal Code
Kradzież z włamaniem – art. 279 kk	21172	16412	15752	15510	Burglary – Art. 279 Criminal Code
Rozbój – art. 280 kk	2700	2179	2208	2148	Robbery – Art. 280 Criminal Code
Kradzież rozbójnicza – art. 281 kk	168	161	161	157	Theft with assault – Art. 281 Criminal Code
Wymuszenie rozbójnicze – art. 282 kk	641	643	844	801	Criminal coercion – Art. 282 Criminal Code
Oszustwo – art. 286 i 287 kk	7277	10828	9058	13148	Fraud – Art. 286 and 287 Criminal Code
Przeciwko obrotowi gospodarczemu – art. 296–309 kk ^b	1516	1907	955	932	Against economic activity – Art. 296–309 Criminal Code ^b
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi – art. 310–315 kk	539	351	280	477	Against money and securities trading Art. 310–315 Criminal Code
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					Crimes by specific laws:
O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 1356)	217	64	54	47	On Sobriety and Alcohol Education (uniform text Journal of Laws 2012, item 1356)
O prawie autorskim i prawach pokrewnych (jednolity tekst Dz. U. 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późniejszymi zmianami)	1039	178	122	272	On Copyright and Related Laws (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631 with later amendments)
O przeciwdziałaniu narkomanii – ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (jednolity tekst Dz. U. 2003 r. Nr 24, poz. 198, z późniejszymi zmianami) i z dnia 29 VII 2005 r. (jednolity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 124)	7448	5507	8258	5564	On Counteracting Drug Addiction – laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012, item 124)
Przestępstwa skarbowe – kks	244	62	71	65	Fiscal offences – Penal Fiscal Code
W tym akcyza	25	28	45	33	Of which excise

^b Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.
 Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^b Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code.
 Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 2(40). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w %		in %		
O G Ó Ł E M	64,3	67,8	68,1	67,2	T O T A L
w tym przestępstw ^a					of which of crimes ^a :
Przeciwko życiu i zdrowiu	85,0	87,5	88,8	85,5	Against life and health
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	99,0	99,0	99,0	98,3	Against public safety and safety of transport
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	94,7	95,8	95,3	94,5	Against freedom, freedom conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	91,9	86,3	82,5	87,2	Against sexual freedom and morals
Przeciwko rodzinie i opiece	99,8	100,0	100,0	100,0	Against the family and guardianship
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej ...	99,3	98,9	98,7	96,3	Against good name and personal integrity
Przeciwko mieniu	43,1	48,9	48,5	52,6	Against property

a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str.89.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a See Criminal Code articles table 1 on page 89.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters..

TABL. 3(41). **WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
SĄDY REJONOWE — sądy pierwszej instancji DISTRICT COURTS — courts of first instance					
O G Ó Ł E M	756835	985052	909680	904515	T O T A L
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia		46916	41836	39976	Criminal with bills of indictment
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie	156484	41419	34049	34267	Concerning offences with motions for punishment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		97746	99019	98621	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne	394840	571221	508869	500768	Civil
w tym wieczysto-księgowe ^b	200547	259578	254972	266280	of which involving real estate registry ^b
Rodzinne	100479	133695	127446	127518	Family
Z zakresu prawa pracy	20327	8123	8371	7875	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	3138	2324	2756	3002	Related to social security law
Gospodarcze ^c	37606	39440	41720	43267	Commercial law ^c
SĄDY OKRĘGOWE — sądy pierwszej instancji i odwoławcze REGIONAL COURTS — courts of first instance and appeal					
O G Ó Ł E M	80067	73059	75941	79990	T O T A L
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia		971	991	865	Criminal with bills of indictment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	29969	32198	32958	32794	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne ^{cd}	27148	24804	25476	26610	Civil ^{cd}
Z zakresu prawa pracy	3821	1513	1539	1606	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	14251	9245	10718	12900	Related to social security law
Gospodarcze	4603	4014	4259	4952	Commercial law

a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. b Łącznie ze zbiorami dokumentów. c Bez spraw rejestrowych. d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. b Including collections of documents. c Excluding registry cases. d Including family cases (i.e., divorce).

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4(42). WPLYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2012 R.
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Okręgi <i>Districts</i>				SPECIFICATION
		jelenio- górski	legni- cki	świdni- cki	wroc- ławski	
SĄDY REJONOWE — sądy pierwszej instancji <i>DISTRICT COURTS — courts of first instance</i>						
Ogółem sprawy	904515	137262	158693	203820	404740	Total cases
w tym sprawy:						of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	39976	7672	8119	9330	14855	Criminal with bills of indictment
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie	34267	6511	6467	7024	14265	Concerning offences with motions for punishment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a ...	98621	16871	17180	20347	44223	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne	500768	80937	91135	119194	209502	Civil
w tym wieczysto-księgowe ^b	266280	42967	45049	60143	118121	of which involving real estate registry ^b
Rodzinne	127518	20415	28444	37373	41286	Family
Z zakresu prawa pracy	7875	1013	1499	1953	3410	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecz- nych	3002	360	504	567	1571	Related to social security law
Gospodarcze ^c	43267	3483	5345	8032	26407	Commercial law ^c
SĄDY OKRĘGOWE — sądy pierwszej instancji i odwoławcze <i>REGIONAL COURTS — courts of first instance and appeal</i>						
Ogółem sprawy	79990	11506	12459	16039	39986	Total cases
w tym sprawy:						of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	865	108	146	187	424	Criminal with bills of indictment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a ..	32794	5355	3857	7796	15786	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne ^{cd}	26610	4147	4158	5833	12472	Civil ^{cd}
Z zakresu prawa pracy	1606	221	323	296	766	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecz- nych	12900	1649	2131	1885	7235	Related to social security law
Gospodarcze	4952	x	1812	x	3140	Commercial law

a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. b Łącznie ze zbiorami dokumentów. c Bez spraw rejestrowych. d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. b Including collections of documents. c Excluding registry cases. d Including family cases (i.e., divorce).

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5(43). DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGA-
NE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC
ACCUSATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	46677	40830	37630	34919	T O T A L
w tym mężczyźni	42924	37339	34567	31969	<i>of which men</i>
w tym za przestępstwa ^a :					<i>of which for crimes^a:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu	5051	4324	3998	3476	Against life and health
w tym:					<i>of which:</i>
Zabójstwo	71	56	43	33	<i>Homicide</i>
Uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	1893	1545	1460	1376	<i>Damage to health, participation in violence or assault</i>
Przeciwko bezpieczeństwu w komu- nikacji	15301	12305	11254	10401	Against safety in transport
W tym za prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nie- trzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	14430	11699	10639	8771	<i>Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajowości	1147	1121	1102	1055	Against freedom, freedom of con- science and religion, sexual free- dom and morals
W tym zgwałcenie	95	73	55	72	<i>Of which rape</i>

a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 89.

a See Criminal Code articles table 1 on page 89.

TABL. 5(43). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGA-
NE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO (dok.)**
*ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC
ACCUSATION (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Przeciwko rodzinie i opiece	1889	2661	2305	1681	Against the family and guardianship
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	1180	1073	1015	870	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person
Przeciwko mieniu	15662	13179	12934	12569	Against property
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy	5274	4224	4501	4604	Property theft
Kradzież z włamaniem	2771	1923	1977	1993	Burglary
Rozbój	859	710	678	616	Robbery

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6(44). **ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	37592	39078	37214	34663	T O T A L
O rozwód	7751	8620	8361	8147	By divorce
O separację	920	410	425	319	By separation
O alimenty	11890	13006	12530	12164	By alimony
Nieletnich ^a w postępowaniu wyjaśnia- jącym:					Concerning juveniles ^a in investigation proceedings:
w związku z demoralizacją	2592	3239	2919	2887	involving demoralization
w związku z czynami karalnymi	8947	8035	7629	6961	involving punishable acts
Nieletnich ^a na posiedzeniu lub rozpra- wie ^b :					Concerning juveniles ^a at session or hearing ^b :
w związku z demoralizacją	1564	2061	1999	1735	involving demoralization
w związku z czynami karalnymi	3928	3707	3351	2450	involving punishable acts

a Dane dotyczą osób. b Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpatrzeniu w postępowaniu wyjaśniającym.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Data relate to persons. b Juvenile cases are settled at a session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 7(45). **SPRAWY RODZINNE ZAŁATWIONE W 2012 R.**
FAMILY CASES RESOLVED IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Okręgi Districts				SPECIFICATION
		jelenio- górski	legnicki	świdnicki	wrocławski	
O G Ó Ł E M	34663	6181	7485	9716	11281	T O T A L
O rozwód	8147	1344	1557	2182	3064	By divorce
O separację	319	46	51	95	127	By separation
O alimenty	12164	2538	2813	3033	3780	By alimony
Nieletnich ^a w postępowaniu wyjaśniającym:						Concerning juveniles ^a in investigation proceedings:
w związku z demoralizacją	2887	327	699	967	894	involving demoralization
w związku z czynami ka- ralnymi	6961	1132	1741	1950	2138	involving punishable acts
Nieletnich ^a na posiedzeniu lub rozprawie ^b :						Concerning juveniles ^a at session or hearing ^b :
w związku z demoraliza- cją	1735	302	264	621	548	involving demoralization
w związku z czynami ka- ralnymi	2450	492	360	868	730	involving punishable acts

a Dane dotyczą osób. b Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpatrzeniu w postępowaniu wyjaśniającym.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Data relate to persons. b Juvenile cases are settled at a session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 8(46). PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM^a

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Rejestr Przedsiębiorców					Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	27	4	3	2	State owned enterprises
Przedsiębiorstwa zagraniczne	2	1	1	1	Foreign enterprises
Spółeczno-zawodowe organizacje rolników	33	29	29	29	Professional organizations of farmers ^b
Spółdzielnie	840	819	818	834	Cooperatives
Spółki jawne	1693	2269	2337	2349	Unlimited partnerships
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	9797	14631	15964	17703	Limited liability companies
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej^c					Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities^c
Stowarzyszenia	2907	4186	4585	4857	Associations ^d
Związki zawodowe	539	572	576	573	Trade unions
Izby gospodarcze	15	17	17	17	Economic chambers
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	5010	35859	40662	45709	Total debtors

a Sądem rejestrowym prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa jest Sąd Rejonowy we Wrocławiu. b Prowadzące działalność gospodarczą. c Do 2011 r. – "Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej", d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a. Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Registration court conducting the National Judicial Register in dolnośląskie voivodship is the District Court in Wrocław. b Conducting economic activity. c Until 2011 – "Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities". d Excluding physical education associations and sports associations.

N o t e. Register also included other entities.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 9(47). ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ^aREGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE SERVICE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Pożary^b	16169	14482	19288	19062	Fires^b
małe	14493	13698	18035	17753	small
średnie	1589	741	1202	1230	medium
duże	75	34	43	69	large
bardzo duże	12	9	8	10	very large
w tym:					of which:
nieostrożność osób dorosłych	5486	4426	5850	5766	carelessness of adults
nieostrożność nieletnich	273	139	144	198	carelessness of juveniles
podpalenie umyślne	4727	3208	4838	5241	arsons
Miejscowe zagrożenia	16807	26105	22126	22108	Local threats
Falszywe alarmy	1264	1863	1988	2319	False alarms
Ratownicy biorący udział w akcjach ratowniczych:					Rescue personnel participating in rescue operations:
pożary	86142	100002	134937	137671	fires
miejscowe zagrożenia	75393	153205	128094	127654	local threats
Wypadki z ludźmi	3344	4773	5498	5664	Casualties
ofiary śmiertelne	319	496	473	513	fatalities
Ranni i poparzeni	3025	4277	5025	5151	Injured and burnt
w tym ratownicy	57	54	58	45	of which rescue personnel

a Łącznie z działalnością innych jednostek ochrony przeciwpożarowej (m.in. ochotniczych i zakładowych straży pożarnych, zakładowych i terenowych służb ratowniczych). b Pożary małe – o powierzchni obiektów do 70 m², średnie – 71 do 300 m², duże – 301 do 1000 m², bardzo duże – powyżej 1000 m².

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu.

a Including activity of other fire protection entities (among others volunteer and company fire services, company and local rescue services). b Small fires – area of object to 70 m², medium – 71 up to 300 m², large – 301 up to 1000 m², very large – over 1000 m².

S o u r c e: data of the Voivodship State Fire Headquarters in Wrocław.

TABL. 10(48). MIEJSCA POWSTANIA POŻARÓW I MIEJSCOWYCH ZAGROŻEŃ ORAZ STRATY MATERIALNE
TYPE OF PLACES WHERE FIRES AND LOCAL THREATS OCCURED AND MATERIAL LOSSES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Pożary^a	16169	14482	19288	19062	Fires^a
Obiekty:					Type of places:
mieszkalne	2881	3310	3215	3209	homes
użyteczności publicznej	255	200	212	229	public
magazynowe	116	108	121	131	warehouse
produkcyjne	189	213	225	227	production
Środki transportu	615	818	815	808	Means of transport
Lasy	469	226	423	392	Forests
Uprawy	4671	3350	4950	5546	Crops
Inne (garaże, śmietniki, trawy itp.)	6973	6257	9327	8520	Others (garages, refuse heaps, grasses etc.)
Miejscowe zagrożenia^a	16807	26105	22126	22108	Local threats^a
Obiekty:					Type of places:
mieszkalne	4867	10267	7771	8099	homes
użyteczności publicznej	1465	1673	1067	984	public
magazynowe	57	121	95	66	warehouse
produkcyjne	159	327	229	246	production
Środki transportu	3682	4400	4494	4157	Means of transport
Lasy	32	61	63	66	Forests
Uprawy	137	167	181	194	Crops
Inne (garaże, śmietniki, trawy itp.)	6408	9089	8226	8296	Others (garages, refuse heaps, grasses etc.)

^a Łącznie z działalnością innych jednostek ochrony przeciwpożarowej (m.in. ochotniczych i zakładowych straży pożarnych, zakładowych i terenowych służb ratowniczych).

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu.

^a Including activity of other fire protection entities (among others volunteer and company fire services, company and local rescue services).

Source: data of the Voivodship State Fire Headquarters in Wrocław.

DZIAŁ V

LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
 - 1) bilansów stanu i struktury ludności **faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgonu) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. ponad 2 m-ce) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych uzyskiwanej z cyklicznie przeprowadzanych badań, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
 - 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
 - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
 - 4) sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

2. Dane o ludności oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej:

– dla lat 2000-2009 – w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (dla lat 2000-2002 zastosowano podział administracyjny obowiązujący według stanu w dniu 31 XII 2002 r.; dla pozostałych lat – każdorazowy podział administracyjny);

– od 2010 r. – w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (dla lat 2010 i 2011 zastosowano podział administracyjny z dnia 31 XII 2011 r.).

3. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność w wieku **nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w wieku **przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku **poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

CHAPTER V

POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
 - 1) the balances of the size and structure of the population actually residing in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) difference between the number of people registered for temporary stay above 3 months (until 2005 – above 2 months) in a gmina and the number of people temporarily absent those data have been collected on the basis of surveys conducted periodically, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;
 - 2) the registers of the Ministry of the Interior – on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of this data is PESEL register – Common Electronic System of Population Register);
 - 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
 - 4) documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

2. Data about population as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population etc.) was prepared assuming the number of population balanced on:

– for 2000-2009 – the basis of results of the Population and Housing Census 2002 (for 2000-2002 there was applied the administrative division of the obligatory as of 31 XII 2002; for remaining years – on administrative division in force at a given moment);

– since 2010 – the basis of results of the Population and Housing Census 2011 (for 2010 and 2011 was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2011).

3. The working age population refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

4. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

5. Stan cywilny faktyczny został określony wtórnie na podstawie: stanu cywilnego prawnego, charakteru związku, w jakim żyje dana osoba, tj. w oparciu o informacje dotyczące relacji z reprezentantem gospodarstwa domowego, oraz wzajemnych powiązań między osobami spisanyymi.

Ustalono następujące kategorie faktycznego stanu cywilnego:

- kawaler/panna,
- żonaty/zamężna – w świetle prawa świeckiego lub kanonicznego i pozostający w faktycznym małżeństwie,
- partner/partnerka (prowadzący wspólne gospodarstwo domowe – bez względu na ich stan cywilny prawny),
- wdowiec/wdowa,
- rozwiedziony/rozwiedziona,
- separowany/separowana – dotyczy osób:
 - pozostających w separacji prawnej i nietworzących związków partnerskich z innymi osobami,
 - o stanie cywilnym prawnym żonaty/zamężna – niepozostających w związku małżeńskim i nietworzących związków partnerskich z innymi osobami.

6. Poziom wykształcenia ludności określa najwyższy ukończony poziom kształcenia w szkole lub szkolenia w innym trybie i formie, uznany zgodnie z obowiązującym systemem szkolnictwa. Podstawą zaliczania wykształcenia do określonego poziomu było uzyskanie świadectwo (dyplom) ukończenia odpowiedniej szkoły.

Badaniem poziomu wykształcenia objęto osoby w wieku 13 lat i więcej.

W 2011 roku zastosowano następującą klasyfikację poziomów wykształcenia: wyższe, policealne, średnie (zawodowe i ogólnokształcące), zasadnicze zawodowe, gimnazjalne, podstawowe ukończone, podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego.

7. Narodowość – przynależność narodowa lub etniczna – jest deklaratywną, opartą na subiektywnym odczuciu, indywidualną cechą każdego człowieka, wyrażającą jego związek emocjonalny, kulturowy lub wynikający z pochodzenia rodziców, z określonym narodem lub wspólnotą etniczną. W spisie ludności w 2011 r. umożliwiono mieszkańcom Polski wyrażanie złożonych tożsamości narodowo-etnicznych.

8 Podziału ludności według **głównego źródła utrzymania** dokonano na podstawie kryterium wyłącznego lub głównego źródła dochodów – uzyskiwanego w ciągu roku (12 miesięcy) poprzedzającego moment spisu (tj. dla 2002 r. – 20 V, a dla 2011 r. – 31 III) i było ono ustalane niezależnie od stanu aktywności ekonomicznej tych osób w momencie spisów.

Ze względu na posiadane źródła utrzymania ludność dzieli się na dwie kategorie:

- **posiadających własne źródła utrzymania**, tj. osoby utrzymujące się z dochodów uzyskiwanych z pracy osobiste wykonywanej, z niezarobkowych źródeł, a także z własności lub wynajmu oraz pozostałych źródeł dochodów osobno nie wymienionych,

4. Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population already exceeded and second half has not reached yet.

5. De facto marital status of persons has been defined as derivative, based on the: legal marital status, relationships character the given person lives in, i.e. based on information in the relations with the head of the household and mutual connection between the surveyed persons.

The following categories of de facto marital status has been defined:

- single,
- married – in the light of secular or canon law and in actual status of marriage,
- cohabitant (partner) (living in the same household – irrespective of their legal marital status),
- widowed,
- divorced,
- separated – it is related to persons:
 - remaining in a legal separation and not creating relationships (cohabitations) with other persons,
 - legally married but not creating a marriage and not creating relationships (cohabitations) with other persons.

6. Education level of population is defined by the highest level of education completed at school or trainings in other course or form, recognized in accordance with the education system in force. The basis for recognizing education level was a certificate (diploma) obtained upon graduation of the appropriate school.

The survey of educational level encompassed persons at the age of 13 and more.

In 2011 the following classification of educational level has been used: higher, post-secondary, secondary (vocational and general), basic vocational, lower secondary, completed primary, incomplete primary and without school education.

7. Nationality – national or ethnic identity – is a declared (based on a subjective impression) individual feature of each person expressing his/her emotional or cultural relationship, or the one following from his/her parents' origin, to a specific nation or ethnic community. In the census of 2011 a solution has been adopted which enables respondents to define their complex (multiple) national and ethnic identities.

8. Division of population according to the main source of maintenance was made on the basis of criteria of the exclusive or the main source of incomes – obtained within one year (12 months) before the moment of census (i.e. for 2002 – 20 V and for 2011 – 31 III) and was settled irrespective of economic activity of these people in the moment of the national censuses.

In respect of the possessed source of maintenance population is divided into two categories:

- **persons having own sources of maintenance**, i.e. people earning their living from incomes obtained from work performed personally, from non-earned sources, and also from property or from rent and the other sources of income not elsewhere specified,

– **utrzymywanych**, tj. osoby pozostające na utrzymaniu osób posiadających własne źródło dochodów.

Do **ludności utrzymującej się z dochodów z pracy** zaliczono pracujących najemnie i pracujących na własny rachunek.

Do utrzymujących się z dochodów z pracy najemnej zaliczono zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowy o pracę, umowy-zlecenia, o dzieło, powołania, wyboru lub mianowania), osoby wykonujące pracę nakładczą oraz duchownych.

Do utrzymujących się z dochodów z pracy na rachunek własny zaliczono osoby (łącznie z pomagającymi członkami rodzin) prowadzące działalność gospodarczą, w tym prowadzące gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz osoby wykonujące wolne zawody (np. twórcy, adwokaci, lekarze), a także osoby utrzymujące się z dochodów z wynajmu.

Do **ludności utrzymującej się z dochodu z wynajmu** zalicza się osoby uzyskujące dochody z wynajmu mieszkania, pokoju, budynków mieszkalnych i niemieskalnych (np. garażu).

Do **ludności utrzymującej się z niezarobkowych źródeł** zaliczono osoby otrzymujące: emeryturę łącznie z rentą strukturalną dla rolników indywidualnych w 2011 r., rentę (z tytułu niezdolności do pracy, rodziną i socjalną) łącznie ze świadczeniem rehabilitacyjnym, zasiłek dla bezrobotnych, świadczenie i zasiłek przedemerytalny, zasiłek pomocy społecznej dla osób, które nie mają żadnych dochodów lub mają dochody niewystarczające.

Do **ludności utrzymującej się z dochodów z własności** zaliczono osoby utrzymujące się z dochodów z tytułu oddanych w dzierżawę gruntów rolnych, z lokat kapitałowych (z obrotu akcjami, obligacjami, zysków kapitałowych itp.), z odsetek od oszczędności, z udziału w zyskach przedsiębiorstw (dywidendy).

Do **ludności utrzymującej się z pozostałych źródeł dochodów osobno niewymienionych** w 2011 r. zaliczono osoby otrzymujące m.in. świadczenia rodzinne (w tym zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego, zasiłek pielęgnacyjny), alimenty oraz stypendia.

9. Przez **gospodarstwo domowe** rozumie się zespół osób spokrewnionych i niespokrewnionych zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się. Osoby utrzymujące się samodzielnie tworzą jednoosobowe gospodarstwa domowe.

Ze względu na liczbę oraz stosunek pokrewieństwa osób wyróżnia się następujące typy gospodarstw domowych:

- rodzinne (jednorodzinne, dwurodzinne, trzyrodzinne i większe),
- nierodzinne (jednoosobowe, wieloosobowe).

10. **Osobą niepełnosprawną** jest osoba, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony (osoba niepełnosprawna prawnie) lub osoba, która takiego orzeczenia nie posiada, lecz odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku (osoba niepełnosprawna tylko biologicznie).

– **persons maintained** (dependents), i.e. people, who remain maintained by other persons with own source of income.

Population having incomes from work includes employees in paid employment and own-account workers.

Employees hired on the basis of an employment contract (a labour contract, commission contracts, postings, appointments), outworkers, clergy were considered as persons maintained incomes from paid employment.

Own-account workers (together with contributing family members) including persons managing private agriculture holdings and plots as well as professionals are considered as persons maintained from self-employed incomes; including so rent incomes.

Population which earns its living from rent income includes persons, who receive their income from rent of an apartment, rooms, residential and non-residential buildings (e.g. a garage).

Population, which earns its living from non-earned sources of maintenance, who receive: retirement pay including structural pension for farmers in 2011, pension (resulting from an inability to work, family and social pensions) including rehabilitation benefit, unemployment benefit, pre-retirement benefits, social assistance benefits for people, who do not have any incomes or have insufficient incomes.

Population, which earns its living from incomes from property, included persons, who live from the following incomes: leased agricultural lands, capital investments (on trade of shares, bonds, capital gains etc.), interest rate on savings, share in profits of a company (dividends).

Population, which earns its living from the other sources of income not elsewhere specified in 2011 includes persons who receive: i.a. family allowances (including family benefit and supplements to the family benefit, nursing benefit), alimonies and scholarships.

9. **The household** is understood as a group of related or unrelated persons, living together and earning their living collectively. Persons who maintain themselves individually, constitute a one person households.

On the basis of the number of persons and their relationship the following types households are distinguished:

- family (one-family, two-family, three-family and more),
- non-family (one person, multipersonal).

10. **Disabled person** is such person, who has appropriate judgment issued by a body, authorized to this (a person legally disabled) or a person, who does not have such judgment, but feels constrained in the ability of performing basic activities for his/her age (a person only biologically disabled).

Kryterium do zakwalifikowania danej osoby do zbiorowości osób niepełnosprawnych prawnie było posiadanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wydanego przez odpowiedni organ – w przypadku osób w wieku 16 lat i więcej lub orzeczenia o niepełnosprawności wydawanego osobom do 16 roku życia – bez orzekania o stopniu. W 2011 r. osobom w wieku 16 lat i więcej ustalano trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany, lekki.

11. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania męża przed ślubem, a jeśli mąż mieszkał na stałe za granicą – według miejsca zameldowania żony przed zawarciem związku małżeńskiego;
- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia – według miejsca zamieszkania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijań Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako iloraz liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,

A criterion for qualifying a given person to the group of disabled people lawfully was to have a decision on the degree of disability issued by an appropriate adjudicating body – in case of people at the age of 16 and more or certificate of disability issued to person under 16 years of age – without deciding the degree. In 2011, three levels of disability were established for persons at the age of 16 and above: substantial, moderate, light.

11 Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:

- *marriages – according to the husband's place of permanent residence before contracting of a marriage or by the wife's place of residence if her husband stayed permanently abroad before contracting of a marriage;*
- *divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken);*
- *births – according to the mother's place of permanent residence;*
- *deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.*

Data on **marriages** refer to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canon law marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijań Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15–49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15–19 and from the mothers in the age 50 and over – to the group 45–49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the average number of children that would be born to a woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years old), assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., assuming the age-specific fertility rates for this period are treated as constant,

- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmienne współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

12. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

13. Migracje wewnętrzne ludności są to zmiany miejsca zamieszkania w kraju:

- na pobyt stały – opracowane na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób na pobyt stały,
- na pobyt czasowy – opracowane na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.

Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, odpływ – wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

14. Migracje zagraniczne ludności to przemieszczenia ludności związane ze zmianą kraju zamieszkania. Obowiązujące w Unii Europejskiej Rozporządzenie (WE) nr 862/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 VII 2007 r. zawiera definicję migracji uwzględniającą zamierzony okres zamieszkania w innym kraju wynoszący co najmniej 12 miesięcy. W rozumieniu tej definicji:

- **imigracja** to przybycie do kraju osoby będącej uprzednio rezydentem innego kraju z zamiarem przebywania w nim przez co najmniej 12 miesięcy,
- **emigracja** to opuszczenie kraju przez jego rezydenta z zamiarem przebywania za granicą przez co najmniej 12 miesięcy.

Rezydentem kraju jest osoba, która przebywa lub zamierza przebywać w danym kraju przez co najmniej 12 miesięcy.

Prezentowane w dziale dane o zarejestrowanych migracjach pochodzą z rejestru PESEL i zostały opracowane na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach/wymeldowaniach na pobyt stały (migracje zagraniczne na pobyt stały).

15. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI:

- do 2009 r. – zameldowanej na pobyt stały,
- od 2010 r. – faktycznie zamieszkałej.

- **gross reproduction rate** refers to the number average of daughters that would be born to a woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population means the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

12. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

13. Internal migration of the population is understood as changes in the place of residence within the country:

- for permanent residence – compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people for permanent residence,
- for temporary stay – compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people for temporary stay for a period of more than 3 months.

This information does not include changes of address within the same gmina, with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept

The inflow of the population includes registrations of arrivals for permanent residence, outflow – registrations of departures from permanent residence.

14. International migration of the population is understood as moves of the people related to the change of country of residence. Regulation (EC) 862/2007 of the European Parliament and the Council of 11 VII 2007 contains definition of migration taking into account international period of residence in another country for at least 12 months. According to this definition:

- **immigration** means arrival in the country of person who previously was an usual resident of another country with intention to stay for at least 12 months,
- **emigration** means departure from the country by its usual resident with intention to stay abroad for at least 12 months.

Usual resident of the country is a person who resides or intends to reside in a given country for at least 12 months.

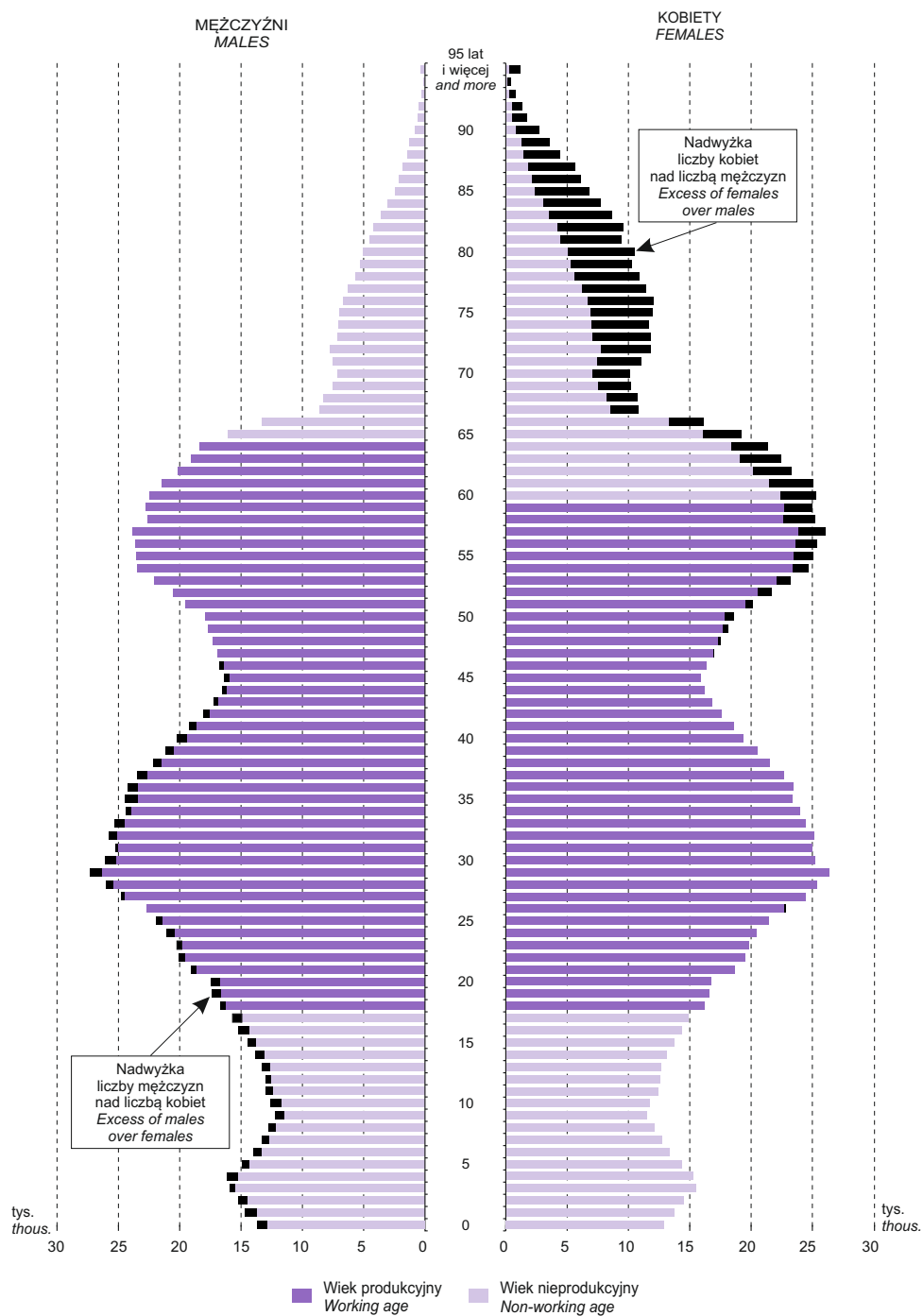
Presented in this chapter data on registered migration comes from the PESEL register and was compiled on the basis of gmina documentation regarding registrations/ de-registrations for permanent residence (international migration for permanent residence).

15. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI:

- to 2009 – registered for permanent residence,
- since 2010 – de facto population (population actually residing).

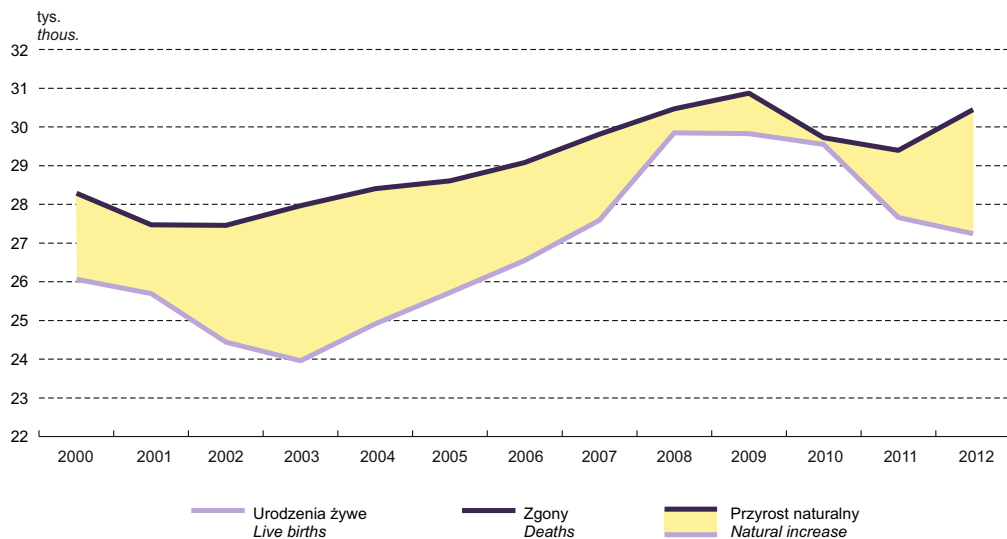
LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2012 R.
Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2012
As of 31 XII

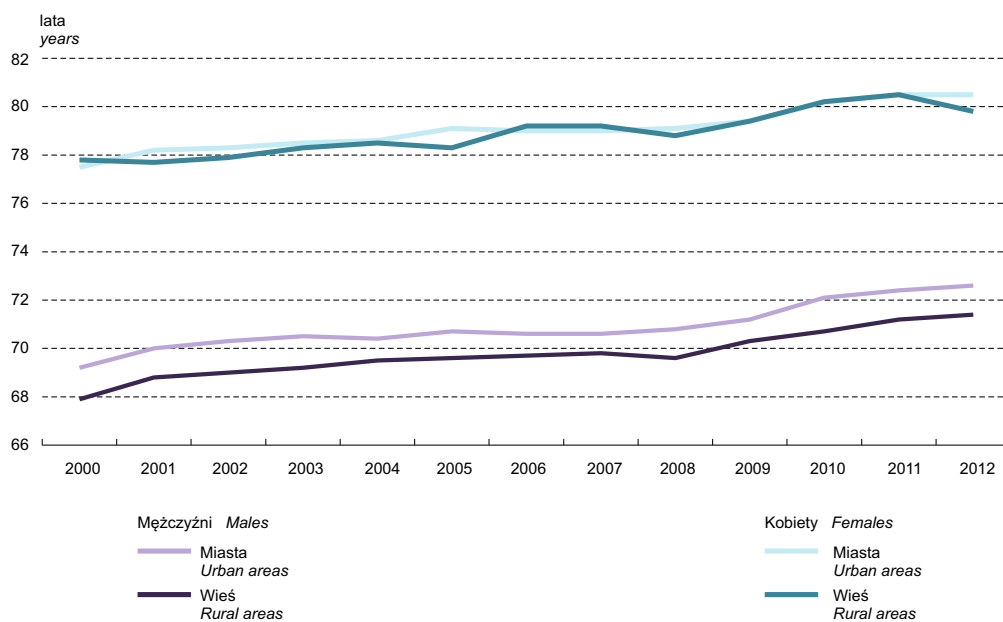
RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

VITAL STATISTICS

PRZECIĘTNA LICZBA LAT DAJSZEGO TRWANIA ŻYCIA DLA OSÓB W WIEKU 0 LAT

LIFE EXPECTANCY AT 0 AGE

TABL. 1(49). **LUDNOŚĆ**
POPULATION

POPULATION						
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI						
OGÓŁEM	2890446	2877121	2916523	2915805	2915245	TOTAL
mężczyźni	1387728	1378277	1403097	1402716	1402322	males
kobiety	1502718	1498844	1513426	1513089	1512923	females
Miasta	2055421	2019268	2042850	2037097	2031058	Urban areas
Wieś	835025	857853	873673	878708	884187	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII						
OGÓŁEM	2888232	2877840	2917242	2916577	2914362	TOTAL
na 1 km ²	145	144	146	146	146	per 1 km ²
mężczyźni	1386247	1378522	1403342	1402975	1401750	males
kobiety	1501985	1499318	1513900	1513602	1512612	females
na 100 mężczyzn	108	109	108	108	108	per 100 males
Miasta	2052094	2016830	2040412	2034656	2028257	Urban areas
w % ogółu ludności	71,1	70,1	69,9	69,8	69,6	in % of total population
Wieś	836138	861010	876830	881921	886105	Rural areas
w % ogółu ludności	28,9	29,9	30,1	30,2	30,4	in % of total population

a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany w oparciu o wyniki spisu: A – z NSP 2002 – podobnie jak dla 2005 r.; B – z NSP 2011 – jak dla lat 2011 i 2012.

a Balance of population for 2010 is given in two approaches, i.e. considering results of national censuses: A – 2002 census – as for the 2005 year, B – 2011 census – as for the years 2011 and 2012.

TABL. 2(50). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 XII

*WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
O G Ó Ł E M	2888232	2877840	2917242	2916577	2914362	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	546461	499365	507291	501508	495714	Pre-working age
mężczyźni	279949	256040	259688	256820	254072	males
kobiety	266512	243325	247603	244688	241642	females
Miasta	359274	326614	328713	324932	321297	Urban areas
mężczyźni	184020	167427	168205	166313	164533	males
kobiety	175254	159187	160508	158619	156764	females
Wieś	187187	172751	178578	176576	174417	Rural areas
mężczyźni	95929	88613	91483	90507	89539	males
kobiety	91258	84138	87095	86069	84878	females
W wieku produkcyjnym	1894695	1887848	1916259	1903301	1887089	Working age
w tym w wieku mobilnym....	1148089	1147375	1160299	1160370	1160735	of which of mobility age
mężczyźni	965659	983391	1003045	1000388	994533	males
w tym w wieku mobilnym....	580634	580825	588457	588407	588177	of which of mobility age
kobiety	929036	904457	913214	902913	892556	females
w tym w wieku mobilnym....	567455	566550	571842	571963	572558	of which of mobility age
Miasta	1362908	1321947	1340650	1324317	1306034	Urban areas
mężczyźni	683775	679729	692951	687776	680504	males
kobiety	679133	642218	647699	636541	625530	females
Wieś	531787	565901	575609	578984	581055	Rural areas
mężczyźni	281884	303662	310094	312612	314029	males
kobiety	249903	262239	265515	266372	267026	females

a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany w oparciu o wyniki spisu: A – z NSP 2002 – podobnie jak dla 2005 r.; B – z NSP 2011 – jak dla lat 2011 i 2012.

a Balance of population for 2010 is given in two approaches, i.e. considering results of national censuses: A – 2002 census – as for the 2005 year, B – 2011 census – as for the years 2011 and 2012.

TABL. 2(50). LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM (dok.)

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
W wieku poprodukcyjnym	447076	490627	493692	511768	531559	Post-working age
mężczyźni	140639	139091	140609	145767	153145	males
kobiety	306437	351536	353083	366001	378414	females
Miasta	329912	368269	371049	385407	400926	Urban areas
mężczyźni	103747	104250	105810	109778	115460	males
kobiety	226165	264019	265239	275629	285466	females
Wieś	117164	122358	122643	126361	130633	Rural areas
mężczyźni	36892	34841	34799	35989	37685	males
kobiety	80272	87517	87844	90372	92948	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIE- PRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRO- DUKCYJNYM	52,4	52,4	52,2	53,2	54,4	NON-WORKING AGE POP- ULATION PER 100 PER- SONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	43,6	40,2	39,9	40,2	40,9	Males
Kobiety	61,7	65,8	65,8	67,6	69,5	Females

a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany w oparciu o wyniki spisu: A – z NSP 2002 – podobnie jak dla 2005 r.; B – z NSP 2011 – jak dla lat 2011 i 2012.

a Balance of population for 2010 is given in two approaches, i.e. considering results of national censuses: A – 2002 census – as for the 2005 year. B – 2011 census – as for the years 2011 and 2012.

TABL. 3(51). LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE

As of 31 XII

WIEK AGE	2005	2010	2011	2012					
				ogółem grand total		miasta urban areas		wieś rural areas	
				ogółem grand total	w tym męż- czyźni of which males	razem total	w tym męż- czyźni of which males	razem total	w tym męż- czyźni of which males
OGÓŁEM TOTAL	2888232	2917242	2916577	2914362	1401750	2028257	960497	441253	444852
0–2 lata	73987	92084	88697	84778	43629	57266	29498	14131	13381
3–6	101002	107656	114138	119485	60980	78989	40308	20672	19824
7–12	181838	152402	150182	150074	76914	95686	48998	27916	26472
13–15	110125	88571	84834	81222	41667	51293	26207	15460	14469
16–18	121634	100912	97222	93065	47550	58917	30174	17376	16772
19–24	301809	247998	237044	227017	115201	149832	75325	39876	37309
25–29	243395	254146	250304	243166	122681	170261	85226	37455	35450
30–34	208591	244917	247084	250524	126749	177589	89398	37351	35584
35–39	168774	209827	219243	227150	115551	157577	79591	35960	33613
40–44	183395	169077	173130	179968	91327	122203	61344	29983	27782
45–49	240449	182466	174964	169931	85020	115017	56430	28590	26324
50–54	252564	237083	225717	211904	103537	145773	69187	34350	31781
55–59	206571	245250	244838	243037	116317	174156	80579	35738	33143
60–64	104977	195669	209913	218988	101482	162250	72772	28710	28028
65–69	115243	96159	105035	120836	53759	91888	40029	13730	15218
70–74	107172	101082	97640	93045	36500	71534	27818	8682	12829
75–79	88751	87707	88130	87473	30826	66306	23608	7218	13949
80 lat i więcej and more	77955	104236	108462	112699	32060	81720	24005	8055	22924

TABL. 4(52). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**

Stan w dniu 31 XII

TOWNS AND URBAN POPULATION

As of 31 XII

L A T A Y E A R S GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION	Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM 2005	91	2052094	71,1
TOTAL 2010	91	2040412	69,9
..... 2011	91	2034656	69,8
..... 2012	91	2028257	69,6
Poniżej 2000 Below	1	1855	0,1
2000 – 4999 22	22	74469	2,6
5000 – 9999 31	31	208468	7,2
10000 – 19999 17	17	232160	8,0
20000 – 49999 13	13	372087	12,8
50000 – 99999 4	4	286437	9,8
100000 – 199999 2	2	221593	7,6
200000 i więcej 1	1	631188	21,7
and more			

TABL. 5(53). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**

Stan w dniu 31 XII

GMINAS AND RURAL POPULATION

As of 31 XII

L A T A Y E A R S GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION	Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM 2005	133	836138	28,9
TOTAL 2010	133	876830	30,1
..... 2011	133	881921	30,2
..... 2012	133	886105	30,4
Poniżej 2000 Below	4	7180	0,2
2000 – 4999 46	46	172950	5,9
5000 – 6999 38	38	220080	7,6
7000 – 9999 24	24	201498	6,9
10000 i więcej 21	21	284397	9,8
and more			

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.^a Rural and urban-rural gminas.TABL. 6(54). **MEDIANA WIEKU WEDŁUG PŁCI**

MEDIAN AGE BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	38,0	39,0	39,2	39,5	TOTAL
mężczyźni	35,5	37,0	37,4	37,7	males
kobiety	40,5	41,2	41,4	41,6	females
Miasta	39,2	40,1	40,4	40,6	Urban areas
mężczyźni	36,2	37,7	38,0	38,3	males
kobiety	42,0	42,9	43,1	43,3	females
Wieś	35,3	36,6	37,0	37,4	Rural areas
mężczyźni	33,9	35,6	36,0	36,4	males
kobiety	36,9	37,7	38,0	38,4	females

TABL. 7(55). LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG STANU CYWILNEGO FAKTYCZNEGO^a
 POPULATION AGED 15 AND MORE BY DE FACTO MARITAL STATUS^a

P Ł E Ć STAN CYWILNY FAKTYCZNY	2002			2011			S E X DE FACTO MARITAL STATUS
	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
W TYSIĄCACH IN THOUSANDS							
O G Ó Ł E M	2423,1	1758,1	665,0	2507,0	1772,1	734,8	T O T A L
Kawalerowie, panny ...	684,7	492,1	192,6	699,3	482,6	216,8	Single
Żonaci, zamężne	1320,3	948,8	371,5	1320,8	918,3	402,5	Married
Partnerzy, partnerki	49,7	37,9	11,8	73,4	58,4	15,0	Cohabitant
Wdowcy, wdowy	222,9	157,6	65,3	239,2	172,7	66,5	Widowed
Rozwiedzeni, rozwie- dzone	109,9	93,3	16,6	146,4	119,2	27,3	Divorced
Separowani, separo- wane	26,3	20,0	6,3	14,7	10,9	3,9	Separated
Nieustalony	9,3	8,5	0,9	13,0	10,1	3,0	Unknown
Mężczyźni	1149,7	822,9	326,7	1193,3	829,7	363,6	Males
Kawalerowie	376,9	262,4	114,5	390,8	262,1	128,7	Single
Żonaci	656,4	471,0	185,3	659,3	458,1	201,2	Married
Partnerzy	24,8	19,0	5,9	37,2	29,7	7,6	Cohabitant
Wdowcy	33,0	23,3	9,6	36,7	26,6	10,2	Widowed
Rozwiedzeni	42,6	34,6	8,0	57,1	44,4	12,8	Divorced
Separowani	11,2	8,3	2,9	6,0	4,2	1,8	Separated
Nieustalony	4,9	4,4	0,5	6,1	4,6	1,4	Unknown
Kobiety	1273,4	935,1	338,3	1313,7	942,5	371,2	Females
Panny	307,8	229,7	78,1	308,5	220,5	88,1	Single
Zamężne	664,0	477,8	186,2	661,6	460,2	201,3	Married
Partnerki	24,8	19,0	5,9	36,2	28,7	7,4	Cohabitant
Wdowy	189,9	134,2	55,7	202,4	146,1	56,3	Widowed
Rozwiedzone	67,3	58,7	8,6	89,3	74,8	14,5	Divorced
Separowane	15,1	11,7	3,4	8,7	6,7	2,1	Separated
Nieustalony	4,5	4,1	0,4	7,0	5,4	1,6	Unknown
W ODSETKACH IN PERCENT							
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Kawalerowie, panny ...	28,3	28,0	29,0	27,9	27,2	29,5	Single
Żonaci, zamężne	54,5	54,0	55,9	52,7	51,8	54,8	Married
Partnerzy, partnerki	2,1	2,2	1,8	2,9	3,3	2,0	Cohabitant
Wdowcy, wdowy	9,2	9,0	9,8	9,5	9,7	9,0	Widowed
Rozwiedzeni, rozwie- dzone	4,5	5,3	2,5	5,8	6,7	3,7	Divorced
Separowani, separo- wane	1,1	1,1	0,9	0,6	0,6	0,5	Separated
Nieustalony	0,4	0,5	0,1	0,5	0,6	0,4	Unknown
Mężczyźni	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Males
Kawalerowie	32,8	31,9	35,0	32,7	31,6	35,4	Single
Żonaci	57,1	57,2	56,7	55,2	55,2	55,3	Married
Partnerzy	2,2	2,3	1,8	3,1	3,6	2,1	Cohabitant
Wdowcy	2,9	2,8	2,9	3,1	3,2	2,8	Widowed
Rozwiedzeni	3,7	4,2	2,4	4,8	5,4	3,5	Divorced
Separowani	1,0	1,0	0,9	0,5	0,5	0,5	Separated
Nieustalony	0,4	0,5	0,2	0,5	0,6	0,4	Unknown

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań; dane za 2011 r. zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

^a Results of the National Population and Housing Censuses; data for 2011 have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 7(55). LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG STANU CYWILNEGO FAKTYCZNEGO^a (dok.)
 POPULATION AGED 15 AND MORE BY DE FACTO MARITAL STATUS^a (cont.)

P Ł E Ć STAN CYWILNY FAKTYCZNY	2002			2011			S E X DE FACTO MARITAL STATUS
	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
W ODSETKACH (dok.) IN PERCENT (cont.)							
Kobiety	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	<i>Females</i>
Panny	24,2	24,6	23,1	23,5	23,4	23,7	<i>Single</i>
Zamężne	52,1	51,1	55,0	50,4	48,8	54,2	<i>Married</i>
Partnerki	2,0	2,0	1,7	2,8	3,1	2,0	<i>Cohabitant</i>
Wdowy	14,9	14,4	16,5	15,4	15,5	15,2	<i>Widowed</i>
Rozwiedzione	5,3	6,3	2,6	6,8	7,9	3,9	<i>Divorced</i>
Separowane	1,2	1,3	1,0	0,7	0,7	0,6	<i>Separated</i>
Nieustalony	0,4	0,4	0,1	0,5	0,6	0,4	<i>Unknown</i>

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań; dane za 2011 r. zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a Results of the National Population and Housing Censuses; data for 2011 have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 8(56). LUDNOŚĆ W WIEKU 13 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA^a
 POPULATION AGED 13 AND MORE BY EDUCATION LEVEL^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	W tym poziom wykształcenia <i>Of which educational level</i>				
		wyższe <i>tertiary</i>	połicealne i średnie <i>post- secondary and sec- ondary</i>	zasadnicze zawodowe <i>basic vocational</i>	gimnazjalne <i>lower secondary</i>	podstawowe <i>primary</i>

W TYSIĄCACH
IN THOUSANDS

OGÓŁEM	2002	2504,5	248,4	833,3	583,7	x	718,4
TOTAL	2011	2563,8	431,3	841,7	549,5	114,2	436,9

W ODSETKACH
IN PERCENT

OGÓŁEM	2002	100,0	9,9	33,3	23,3	x	28,7
TOTAL	2011	100,0	16,8	32,8	21,4	4,5	17,0

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań; dane za 2011 r. zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a Results of the National Population and Housing Censuses; data for 2011 have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 9(57). LUDNOŚĆ WEDŁUG IDENTYFIKACJI NARODOWO-ETNICZNYCH^a W 2011 R.
 POPULATION BY THE NATIONAL-ETHNIC IDENTITIES^a IN 2011

IDENTYFIKACJA NARODOWO-ETNICZNA	W tysiącach <i>In thousands</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	NATIONAL-ETHNIC IDENTITY
OGÓŁEM	2915,2	100,0	TOTAL
Wyłącznie polska	2831,6	97,1	<i>Polish only</i>
Polska i niepolska	21,5	0,7	<i>Polish and non-Polish</i>
Wyłącznie niepolska	11,0	0,4	<i>Non-Polish only</i>
Nieustalona ^b	51,1	1,8	<i>Unknown^b</i>

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań; dane za 2011 r. zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Lub bez przynależności narodowo-etnicznej.

a Results of the National Population and Housing Censuses; data for 2011 have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. b Or without national or ethnic identity.

TABL. 10(58). LUDNOŚĆ WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA^a
POPULATION BY MAIN SOURCE OF MAINTENANCE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem ^b Grand-total ^b	Praca Work			Niezarobkowe źródła Non-earned source			Pozostałe dochody osobno niewymienione ^f Other sources of income not elsewhere specified ^f	Na utrzymaniu Maintained persons	Nieustalone źródło utrzymania Unknown source of maintenance
		razem total	najemna hired	na własny rachunek ^c own account workers ^c	razem total	w tym of which				
						emerytura ^d retirement pay ^d	renta ^e pension ^e	zasiłki i świadczenia benefits		

W TYSIĄCACH
IN THOUSANDS

OGÓŁEM 2002	2907,2	911,0	758,4	152,5	865,6	405,0	278,0	86,5	-	1094,8	33,2
TOTAL 2011	2915,2	1107,7	943,1	164,6	755,1	537,5	151,1	66,5	73,4	821,0	155,5
mężczyźni 2002	1397,3	489,1	392,4	96,7	361,4	162,3	112,7	47,6	-	529,1	16,1
males 2011	1402,5	608,9	501,6	107,3	296,8	199,2	66,3	31,3	36,8	384,1	74,3
kobiety 2002	1509,9	421,9	366,0	55,9	504,2	242,7	165,3	38,9	-	565,8	17,1
females 2011	1512,8	498,8	441,5	57,3	458,4	338,3	84,8	35,2	36,5	436,9	81,3
Miasta 2002	2076,1	667,7	580,2	87,6	626,7	302,5	192,4	59,9	-	750,5	29,1
Urban areas 2011	2037,7	778,2	680,8	97,3	552,6	404,6	102,2	45,8	55,0	533,0	117,3
Wieś 2002	831,1	243,2	178,3	65,0	238,9	102,5	85,6	26,6	-	344,3	4,1
Rural areas 2011	877,5	329,5	262,2	67,3	202,5	132,9	49,0	20,7	18,3	288,0	38,2

W ODSETKACH
IN PERCENT

OGÓŁEM 2002	100,0	31,3	26,1	5,2	29,8	13,9	9,6	3,0	-	37,7	1,1
TOTAL 2011	100,0	38,0	32,3	5,6	25,9	18,4	5,2	2,3	2,5	28,2	5,3

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań; dane za 2011 r. zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Dochody z własności tylko w pozycji Ogółem. c-e Łącznie: c – z dochodami z wynajmu, d – z rentą strukturalną dla rolników indywidualnych, e – ze świadczeniem rehabilitacyjnym. f W 2002 roku zaliczone do niezarobkowych źródeł.

a Results of the National Population and Housing Censuses; data for 2011 have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. b Incomes from owning only in the position of Grand total. c-e Including: c – incomes from rent, d – structural pension for farmers, e – rehabilitation benefit. f In 2002 included into the non-earned sources.

TABL. 11(59). GOSPODARSTWA DOMOWE^a WEDŁUG LICZBY OSÓB
PRIVATE HOUSEHOLDS^a BY NUMBER OF PERSONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Gospodarstwa domowe w tys. Households in thous.						Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym Average number of persons in household
	ogółem total	o liczbie osób by number of persons					
		1	2	3	4	5 i więcej and more	
OGÓŁEM 2002 TOTAL 2011	1066,9 1099,5	276,3 284,9	263,7 306,8	222,7 228,9	187,9 166,2	116,4 112,7	2,69 2,64

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.

a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 11(59). **GOSPODARSTWA DOMOWE^a WEDŁUG LICZBY OSÓB (dok.)**
PRIVATE HOUSEHOLDS^a BY NUMBER OF PERSONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Gospodarstwa domowe w tys. Households in thous.						Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym Average number of persons in household
	ogółem total	o liczbie osób by number of persons					
		1	2	3	4	5 i więcej and more	
Miasta 2002	804,0	223,5	208,1	173,3	135,4	63,7	2,55
Urban areas 2011	824,2	234,0	245,5	172,8	113,1	58,8	2,46
Wieś 2002	262,8	52,7	55,6	49,4	52,5	52,7	3,14
Rural areas 2011	275,3	50,9	61,2	56,1	53,2	53,8	3,17

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.

a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 12(60). **GOSPODARSTWA DOMOWE^a WEDŁUG SKŁADU RODZINNEGO**
HOUSEHOLDS^a BY FAMILY COMPOSITION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2002			2011			SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
	w tysiącach <i>in thousands</i>						
OGÓŁEM	1066,9	804,0	262,8	1099,5	824,2	275,3	TOTAL
Jednorodzinne	728,1	538,7	189,4	709,7	523,3	186,5	One-family
Dwurodzinne	40,1	24,2	16,0	59,8	33,4	26,4	Two-family
Trzyrodzinne i większe	1,7	0,9	0,9	5,0	2,1	2,8	Three-family and more
Nierodzinne	296,9	240,3	56,6	325,0	265,4	59,6	Non-family
jednoosobowe	276,3	223,5	52,7	284,9	234,0	50,9	one person
wielooosobowe	20,6	16,8	3,8	40,1	31,4	8,7	multipersonal

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.

a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 13(61). **OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE^a**
DISABLED PERSONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females		

W TYSIĄCACH

IN THOUSANDS

OGÓŁEM 2002	435,8	201,8	234,1	302,2	133,6
TOTAL 2011	383,8	173,6	210,2	280,0	103,8

NA 1000 LUDNOŚCI

PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM 2002	150	144	155	146	161
TOTAL 2011	132	124	139	137	118

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.

a Results of the National Population and Housing Censuses.

TABL. 14(62). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Sepa- racje Separations	Roz- wody Divorces	Urodze- nia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost natural- ny Natural increase
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which religi- ous ^a				ogółem total	w tym niemow- wąt of which infants	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH

IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	15120	9488	752	7368	25719	28603	178	-2884
TOTAL	2010	16390	9665	175	5797	29549	29721	181	-172
	2011	15106	8227	159	5942	27660	29396	155	-1736
	2012	15084	7773	141	5792	27239	30446	171	-3207
Miasta	2005	10853	6495	588	6155	17539	20101	119	-2562
Urban areas	2010	11586	6534	133	4782	20100	21082	125	-982
	2011	10550	5478	134	4873	18747	20877	101	-2130
	2012	10358	5075	121	4707	18368	21594	109	-3226
Wieś	2005	4267	2993	164	1213	8180	8502	59	-322
Rural areas	2010	4804	3131	42	1015	9449	8639	56	810
	2011	4556	2749	25	1069	8913	8519	54	394
	2012	4726	2698	20	1085	8871	8852	62	19

NA 1000 LUDNOŚCI^bPER 1000 POPULATION^b

OGÓŁEM	2005	5,2	3,3	26,0	2,6	8,9	9,9	6,9	-1,0
TOTAL	2010	5,6	3,3	6,0	2,0	10,1	10,2	6,1	-0,1
	2011	5,2	2,8	5,5	2,0	9,5	10,1	5,6	-0,6
	2012	5,2	2,7	4,8	2,0	9,3	10,4	6,3	-1,1
Miasta	2005	5,3	3,2	28,7	3,0	8,6	9,8	6,8	-1,3
Urban areas	2010	5,7	3,2	6,5	2,3	9,8	10,3	6,2	-0,5
	2011	5,2	2,7	6,6	2,4	9,2	10,2	5,4	-1,1
	2012	5,1	2,5	6,0	2,3	9,0	10,6	5,9	-1,6
Wieś	2005	5,1	3,6	19,6	1,4	9,8	10,1	7,2	-0,4
Rural areas	2010	5,5	3,6	4,8	1,2	10,8	9,9	5,9	0,9
	2011	5,2	3,1	2,8	1,2	10,1	9,7	6,1	0,5
	2012	5,3	3,1	2,3	1,2	10,0	10,0	7,0	0,0

a Ze skutkami cywilnymi. b W przypadku: separacji – na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.

a With civil law consequences. b In case of: separations – data are presented per 100 thous. population; infant deaths – per 1000 live births.

TABL. 15(63). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE**
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeń- stwa zawarte Marriages contrac- ted	Małżeństwa rozwiązane				Marriages dissolved		Różnica między małżeń- stwami zawarty- mi a roz- wiąza- nymi ^a Difference between contracted and dis- solved marria- ges ^a
		ogółem total	przez śmierć by death of		przez rozwód ^b by divorce ^b	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages		
			męża husband	żony wife		ogółem total	w tym przez rozwód of which by divor- ce	
OGÓŁEM 2005	15120	19860	9033	3459	7368	30,3	11,2	-5089
TOTAL 2010	16390	17693	8689	3207	5797	27,3	8,9	-823
2011	15106	17485	8426	3117	5942	26,2	8,9	-2066
2012	15084	17814	8627	3395	5792	26,8	8,7	-2363
Miasta 2005	10853	14926	6339	2432	6155	32,1	13,3	-5238
Urban areas 2010	11586	13268	6162	2324	4782	29,6	10,7	-2748
2011	10550	13141	5991	2277	4873	28,4	10,5	-3679
2012	10358	13312	6099	2506	4707	29,1	10,3	-4297
Wieś 2005	4267	4934	2694	1027	1213	25,9	6,4	150
Rural areas 2010	4804	4425	2527	883	1015	22,0	5,1	1925
2011	4556	4344	2435	840	1069	21,2	5,2	1613
2012	4726	4502	2528	889	1085	21,7	5,2	1933

a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim. b W podziale na miasta i wieś nie uwzględniono rozwodów orzeczonych z powództwa osób zamieszkałych za granicą.

a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons. b Data by urban and rural areas exclude divorces in which both spouses were living abroad at the moment of filing petition for divorce.

TABL. 16(64). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2012 R.**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2012

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej and less	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	

OGÓŁEM

TOTAL

OGÓŁEM	15084	339	3991	6000	2359	906	733	525	231
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej and less	48	25	19	3	1	-	-	-	-
20–24	2022	210	1429	337	40	5	1	-	-
25–29	6131	83	2000	3514	474	47	13	-	-
30–34	3458	15	443	1682	1086	195	36	1	-
35–39	1376	4	76	355	521	333	82	5	-
40–49	1002	1	22	87	203	266	351	67	5
50–59	609	1	2	20	31	51	205	262	37
60 lat i więcej and more	438	-	-	2	3	9	45	190	189

TABL. 16(64). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2012 R. (cd.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2012 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej and less	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej and more
W tym małżeństwa wyznaniowe^a	7773	109	2353	3799	1101	222	90	56	43
Of which church or reli- gious marriages^a									
19 lat i mniej	16	7	8	1	-	-	-	-	-
and less									
20–24	1078	62	790	209	15	2	-	-	-
25–29	3955	33	1274	2373	259	13	3	-	-
30–34	1920	6	247	1034	564	62	7	-	-
35–39	496	1	29	152	209	96	9	-	-
40–49	178	-	5	26	48	46	45	8	-
50–59	69	-	-	4	5	2	22	31	5
60 lat i więcej	61	-	-	-	1	1	4	17	38
and more									
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM	10358	177	2356	4231	1788	661	535	419	191
TOTAL									
19 lat i mniej	28	14	13	1	-	-	-	-	-
and less									
20–24	1157	106	827	193	26	4	1	-	-
25–29	4062	43	1168	2465	343	33	10	-	-
30–34	2507	11	276	1219	836	139	25	1	-
35–39	1031	3	55	270	404	240	55	4	-
40–49	768	-	17	70	153	202	268	54	4
50–59	458	-	-	12	23	36	144	212	31
60 lat i więcej	347	-	-	1	3	7	32	148	156
and more									
W tym małżeństwa wyznaniowe^a	5075	50	1261	2626	843	162	63	39	31
Of which church or reli- gious marriages^a									
19 lat i mniej	10	5	5	-	-	-	-	-	-
and less									
20–24	556	22	415	108	10	1	-	-	-
25–29	2523	18	674	1635	187	6	3	-	-
30–34	1383	4	143	740	443	48	5	-	-
35–39	381	1	20	119	165	70	6	-	-
40–49	133	-	4	23	35	34	32	5	-
50–59	44	-	-	1	2	2	13	21	5
60 lat i więcej	45	-	-	-	1	1	4	13	26
and more									

a Ze skutkami cywilnymi.

a With civil law consequences.

TABL. 16(64). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2012 R. (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2012 (cont.)

MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2012 (cont.)									
MĘŻCZYŻNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej and less	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej and more
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM TOTAL	4726	162	1635	1769	571	245	198	106	40
19 lat i mniej and less	20	11	6	2	1	-	-	-	-
20–24	865	104	602	144	14	1	-	-	-
25–29	2069	40	832	1049	131	14	3	-	-
30–34	951	4	167	463	250	56	11	-	-
35–39	345	1	21	85	117	93	27	1	-
40–49	234	1	5	17	50	64	83	13	1
50–59	151	1	2	8	8	15	61	50	6
60 lat i więcej and more	91	-	-	1	-	2	13	42	33
W tym małżeństwa wyznaniowe ^a	2698	59	1092	1173	258	60	27	17	12
Of which church or reli- gious marriages ^a									
19 lat i mniej and less	6	2	3	1	-	-	-	-	-
20–24	522	40	375	101	5	1	-	-	-
25–29	1432	15	600	738	72	7	-	-	-
30–34	537	2	104	294	121	14	2	-	-
35–39	115	-	9	33	44	26	3	-	-
40–49	45	-	1	3	13	12	13	3	-
50–59	25	-	-	3	3	-	9	10	-
60 lat i więcej and more	16	-	-	-	-	-	-	4	12

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 17(65). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW
W 2012 R.**
**MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND
BRIDES IN 2012**

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYZN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwidzione divorced
OGÓŁEM GRAND TOTAL	15084	12713	310	2061
Kawalerowie	12696	11768	74	854
Single				
Wdowcy	274	48	104	122
Widowers				
Rozwiedzeni	2114	897	132	1085
Divorced				

TABL. 17(65). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW W 2012 R. (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2012 (cont.)

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYZN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwiedzione divorced
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM TOTAL	10358	8593	215	1550
Kawalerowie Single	8555	7892	38	625
Wdowcy Widowers	214	37	80	97
Rozwiedzeni Divorced	1589	664	97	828
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM TOTAL	4726	4120	95	511
Kawalerowie Single	4141	3876	36	229
Wdowcy Widowers	60	11	24	25
Rozwiedzeni Divorced	525	233	35	257

TABL. 18(66). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE^a**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
O G Ó Ł E M 2005	9488	6495	2993
TOTAL 2010	9665	6534	3131
..... 2011	8227	5478	2749
2012	7773	5075	2698
Kościół Katolicki	7725	5040	2685
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	16	10	6
Kościół Ewangelicko-Augsburski	8	7	1
Kościół Ewangelicko-Methodystyczny	1	1	-
Kościół Chrześcijan Baptystów	3	2	1
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	5	5	-
Kościół Polskokatolicki	3	3	-
Kościół Starokatolicki Mariawitów	1	1	-
Kościół Zielonoświątkowy	11	6	5

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 19(67). ROZWOJ WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA
W 2012 R.

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej and less	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM GRAND TOTAL	5792	11	312	987	1198	1097	1257	717	213
19 lat i mniej and less	2	-	2	-	-	-	-	-	-
20–24	125	8	86	27	4	-	-	-	-
25–29	651	2	154	398	82	12	3	-	-
30–34	1136	1	56	420	548	93	18	-	-
35–39	1163	-	9	103	436	541	74	-	-
40–49	1474	-	3	35	114	416	855	48	3
50–59	916	-	2	4	14	31	286	534	45
60 lat i więcej and more	325	-	-	-	-	4	21	135	165
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	4707	5	238	794	983	888	1033	588	178
19 lat i mniej and less	2	-	2	-	-	-	-	-	-
20–24	91	3	62	22	4	-	-	-	-
25–29	531	1	118	325	72	12	3	-	-
30–34	920	1	47	329	452	78	13	-	-
35–39	951	-	6	88	349	445	63	-	-
40–49	1195	-	2	26	94	322	709	40	2
50–59	757	-	1	4	12	28	228	441	43
60 lat i więcej and more	260	-	-	-	-	3	17	107	133
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM TOTAL	1085	6	74	193	215	209	224	129	35
19 lat i mniej and less	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20–24	34	5	24	5	-	-	-	-	-
25–29	120	1	36	73	10	-	-	-	-
30–34	216	-	9	91	96	15	5	-	-
35–39	212	-	3	15	87	96	11	-	-
40–49	279	-	1	9	20	94	146	8	1
50–59	159	-	1	-	2	3	58	93	2
60 lat i więcej and more	65	-	-	-	-	1	4	28	32

TABL. 20(68). ROZWOODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE
 DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	7368	5797	5942	5792	GRAND TOTAL
rozwoody małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	2459	2401	2543	2492	Marriages without children
Z dziećmi	4909	3396	3399	3300	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	2936	2221	2212	2182	1
2	1491	976	1001	929	2
3	333	164	145	151	3
4 i więcej	149	35	41	38	4 and more
MIASTA URBAN AREAS					
RAZEM	6155	4782	4873	4707	TOTAL
rozwoody małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	2134	2048	2157	2077	Marriages without children
Z dziećmi	4021	2734	2716	2630	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	2477	1827	1801	1782	1
2	1199	776	781	721	2
3	243	111	105	101	3
4 i więcej	102	20	29	26	4 and more
WIEŚ RURAL AREAS					
RAZEM	1213	1015	1069	1085	TOTAL
rozwoody małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	325	353	386	415	Marriages without children
Z dziećmi	888	662	683	670	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	459	394	411	400	1
2	292	200	220	208	2
3	90	53	40	50	3
4 i więcej	47	15	12	12	4 and more

a Poniżej 18 lat.

a Below age 18.

TABL. 21(69). URODZENIA
 BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Urodzenia żywe	25719	29549	27660	27239	18368	8871	Live births
chłopcy	13193	15329	14304	14007	9487	4520	males
dziewczęta	12526	14220	13356	13232	8881	4351	females
Małżeńskie	18483	20830	19278	18959	12707	6252	Legitimate
chłopcy	9456	10796	9960	9761	6551	3210	males
dziewczęta	9027	10034	9318	9198	6156	3042	females
Pozamałżeńskie	7236	8719	8382	8280	5661	2619	Illegitimate
chłopcy	3737	4533	4344	4246	2936	1310	males
dziewczęta	3499	4186	4038	4034	2725	1309	females
Urodzenia martwe	153	114	112	114	82	32	Live still births
chłopcy	80	56	57	57	42	15	males
dziewczęta	73	58	55	57	40	17	females

TABL. 22(70). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem <i>Total</i>	Kolejność urodzenia dziecka u matki <i>Birth order</i>					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze <i>and over</i>
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH <i>IN ABSOLUTE NUMBERS</i>							
OGÓŁEM 2005	25719	13989	7953	2378	777	315	306
TOTAL 2010	29549	15102	10393	2731	803	290	230
..... 2011	27660	14132	9850	2509	685	277	207
2012	27239	13742	9804	2502	716	271	204
19 lat i mniej <i>and less</i>	1290	1159	122	9	-	-	-
20–24	4475	3195	1048	184	39	8	1
25–29	9646	5768	3065	590	144	56	23
30–34	8231	2876	4040	931	251	76	57
35–39	3112	676	1391	657	207	104	77
40–44	464	65	135	122	70	26	46
45 lat i więcej <i>and more</i>	21	3	3	9	5	1	-
W ODSETKACH <i>IN PERCENT</i>							
OGÓŁEM 2005	100,0	54,4	30,9	9,2	3,0	1,2	1,2
TOTAL 2010	100,0	51,1	35,2	9,2	2,7	1,0	0,8
..... 2011	100,0	51,1	35,6	9,1	2,5	1,0	0,7
2012	100,0	50,4	36,0	9,2	2,6	1,0	0,7
19 lat i mniej <i>and less</i>	100,0	89,8	9,5	0,7	-	-	-
20–24	100,0	71,4	23,4	4,1	0,9	0,2	0,0
25–29	100,0	59,8	31,8	6,1	1,5	0,6	0,2
30–34	100,0	34,9	49,1	11,3	3,0	0,9	0,7
35–39	100,0	21,7	44,7	21,1	6,7	3,3	2,5
40–44	100,0	14,0	29,1	26,3	15,1	5,6	9,9
45 lat i więcej <i>and more</i>	100,0	14,3	14,3	42,9	23,8	4,8	-

a W podziale według kolejności urodzeń dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.

a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 23(71). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat:						
Fertility – live births per 1000 women aged:						
15–49 ^{ab}	34,3	41,3	39,0	38,8	37,9	40,7
15–19 ^a	15,1	17,0	15,8	16,7	15,9	18,1
20–24	56,2	51,1	47,6	45,8	39,3	59,4
25–29	81,0	85,4	79,9	79,0	75,1	88,5
30–34	53,8	70,2	66,4	67,0	67,6	65,5
35–39	20,6	30,3	28,8	28,4	29,3	26,3
40–44	4,3	5,8	5,7	5,3	5,5	4,9
45–49 ^b	0,2	0,2	0,1	0,2	0,3	0,2

a, b Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: a – poniżej 15 lat, b – 50 lat i więcej.

a, b Including births from mothers aged: a – below 15, b – 50 and more.

TABL. 23(71). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI (dok.)**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Współczynniki:						
Rates:						
Dziętności ogólnej	1,148	1,288	1,210	1,201	1,151	1,306
<i>Total fertility</i>						
Reprodukcji brutto	0,559	0,620	0,584	0,583	0,556	0,641
<i>Gross reproduction</i>						
Dynamiki demograficznej	0,899	0,994	0,941	0,895	0,851	1,002
<i>Demographic dynamics</i>						

TABL. 24(72). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

L A T A Y E A R S WIEK ZMARŁYCH A G E O F D E C E A S E D	Ogółem Grand total			Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
	ogółem grand total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

O G Ó Ł E M	2005	28603	15271	13332	20101	10762	9339	8502	4509	3993
T O T A L	2010	29721	15610	14111	21082	10929	10153	8639	4681	3958
.....	2011	29396	15296	14100	20877	10763	10114	8519	4533	3986
.....	2012	30446	15720	14726	21594	11038	10556	8852	4682	4170
0 lat		171	91	80	109	65	44	62	26	36
1- 4 lata		21	12	9	15	9	6	6	3	3
5- 9		14	9	5	10	6	4	4	3	1
10-14		21	9	12	13	6	7	8	3	5
15-19		80	54	26	47	36	11	33	18	15
20-24		129	106	23	79	65	14	50	41	9
25-29		182	148	34	121	100	21	61	48	13
30-34		213	166	47	150	116	34	63	50	13
35-39		314	243	71	204	157	47	110	86	24
40-44		418	297	121	281	191	90	137	106	31
45-49		691	510	181	480	353	127	211	157	54
50-54		1584	1132	452	1096	761	335	488	371	117
55-59		2498	1735	763	1772	1209	563	726	526	200
60-64		3330	2247	1083	2374	1552	822	956	695	261
65-69		2352	1485	867	1720	1061	659	632	424	208
70-74		2738	1540	1198	2036	1112	924	702	428	274
75-79		3903	1950	1953	2886	1440	1446	1017	510	507
80-84		5025	1973	3052	3525	1389	2136	1500	584	916
85 lat i więcej		6762	2013	4749	4676	1410	3266	2086	603	1483
and more										

NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU
PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP

O G Ó Ł E M	2005	990	1101	888	980	1107	865	1016	1087	945
T O T A L	2010	1019	1113	932	1032	1129	945	989	1077	902
.....	2011	1008	1090	932	1025	1115	944	969	1036	903
.....	2012	1044	1121	973	1063	1147	987	1001	1063	939

TABL. 24(72). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH (dok.)**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED (cont.)

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total			Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
	ogółem grand total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females

NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU (dok.)
 PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP (cont.)

0 lat ^a	628	650	605	593	685	495	699	575	827
1– 4 lata	17	19	15	19	22	15	15	15	15
5– 9	11	14	8	12	14	10	9	13	5
10–14	16	13	19	16	14	17	17	12	21
15–19	51	67	34	47	70	23	57	61	53
20–24	65	105	24	59	97	21	77	122	29
25–29	74	119	28	70	115	24	83	127	36
30–34	86	132	38	85	131	39	87	135	37
35–39	141	214	65	132	201	61	161	243	73
40–44	237	332	139	234	318	150	242	361	114
45–49	401	593	210	410	617	213	380	544	203
50–54	724	1059	404	725	1061	422	722	1055	361
55–59	1024	1487	600	1009	1490	596	1063	1481	610
60–64	1553	2259	942	1490	2167	937	1735	2498	957
65–69	2081	2969	1376	1999	2845	1351	2345	3332	1462
70–74	2873	4140	2061	2781	3919	2060	3177	4851	2065
75–79	4449	6323	3433	4352	6107	3384	4749	7027	3581
80–84	7669	9862	6705	7381	9241	6527	8442	11736	7161
85 lat i więcej	15059	17695	14165	14631	16888	13833	16118	19921	14957
and more									

a Na 100 tys. urodzeń żywych

a Per 100 thous. live births

TABL. 25(73). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN ^a**
DEATHS BY CAUSES ^a

L A T A PRZYCZYNY ZGONÓW	Ogółem <i>Total</i>			Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>	Y E A R S <i>CAUSES OF DEATHS</i>
	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>fema- les</i>			
	na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>					
OGÓŁEM2005	990	1101	888	980	1016	TOTAL
2010	1019	1113	932	1032	989	
2011	1008	1090	932	1025	969	
Choroby zakaźne i pasożytnicze	8	9	7	8	7	<i>Infectious and parasitic diseases</i>
w tym gruźlica i następstwa gruźlicy	2	3	1	2	2	<i>of which tuberculosis and se- quelae of tuberculosis</i>
Nowotwory	264	299	232	279	229	<i>Neoplasms</i>
w tym nowotwory złośliwe	260	295	227	274	227	<i>of which malignant neoplasms</i>
w tym:						<i>of which:</i>

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 25(73). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN^a (dok.)
 DEATHS BY CAUSES^a (cont.)

PRZYCZYNY ZGONÓW	Ogółem <i>Total</i>			Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>	CAUSES OF DEATHS
	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>fema- les</i>			
nowotwór złośliwy żołądka	15	20	10	16	13	<i>malignant neoplasm of sto- mach</i>
nowotwór złośliwy trzustki	12	12	11	12	11	<i>malignant neoplasm of pan- creas</i>
nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzela i płuca	62	89	36	64	56	<i>malignant neoplasm of tra- chea, bronchus and lung</i>
nowotwór złośliwy sutka u kobiet	14	x	27	16	11	<i>malignant neoplasm of fe- male breast</i>
nowotwór złośliwy szyjki macicy ...	4	x	8	4	3	<i>malignant neoplasm of cer- vix uteri</i>
nowotwór złośliwy gruczołu kro- kowego	10	21	x	11	9	<i>malignant neoplasm of pro- state</i>
białaczka	8	9	7	10	5	<i>leukemia</i>
Choroby krwi i narządów krwiotwór- czych ^Δ	1	1	1	1	1	<i>Diseases of blood and blood- forming organs^Δ</i>
Zaburzenia wydzielania wewnętrzne- go, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej	24	20	27	24	24	<i>Endocrine, nutritional and meta- bolic diseases</i>
w tym cukrzyca	23	19	26	23	22	<i>of which diabetes mellitus</i>
Zaburzenia psychiczne	7	12	2	7	7	<i>Mental and behavioural disor- ders</i>
Choroby układu nerwowego i narzą- dów zmysłów	12	11	14	13	9	<i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>
Choroby układu krążenia	481	454	505	479	485	<i>Diseases of the circulatory system</i>
w tym:						<i>of which:</i>
choroba nadciśnieniowa	13	11	14	11	17	<i>hypertensive disease</i>
choroba niedokrwienna serca	123	129	117	122	125	<i>ischaemic heart disease</i>
w tym ostry zawał serca	27	34	19	27	26	<i>of which acute myocardial infarction</i>
choroby naczyń mózgowych	98	86	108	98	97	<i>diseases of cerebrovascular</i>
miażdżyca	118	95	140	118	119	<i>atherosclerosis</i>
Choroby układu oddechowego	38	49	29	38	39	<i>Diseases of the respiratory system</i>
Choroby układu trawiennego	42	49	35	44	37	<i>Diseases of the digestive system</i>
w tym zwłóknienie i marskość wątroby	9	12	6	10	7	<i>of which fibrosis and cirrhosis of liver</i>
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej	1	0	2	1	1	<i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>
Choroby układu moczowo-płciowego ...	11	11	12	11	12	<i>Diseases of the genitourinary system</i>
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	3	4	2	3	3	<i>Conditions originating in the perinatal period</i>
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	2	2	2	2	2	<i>Congenital anomalies^Δ</i>
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ	59	80	41	61	55	<i>Symptoms and ill-defined condi- tions^Δ</i>
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny zgonu	55	88	23	53	59	<i>Injuries and poisonings by external cause</i>
w tym:						<i>of which:</i>
wypadki komunikacyjne	6	10	3	5	8	<i>transport accidents</i>
samobójstwa	18	32	5	17	20	<i>suicides</i>

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 26(74). ZGONY NIEMOWŁĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU
 INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total			Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
	ogółem total	chłopcy males	dzień- częta females	razem total	chłopcy males	dzień- częta females	razem total	chłopcy males	dzień- częta females
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM 2005	178	103	75	119	68	51	59	35	24
TOTAL 2010	181	100	81	125	66	59	56	34	22
..... 2011	155	86	69	101	57	44	54	29	25
2012	171	91	80	109	65	44	62	26	36
0–27 dni days	120	64	56	71	43	28	49	21	28
0– 6 w tym 0 of which 0	83	42	41	48	27	21	35	15	20
.....	46	24	22	29	18	11	17	6	11
7–13 14–20 21–27 28–29 dni days	20	13	7	14	10	4	6	3	3
.....	9	5	4	3	3	-	6	2	4
.....	8	4	4	6	3	3	2	1	1
.....	2	1	1	-	-	-	2	1	1
1 miesiąc month	13	7	6	9	5	4	4	2	2
2 3 4 5 6 7 8–11 miesięcy months	6	4	2	5	4	1	1	-	1
.....	8	2	6	7	2	5	1	-	1
.....	7	4	3	5	3	2	2	1	1
.....	4	3	1	4	3	1	-	-	-
.....	3	2	1	2	2	-	1	-	1
.....	2	-	2	2	-	2	-	-	-
.....	6	4	2	4	3	1	2	1	1
NA 100 TYS. URODZEŃ ŻYWYCH PER 100 THOUS. OF LIVE BIRTHS									
OGÓŁEM 2005	692	781	599	678	756	597	721	834	603
TOTAL 2010	613	652	570	622	634	609	593	692	485
..... 2011	560	601	517	539	588	486	606	628	582
2012	628	650	605	593	685	495	699	575	827
0–27 dni days	441	457	423	387	453	315	552	465	644
0– 6 w tym 0 of which 0	305	300	310	261	285	236	395	332	460
.....	169	171	166	158	190	124	192	133	253
7–13 14–20 21–27 28–29 dni days	73	93	53	76	105	45	68	66	69
.....	33	36	30	16	32	-	68	44	92
.....	29	29	30	33	32	34	23	22	23
.....	7	7	8	-	-	-	23	22	23
1 miesiąc month	48	50	45	49	53	45	45	44	46
2 3 4 5 6 7 8–11 miesięcy months	22	29	15	27	42	11	11	-	23
.....	29	14	45	38	21	56	11	-	23
.....	26	29	23	27	32	23	23	22	23
.....	15	21	8	22	32	11	-	-	-
.....	11	14	8	11	21	-	11	-	23
.....	7	-	15	11	-	23	-	-	-
.....	22	29	15	22	32	11	23	22	23

TABL. 27(75). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PRZYCZYN ^a
 INFANT DEATHS BY CAUSES ^a

L A T A PRZYCZYNY ZGONÓW	Ogółem <i>Total</i>					Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>	Y E A R S CAUSES OF DEATHS
	ogółem <i>total</i>		chło- pcy <i>males</i>	dziew- częta <i>fema- les</i>				
	w liczbach bezwzględ- nych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. urodzeń żywych <i>per 100 thous. live births</i>						
O G Ó Ł E M 2005	178	692	781	599	678	721	T O T A L	
2010	181	613	652	570	622	593		
2011	155	560	601	517	539	606		
Choroby zakaźne i pasożytnicze ..	4	14	21	7	5	34	<i>Infectious and parasitic diseases</i>	
w tym posocznica	3	11	21	-	5	22	<i>of which septicaemia</i>	
Choroby układu nerwowego, narządów zmysłów i układu krążenia	4	14	21	7	21	-	<i>Diseases of the nervous sy- stem and the sense organs and the circulatory system</i>	
Choroby układu oddechowego	2	7	14	-	11	-	<i>Diseases of the respiratory system</i>	
w tym zapalenie płuc	2	7	14	-	11	-	<i>of which pneumonia</i>	
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	84	304	350	255	288	337	<i>Conditions originating in the perinatal period</i>	
w tym:							<i>of which:</i>	
zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem pło- du	31	112	119	105	112	112	<i>disorders related to length of gestation and fetal growth</i>	
zespół zaburzeń oddychania noworodka i inne stany ukła- du oddechowego	27	98	112	82	80	135	<i>respiratory disorders specifi- c to the perinatal period</i>	
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	38	137	133	142	139	135	<i>Congenital anomalies ^Δ</i>	
w tym:							<i>of which:</i>	
wrodzone wady rozwojowe układu nerwowego	4	14	14	15	16	11	<i>congenital malformations of the nervous system</i>	
wrodzone wady serca	13	47	49	45	32	79	<i>congenital malformation of heart</i>	
Urazy i zatrucia według zewnę- trzej przyczyny zgonu	1	4	-	7	-	11	<i>Injuries and poisonings by external cause</i>	
Pozostałe przyczyny zgonu	22	80	63	97	75	90	<i>Other causes of deaths</i>	

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 28(76). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym mężczyźni of which males	
O G Ó Ł E M	338	266	241	262	216	T O T A L
w tym dokonane	306	241	208	231	187	of which committed
Wiek samobójców:						Age of suicidal persons:
14 lat i mniej	3	-	2	-	-	14 and less
15–19	20	14	10	13	8	15–20
20–29	42	47	39	40	38	21–30
30–49	132	82	81	82	74	31–50
50–69	111	99	89	103	80	51–70
70 lat i więcej	30	24	19	23	15	71 and more
Nieustalony	-	-	1	1	1	Unknown

a Usiłowane i dokonane.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu.

a Attempted and committed.

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Wrocław.

TABL. 29(77). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

LIFE EXPECTANCY		Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat				
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Life expectancy at age specified				
		0	15	30	45	60
MĘŻCZYŻNI MALES						
OGÓŁEM	2005	70,4	56,1	41,8	28,3	17,1
TOTAL	2010	71,7	57,3	43,0	29,3	18,0
	2011	72,1	57,7	43,4	29,7	18,4
	2012	72,3	57,9	43,6	29,8	18,4
Miasta		72,6	58,3	44,0	30,2	18,8
Urban areas						
Wieś		71,4	57,0	42,7	29,0	17,4
Rural areas						
KOBIECY FEMALES						
OGÓŁEM	2005	78,9	64,5	49,8	35,4	22,4
TOTAL	2010	80,2	65,8	51,0	36,5	23,2
	2011	80,5	66,1	51,3	36,8	23,5
	2012	80,3	65,9	51,2	36,7	23,4
Miasta		80,5	66,0	51,2	36,7	23,5
Urban areas						
Wieś		79,8	65,6	50,9	36,4	23,1
Rural areas						

TABL. 30(78). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji
	ogółem	z miast	z wsi	z zagranicy	ogółem	do miast	na wieś	za granicę	Net migration
	total	from urban areas	from rural areas	from abroad	total	to urban areas	to rural areas	to abroad	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM 2005	29630	19495	9363	772	31479	16997	12791	1691	-1849
TOTAL 2010	37661	24455	11393	1813	36276	17986	16283	2007	1385
2011	37275	23808	11807	1660	36204	18075	15981	2148	1071
2012	35424	22505	11330	1589	34484	16764	15336	2384	940
Miasta 2005	17731	10382	6700	649	22099	10748	9921	1430	-4368
Urban areas 2010	21433	12000	7959	1474	25255	10816	12862	1577	-3822
2011	21194	11617	8241	1336	24820	10605	12478	1737	-3626
2012	20104	10798	8019	1287	23543	9579	12083	1881	-3439
Wieś 2005	11899	9113	2663	123	9380	6249	2870	261	2519
Rural areas 2010	16228	12455	3434	339	11021	7170	3421	430	5207
2011	16081	12191	3566	324	11384	7470	3503	411	4697
2012	15320	11707	3311	302	10941	7185	3253	503	4379

NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM 2005	10,3	6,7	3,2	0,3	10,9	5,9	4,4	0,6	-0,6
TOTAL 2010	12,9	8,4	3,9	0,6	12,4	6,2	5,6	0,7	0,5
2011	12,8	8,2	4,0	0,6	12,4	6,2	5,5	0,7	0,4
2012	12,2	7,7	3,9	0,5	11,8	5,8	5,3	0,8	0,3
Miasta 2005	8,6	5,1	3,3	0,3	10,8	5,2	4,8	0,7	-2,1
Urban areas 2010	10,5	5,9	3,9	0,7	12,4	5,3	6,3	0,8	-1,9
2011	10,4	5,7	4,0	0,7	12,2	5,2	6,1	0,9	-1,8
2012	9,9	5,3	3,9	0,6	11,6	4,7	5,9	0,9	-1,7
Wieś 2005	14,2	10,9	3,2	0,1	11,2	7,5	3,4	0,3	3,0
Rural areas 2010	18,6	14,3	3,9	0,4	12,6	8,2	3,9	0,5	6,0
2011	18,3	13,9	4,1	0,4	13,0	8,5	4,0	0,5	5,3
2012	17,3	13,2	3,7	0,3	12,4	8,1	3,7	0,6	5,0

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 31(79). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodships	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodships
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS						
OGÓŁEM 2005	28858	22000	6858	29788	22000	7788
TOTAL 2010	35848	27290	8558	34269	27290	6979
2011	35615	27124	8491	34056	27124	6932
2012	33835	25919	7916	32100	25919	6181
Miasta 2005	17082	11718	5364	20669	14668	6001
Urban areas 2010	19959	13462	6497	23678	18401	5277
2011	19858	13453	6405	23083	17920	5163
2012	18817	12807	6010	21662	17086	4576
Wieś 2005	11776	10282	1494	9119	7332	1787
Rural areas 2010	15889	13828	2061	10591	8889	1702
2011	15757	13671	2086	10973	9204	1769
2012	15018	13112	1906	10438	8833	1605

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 31(79). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW (dok.)**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodships	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodships
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION						
OGÓŁEM 2005	10,0	7,6	2,4	10,3	7,6	2,7
TOTAL 2010	12,3	9,4	2,9	11,7	9,4	2,4
..... 2011	12,2	9,3	2,9	11,7	9,3	2,4
..... 2012	11,6	8,9	2,7	11,0	8,9	2,1
Miasta 2005	8,3	5,7	2,6	10,1	7,2	2,9
Urban areas 2010	9,8	6,6	3,2	11,6	9,0	2,6
..... 2011	9,7	6,6	3,1	11,3	8,8	2,5
..... 2012	9,3	6,3	3,0	10,7	8,4	2,3
Wieś 2005	14,1	12,3	1,8	10,9	8,8	2,1
Rural areas 2010	18,2	15,8	2,4	12,1	10,2	1,9
..... 2011	17,9	15,6	2,4	12,5	10,5	2,0
..... 2012	17,0	14,8	2,2	11,8	10,0	1,8

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 32(80). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
MIGRANTÓW
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE
OF MIGRANTS

LATA YEARS WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM 2005	28858	13472	15386	29788	13929	15859	-930	-457	-473
TOTAL 2010	35848	16489	19359	34269	15745	18524	1579	744	835
2011	35615	16517	19098	34056	15901	18155	1559	616	943
2012	33835	15725	18110	32100	14974	17126	1735	751	984
0– 4 lata	3489	1827	1662	3439	1807	1632	50	20	30
5– 9	2119	1080	1039	2124	1081	1043	-5	-1	-4
10–14	1533	816	717	1540	790	750	-7	26	-33
15–19	1359	651	708	1329	654	675	30	-3	33
20–24	2654	849	1805	2460	814	1646	194	35	159
25–29	6499	2657	3842	5445	2244	3201	1054	413	641
30–34	5058	2378	2680	4568	2121	2447	490	257	233
35–39	3199	1612	1587	3171	1592	1579	28	20	8
40–44	1769	964	805	1742	974	768	27	-10	37
45–49	1211	656	555	1209	652	557	2	4	-2
50–54	1170	576	594	1175	582	593	-5	-6	1
55–59	1194	587	607	1219	597	622	-25	-10	-15
60–64	1030	508	522	1041	508	533	-11	-	-11
65 lat i więcej and more	1551	564	987	1638	558	1080	-87	6	-93

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 33(81). MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

LATA YEARS WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Imigranci <i>Immigrants</i>			Emigranci <i>Emigrants</i>			Saldo migracji <i>Net migration</i>		
	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
OGÓŁEM 2005	772	378	394	1691	821	870	-919	-443	-476
TOTAL 2010	1813	1053	760	2007	891	1116	-194	162	-356
2011	1660	962	698	2148	953	1195	-488	9	-497
2012	1589	893	696	2384	1145	1239	-795	-252	-543
0– 4 lata	480	245	235	136	63	73	344	182	162
5– 9	52	28	24	152	79	73	-100	-51	-49
10–14	41	25	16	152	88	64	-111	-63	-48
15–19	38	16	22	161	108	53	-123	-92	-31
20–24	61	34	27	165	89	76	-104	-55	-49
25–29	206	156	50	289	121	168	-83	35	-118
30–34	178	116	62	382	155	227	-204	-39	-165
35–39	132	75	57	287	120	167	-155	-45	-110
40–44	73	34	39	173	88	85	-100	-54	-46
45–49	59	41	18	144	77	67	-85	-36	-49
50–54	81	43	38	113	52	61	-32	-9	-23
55–59	92	43	49	97	46	51	-5	-3	-2
60–64	52	20	32	82	33	49	-30	-13	-17
65 lat i więcej	44	17	27	51	26	25	-7	-9	2
and more									

TABL. 34(82). NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE
Stan w końcu roku
SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS
End of the year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE <i>CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a</i>	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
	jednostki kościelne ^b <i>church units^b</i>			duchowni <i>clergy</i>			wierni, wyznawcy <i>adherents, faithful</i>		
Kościół Katolicki <i>Catholic Church</i>									
Kościół Rzymskokatolicki ^c	725	727	731	1876	1872	1901	2558120	2556275	2537038
Kościół Greckokatolicki ^d	16	16	16	-	-	-	-	-	-
Starokatolickie <i>Old Catholic</i>									
Kościół Polskokatolicki	8	8	8	9	8	8	966	893	893
Kościół Starokatolicki	2	2	2 ^e	2	2	2 ^e	600	600	600 ^e
Kościół Starokatolicki Mariawitów	-	-	-	-	-	-	7	7	5
Prawosławne <i>Orthodox</i>									
Polski Autokefaliczny Kościół Prawo- sławny ^f	42	42	42	38	38	38	40700	40700	40700
Protestanckie i tradycji prote- stanckiej <i>Protestant and Protestant-tradition</i>									
Kościół Zielonoświątkowy	30	31	31	41	48	48	3031	3159	3193
Kościół Ewangelicko-Augsburski ^g	16 ^h	16	16	17 ^h	18	19	2672 ^h	2463	2452

a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. c–g Dane dotyczą: c – diecezji wrocławskiej, legnickiej, świdnickiej, d – dekanatu wrocławskiego, e – 2011 r., f – diecezji wrocławsko-szczecińskiej, g – diecezji wrocławskiej, h – 2009 r.

a Listed by the decreasing number of adherents and faithful. b Including: among others, parishes, congregations, religious communities, centres. c–g Data concern: c – diocese wrocławska, legnicka, świdnicka, d – decanate wrocławski, e – 2011, f – diocese wrocławsko-szczecińska, g – diocese wrocławska, h – 2009.

TABL. 34(82). **NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE (dok.)**
Stan w końcu roku
SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS (cont.)
End of the year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE ^a CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS ^a	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
	jednostki kościelne ^b church units ^b			duchowni clergy			wierni, wyznawcy adherents, faithful		
Protestanckie i tradycji protestanckiej (dok.) Protestant and Protestant-tradition (cont.)									
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego....	12	11	11	3	4	4	841	835	833
Kościół Chrześcijan Baptystów	8	8	8 ^e	6	7	7 ^e	628	601	601 ^e
Kościół Boży w Chrystusie	6	6	6	35	33	16	556	555	568
Nowoapostolski Kościół w Polsce	3	3	3	6	6	7	536	545	572
Kościół Chrystusowy w RP ⁱ	1 ^k	2	2	4 ^k	12	12	130 ^k	320	400
Wspólnota Unitarian Uniwersalistów ^l	3	3	4	3	5	5	257	224	220
Kościół Chrystusowy	1 ^m	2	2	1 ^m	1	1	35 ^m	198	198
Centrum Chrześcijańskie „Kanaan”	4	4	4	12	12	12	176	181	189
Wspólnota chrześcijańska „Wrocław dla Jezusa” ⁿ	1	1	1	28	28	28	180	180	180
Kościół Wolnych Chrześcijan w RP	2	2	2	6	6	6	111	115	115
Kościół Ewangelicko-Methodystyczny	4	4	4	2	2	2	112	112	112
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	3	3	3	26	24	24	94	100	87
Kościół Ewangelicko-Reformowany	2	2	2	-	-	-	70	70	69
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	3	3	3	10	10	10	59	56	54
Ewangeliczna Wspólnota Zielonoświątkowa	1	1	1	3	3	3	22	34	33
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	4	3	3	3	2	2	32	32	32
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego	3	3	3	5	4	4	29	28	28
Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego ...	1	1	1	1	1	1	20	20	20
Zbór Stanowczych Chrześcijan	-	-	-	1	1	1	10	12	12
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan Dalekiego Wschodu	1	1	1	1	1	1	10	10	5
Far Eastern Religions									
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce	3	3	3	3	3	3	350	350	350
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtżang ^o	1	1	1	-	-	-	195	195	190
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii”	-	-	-	7	7	7	53	80	75
„Wspólnota Bez Bram” Mumon-Kai									
Związek Buddyjski Zen Rinżaj ^{ip}	2	2	2	13	13	13	53	53	53
Związek buddyjski „Kanzeon”	1	1	1	1	1	2	30	23	30
Związek Buddystów Zen „Bodhidharma”	1	1	1 ^e	3	2	2 ^e	10	13	13 ^e
Inne									
Others									
Związek Wyznania Świadców Jehowy ⁿ	184	184	184	-	-	-	13467	13467	13467
Liga Muzułmańska w RP ⁿ	1	1	1	3	3	3	700	700	700
Związek taoistów „Tao Te King” ⁱ	2	2	2 ^e	10	10	10 ^e	200	200	200 ^e
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych Dni Ostatnich (Mormoni)	1	1	1 ^e	26	22	22 ^e	130	109	109 ^e
Zachodniosłowiański związek wyznaniowy „Słowiańska Wiara”	2	2	2	4	4	4	60	60	60
Karański Związek Religijny	1	1	1	-	-	-	50	50	50
Unia Ewangelikalna w RP	1	1	1	4	-	3	38	38	38
Lectorium Rosicrucianum	1	1	1	-	-	-	20	18	20

a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. e Dane dotyczą 2011 r. i W 2010 r. – Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP. k–n Dane dotyczą: k – 2008 r., l – całego kraju, m – 2006 r., n – 2010 r. o W latach 2010 i 2011 – Związek Buddyjski Karma Kamtżang. p Dane dotyczą 2005 r.

a Listed by the decreasing number of adherents and faithful. b Including: among others, parishes, congregations, religious communities, centres. e Data concern 2011. i In 2010 – Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP. k–n Data concern: k – 2008, l – all country, m – 2006, n – 2010. o In years 2010 and 2011 – Związek Buddyjski Karma Kamtżang. p Data concern 2005.

DZIAŁ VI

RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 31 marca 2011 r.

W NSP 2011 badaniem objęto osoby w wieku 15 lat i więcej spełniające kryterium faktycznego zamieszkania. Badanie nie obejmowało osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania oraz bezdomnych.

Prezentowane dane za 2011 r. wg Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 zostały zmienione w stosunku do publikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

2. Dane zawarte w tabl. 3 i 4 opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są osoby w wieku 15 lat i więcej, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych 12 miesięcy i więcej, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Dane BAEL od 2010 r. uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Dane te nie są w pełni porównywalne z wynikami badań dla okresów wcześniejszych, publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

3. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo w BAEL i NSP 2011 stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) **do pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu (w NSP 2011 to tydzień 25 III – 31 III):
 - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
 - formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; ponadto w BAEL przyjmuje się, że jeżeli

CHAPTER VI

LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1 and 2 were compiled on the basis of the Population and Housing Census according to the state on March 31, 2011.

The survey (in the Census 2011) covers persons aged 15 and more who meet the criterion of actual living. The survey did not cover persons living in collective accommodation establishments as well as homeless.

Presented data for 2011 based on National Census of Population and Housing Census 2011 have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

2. Data in tables 3 and 4 were compiled on the basis of the Labour Force Survey (LFS), a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. The survey covers persons aged 15 and more, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for 12 months and more except persons whose absence results from the type of their job. A household is a group of people living together in a dwelling and maintaining themselves jointly. The survey does not include institutional households.

The LFS data since 2010 were generalized on the basis of the population balances compiled with the use of the Population and Housing Census 2011. The data are not fully comparable to the surveys' results for the previous periods published in the previous edition of the Yearbook.

3. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive in LFS and in the Census 2011 is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed** persons are persons who during the reference week:
 - performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or a family-owned business outside agriculture,
 - formally had work but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather), if the break in work did not exceed 3 months; moreover in LFS there is accepted if the break in work exceeded 3 months, the additional

przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium od 2006 r. w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia; natomiast w NSP 2011 do pracujących nie zaliczono pomagających członków rodzin, którzy nie wykonywali pracy w badanym tygodniu.

Podział na pracujących w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy dokonany został na podstawie deklaracji osoby badanej w odniesieniu do głównego miejsca pracy.

2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Od I kwartału 2008 r. czas poszukiwania pracy w BAEL liczony jest od momentu zakończenia przerwy w poszukiwaniu pracy, o ile wystąpiła i trwała co najmniej 4 tygodnie. W związku z tym dane te nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

4. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie). Prezentowane dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:

criterion since 2006 in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration; but in the Census 2011 contributing family workers who did not perform work during the reference week were not counted among the employed.

Breakdown into full-time and part-time employed persons was made on the basis of a declaration of the surveyed person in reference to the main job.

2) **unemployed persons** are persons aged 15–74, who simultaneously fulfill three conditions:

- within the reference week were not employed,
- within a four week period (the last week being the reference week) actively sought work,
- were available for work within a fortnight period after the reference week.

The unemployed also include persons who have found work and were waiting to begin it within a 3-month period as well as persons who were available for that work.

Since the I quarter of 2008 the duration of job search in LFS has been calculated since the moment of ending the break in a job search providing that it happened and lasted at least 4 weeks. Therefore these data are not comparable with the results of the previous years.

Economically inactive persons are persons who are not classified as employed or unemployed.

4. The activity rate is calculated as the share of economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The employment rate is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The unemployment rate calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.e. in regard to private farms in agriculture). The data presented do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);
- 2) employers and own-account workers, i.e.:

- a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), z pewnymi wyłączeniami w latach 2005-2009; patrz ust. 4;
- b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
- c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorca mienia.

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

Dane dotyczące **pracujących według stanu w dniu 31 XII** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

4. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII w latach 2002-2009 wyszacowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2002-2009 **nie zaliczono** osób pracujących:
 - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
 - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

- a) *owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with some exceptions in 2005-2009; see item 4;*
- b) *owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,*
- c) *other self-employed persons, e.g. persons practising learned professions;*
- 3) *outworkers;*
- 4) *agents (including contributing family workers and persons employed by agents);*
- 5) *members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);*
- 6) *clergy fulfilling priestly obligations.*

3. Full-time paid employees are employed persons on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker.

Part-time paid employees are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

Data concerning **employment as of 31 XII** are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

4. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII in 2002-2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) in 2002-2009 are **not included** the following employed persons:
 - a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,
 - b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively or mainly** for their own needs.
- 2) since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively or mainly** for their own needs).

5. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnionych według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

6. Do **osób wykonujących pracę nakładczą** zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

7. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonywanych transakcji lub wartości wykonywanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleceniodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

8. Dane grupowane według sekcji PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

W tabl. 5 dane prezentowane są według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności, natomiast w pozostałych tablicach – według siedziby zarządu jednostki.

9. Informacje zawarte w tabl. 6 oraz 7 (w części „w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób”), jak również w tabl. 8–11 nie obejmują gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, organizacji społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych oraz duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

10. Informacje o **ruchu zatrudnionych** dotyczą pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi), osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwol-

5. *Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:*

- 1) *the employment as of 31 XII of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;*
- 2) *the average paid employment – full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.*

6. *Outworkers are persons who are bound by a contract defining the scope of activity to be performed for the entity providing the work and which is performed outside its facilities.*

7. *Agents are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.*

Agents employed on the basis of agency agreements receive agency and commission wages and salaries in the form of sales commissions (wages and salaries of these persons are dependent on the value of transactions conducted or on the value of services rendered).

Agents managing entities on the basis of order agreements receive all income obtained from entity activity and are obligated to pay the contractor a lump-sum payment established either as a defined sum or as a percentage of turnover.

8. *Data grouped according to sections of the NACE rev. 2 were compiled using the enterprise method.*

In table 5 data are presented by actual workplace of employed and kind of activity, however, in other tables – by seat of management of unit.

9. *Information included in tables 6 and 7 (in rage “of which entities employing more than 9 persons”) as well as in tables 8–11 do not include private farms in agriculture, social and political organizations, trade unions and others as well as clergy fulfilling priestly obligations.*

10. *Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary employees. These data concern the number of hires and the number of terminations and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.*

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have

nionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Dane nie obejmują podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. urlopy bezpłatne) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

11. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

12. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Bezrobocie

1. Dane o liczbie **bezrobotnych zarejestrowanych**, obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 69, poz. 415, z późniejszymi zmianami), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat, a nie ukończyła 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn, jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych (do 2006 r. – wieczorowych, zaocznych lub eksternistycznych), zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

left work as well as – for record-keeping purposes – persons, who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacation and rehabilitation.

Data do not include economic entities employing less than 9 persons.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and until 2008 from unpaid leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and until 2008 unpaid leaves) during a surveyed year to the number of full-time paid employees as of 31 XII from the year preceding the surveyed year.

11. Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- 1) the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day,
- 2) the employer made efforts to find people willing to take up the job,
- 3) if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.

12. Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons**, include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 69, item 415, with later amendments), are classified as unemployed.

An **unemployed person** is understood as a person who is at least 18 years old and is less than 60 in case of women and less than 65 in case of men, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme (until 2006 – in the evening, weekend and extra curriculum education system), looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. Długotrwale bezrobotni są to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem (od listopada 2005 r.) okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

3. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

4. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz.U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.).

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawiania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku przy pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie podróży służbowej;
- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działającą u pracodawcy organizację związkową.

2. The long term unemployed are persons remaining in the register of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding (since November 2005) the periods of traineeship and occupational preparation at work place.

3. The registered unemployment rate is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

4. Information concerning Labour Fund expenditures are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001 with later amendments).

Work conditions

1. Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when an employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- 1) during a business trip;
- 2) during a training within the scope of common self-defence;
- 3) at performing tasks ordered by trade union organizations, functioning at the employer.

Za **wypadek przy pracy** uważa się również nagle zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

3. Za **ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

4. Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

5. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz przyczyn wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy od 2005 r. są grupowane zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

6. **Wskaźnik wypadkowości** jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;*
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;*
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;*
- 4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;*
- 5) stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity – at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;*
- 6) performance of work, by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of a cooperatives, for the benefit of these cooperatives;*
- 7) performance or cooperation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;*
- 8) performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or cooperation at conducting them;*
- 9) performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*
- 10) serving supplementary forms of military service;*
- 11) education at the National School of Public Administration by students who receive scholarships.*

3. A **serious accident at work** is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

4. A **fatal accident at work** is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

5. Accidents at work are classified, i.e., according to **contact-mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their causes (all short-comings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.

6. **The accident ratio** is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

7. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; przy czym dane:

- 1) obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane oraz pozostałego sprzętania); edukacja (w zakresie szkół wyższych); opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);
- 2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiódniające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

8. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe prezentowane w tabl. 23 podaje się od 2009 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 2009 r. (Dz. U. Nr 105, poz. 869).

Do obliczenia wskaźnika na 100 tys. zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

9. Ocena ryzyka zawodowego to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

7. *Information regarding persons working in hazardous conditions i.e., with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports. Data concern persons:*

- 1) *employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope of scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope of rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope of human health activities); other service activities (in the scope of repair of computers and personal and household goods);*
- 2) *exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery;*
- 3) *the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.*

8. *A disease is deemed an occupational disease if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.*

Occupational diseases in table 23 are given since 2009 according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VI 2009 (Journal of Laws No. 105, item 869).

The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the year preceding the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 100 thous. paid employees.

9. *Evaluation of occupational risk is a complex estimation of possibility combination of bodily injury occurrence or health status worsening as well as seriousness of these events, in threatening situation. It is done in order to choose appropriate means for ensuring safety.*

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1(83). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU NA PODSTAWIE SPISU^a W 2011 R.**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE ON THE BASIS OF THE CENSUS^a IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Econom- ically inactive persons</i>	Nieusta- lony status na ryнку pracy <i>Unknown status on the labo- ur market</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej ^b <i>Activity rate^b</i>	Wskaż- nik za- trudnie- nia ^b <i>Em- ployment rate^b</i>	Stopa bezro- bocia <i>Unem- pLOY- ment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracu- jący <i>em- ployed</i>	bezro- botni ^c <i>unem- ployed^c</i>					
		w tys. <i>in thous.</i>					w % <i>in %</i>		
OGÓŁEM	2507,0	1287,7	1122,7	164,9	1069,2	150,1	54,6	47,6	12,8
TOTAL									
miasta	1772,1	889,6	776,7	113,0	769,5	113,0	53,6	46,8	12,7
urban areas									
wieś	734,8	398,0	346,1	52,0	299,8	37,0	57,0	49,6	13,1
rural areas									
w tym w wieku produkcyjnym ^d of which of working age ^d	1912,2	1257,4	1093,7	163,7	521,1	133,8	70,7	61,5	13,0
15–24 lata	375,4	133,1	98,4	34,7	219,7	22,6	37,7	27,9	26,0
25–34	498,5	371,5	326,6	45,0	72,8	54,1	83,6	73,5	12,1
35–44	382,0	301,7	271,9	29,8	51,3	29,0	85,5	77,0	9,9
45–54	414,4	302,0	266,4	35,5	90,9	21,5	76,9	67,8	11,8
55–64	445,0	164,4	144,8	19,7	266,6	14,0	38,2	33,6	11,9
65 lat i więcej	391,7	14,9	14,6	0,3	367,9	8,9	3,9	3,8	2,1
and more									
Mężczyźni	1193,3	703,3	613,9	89,4	418,6	71,4	62,7	54,7	12,7
Men									
w tym w wieku produkcyjnym ^d of which of working age ^d	1002,0	692,9	603,8	89,1	243,3	65,8	74,0	64,5	12,9
15–24 lata	190,7	75,1	56,2	18,9	105,1	10,5	41,7	31,2	25,1
25–34	252,5	202,2	179,0	23,3	25,0	25,2	89,0	78,7	11,5
35–44	194,1	160,2	145,0	15,2	19,4	14,5	89,2	80,7	9,5
45–54	204,0	154,7	135,9	18,8	38,2	11,0	80,2	70,4	12,2
55–64	210,0	101,6	88,5	13,1	101,2	7,2	50,1	43,7	12,9
65 lat i więcej	142,0	9,5	9,3	0,2	129,6	2,9	6,8	6,7	1,9
and more									

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. c Osoby w wieku 15–74 lata. d Mężczyźni w wieku 18–64 lata, kobiety w wieku 18–59 lat.

a Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. b Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate. c Persons aged 15–74. d Men aged 18–64, women aged 18–59.

TABL. 1(83). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU NA PODSTAWIE SPISU^a W 2011 R. (dok.)**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE ON THE BASIS OF THE CENSUS^a IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	Nieustalony status na rynku pracy <i>Unknown status on the labour market</i>	Współczynnik aktywności zawodowej ^b <i>Activity rate^b</i>	Wskaźnik zatrudnienia ^b <i>Employment rate^b</i>	Stopa bezrobocia <i>Unemployment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracujący <i>employed</i>	bezrobotni ^c <i>unemployed^c</i>					
	w tys. <i>in thous.</i>						w % <i>in %</i>		
Kobiety Women	1313,7	584,4	508,9	75,5	650,7	78,7	47,3	41,2	12,9
w tym w wieku produkcyjnym ^d <i>of which of working age^d</i>	910,2	564,5	489,9	74,6	277,7	68,0	67,0	58,2	13,2
15–24 lata	184,7	58,0	42,2	15,8	114,6	12,0	33,6	24,4	27,2
25–34	246,0	169,3	147,6	21,7	47,8	28,9	78,0	68,0	12,8
35–44	187,9	141,6	126,9	14,7	31,9	14,4	81,6	73,1	10,4
45–54	210,4	147,3	130,6	16,7	52,7	10,4	73,6	65,3	11,3
55–64	235,1	62,8	56,3	6,6	165,4	6,9	27,5	24,7	10,4
65 lat i więcej	249,6	5,4	5,3	0,1	238,3	5,9	2,2	2,2	2,5
<i>and more</i>									

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. c Osoby w wieku 15–74 lata. d Mężczyźni w wieku 18–64 lata, kobiety w wieku 18–59 lat.

a Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. b Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate. c Persons aged 15–74. d Men aged 18–64, women aged 18–59.

TABL. 2(84). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA NA PODSTAWIE SPISU^a W 2011 R.**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL ON THE BASIS OF THE CENSUS^a IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Eco- nomical- ly inac- tive persons</i>	Nieusta- lony stat- us na ryнку pracy <i>Unknown status on the labour market</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej ^b <i>Activity rate^b</i>	Wskaż- nik za- trudnie- nia ^b <i>Em- ployment rate^b</i>	Stopa bezrobo- cia <i>Unem- ployment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracu- jący em- ployed	bezro- botni ^c <i>unem- ployed^c</i>					
		w tys.	<i>in thous.</i>				w %	<i>in %</i>	
OGÓŁEM	2507,0	1287,7	1122,7	164,9	1069,2	150,1	54,6	47,6	12,8
TOTAL									
Wyższe	431,3	335,8	316,5	19,3	95,4	0,0	77,9	73,4	5,7
Tertiary									
Policealne i średnie zawodowe	531,6	340,4	304,6	35,7	191,2	0,1	64,0	57,3	10,5
Post-secondary and vocational secondary									
Średnie ogólnokształcące	310,0	162,0	138,3	23,7	148,0	0,0	52,3	44,6	14,6
General secondary									

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. c Osoby w wieku 15–74 lata.

a Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. b Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate. c Persons aged 15–74.

TABL. 2(84). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA NA PODSTAWIE SPISU ^a W 2011 R. (dok.)
 ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL
 ON THE BASIS OF THE CENSUS ^a IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Eco- nomical- ly inac- tive persons</i>	Nieusta- lony sta- tus na ryнку pracy <i>Unknown status on the labour market</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej ^b <i>Activity rate^b</i>	Wskaż- nik za- trudnie- nia ^b <i>Em- ployment rate^b</i>	Stopa bezrobo- cia <i>Unem- ployment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracu- jący em- ployed	bezro- botni ^c unem- ployed ^c					
			w tys.	<i>in thous.</i>				w %	<i>in %</i>
Zasadnicze zawodowe	549,5	338,8	284,5	54,3	210,6	0,0	61,7	51,8	16,0
<i>Basic vocational</i>									
Gimnazjalne i podstawowe	503,9	107,3	75,9	31,4	396,6	0,0	21,3	15,1	29,3
<i>Lower secondary and primary</i>									
Podstawowe nieukończone ^d ...	27,4	1,0	0,7	0,3	26,4	-	3,7	2,6	29,1
<i>Primary not completed^d</i>									
Nieustalony	153,2	2,3	2,1	0,2	0,9	150,0	x	x	x
<i>Unknown</i>									
Mężczyźni	1193,3	703,3	613,9	89,4	418,6	71,4	62,7	54,7	12,7
Men									
Wyższe	180,4	143,3	136,0	7,3	37,1	0,0	79,4	75,4	5,1
<i>Tertiary</i>									
Policealne i średnie zawodowe	257,3	185,7	168,1	17,6	71,6	0,0	72,2	65,3	9,5
<i>Post-secondary and vocational secondary</i>									
Średnie ogólnokształcące	117,0	73,0	63,6	9,4	44,0	0,0	62,4	54,4	12,8
<i>General secondary</i>									
Zasadnicze zawodowe	336,1	232,5	197,3	35,3	103,6	0,0	69,2	58,7	15,2
<i>Basic vocational</i>									
Gimnazjalne i podstawowe	222,4	67,0	47,3	19,7	155,4	0,0	30,1	21,3	29,4
<i>Lower secondary and primary</i>									
Podstawowe nieukończone ^d ...	7,1	0,7	0,5	0,2	6,5	-	9,5	6,9	27,7
<i>Primary not completed^d</i>									
Nieustalony	73,0	1,2	1,1	0,1	0,4	71,4	x	x	x
<i>Unknown</i>									
Kobiety	1313,7	584,4	508,9	75,5	650,7	78,7	47,3	41,2	12,9
Women									
Wyższe	250,9	192,6	180,5	12,0	58,4	0,0	76,7	72,0	6,2
<i>Tertiary</i>									
Policealne i średnie zawodowe	274,4	154,7	136,5	18,2	119,6	0,1	56,4	49,8	11,8
<i>Post-secondary and vocational secondary</i>									
Średnie ogólnokształcące	193,1	89,0	74,7	14,3	104,1	0,0	46,1	38,7	16,1
<i>General secondary</i>									
Zasadnicze zawodowe	213,4	106,3	87,2	19,1	107,0	-	49,8	40,9	17,9
<i>Basic vocational</i>									
Gimnazjalne i podstawowe	281,5	40,3	28,6	11,7	241,2	-	14,3	10,2	29,1
<i>Lower secondary and primary</i>									
Podstawowe nieukończone ^d ...	20,3	0,3	0,2	0,1	19,9	-	1,7	1,1	31,8
<i>Primary not completed^d</i>									
Nieustalony	80,2	1,1	1,0	0,1	0,5	78,6	x	x	x
<i>Unknown</i>									

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. c Osoby w wieku 15–74 lata. d Łącznie z osobami bez wykształcenia szkolnego.

a Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. b Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate. c Persons aged 15–74. d Including persons without school education.

TABL. 3(85). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ – na podstawie BAEŁ**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012				SPECIFICATION	
	przeciętne roczne annual averages		kwartały quarters					
			I	II	III	IV		
LUDNOŚĆ w tys.	2357	2297	2275	2302	2286	2256	2256	POPULATION in thous.
Mężczyźni	1120	1095	1077	1091	1076	1067	1072	Men
Kobiety	1237	1202	1198	1211	1210	1189	1183	Women
Aktywni zawodowo	1279	1227	1224	1218	1231	1213	1234	Economically active persons
mężczyźni	708	671	667	654	666	668	681	men
kobiety	570	556	557	563	565	545	553	women
Pracujący	1134	1096	1088	1073	1102	1084	1093	Employed persons
mężczyźni	629	598	596	576	600	598	609	men
kobiety	505	498	492	497	501	486	484	women
Bezrobotni ^a	145	130	136	144	130	129	142	Unemployed persons ^a
mężczyźni	80	72	72	78	66	70	73	men
kobiety	65	58	65	66	64	59	69	women
Bierni zawodowo	1079	1070	1051	1085	1054	1043	1021	Economically inactive persons
Mężczyźni	412	424	409	436	410	398	391	Men
Kobiety	666	646	642	648	644	644	630	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYW- NOŚCI ZAWODOWEJ								
w %	54,3	53,4	53,8	52,9	53,8	53,8	54,7	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	63,2	61,3	61,9	59,9	61,9	62,6	63,5	men
kobiety	46,1	46,3	46,5	46,5	46,7	45,8	46,7	women
Miasta	54,5	53,1	53,4	52,6	53,4	52,9	54,7	Urban areas
Wieś	53,7	54,1	54,8	53,7	55,1	55,8	54,7	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA								EMPLOYMENT RATE
w %	48,1	47,7	47,8	46,6	48,2	48,0	48,4	in %
mężczyźni	56,2	54,6	55,3	52,8	55,8	56,0	56,8	men
kobiety	40,8	41,4	41,1	41,0	41,4	40,9	40,9	women
Miasta	48,4	47,7	47,6	46,6	48,1	47,4	48,2	Urban areas
Wieś	47,3	47,9	48,4	46,7	48,5	49,5	49,2	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	11,3	10,6	11,1	11,8	10,6	10,6	11,5	UNEMPLOYMENT RA- TE in %
mężczyźni	11,3	10,7	10,8	11,9	9,9	10,5	10,7	men
kobiety	11,4	10,4	11,7	11,7	11,3	10,8	12,5	women
Miasta	11,2	10,3	10,9	11,3	9,9	10,4	12,0	Urban areas
Wieś	11,7	11,6	11,6	13,0	12,0	11,2	10,3	Rural areas

a Osoby w wieku 15–74 lata.

a Persons aged 15–74.

TABL. 4(86). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2012 R. – na podstawie BAEL**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATION-AL LEVEL IN IV QUARTER 2012 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Popula- tion</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Eco- nomi- cally inactive persons</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej <i>Activity rate</i>	Wskaźnik za- trudnienia <i>Em- ployment rate</i>	Stopa bezro- bocia <i>Unem- ployment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracu- jący <i>em- ployed</i>	bezro- botni ^a <i>unem- ployed ^a</i>				
		w tys.	<i>in thous.</i>			w %	<i>in %</i>	
O G Ó Ł E M	2256	1234	1093	142	1021	54,7	48,4	11,5
T O T A L								
Według wieku:								
By age:								
w tym w wieku produkcyj- nym ^b	1656	1203	1062	141	453	72,6	64,1	11,7
<i>of which at working age ^b</i>								
15–24 lata	336	119	82	37	217	35,4	24,4	31,1
25–34	379	327	299	28	53	86,3	78,9	8,6
35–44	335	300	270	29	35	89,6	80,6	9,7
45–54	352	281	251	29	71	79,8	71,3	10,3
55 lat i więcej	854	208	190	18	646	24,4	22,2	8,7
<i>and more</i>								
Według poziomu wykształcenia:								
By educational level:								
Wyższe.....	442	347	328	19	95	78,5	74,2	5,5
<i>Tertiary</i>								
Policealne i średnie zawodowe	541	351	316	35	190	64,9	58,4	10,0
<i>Post-secondary and voca- tional secondary</i>								
Średnie ogólnokształcące.....	248	120	102	18	128	48,4	41,1	15,0
<i>General secondary</i>								
Zasadnicze zawodowe	560	323	277	46	238	57,7	49,5	14,2
<i>Basic vocational</i>								
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	465	93	70	24	371	20,0	15,1	25,8
<i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>								

a Osoby w wieku 15–74 lata. b Mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat.

a Persons aged 15–74. b Men aged 18–64, women aged 18–59.

Pracujący Employment

TABL. 5(87). **PRACUJĄCY**^a
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym kobiety of which women	
O G Ó Ł E M	886474	996960	1011328	1005395	473715	T O T A L
sektor publiczny	240825	235758	226951	218857	144005	public sector
sektor prywatny	645649	761202	784377	786538	329710	private sector
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	74864	88169	88400	88205	40169	Agriculture ^b , forestry and fishing
Przemysł	237892	248851	252861	248406	77210	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	193103	201149	204515	200857	69663	of which manufacturing
Budownictwo	48371	65749	68206	64181	7166	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	154418	163182	161377	159141	86338	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	50065	50562	52091	51990	12064	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	18538	20472	21450	22648	15050	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	8647	18801	20552	22505	6295	Information and communications
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	22728	30357	29001	27916	18469	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	13854	13789	14676	14560	8009	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	51985	36352	40616	43326	23200	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	4413	44773	44608	44403	20642	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	41903	46165	45666	46019	30086	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	76303	80019	80143	80181	60714	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	58073	63170	63786	64242	52093	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	11083	11585	12087	11650	6980	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	13337	14964	15808	16022	9230	Other service activities

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 128.

a By actual workplace and kind of activity. b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 4 on page 128.

TABL. 6(88). PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym Of which			SPECIFICATION
		zatrudnieni na podsta- wie stosunku pracy <i>employees hired on the basis of an employment contract</i>	agenci <i>agents</i>	właściciele, współwła- ściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin <i>owners, co- owners in- cluding con- tributing fa- mily workers</i>	
OGÓŁEM 2005	602970	595710	889	5100	TOTAL
..... 2010	675316	668432	788	5015	
..... 2011	670515	663835	919	4685	
2012 667300	667300	661088	809	4519	
sektor publiczny	200212	200211	-	-	public sector
sektor prywatny	467088	460877	809	4519	private sector
w tym:					of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	7488	6523	-	166	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	209618	208235	17	1295	Industry
w tym przetwórstwo przemy- słowe	171483	170137	17	1258	of which manufacturing
Budownictwo	32843	32213	-	630	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	82236	80912	52	1259	Trade; repair of motor vehi- cles ^Δ
Transport i gospodarka maga- zynowa	18100	17842	1	257	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	17347	17081	-	266	Accommodation and cater- ing ^Δ
Informacja i komunikacja	9672	9644	-	28	Information and communi- cations
Działalność finansowa i ubez- pieczeniowa	24323	23568	735	20	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	10347	10330	-	17	Real estate activities
Działalność profesjonalna, nau- kowa i techniczna	17107	16931	-	176	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	51768	51657	4	107	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obro- na narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	45830	45830	-	-	Public administration and defence; compulsory so- cial security
Edukacja	76220	76104	-	116	Education
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna	53379	53252	-	126	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	9419	9413	-	6	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1576	1526	-	50	Other service activities

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 7(89). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym pod- mioty o liczbie pra- cujących powyżej 9 osób ^a of which entities employing more than 9 persons ^a	
O G Ó Ł E M	672013	750084	751935	753767	651491	T O T A L
sektor publiczny	226804	210788	200058	197535	197534	public sector
sektor prywatny	445209	539296	551877	556232	453957	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiec- two i rybactwo	11069	9680	9672	9570	5939	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	214741	221975	221556	221442	208959	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	164118	176497	182433	182396	170628	of which manufacturing
Budownictwo	34960	49030	50892	47980	33313	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	91607	110438	109335	112024	80252	Trade; repair of motor ve- hicles ^Δ
Transport i gospodarka ma- gazynowa	26792	23669	23992	24467	17647	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastrono- mia ^Δ	13049	17640	18329	19105	14364	Accommodation and cater- ing ^Δ
Informacja i komunikacja	6842	9458	10372	11544	9370	Information and communi- cation
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	19560	27464	24666	24256	22369	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	9496	10406	12049	11834	9703	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	22165	23193	23818	24470	15949	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działal- ność wspierająca ^Δ	38696	49121	50818	51821	49401	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne	41707	46821	45783	45718	45694	Public administration and defence; compulsory so- cial security
Edukacja	75417	76698	76582	76347	75198	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	51497	57729	56870	56145	52959	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekre- acją	8540	10055	10329	10133	8941	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usłu- gowa	5875	6707	6872	6911	1436	Other service activities

^a Bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 8(90). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI ^a

Stan w dniu 31 XII

FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	
O G Ó Ł E M	538597	256579	57113	34917	T O T A L
2010	609872	300336	58560	38868	
2011	609648	301160	54187	36824	
2012	604405	299491	56683	37602	
sektor publiczny	182006	123377	18205	12612	public sector
sektor prywatny	422399	176114	38478	24990	private sector
w tym:					of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5739	1443	784	571	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	203367	65539	4868	2325	Industry
w tym przetwórstwo przemy- słowe	165773	60141	4364	2093	of which manufacturing
Budownictwo	30741	3666	1472	564	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	72491	42331	8421	7198	Trade; repair of motor vehi- cles ^Δ
Transport i gospodarka maga- zynowa	17335	2452	507	147	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	10427	7360	6654	3829	Accommodation and cater- ing ^Δ
Informacja i komunikacja	9310	3085	334	176	Information and communi- cations
Działalność finansowa i ubez- pieczeniowa	19826	13967	3742	2700	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	9186	5105	1144	813	Real estate activities
Działalność profesjonalna, nau- kowa i techniczna	15837	9482	1094	658	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	42586	19109	9071	5467	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obro- na narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	44114	28776	1716	1055	Public administration and defence; compulsory so- cial security
Edukacja	64278	49859	11826	8317	Education
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna	49868	41958	3384	2549	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	7918	4728	1495	1118	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1382	631	144	101	Other service activities

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b Od 2009 łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

a Excluding economic entities employing up to 9 persons. b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 9(91). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podejmu- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzednio pracujący persons formerly employed	powraca- jący z ur- lopow wychowa- wanych ^b persons returning from child- -care lea- ves ^b	
OGÓŁEM	2005 140501	57320	20107	66203	2382	26,5
TOTAL	2010 151524	66756	22178	77592	3235	24,7
.....	2011 167296	74305	28233	98091	3312	27,2
.....	2012 152602	68267	25063	89943	3109	24,5
sektor publiczny public sector	18807	11221	2399	11859	723	9,9
sektor prywatny private sector	133795	57046	22664	78084	2386	30,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	1007	286	152	533	4	17,5
Przemysł Industry	38246	12907	4927	25038	786	18,2
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	35074	12337	4542	22883	744	20,5
Budownictwo Construction	10292	927	726	7168	44	30,4
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	21985	13989	3475	11329	782	29,4
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	4402	522	297	3028	17	25,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	4437	2967	839	2305	62	43,7
Informacja i komunikacja Information and communications	3249	1153	810	2146	22	38,4
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa Financial and insurance activities	3863	2650	544	2489	296	17,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	1151	584	92	747	21	12,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	4303	2386	684	2326	125	27,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	40937	17161	10218	21620	211	94,1
Administracja publiczna i obrona na- rodowa; obowiązkowe zabezpiecze- nia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	5386	2816	594	3476	291	11,6

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopow bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 9(91). PRZYJĘCIA DO PRACY^a (dok.)
HIRES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podejm- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzednio pracujący persons formerly employed	powraca- jący z ur- lopow wychowaw- czych ^b persons returning from child- -care lea- ves ^b	
Edukacja Education	5746	4290	552	3697	216	8,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	5903	4812	897	2899	204	11,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	1270	646	224	844	24	16,0
Pozostała działalność usługowa Other service activities	425	171	32	298	4	34,0

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopow bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 10(92). ZWOLNIENIA Z PRACY^a
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
			kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an em- ployment contract		przenie- sieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabili- tation	korzysta- jący z urlopów wychowaw- czych ^b persons taking child- -care leave ^b	
				przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
OGÓŁEM	2005	124201	51041	21736	15384	8089	3837	23,1
TOTAL	2010	140168	62490	25059	14227	4774	4050	22,7
	2011	160609	69603	22809	15165	5633	3667	26,0
	2012	154688	68032	25656	13996	5312	3419	24,7
sektor publiczny		18838	11156	2747	1068	2186	837	9,8
public sector								
sektor prywatny		135850	56876	22909	12928	3126	2582	31,1
private sector								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		988	251	140	63	88	12	17,0
Agriculture, forestry and fishing								

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopow bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 10(92). ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % <i>Termina- tion rate in %</i>
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia <i>terminated due to dissolution of an em- ployment contract</i>		przenie- sieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację <i>retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabili- tation</i>	korzysta- jący z urlopów wychow- awczych ^b <i>persons taking child- -care leave^b</i>	
			przez zakład pracy <i>by em- ployer</i>	przez pra- cownika <i>by em- ployee</i>			
Przemysł	39902	13893	8785	4450	1896	723	19,0
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe	36149	13343	8038	4197	1022	686	21,2
of which manufacturing							
Budownictwo	12915	996	2585	803	376	51	38,2
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	21921	13729	4209	3079	240	1016	29,0
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa	4115	425	617	513	245	27	23,7
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3920	2568	693	568	47	72	38,4
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja	2324	785	657	505	11	34	27,3
Information and communications							
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	4901	3116	1077	792	24	288	22,0
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1302	566	346	111	91	26	13,6
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3328	1774	462	703	75	100	21,5
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	39331	16921	2993	1334	372	204	90,4
Administrative and support service activities							
Administracja publiczna i obrona na- rodowa; obowiązkowe zabezpiecze- nia społeczne	5045	2672	389	250	682	319	10,8
Public administration and defence; compulsory social security							
Edukacja	6468	4294	1428	279	645	286	9,4
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	6820	5308	1030	414	455	230	12,9
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1136	596	174	102	59	27	14,2
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa	272	138	71	30	6	4	21,7
Other service activities							

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracują-
cych do 9 osób. b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities em-
ploying up to 9 persons. b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 11(93). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY^a**
THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school leavers			
				wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post- -secondary and sec- ondary vocational	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasadni- czych zawodo- wych basic vo- cational
OGÓŁEM	2005	18018	7564	5396	5332	2921	4369
TOTAL	2010	13620	6747	5377	3397	2279	2567
	2011	14136	7149	5411	3497	2469	2759
	2012	19203	8028	6026	4030	2224	6923
sektor publiczny		1914	1245	1318	263	187	146
public sector							
sektor prywatny		17289	6783	4708	3767	2037	6777
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		106	33	34	46	5	21
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		3633	1059	983	1073	571	1006
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		3301	1002	864	938	545	954
of which manufacturing							
Budownictwo		464	59	143	82	44	195
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1618	1015	528	480	286	324
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		211	53	69	64	39	39
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		481	306	130	167	104	80
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		677	221	625	21	31	-
Information and communications							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		490	289	198	64	174	54
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		76	38	39	12	13	12
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		591	379	436	48	60	47
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		9041	3316	1549	1741	721	5030
Administrative and support service activities							
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		489	328	277	80	80	52
Public administration and defence; compulsory social security							
Edukacja		423	321	352	27	31	13
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		719	518	566	76	40	37
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		165	88	93	46	19	7
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa		19	5	4	3	6	6
Other service activities							

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 12(94). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2012 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wolne (stan w dniu 31 XII) Vacancies (as of 31 XII)			Nowo utworzone ^a Vacancies – newly created jobs ^a		Zlikwidowane ^a Liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utwo- rzone <i>of which vacancies – newly created jobs</i>	z liczby ogółem – w jed- nostkach o liczbie pracują- cych po- wyżej 9 osób <i>of total number – in entities employ- ing more than 9 persons</i>	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracują- cych po- wyżej 9 osób <i>of which in entities employ- ing more than 9 persons</i>	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracują- cych po- wyżej 9 osób <i>of which in entities employ- ing more than 9 persons</i>
OGÓŁEM TOTAL	2687	576	2149	33224	22168	28612	19864
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	37	12	12	268	109	318	153
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł	594	124	542	6444	5402	6721	5321
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe.....	556	120	505	5960	5023	5881	4602
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo	132	77	70	3632	1637	5758	3129
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	328	164	191	7098	4144	5550	4234
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa ...	517	11	489	2042	1061	1387	788
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	156	-	103	1822	1084	727	225
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja	143	47	120	2259	1794	1180	847
<i>Information and communications</i>							
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	159	38	126	482	245	587	418
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	38	1	33	335	229	590	429
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	119	50	85	3027	1850	923	287
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	58	12	51	1960	1539	1585	1230
<i>Administrative and support service activities</i>							
Administracja publiczna i obrona na- rodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne	112	13	108	999	991	772	769
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja	47	12	47	1246	1123	1402	1301
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna...	159	-	146	820	603	592	512
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	37	15	26	585	269	217	152
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	51	-	-	205	88	303	69
<i>Other service activities</i>							

a W ciągu roku.

a During the year.

Bezrobocie

Unemployment

TABL. 13(95). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS JOB OFFERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	233352	150282	143575	157369	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	125300	77700	76375	80277	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	45977	23342	20255	20702	previously not employed
w tym absolwenci ^a	9261	7545	6715	7207	of which school-leavers ^a
w tym w szkole wyższej ^b	1908	2309	1861	1810	of which in tertiary education ^b
bez kwalifikacji zawodowych	57584	42205	45271	48237	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	8737	3606	4134	5611	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^c	152692	67034	69358	73539	long-term unemployed ^c
posiadający prawo do zasiłku	35934	28403	27550	30583	possessing benefit rights
samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko w wieku 18 lat i mniej	10566 ^d	16042	16477	18219	bringing up single-handed at least one child aged 18 and less
niepełnosprawni	8793	10319	10271	11066	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	20,6	13,1	12,4	13,5	Registered unemployment rate^e in %
Oferty pracy	2469	3057	3427	2562	Job offers

a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. b Dotyczy osób, które nie ukończyły 27 lat. c Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego. d Dane dotyczą osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku 7 lat i mniej. e Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 131.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. b Concerns persons who have not reached their 27th birthday. c Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. d Data concern persons who bring up single-handed at least one child aged 7 and less. e See general notes, item 3 on page 131

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 14(96). BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^aNEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	252104	255873	209675	218256	Newly registered unemployed persons
z liczby ogółem:					of total number:
Kobiety	121210	124222	103448	104008	Women
Dotychczas niepracujący	70212	51280	35950	33831	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	5494	4775	4908	7158	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	275881	251851	216382	204462	Persons removed from unemployment rolls
z liczby ogółem:					of total number:
Kobiety	130657	120841	104773	100106	Women
Z tytułu podjęcia pracy	124533	98930	93557	87555	Received jobs

a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 15(97). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL,
DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2011		2012	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM	233352	125300	150282	77700	143575	76375	157369	80277
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej	45178	25088	27093	15614	23956	14039	25442	14065
and less								
25–34	61992	36995	41807	24773	39909	24603	43722	25959
35–44	46231	25912	26698	14378	26534	14944	30688	16657
45–54	65190	32896	34287	16675	31292	15680	32046	15545
55 lat i więcej	14761	4409	20397	6260	21884	7109	25471	8051
and more								
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe	11345	7423	14348	9706	14637	10045	16727	11417
Tertiary								
Policealne oraz średnie zawodowe	51372	32878	31322	19106	30384	18962	33150	19851
Post-secondary and voca- tional secondary								
Średnie ogólnokształcące	15840	11678	14603	10043	13831	9649	14887	9915
General secondary								
Zasadnicze zawodowe	73659	34300	42884	18109	41273	18244	45580	18912
Basic vocational								
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	81136	39021	47125	20736	43450	19475	47025	20182
Lower secondary, primary and incomplete primary								
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^a BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^a								
3 miesiące i mniej	56345	25641	53930	25238	44864	20938	50398	22357
months and less								
3– 6	31339	16787	27845	15013	25640	14152	27651	14443
6–12	34944	18326	29038	15400	26709	14787	29122	14943
12–24	35721	19285	24037	13028	26964	15336	25714	14329
Powyżej 24 miesięcy	75003	45261	15432	9021	19398	11162	24484	14205
More than 24 months								
WEDŁUG STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY								
Bez stażu pracy	45977	27819	23342	14352	20255	12606	20702	12345
No work seniority								

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

a From the date of registering in a labour office. Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

TABL. 15(97). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

**REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL,
DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2011		2012	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women

WEDŁUG STAŻU PRACY (dok.)

BY WORK SENIORITY (cont.)

Ze stażem pracy^b:With work seniority^b:

1 rok i mniej and less	32954	18462	21908	12682	20802	12348	23069	13265
1– 5	43070	22768	33527	17929	32671	18258	36605	19634
5–10	31265	17184	20500	10678	20391	10976	23116	12056
10–20	42229	23291	24952	12093	24141	12097	26177	12489
20–30	32915	14902	19898	8067	18863	7957	20020	8048
powyżej 30 lat more than 30 years	4942	874	6155	1899	6452	2133	7680	2440

^b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1–5 uwzględniono osoby posiadające staż pracy 1 rok i 1 dzień do 5 lat.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2012 r. wśród bezrobotnych było 44191 osób (w tym 17001 kobiet) w wieku 50 lat i więcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 1–5 persons having work experience from 1 year and 1 day to 5 years were included.

N o t e. As of 31 XII 2012 among the unemployed were 44191 persons (of which 17001 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 16(98). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁA-
NIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a****REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME
AS WELL AS JOB OFFERS^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	4907	1991	1510	1592	Undertaking employment in inter- vention works
w tym kobiety	2180	1176	821	847	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	4602	5645	1689	2217	Undertaking employment in public works
w tym kobiety	2209	1699	482	650	of which women
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	28777*	37913*	11575*	17212	Starting training or internship with the employer
w tym kobiety	16860*	23175*	7259	10513	of which women
Rozpoczęli prace społecznie uży- teczne	-	3243	2737	2604	Started a social useful works
w tym kobiety	-	1500	1363	1288	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	77570	81862	68324	64369	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 17(99). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			w od- setkach in per- cent	
O G Ó Ł E M	482,7	738,3	468,5	522,9	T O T A L

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 131.ª See general notes, item 4 on page 131.

TABL. 17(99). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a (dok.)**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	EXPENDITURES OF EMPLOYMENT FUND (cont.)					SPECIFICATION
	2005	2010	2011	2012		
	w mln zł in mln zł			w od- setkach in per- cent		
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	286,7	279,2	258,1	286,1	54,7	Unemployment benefits
Szkolenia	19,5	30,3	7,7	8,5	1,6	Training
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	29,2	160,1	45,4	80,2	15,3	Means for starting of economic activity and equipping of workseat
Prace interwencyjne	13,9	11,4	10,2	7,8	1,5	Intervention works
Roboty publiczne	21,0	35,2	8,1	11,2	2,1	Public works
Stypendia za okres stażu	52,4	154,8	70,7	64,5	12,3	Scholarships for intership period

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 131.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 4 on page 131.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 18(100). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powo- dujących niezdolność do pracy Of total number – acci- dents resulting in an in- ability to work			SPECIFICATION
		śmier- telnych fatal acci- dents	cięż- kich serious acci- dents	lżej- szych light	1—3 dni days	4—20	21 dni i więcej days and more	

OGÓŁEM

TOTAL

OGÓŁEM	2005	8762	24	89	8649	52	3020	4984	TOTAL
	2010	10216	34	58	10124	118	3723*	5502*	
	2011	10555	42	65	10448	119	3709	5709	
	2012	10232	33	53	10146	133	4305	5408	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiec- two i rybactwo		158	2	1	155	3	49	103	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		3981	15	27	3939	45	1703	2158	Industry
w tym przetwórstwo prze- mysłowe		3189	8	19	3162	41	1447	1640	of which manufac- turing
Budownictwo		679	5	9	665	4	198	466	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1245	2	8	1235	16	618	590	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka maga- zynowa		571	4	-	567	4	210	343	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..		225	-	-	225	4	108	103	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		59	-	-	59	3	32	23	Information and com- munications
Działalność finansowa i ubez- pieczeniowa		163	-	1	162	9	68	63	Financial and insu- rance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..		148	-	1	147	-	57	87	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		105	1	-	104	3	45	47	Professional, scientific and technical activi- ties

^a Zgłoszone w danym roku.

^Δ Registered in a given year.

TABL. 18(100). POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)
 PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy <i>Of total number – accidents resulting in an inability to work</i>			SPECIFICATION
		śmier- telnych <i>fatal accidents</i>	cięż- kich <i>serious accidents</i>	lżej- szych <i>light</i>	1—3 dni <i>days</i>	4—20	21 dni i więcej <i>days and more</i>	
O G Ó Ł E M (dok.) T O T A L (cont.)								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	685	3	2	680	8	254	391	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..	506	1	2	503	13	218	242	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	580	-	-	580	12	269	249	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	981	-	1	980	8	427	476	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	105	-	1	104	1	31	46	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa.	41	-	-	41	-	18	21	<i>Other service activities</i>
NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)								
O G Ó Ł E M	2005	10,71	0,03	0,11	10,57	0,06	3,69	T O T A L
	2010	11,29	0,04	0,06	11,19	0,13	4,11	6,08
	2011	11,41	0,05	0,07	11,29	0,13	4,01	6,17
	2012	11,01	0,04	0,06	10,91	0,14	4,63	5,82
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	16,66	0,21	0,11	16,34	0,32	5,17	10,86	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	15,88	0,06	0,11	15,72	0,18	6,79	8,61	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	15,73	0,04	0,09	15,60	0,20	7,14	8,09	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	10,26	0,08	0,14	10,05	0,06	2,99	7,04	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	7,77	0,01	0,05	7,71	0,10	3,86	3,68	<i>Trade; repair of motor vehicles</i>
Transport i gospodarka magazynowa	10,97	0,08	-	10,90	0,08	4,04	6,59	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	10,20	-	-	10,20	0,18	4,90	4,67	<i>Accommodation and catering</i>
Informacja i komunikacja	2,74	-	-	2,74	0,14	1,49	1,07	<i>Information and communications</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5,73	-	0,04	5,69	0,32	2,39	2,21	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	10,12	-	0,07	10,06	0,00	3,90	5,95	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2,50	0,02	-	2,48	0,07	1,07	1,12	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	15,39	0,07	0,04	15,28	0,18	5,71	8,79	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ...	11,04	0,02	0,04	10,97	0,28	4,76	5,28	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	7,24	-	-	7,24	0,15	3,36	3,11	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	15,32	-	0,02	15,31	0,12	6,67	7,44	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	8,85	-	0,08	8,76	0,08	2,61	3,88	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa.	2,58	-	-	2,58	-	1,13	1,32	<i>Other service activities</i>

a Zgłoszone w danym roku.

a Registered in a given year.

TABL. 19(101). WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which							
		rolnic- two, leś- nictwo, łowie- ctwo i rybac- two agri- culture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; napra- wa po- jazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehi- cles ^Δ	trans- port i go- spodar- ka ma- gazyno- wa trans- port and storage	opieka zdrow- otna i pomoc społe- czna human health and social work activities	
			razem total	w tym prze- twór- stwo przemy- słowe of which manu- factur- ing					
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY CONTACT-MODE OF INJURY									
OGÓŁEM	2005	8762	128	4110	3148	593	813	498	882
TOTAL	2010	10216	159	4161	3146	776	1305	516	980
	2011	10555	168	4330	3419	774	1200	628	1044
	2012	10232	158	3981	3189	679	1245	571	981
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami che- micznymi		330	4	127	108	15	38	8	20
Contact with electrical voltage, tem- perature, hazardous substances and chemicals									
w tym z preparatami chemicznymi of which chemicals		81	-	33	30	5	8	4	4
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie		10	1	5	2	4	-	-	-
Drowned, buried, enveloped									
Zderzenie z lub uderzenie w: Horizontal or vertical impact with or against:		4905	72	1896	1457	354	578	298	394
nieruchomy obiekt		2566	37	801	593	146	283	158	307
a stationary object									
obiekt w ruchu		2339	35	1095	864	208	295	140	87
object in motion									
w tym przez: of which by:									
spadający obiekt		954	12	495	370	102	121	45	35
falling object									
poruszający się lub transporto- wany obiekt		423	8	192	166	27	69	30	13
moving or transported object									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym		1610	16	805	728	98	258	36	109
Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent									
w tym kontakt z przedmiotem ostrym		952	5	486	457	49	196	12	57
of which contact with sharp mate- rial agent									
Uwięzienie, zmiżdżenie		635	7	349	298	46	83	20	29
Trapped, crushing									

a Zgłoszone w danym roku.

a Registered in a given year.

TABL. 19(101). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnic- two, leś- nictwo, łowiec- two i rybac- two agri- culture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; napra- wa po- jazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehi- cles ^Δ	trans- port i go- spodar- ka ma- gazyno- wa trans- port and storage	opieka zdro- wotna i pomoc społe- czna human health and social work activities
			razem total	w tym prze- twór- stwo przemy- słowe of which manu- factur- ing				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY (dok.) CONTACT-MODE OF INJURY (cont.)								
Obciążenie psychiczne lub fizyczne Physical or mental stress	1339	13	470	336	80	181	89	175
w tym obciążenie układu mię- śniowo-szkieletowego of which physical stress on the muscular-skeletal system	1208	13	429	309	74	167	82	156
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia	243	13	16	9	-	14	43	81
Aggresion of human or animal								
Pozostałe	1160	32	313	251	82	93	77	173
Others								
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS								
OGÓŁEM	2005	16703	227	8676	6800	1164	1575	913
TOTAL	2010	20232	365	9181	7038	1573	2505	972
	2011	20718	369	9510	7610	1538	2329	1159
	2012	20602	337	8770	7155	1414	2431	1110
Niewłaściwy stan czynnika material- nego	2005	34	1000	772	142	160	103	158
Inappropriate condition of material objects/agents								
Niewłaściwa organizacja	2445	52	1276	1072	180	259	97	186
Inappropriate organization of								
pracy	1143	25	643	546	86	107	43	78
work								
stanowiska pracy	1302	27	633	526	94	152	54	108
work post								
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym	1530	27	778	658	106	208	51	90
Absence or inappropriate use of material objects/agents								
Nieużywanie sprzętu ochronnego	267	4	144	123	19	40	14	14
Not using protective equipment								
Niewłaściwe samowolne zachowa- nie się pracownika	1473	28	822	657	100	172	81	51
Inappropriate wilful employee action								
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b	418	5	135	106	19	62	23	26
Inappropriate mental-physical condi- tion of employee ^b								
Nieprawidłowe zachowanie się pra- cownika	10579	154	4154	3413	743	1340	578	958
Incorrect employee's action								
Inna przyczyna	1885	33	461	354	105	190	163	307
Other causes								

a Zgłoszone w danym roku. b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

a Registered in a given year. b Caused by, i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 20(102). POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE^aPERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	610	628	588	599	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	4	2	1	1	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób	303	316	314	331	persons falling
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	66	54	53	58	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	17	28	16	14	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	94	88	79	85	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	42	47	29	34	persons hit, crushed or bitten by animals
działanie:					influence of:
skrajnych temperatur	6	2	2	2	extreme temperatures
materiałów szkodliwych	-	1	-	-	hazardous materials
inne wydarzenia	82	92	95	75	other events

^a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.

Źródło: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Who received one-off accident compensations.

Source: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 21(103). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
				związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
				ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions			
		ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed									
OGÓŁEM	2005	131,8	90,5	85,4	56,7	30,4	21,3	16,0	12,6
TOTAL	2010	119,4	80,1	71,8	41,3	34,1	27,7	13,4	11,2
	2011	118,7	80,8	70,4	40,6	35,0	28,8	13,3	11,3
	2012	118,7	84,4	65,7	41,5	39,9	33,3	13,1	9,6
sektor publiczny		89,9	76,1	23,9	15,5	59,3	56,3	6,8	4,3
public sector									
sektor prywatny		125,4	86,4	75,5	47,5	35,4	28,0	14,5	10,9
private sector									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 133.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 133.

TABL. 21(103). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions			
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	99,8	36,8	47,9	9,2	26,2	15,7	25,7	12,0
Przemysł <i>Industry</i>	177,7	121,9	104,3	64,6	52,0	41,4	21,4	15,9
w tym przetwórstwo przemysłowe..... <i>of which manufacturing</i>	143,7	112,9	80,6	58,8	44,2	39,7	18,9	14,4
Budownictwo <i>Construction</i>	159,8	103,1	118,0	79,3	31,8	19,1	10,0	4,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	17,7	16,0	7,6	6,2	6,8	6,6	3,3	3,2
Transport i gospodarka magazynowa... <i>Transportation and storage</i>	171,3	166,6	21,0	17,5	145,6	145,4	4,7	3,7
Informacja i komunikacja <i>Information and communications</i>	2,6	2,6	2,6	2,6	-	-	-	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	167,6	142,9	102,9	80,0	56,5	54,6	8,3	8,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	14,4	13,8	5,5	4,9	3,2	3,2	5,7	5,7
Edukacja <i>Education</i>	8,2	8,1	1,8	1,7	4,3	4,3	2,1	2,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	26,0	20,8	10,1	6,8	15,1	13,3	0,8	0,7
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	7,5	3,8	1,9	1,9	-	-	5,6	1,9

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 133.

a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 133.

TABL. 22(104). ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2012 R.
PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowa- dzenie oceny ryzyka zawo- dowego <i>Evaluation of occupational risk</i>	Wyeliminowa- nie lub ograni- czenie ryzyka zawodowego <i>Elimination or limitation of occupational risk</i>	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego <i>Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organizacyjne <i>organizational</i>	ochrony indywidualnej <i>individuality protection</i>
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>				
O G Ó Ł E M TOTAL	369,7	171,9	84,6	77,3	97,1
sektor publiczny <i>public sector</i>	222,5	104,3	40,4	44,7	66,7
sektor prywatny <i>private sector</i>	404,0	187,7	94,9	84,9	104,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	327,8	198,7	23,9	51,9	163,4
Przemysł <i>Industry</i>	454,1	225,9	115,7	92,3	130,9
w tym przetwórstwo przemysłowe.... <i>of which manufacturing</i>	401,2	183,1	85,0	80,8	107,1
Budownictwo <i>Construction</i>	326,6	225,9	82,1	80,8	166,1
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	307,2	70,9	18,9	34,6	38,6
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	327,7	105,2	61,6	62,4	60,9
Informacja i komunikacja <i>Information and communications</i>	521,4	347,1	325,0	338,2	7,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	303,5	104,8	12,1	29,2	63,5
Administrowanie i działalność wspierają- ca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	175,2	120,9	67,8	21,3	90,8
Edukacja <i>Education</i>	57,7	20,3	15,6	17,6	2,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ... <i>Human health and social work activi- ties</i>	214,9	101,3	44,4	55,2	53,1
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	512,2	427,5	37,7	389,8	389,8

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 133.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 9 on page 133.

TABL. 23(105). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przypadków Number of cases		SPECIFICATION
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. zatrudnionych <i>per 100 thous. paid employees</i>	
OGÓŁEM 2005	237	34,0	TOTAL
2010	209	26,8	
2011	218	27,8	
2012	199	25,4	
w tym:			of which:
Pylice płuc	39	5,0	Pneumoconioses
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu	4	0,5	Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, z trwałym upośledzeniem sprawności wentylacyjnej płuc	1	0,1	Chronic obstructive bronchitis which causes airflow limitation
Astma oskrzelowa	2	0,3	Bronchial asthma
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych	1	0,1	Extrinsic allergic alveolitis
Alergiczny nieżyt nosa	2	0,3	Allergic rhinitis
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	11	1,4	Chronic voice disorders due to excessive vocal effort
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	12	1,5	Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment
Choroby skóry	5	0,6	Skin diseases
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	6	0,8	Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	28	3,6	Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem	11	1,4	Bilateral permanent noise-included hearing loss of cochlear or sensoneural type
Zespół wibracyjny	2	0,3	Vibration syndrome
Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi	3	0,4	Diseases of visual system included by physical, chemical or biological agents
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	72	9,2	Infectious and parasitic diseases or their sequels

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 24(106). KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a
As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilak- tyczne <i>Preven- tive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżyw- cze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pienięż- ne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short- time work</i>	Dodat- kowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnie- nia wynika- jące z pracy w szczegól- nych wa- runkach ^b <i>Entitle- ments aris- ing from work in particular conditions^b</i>
O G Ó Ł E M	2005	49375	116656	28701	64190	5331	14276	18239
T O T A L	2010	49149	81704	14224	47589	7606	14609	1103
	2011	47573	89443	18658	40285	7549	16436	1136
	2012	46927	92888	17388	43299	7351	15939	959
sektor publiczny		7240	15667	926	9922	768	3819	180
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		39687	77221	16462	33377	6583	12120	779
<i>private sector</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		1770	1366	11	200	1	6	9
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		34076	67031	15099	32900	5769	12072	746
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe....		10957	40927	3556	9697	784	2767	220
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo		6431	7596	1802	2525	701	340	45
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		1759	5070	45	364	14	9	4
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa		2286	5941	400	5313	19	2724	84
<i>Transportation and storage</i>								
Informacja i komunikacja		18	218	-	188	4	-	4
<i>Information and communications</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		59	15	19	233	-	-	-
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierają- ca ^Δ		147	365	-	-	-	3	-
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja		130	333	4	963	77	28	18
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ...		251	4953	8	613	766	757	49
<i>Human health and social work activi- ties</i>								

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 133. ^b Lub w szczególnym charakterze.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 133. ^b Or particular character.

TABL. 25(107). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit	
	ogółem total	w tym z tytułu wy- padków przy pracy of which occupational acci- dents compensa- tions	ogółem total	w tym z tytułu wy- padków przy pracy of which occupational acci- dents compensa- tions
O G Ó Ł E M 2005	2942	2830	2233	2078
T O T A L 2010	3013	2877	2984	2849
..... 2011	3077	2931	3087	2888
2012	2696	2605	3410	3365
sektor publiczny public sector	611	569	3476	3378
sektor prywatny private sector	2085	2036	3391	3361
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	59	47	3366	3055
Przemysł Industry	1525	1490	3358	3311
w tym przetwórstwo przemysłowe ... of which manufacturing	1167	1140	2827	2793
Budownictwo Construction	252	248	4477	4527
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	246	241	2654	2640
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	135	129	4479	4492
Informacja i komunikacja Information and communications	11	11	2827	2827
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	6	5	3850	4300
Administrowanie i działalność wspie- rająca ^Δ Administrative and support service activities	11	11	2327	2327
Edukacja Education	45	43	3096	3161
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	406	380	3126	2990

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 133.

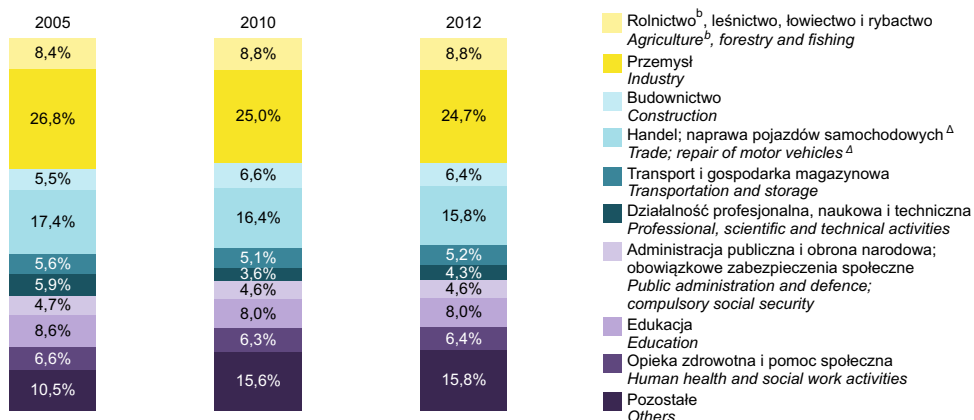
^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 133.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a BY SECTIONS

As of 31 XII

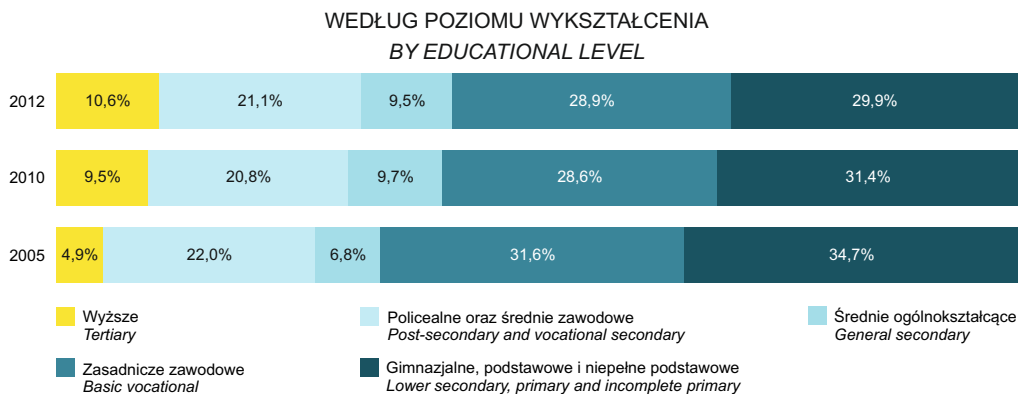
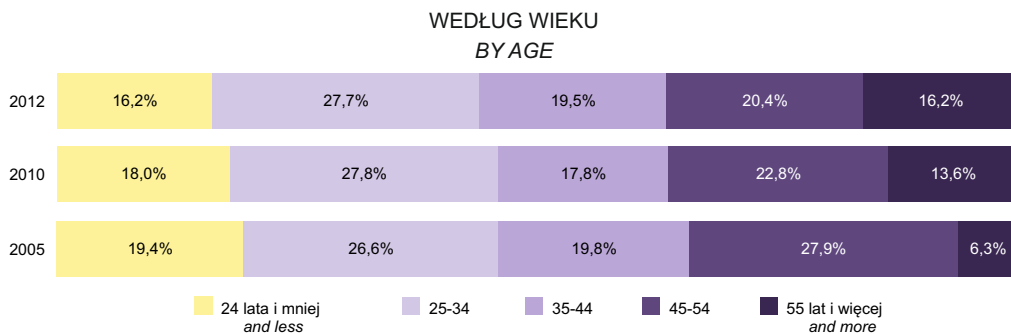
a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe.
a By actual workplace and kind of activity. b For private farms in agriculture estimated data.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH

Stan w dniu 31 XII

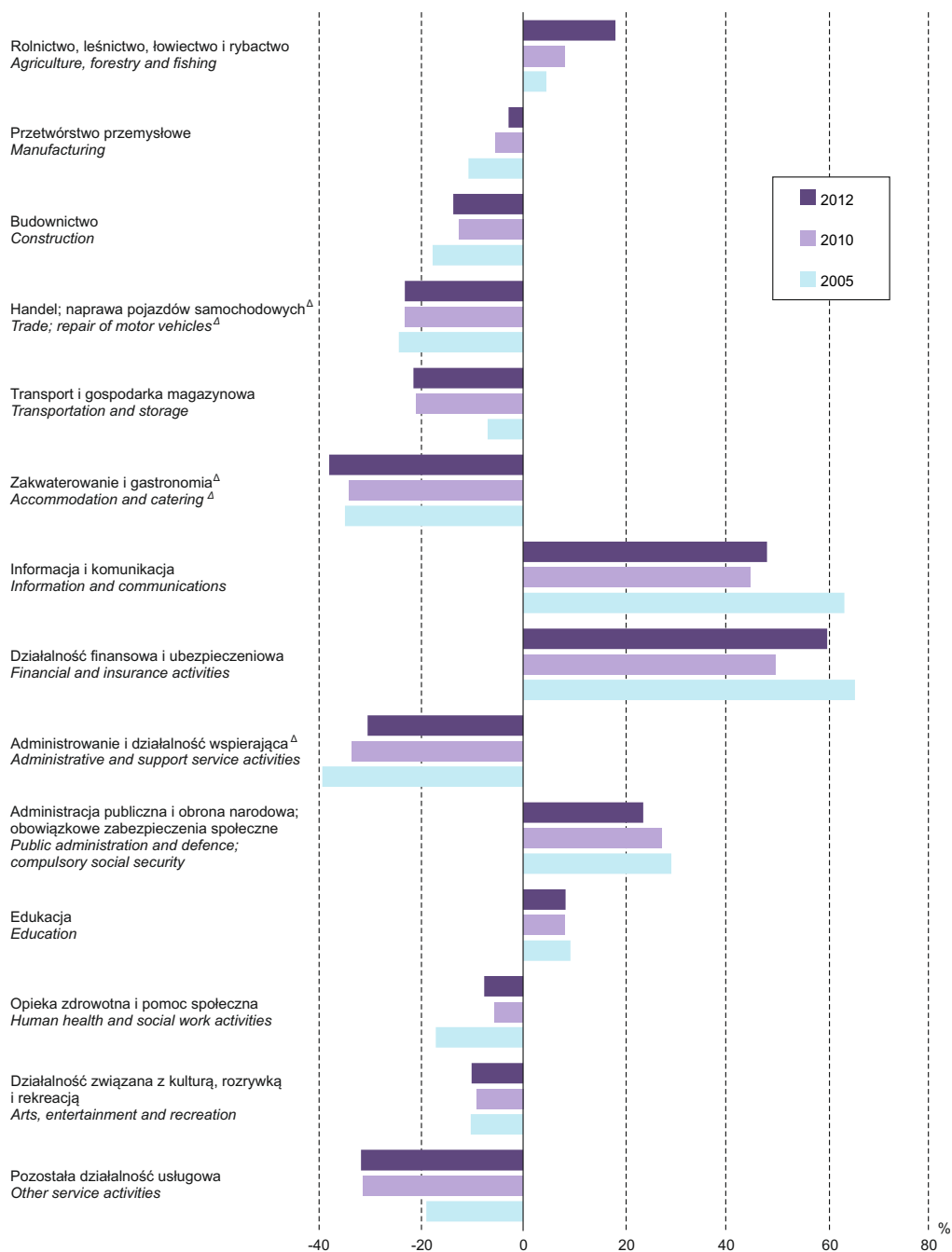
STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS

As of 31 XII

ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ W WYBRANYCH SEKCJACH OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W WOJEWÓDZTWIE^a

RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE WAGES AND SALARIES IN SELECTED SECTIONS
FROM THE AVERAGE WAGES AND SALARIES IN THE VOIVODSHIP^a

^a Dotyczy miesięcznych wynagrodzeń brutto; bez zatrudnionych za granicą.
^a Concern monthly gross wages and salaries; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, a ponadto w tabl. 1 (w części „w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób”) nie obejmują wynagrodzeń zatrudnionych w organizacjach społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysk i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (prześcieżki płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety, moreover in tables 1 (in range “of which entities employing more than 9 persons”) do not include wages and salaries of employees in social and political organizations, trade unions and others.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, i.e.: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television programme producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

4. Dane w tabl. 2–5 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2012 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę: wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) i od 2009 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych OFE.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;

3. *Data regarding wages and salaries are given in gross terms, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by the insured employee.*

4. *Data in tables 2–5 were compiled on the basis of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October 2012. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed: payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12 of: annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees).*

Social security benefits

1. *Information regarding retirement pay and pension benefits (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of appropriated allocation as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and since 2009 from the sources gathered in the open pension funds OFE.*

Information regarding retirement pay and pension benefits for farmers concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the appropriated allocation as well as since 2007 from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. *Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:*

- 1) *employed persons;*
- 2) *outworkers;*
- 3) *members of agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;*
- 4) *persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;*
- 5) *persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);*
- 6) *clergy;*

- 7) rolnicy indywidualni;
- 8) inwalidzi wojenni i wojskowi, osoby represjonowane oraz kombatanci.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m. in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych prezentowane są **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

7) *farmers;*

8) *war and military invalids, repressed persons as well as combatants.*

3. Retirement pay and pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) *retirement pay;*
- 2) *pensions resulting from an inability to work;*
- 3) *family pensions.*

4. Retirement pay and pension benefits do not provide for the payments of retirement pays and pensions arising out of international agreements.

5. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

6. Data regarding the average monthly retirement pay and pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data concerning average retirement pay and pension benefits are presented **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia Wages and salaries

TABL. 1(108). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**^a
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym pod- mioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which entities employing more than 9 persons	
	w zł in zł					
O G Ó Ł E M.....	2329,93	3211,80	3374,45	3503,59	3709,32	T O T A L
sektor publiczny	2604,28	3632,73	3759,31	3899,52	3899,52	public sector
sektor prywatny	2188,74	3046,23	3233,85	3362,02	3626,56	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiec- two i rybactwo	2436,49	3475,32	3870,50	4138,18	4484,59	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2609,88	3620,47	3767,58	3958,09	4068,83	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	2078,90	3034,92	3220,31	3402,52	3495,74	of which manufacturing
Budownictwo.....	1914,87	2805,09	3107,00	3022,67	3497,40	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1760,33	2466,29	2612,28	2688,96	2943,70	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2167,78	2534,73	2550,45	2747,28	3080,99	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastrono- mia ^Δ	1513,74	2115,33	2135,56	2167,57	2317,53	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3800,2	4641,49	4938,35	5181,87	5683,58	Information and communi- cation
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3848,51	4801,63	5309,24	5594,88	5840,74	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2248,47	3112,00	3434,32	3570,62	3714,77	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2217,26	3270,98	3475,58	3675,28	4268,04	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działal- ność wspierająca ^Δ	1410,87	2130,12	2304,58	2432,85	2426,84	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	3008,46	4085,27	4250,45	4329,47	4330,16	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2546,13	3471,20	3649,84	3796,24	3816,81	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	1929,72	3031,33	3125,95	3235,46	3286,58	Human health and social work activities
Działalność związana z kul- turą, rozrywką i rekreacją ...	2089,96	2916,23	3014,51	3148,04	3202,48	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usłu- gowa	1887,18	2201,54	2294,58	2386,90	2684,78	Other service activities

a Bez zatrudnionych za granicą.

a Excluding persons employed abroad.

TABL. 2(109). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w tys. osób in thous. person b – w odsetkach in percent	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM a	684,4	329,3	355,1	201,8	62,3	139,5	482,6	267,0	215,6
TOTAL b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
przedziały wynagro- dzeń ² : ranges of wages and salaries ² :									
1500,00 zł i mniej	43,4	21,1	22,3	0,8	0,2	0,6	42,6	20,9	21,7
1500,00 zł and less	6,3	6,4	6,3	0,4	0,3	0,4	8,8	7,8	10,1
1500,01–1947,86	76,4	27,3	49,1	13,4	3,0	10,4	63,0	24,3	38,7
(1500,01 – 50%)	11,2	8,3	13,8	6,7	4,8	7,5	13,1	9,1	17,9
1947,87–2610,13	128,0	48,7	79,3	36,7	10,3	26,4	91,3	38,4	52,9
(50 – 67)	18,7	14,8	22,4	18,2	16,6	18,9	18,9	14,3	24,6
2610,14–2921,79	54,6	23,9	30,7	18,9	5,8	13,1	35,7	18,1	17,6
(67 – 75)	8,0	7,3	8,6	9,4	9,4	9,3	7,4	6,8	8,2
2921,80–3895,72	147,4	71,2	76,2	56,2	16,5	39,7	91,2	54,7	36,5
(75 – 100)	21,5	21,5	21,5	27,8	26,4	28,5	19,0	20,4	16,9
3895,73–4869,65	89,9	45,7	44,2	36,1	10,5	25,6	53,8	35,2	18,6
(100 – 125)	13,1	13,9	12,5	17,9	16,8	18,4	11,1	13,2	8,6
4869,66–5843,58	50,2	28,1	22,1	19,4	6,8	12,6	30,8	21,3	9,5
(125 – 150)	7,3	8,5	6,2	9,6	11,0	9,0	6,4	8,0	4,4
5843,59–6817,51	29,3	18,3	11,0	8,3	3,0	5,3	21,0	15,3	5,7
(150 – 175)	4,3	5,6	3,1	4,1	4,8	3,8	4,3	5,7	2,6
6817,52–7791,44	18,3	11,9	6,4	4,0	1,8	2,2	14,3	10,1	4,2
(175 – 200)	2,7	3,6	1,8	2,0	2,8	1,6	3,0	3,8	1,9
7791,45–8765,37	12,7	8,5	4,2	2,6	1,3	1,3	10,1	7,2	2,9
(200 – 225)	1,9	2,6	1,2	1,3	2,1	0,9	2,1	2,7	1,4
8765,38–9739,30	8,1	5,5	2,6	1,4	0,8	0,6	6,7	4,7	2,0
(225 – 250)	1,2	1,7	0,7	0,7	1,3	0,5	1,4	1,8	0,9
9739,31–10713,23	6,0	4,3	1,7	1,1	0,6	0,5	4,9	3,7	1,2
(250 – 275)	0,9	1,3	0,5	0,5	0,9	0,3	1,0	1,4	0,6
10713,24–11687,16	4,1	2,9	1,2	0,7	0,3	0,4	3,4	2,6	0,8
(275 – 300)	0,6	0,9	0,3	0,4	0,6	0,3	0,7	1,0	0,4
11687,17–20000,00	11,7	8,4	3,3	1,9	1,2	0,7	9,8	7,2	2,6
(300% – 20000,00)	1,7	2,5	0,9	0,9	1,9	0,5	2,0	2,7	1,2
20000,01 zł i więcej	4,3	3,5	0,8	0,3	0,2	0,1	4,0	3,3	0,7
20000,01 zł and more	0,6	1,1	0,2	0,1	0,3	0,1	0,8	1,3	0,3

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 162. ² Ustalone na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (3895,72 zł) w gospodarce narodowej za październik 2012 r.; w nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 1947,87–2610,13 zł stanowi 50–67% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–67% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 67,00% przeciętnego wynagrodzenia).

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons; see general notes, item 4 on page 162. ² Established on the basis of product of gross wages and salaries (3895,72 zł) in the national economy for October 2012; the percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 1947,87–2610,13 zł range accounts for 50–67% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–67% range includes wages and salaries accounting for 50,01 to 67,00% of the average wage and salary).

TABL. 3(110). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem <i>total</i>	męż- czy- źni <i>males</i>	ko- biety <i>fema- les</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	3934,11	4458,61	3447,61	TOTAL
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	8,2	9,1	7,3	8198,40	9604,04	6583,00	Managers
Specjaliści	25,4	16,9	33,4	4569,85	5343,91	4205,58	Professionals
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	3,1	4,4	1,8	5229,46	5645,29	4286,94	science and engineering professionals
specjaliści do spraw zdrowia	5,3	1,3	9,0	3849,95	5206,70	3670,43	health professionals
specjaliści nauczania i wychowania	7,8	4,3	11,2	4297,29	4588,15	4192,09	teaching professionals
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	7,1	4,3	9,8	4840,56	5553,69	4553,19	business and administration professionals
specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	1,1	2,0	0,3	5690,87	5822,49	4955,25	information and communications technology professionals
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	1,0	0,6	1,3	5318,32	5806,47	5098,52	legal, social and cultural professionals
Technicy i inny średni personel	10,7	9,8	11,5	3923,12	4672,63	3332,83	Technicians and associate professionals
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	3,0	5,2	1,1	4735,31	5051,12	3377,82	science and engineering associate professionals
średni personel do spraw zdrowia	1,6	0,8	2,4	3018,62	3414,78	2896,10	health associate professionals
średni personel do spraw biznesu i administracji	4,9	2,8	6,7	3744,44	4347,97	3507,48	business and administration associate professionals
średni personel z dziedziny prawa, dziedzin społecznych, kultury i pokrewny	0,8	0,3	1,2	3331,05	4539,22	3025,84	legal, social, cultural and related associate professionals
technicy informatycy	0,4	0,7	0,1	4742,33	4723,42	4831,39	information and communications technicians
Pracownicy biurowi	8,7	6,7	10,6	3727,69	4243,92	3425,41	Clerks
sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,3	0,8	3,8	3436,00	3895,94	3346,44	general and keyboard clerks
pracownicy obsługi klienta	2,7	1,6	3,7	4767,78	7320,22	3720,32	customer services clerks
pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	3,0	4,0	2,1	3056,61	3051,41	3065,87	numerical and material recording clerks
pozostali pracownicy obsługi biura	0,7	0,3	1,0	3525,34	4177,37	3375,39	other clerical support workers

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 8, pkt 1) na str. 27.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook, item 8, point 1) on page 27.

TABL. 3(110). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. (dok.)PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	
Pracownicy usług i sprzedawcy	11,9	7,8	15,7	2264,67	2516,70	2149,39	<i>Service and sales workers</i>
pracownicy usług osobistych	3,3	2,1	4,4	2160,81	2342,13	2080,01	<i>personal service workers</i>
sprzedawcy i pokrewni	6,4	2,5	10,1	2417,33	3363,90	2202,59	<i>sales workers</i>
pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,4	0,1	0,6	2131,52	2405,37	2081,25	<i>personal care workers</i>
pracownicy usług ochrony	1,8	3,1	0,6	1938,21	1958,30	1844,41	<i>protective services workers</i>
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,2	0,4	0,0	2807,79	2794,11	3057,83	<i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	11,8	21,2	3,0	3526,15	3687,94	2449,27	<i>Craft and related trades workers</i>
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	2,4	4,8	0,1	2851,19	2853,83	2696,48	<i>building and related trades workers (excluding electricians)</i>
robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń oraz pokrewni	5,1	10,2	0,3	3985,34	4013,23	2933,44	<i>metal, machinery and related trades workers</i>
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,3	0,2	0,4	2453,29	2834,56	2249,14	<i>handicraft and printing workers</i>
elektrycy i elektronicy	1,7	3,3	0,3	4275,64	4410,34	2710,26	<i>electrical and electronic trades workers</i>
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	2,3	2,7	1,9	2803,52	3128,78	2385,78	<i>food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers</i>
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	12,7	20,0	6,0	3435,61	3713,68	2569,58	<i>Plant and machine operators and assemblers</i>
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	5,2	8,2	2,4	3952,11	4387,29	2581,55	<i>stationary plant and machine operators</i>
monterzy	3,0	2,7	3,3	2790,61	3196,31	2471,03	<i>assemblers</i>
kierowcy i operatorzy pojazdów	4,5	9,1	0,3	3264,55	3256,30	3484,34	<i>drivers and mobile plant operators</i>
Pracownicy przy pracach prostych	10,4	8,1	12,5	2206,77	2549,81	2001,70	<i>Elementary occupations</i>
w tym:							<i>of which:</i>
robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybactwie	0,2	0,2	0,1	2481,72	2563,31	2263,50	<i>agricultural, forestry and fishery labourers</i>
robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	3,6	4,7	2,6	2642,25	2857,69	2280,97	<i>labourers in mining, construction, manufacturing and transport</i>

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 8, pkt 1) na str. 27.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook, item 8, point 1) on page 27.

TABL. 4(111). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ¹ ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES ¹ FOR OCTOBER 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w zł in zł b – ogółem = 100 total = 100	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety fema- les	razem total	męż- czyźni males	kobiety fema- les	razem total	męż- czyźni males	kobiety fema- les
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM a	3934,11	4458,61	3447,61	3862,05	4225,06	3699,99	3964,24	4513,07	3284,28
TOTAL b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL									
Wyższe ze stopniem nauko- wym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, leka- rza lub równorzędnym a	5381,13	6629,24	4657,22	4684,25	5264,25	4459,08	6175,92	7561,85	4962,52
Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master de- gree, physician degree or equivalent b	136,8	148,7	135,1	121,3	124,6	120,5	155,8	167,6	151,1
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzęd- nym a	5172,86	6280,83	4287,73	3836,48	4529,93	3596,74	5540,84	6530,73	4568,06
Tertiary with engineer de- gree, licentiate (bachelor), economist with diploma or equivalent b	131,5	140,9	124,4	99,3	107,2	97,2	139,8	144,7	139,1
Policealne a	3453,58	3870,74	3244,24	3300,46	3583,34	3233,71	3531,42	3939,27	3251,55
Post-secondary b	87,8	86,8	94,1	85,5	84,8	87,4	89,1	87,3	99,0
Średnie zawodowe a	3558,40	4108,27	2985,27	3361,29	3720,48	3224,39	3631,89	4175,01	2824,80
Vocational secondary b	90,4	92,1	86,6	87,0	88,1	87,1	91,6	92,5	86,0
Średnie ogólnokształcące a	3227,35	3887,78	2773,23	3055,05	3297,74	2983,63	3264,52	3952,62	2709,90
General secondary b	82,0	87,2	80,4	79,1	78,1	80,6	82,3	87,6	82,5
Zasadnicze zawodowe a	2939,55	3366,66	2143,07	2738,03	3176,94	2180,08	2978,27	3397,18	2133,63
Basic vocational b	74,7	75,5	62,2	70,9	75,2	58,9	75,1	75,3	65,0
Gimnazjalne a	2555,03	2567,96	2500,39	2212,46	2212,46	-	2565,32	2581,25	2500,39
Lower secondary b	64,9	57,6	72,5	57,3	52,4	-	64,7	57,2	76,1
Podstawowe i niepełne podstawowe a	2655,53	3133,21	2147,87	2543,40	3096,28	2174,33	2680,28	3139,25	2140,24
Primary and incomplete primary b	67,5	70,3	62,3	65,9	73,3	58,8	67,6	69,6	65,2
WEDŁUG WIEKU BY AGE									
24 lata i mniej a	2627,86	2800,51	2431,60	2510,61	2590,49	2451,16	2637,37	2813,97	2429,62
and less b	66,8	62,8	70,5	65,0	61,3	66,2	66,5	62,4	74,0
25–34 a	3893,34	4312,15	3473,43	3379,49	3661,84	3252,78	4011,23	4397,04	3550,13
..... b	99,0	96,7	100,7	87,5	86,7	87,9	101,2	97,4	108,1
35–44 a	4410,14	5276,34	3664,67	3959,51	4413,22	3790,43	4609,72	5466,00	3575,07
..... b	112,1	118,3	106,3	102,5	104,5	102,4	116,3	121,1	108,9
45–54 a	3911,40	4624,06	3416,50	3967,48	4377,31	3822,97	3871,00	4713,66	2967,85
..... b	99,4	103,7	99,1	102,7	103,6	103,3	97,6	104,4	90,4
55–59 a	3707,52	4000,90	3419,12	3941,32	4215,50	3790,00	3543,71	3910,86	3006,82
..... b	94,2	89,7	99,2	102,1	99,8	102,4	89,4	86,7	91,6
60–64 a	4306,86	4215,72	4966,14	4942,72	4822,44	5397,78	3928,25	3908,70	4190,72
..... b	109,5	94,6	144,0	128,0	114,1	145,9	99,1	86,6	127,6
65 lat i więcej a	4643,82	4455,84	5385,58	6614,04	6399,69	7231,58	3703,42	3620,30	4093,39
and more b	118,0	99,9	156,2	171,3	151,5	195,4	93,4	80,2	124,6

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 4(111). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO¹ ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. (dok.)AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES¹ FOR OCTOBER 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety fema- les	razem total	męż- czyźni males	kobiety fema- les	razem total	męż- czyźni males	kobiety fema- les
a – w zł in zł									
b – ogółem = 100 total = 100									
WEDŁUG STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY									
Do 1,9 roku a	2747,60	2982,28	2504,81	2760,46	2937,43	2669,91	2745,59	2986,70	2468,24
and less b	69,8	66,9	72,7	71,5	69,5	72,2	69,3	66,2	75,2
2,0 – 4,9 a	3372,54	3659,80	3104,84	3095,65	3245,14	3026,84	3427,37	3710,02	3126,67
..... b	85,7	82,1	90,1	80,2	76,8	81,8	86,5	82,2	95,2
5,0 – 9,9 a	4053,35	4574,17	3551,08	3545,64	3990,17	3334,34	4177,39	4660,56	3627,80
..... b	103,0	102,6	103,0	91,8	94,4	90,1	105,4	103,3	110,5
10,0 – 14,9 a	4390,65	5189,30	3646,43	3938,33	4343,66	3772,93	4526,15	5325,25	3587,92
..... b	111,6	116,4	105,8	102,0	102,8	102,0	114,2	118,0	109,2
15,0 – 19,9 a	4457,90	5346,88	3661,70	4149,31	4691,72	3950,12	4588,11	5479,83	3460,10
..... b	113,3	119,9	106,2	107,4	111,0	106,8	115,7	121,4	105,4
20 lat i więcej a	4017,68	4504,36	3582,80	4030,21	4395,43	3862,67	4007,55	4550,55	3196,32
and more b	102,1	101,0	103,9	104,4	104,0	104,4	101,1	100,8	97,3

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 5(112). MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIANYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) PAID EMPLOYMENT¹ BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej w zł Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) in zł								
	pier- wszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej (media- na) fifth (median)	szóstej sixth	siódmej seventh	ósmej eight	dziwi- ętej ninth
a – ogółem total									
b – mężczyźni males									
c – kobiety females									
OGÓŁEM a	1657,67	2016,56	2380,94	2758,19	3151,77	3590,54	4166,29	4977,15	6684,33
TOTAL b	1692,16	2171,76	2633,54	3050,16	3473,03	3985,10	4670,17	5738,07	7806,77
..... c	1634,06	1940,06	2211,05	2524,42	2878,37	3287,38	3746,93	4427,41	5613,12
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy a	2887,39	3801,72	4541,09	5355,29	6190,83	7210,01	8585,22	10804,43	15250,18
Managers b	3155,73	4107,22	5064,31	5975,22	7067,20	8306,91	10127,42	13023,53	18263,36
..... c	2591,40	3544,65	4135,22	4814,78	5508,57	6249,02	7199,18	8597,39	11535,61
Specjaliści a	2545,17	2956,35	3308,05	3649,07	3999,77	4433,70	4907,22	5631,53	7120,76
Professionals b	2638,23	3212,06	3695,22	4126,23	4620,21	5150,47	5881,95	6956,99	8833,21
..... c	2511,72	2871,30	3186,08	3497,53	3788,99	4156,50	4584,70	5091,59	6094,55
Technicy i inny średni personel a	1997,74	2400,33	2713,86	3018,77	3333,81	3668,00	4178,12	4892,97	6497,75
Technicians and asso- ciate professionals b	2121,15	2731,16	3151,30	3547,43	3970,36	4471,33	5092,70	6116,19	7879,39
..... c	1958,12	2288,60	2501,94	2762,29	3006,45	3267,84	3558,39	4024,86	4884,70
Pracownicy biurowi a	1870,55	2209,66	2505,42	2784,34	3052,87	3367,84	3703,78	4325,82	5637,24
Clerks b	1791,20	2219,32	2504,25	2809,84	3105,89	3429,12	3910,23	4609,62	6642,04
..... c	1888,33	2201,13	2505,93	2772,82	3029,81	3335,13	3641,61	4191,79	5046,14
Pracownicy usług i sprzedawcy a	1491,92	1551,14	1693,62	1805,44	1919,84	2065,19	2283,03	2650,43	3314,22
Service and sales b	1491,88	1528,78	1657,11	1797,38	1950,40	2175,49	2553,39	3052,62	3971,84
workers c	1491,94	1572,53	1711,41	1807,96	1909,60	2031,56	2217,45	2504,19	2990,45

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne, ust. 8, pkt 1) na str. 27.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes, item 8, point 1) on page 27.

TABL. 5(112). **MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. (dok.)**

DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) PAID EMPLOYMENT¹ BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – ogółem <i>total</i> b – mężczyźni <i>males</i> c – kobiety <i>females</i>	Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej w zł <i>Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) in zł</i>								
	pier- wszej <i>first</i>	drugiej <i>second</i>	trzeciej <i>third</i>	czwartej <i>fourth</i>	piątej (media- na) <i>fifth (median)</i>	szóstej <i>sixth</i>	siódmej <i>seventh</i>	ósmej <i>eight</i>	dziwiąt- tej <i>ninth</i>
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	a 1499,29	1827,98	1911,16	2008,87	2210,01	2407,11	2778,49	3246,37	5843,04
<i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>	b 1497,51	1793,39	1907,06	1988,11	2135,01	2342,51	2637,51	3187,51	5881,83
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	c 2295,01	2471,83	3101,01	3133,01	3163,65	3192,74	3420,01	3446,68	3573,34
<i>Craft and related trades workers</i>	a 1579,94	2050,14	2424,16	2781,34	3133,15	3515,29	3971,07	4626,59	5956,27
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	b 1607,08	2173,85	2598,16	2974,00	3318,15	3683,46	4149,75	4847,43	6241,55
<i>Plant and machine opera- tors and assemblers</i>	c 1497,41	1809,52	2002,82	2156,16	2308,45	2429,53	2631,56	2940,17	3526,80
Pracownicy przy pracach prostych	a 1847,59	2114,97	2371,47	2632,14	2950,77	3290,64	3726,54	4412,81	5719,25
<i>Elementary occupations</i>	b 1853,19	2196,40	2551,54	2886,50	3230,83	3611,35	4148,00	4936,57	6221,80
Pracownicy przy pracach prostych	c 1830,74	2057,01	2159,95	2274,28	2405,33	2548,51	2770,85	3057,06	3494,09
Pracownicy przy pracach prostych	a 1492,15	1547,19	1690,99	1839,07	2000,09	2144,24	2357,20	2695,20	3126,98
<i>Elementary occupations</i>	b 1495,46	1620,59	1830,46	2065,77	2343,51	2643,07	2930,81	3166,30	3805,52
Pracownicy przy pracach prostych	c 1490,75	1514,90	1632,91	1767,19	1899,26	2023,30	2145,21	2314,60	2648,49

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Patrz uwagi ogólne, ust. 8, pkt 1) na str. 27.

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. 2 See general notes, item 8, point 1) on page 27.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 6(113). **EMERYCI I RENCIŚCI^a**
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	671024	680021	668761	658322	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpie- czeń Społecznych	599495	623704	614984	606830	<i>Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution</i>
emerytury	337227	426175	422217	418793	<i>retirement pay</i>
renty z tytułu niezdolności do pracy	161056	96835	92229	87421	<i>pensions resulting from an inability to work</i>
renty rodzinne	101212	100694	100538	100616	<i>family pensions</i>
Rolnicy indywidualni	71529	56317	53777	51492	<i>Farmers</i>

a Przeciętne w roku.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Annual averages.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 7(114). ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO^aGROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

OGÓŁEM
GRAND TOTAL

Świadczenia w mln zł | 8986,7 | 12778,9 | 13184,3 | 13698,6 | Benefits in mln zł

WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTIONRazem
Total

Świadczenia w mln zł | 8266,4 | 12062,4 | 12480,1 | 12982,0 | Benefits in mln zł

Przeciętna miesięczna emerytura
i renta w zł | 1149,08 | 1611,66 | 1691,11 | 1782,76 | Average monthly retirement pay and
pension in złEmerytury
Retirement pay

Świadczenia w mln zł | 5042,9 | 8631,4 | 8975,9 | 9360,0 | Benefits in mln zł

Przeciętna miesięczna emerytura w zł | 1246,17 | 1687,76 | 1771,58 | 1862,50 | Average monthly retirement pay in zł

Renty z tytułu niezdolności do pracy
Pensions resulting from an inability to work

Świadczenia w mln zł | 1895,8 | 1610,6 | 1600,4 | 1608,1 | Benefits in mln zł

Przeciętna miesięczna renta w zł | 980,92 | 1385,99 | 1446,02 | 1532,90 | Average monthly pension in zł

Renty rodzinne
Family pensions

Świadczenia w mln zł | 1327,7 | 1820,4 | 1903,8 | 2013,9 | Benefits in mln zł

Przeciętna miesięczna renta w zł | 1093,18 | 1506,57 | 1578,00 | 1667,95 | Average monthly pension in zł

ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH^aFARMERS^a

Świadczenia w mln zł | 720,3 | 716,6 | 704,3 | 716,6 | Benefits in mln zł

Przeciętna miesięczna emerytura
i renta w zł | 839,18 | 1060,31 | 1091,32 | 1159,65 | Average monthly retirement pay and
pension in zł

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 162.

Ź r ó ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 162.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie grupy gospodarstw domowych, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Od 2004 r. gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych.

W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, wyniki z badania za lata 2010-2012 przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2011 r.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralkę, lodówkę itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności ustalone na podstawie kryterium wyłącznego lub głównego (przeważającego) źródła utrzymania, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

CHAPTER VIII

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures and consumption as well as the furnishing of households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**. Included in the survey are all groups of households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. Since 2004 the households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets.

In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data for 2010-2012 obtained from the household budget survey were weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2011.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that, each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-economic groups of the population established on the basis of the exclusive or main (predominate) source of maintenance, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

1) do osób pracujących zalicza się:

- a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa agencyjna, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.);
- b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
- c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie) oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;

2) osoby utrzymujące się ze świadczeń społecznych, których głównym źródłem utrzymania jest m.in.: emerytura, renta, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;

3) osoby **pozostające na utrzymaniu** (bez własnego źródła utrzymania) są utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych, pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę – który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);

3. The categories of persons who are members of households were established on the basis of their main source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

1) employed persons include:

- a) hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, agency contracts, commission contracts, verbal contracts, etc.);
- b) employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,
- c) self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture) and practicing a learned profession as well as members of agricultural production cooperatives since 2005;

2) persons maintained from social benefits, for whom the main source of maintenance is i.a.: retirement pay, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships;

3) dependents (without their own source of maintenance) maintained by other persons being members of the same household.

4. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid from income (from hired labour, from social benefits – from social security benefits, other social benefits) excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- 1) income from hired work – obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement – which includes all income obtained from hired work, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and care benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);

- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenia i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaki został przeznaczony na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy) oraz dochody z wynajmu nieruchomości (dochód netto, czyli przychody minus nakłady i ewentualnie podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi);
- 5) dochód ze świadczeń społecznych, który obejmuje m.in. emerytury i renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych;
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary od osób prywatnych (w tym alimenty), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary, koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem, alimenty od osób prywatnych, niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości oraz straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z obowiązującą na lata 2005–2008 oraz 2009–2012 nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and since 2004 in-creased by subsidies for agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practising a learned profession, that was spent on consumer goods and services for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);*
- 4) *income from property (interest, shares in company profits, including dividends) and income from rental of real estate (net income i.e. revenues minus investments and taxes, from rental of dwellings, garages and other buildings not connected with conducting economic activity and from land leasing);*
- 5) *income from social benefits, which includes, i.a.: retirement pay and pensions, social security benefits and other social benefits;*
- 6) *other income, which includes, i.a.: gifts from private persons (of which alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received free of charge as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts, boarding costs of youth and students studying away from home, private alimony, some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate and monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the nomenclature adopted for the years 2005–2008 and 2009–2012 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS).

6. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymywane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

7. Zagrożenie ubóstwem — gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji), zastosowano tak zwaną oryginalną skalę ekwiwalentności OECD. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 — każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 — każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat. Oznacza to np., że granica ubóstwa relatywnego dla gospodarstwa 4-osobowego złożonego z dwóch osób dorosłych i dwójki dzieci jest 2,7 razy wyższa niż dla gospodarstwa 1-osobowego.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. relatywna granica ubóstwa wynosiła dla gospodarstw 1-osobowych 668 zł, a 4-osobowych (2 osoby dorosłe + 2 dzieci poniżej 14 lat) — 1802 zł, w IV kwartale 2011 r. odpowiednio: 692 zł oraz 1868 zł, natomiast w IV kwartale 2012 r. odpowiednio: 693 zł oraz 1871 zł.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728, z późniejszymi zmianami) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej. Od 2010 r. do III kwartału 2012 r. obowiązywały takie same kwoty progowe — 477 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 351 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych. Natomiast od IV kwartału 2012 r. kwoty te zostały ustalone na poziomie odpowiednio: 542 zł i 456 zł.

Minimum egzystencji, uznane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. granica ubóstwa skrajnego wyniosła dla gospodarstw 1-osobowych 466 zł, 4-osobowych (2 osoby dorosłe + 2 dzieci poniżej 14 lat) — 1257 zł, w IV kwartale 2011 r. odpowiednio: 495 zł i 1336 zł, natomiast w IV kwartale 2012 r. odpowiednio: 519 zł oraz 1401 zł.

6. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, received free of charge as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

7. Risk of poverty — a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called original OECD equivalence scale has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and subsistence minimum). According to this scale, weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 — to any other person at that age and weight 0,5 — to every child under 14. And thus, for instance, the relative poverty threshold for a 4-person household consisting of two adult persons and two children is 2,7 times as high as that for a 1-person household.

Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale. The poverty lines are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the relative poverty threshold was 668 zł for 1-person households and 1802 zł for 4-person households (2 adults + 2 children under 14), in the fourth quarter of 2011 the relative poverty threshold was 692 zł and 1868 zł, respectively, while in the fourth quarter of 2012: 693 zł and 1871 zł, respectively.

“Legal” poverty threshold is the amount which, according to the Law on Social Assistance (uniform text in Journal of Laws 2008 No. 115, item 728 with later amendments), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance. Since 2010 till third quarter of 2012 the line remained at the same level of 477 zł for 1-person households and 351 zł per 1 person for multi-person households. Since fourth quarter of 2012, the line was changed to: 542 zł and 456 zł, respectively.

The subsistence minimum, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which the biological existence or psycho-physical human development. The starting point adopted for determination of the extreme threshold is subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for the 1-person employees' household. Poverty thresholds are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the extreme poverty threshold was 466 zł for 1-person households and 1257 zł for 4-person households (2 adults + 2 children under 14), in the fourth quarter of 2011 the threshold was 495 zł and 1336 zł, respectively while in the fourth quarter of 2012: 519 zł and 1401 zł, respectively.

TABL. 1(115). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	2820	2950	2930	2961	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2,91	2,72	2,75	2,62	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:					<i>of which:</i>
pracujących	0,95	1,07	1,07	1,04	<i>employed</i>
pobierających świadczenia społeczne ^a	0,86	0,79	0,78	0,79	<i>receiving social benefits^a</i>
w tym emeryturę lub rentę	0,65	0,67	0,66	0,68	<i>of which retirement pay or pension</i>
pozostających na utrzymaniu	1,02	0,77	0,80	0,72	<i>dependents</i>

a W 2005 r. – pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a In 2005 – receiving social security benefits and social assistance benefits.

Uwaga do tablic 2–5

Dane za lata 2010–2011 r. skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 172.

Note to tables 2–5

Data for 2010–2011 were revised comparing to published in the previous edition of the Yearbook; see general notes, item 1 on page 172.

TABL. 2(116). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	777,94	1251,94	1117,46	1367,00	Available income
w tym dochód do dyspozycji	751,40	1205,72	1080,43	1319,85	of which disposable income
w tym:					of which:
z pracy najemnej	352,06	660,79	554,92	730,42	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	19,36 ^a	36,75	69,13	39,87 ^b	from a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek	57,90 ^c	118,03	83,40	107,58	from self-employment
ze świadczeń społecznych ^d	290,46	327,46	302,52	411,17	from social benefits ^d

a–c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 43,66%, b – 18,37%, c – 18,0%. d W 2005 r. – ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a–c Relative error of estimates exceeds 10% and equals: a – 43,66%, b – 18,37%, c – 18,0%. d In 2005 – from social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 3(117). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem	699,82	1029,38	1068,68	1131,11	<i>Total expenditures</i>
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	673,28	983,16	1019,04	1083,96	<i>of which consumer goods and services ^a</i>
w tym:					<i>of which:</i>
żywność i napoje bezalkoholowe	191,52	253,74	260,38	278,04	<i>food and non-alcoholic beverages</i>
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	20,44	29,62	31,89	33,11	<i>alcoholic beverages and Tobacco</i>
odzież i obuwie	31,65	48,72	47,72	49,94	<i>clothing and footwear</i>

a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków.

a Including pocket money not considered in items by types of expenditures.

TABL. 3(117). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH (dok.)

AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS (cont.)

AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS (cont.)					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
użytkowanie mieszkania i no- śniki energii	136,43	211,96	228,50	231,95	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i pro- wadzenie gospodarstwa do- mowego	32,99	50,85	49,12	52,67	furnishings, household equip- ment and routine maintenance of the house
zdrowie	37,96	54,02	55,41	60,73	health
w tym artykuły farmaceutyczne	24,42	30,48	32,30	34,46	of which pharmaceutical products
transport	64,82	91,53	101,47	112,65	Transport
łącność	38,63	47,57	44,90	45,60	Communication
rekreacja i kultura	53,14	86,00	85,77	94,04	recreation and culture
edukacja ^b	9,24	11,94	14,09	10,32	education ^b
restauracje i hotele	17,33	30,15	31,78	39,27	restaurants and hotels
inne towary i usługi	32,71	53,48	54,47	61,97	miscellaneous goods and ser- vices
w tym higiena osobista	18,43	30,53	29,90	31,89	of which personal hygiene

b Łącznie z wychowaniem przedszkolnym.

b Including pre-school education.

TABL. 4(118). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg ...	8,11	6,62	6,27	6,39	Bread and cereals in kg
w tym pieczywo	5,60	4,25	4,04	4,07	of which bread
Mięso w kg	5,19	5,56	5,52	5,56	Meat in kg
w tym wędliny i pozostałe przetwory mięsne	2,07	2,33	2,35	2,36	of which processed meat and other meat preparations
Ryby ^a w kg	0,40	0,43	0,41	0,42	Fish ^a in kg
Mleko ^b w l	4,31	3,46	3,25	3,48	Milk ^b in l
Jogurty i napoje mleczne w kg	0,64	0,95	0,90	0,91	Yoghurt and milk-based beverages in kg
Sery w kg	0,96	1,04	1,04	1,06	Cheese in kg
Jaja w szt.	14,76	12,00	12,11	12,93	Eggs in pieces
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg	1,61	1,44	1,41	1,44	Oils and fats in kg
w tym masło	0,29	0,25	0,23	0,23	of which butter
Owoce ^c w kg	3,50	3,58	3,32	3,70	Fruit ^c in kg
Warzywa w kg	12,35	9,55	9,74	9,74	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	6,46	4,23	4,51	4,19	of which potatoes
Cukier w kg	1,42	1,21	1,04	1,12	Sugar in kg
Napoje bezalkoholowe w l	5,68	9,12	9,04	9,67	Non-alcoholic beverages in l

a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych. b Bez zagęszczonego i w proszku. c Łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

a Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. b Excluding condensed and powdered milk. c Including seeds and edible kernel.

TABL. 5(119). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a***HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka	97,5	98,7	98,4	98,6	Refrigerator
Zamrażarka	28,7	30,6	16,1	11,7	Freezer
Automat pralniczy	86,1	92,7	92,9	94,7	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	5,1	18,3	20,2	21,1	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	34,4	56,1	57,6	57,2	Microwave oven
Samochód osobowy	41,2	56,2	56,9	55,3	Passenger car
Odtwarzacz płyt kompaktowych	10,7	15,6	11,2	8,0	Compact disc player
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	44,7	43,6	37,3	33,7	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny	97,0	97,9	98,1	96,9	Television set
Odtwarzacz DVD	23,7	53,6	50,1	44,7	DVD player
Telefon komórkowy	62,3	87,3	89,2	90,4	Mobile phone
Magnetowid, odtwarzacz wideo	43,7	22,1	17,0	.	Videorecorder, video player
Zestaw kina domowego	.	17,8	15,4	13,9	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	46,6	62,4	67,7	71,4	Satellite or cable television equipment
Aparat fotograficzny cyfrowy	.	50,7	49,8	49,0	Digital camera
Komputer osobisty	38,8	64,1	64,8	66,1	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	22,7	58,8	60,4	62,6	of which with access to the Internet
w tym z dostępem szerokopa- smowym	.	44,0	56,5	60,7	of which broadband access
Drukarka	24,4	39,4	39,3	35,0	Printer

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.TABL. 6(120). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a***AT-RISK OF POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółu osób w gospodar- stwach – o wydatkach poniżej:				Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:
relatywnej granicy ubóstwa	16,0	13,7	12,2	relative poverty threshold
„ustawowej” granicy ubóstwa	6,8	5,1	5,1	“legal” poverty threshold
minimum egzystencji	5,3	4,7	4,6	subsistence minimum

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 175.ª See general notes, item 7 on page 175.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 6 na str. 26.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej obejmują sieć obsługującą gospodarstwa domowe i innych użytkowników.

Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. – gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **połączenia wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

3. **Zródło uliczne** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji – wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalację gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominate kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

The definition of the **enterprise method** is given in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 26.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the length of the water supply, the sewage systems and gas supply system includes systems servicing households and others.

Information regarding the **length of the water supply and gas supply system** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and since 2003 — gas.

Data regarding the **length of the sewerage system**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water supply, sewage and gas supply connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in case of the sewage system – with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households include quantity of water collected from water supply system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water supply systems and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water supply system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water supply conduit), and in case of sewage — sewage inlets.

Data regarding the gas users concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Data regarding the population connected to the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

5. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** od 2005 r. obejmują również gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służące do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348) z późniejszymi zmianami.

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z urządzeniami w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne, mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw prowadzących głównie komunikację zamieszką, a świadczących również usługi komunikacji miejskiej w niektórych miastach oraz linii komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

8. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

9. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

5. Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity** from 2005 include also households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

Data regarding the **number of consumers using gas from gas supply** include consumers using collective gas-meters.

Data regarding the **consumption of gas from gas supply**, concern all the households.

The **consumption of electricity and gas from the gas supply system** in households is established on the basis of an estimated system of payments.

6. Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line – which is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line according to Act from 10 IV 1997 Energetic law (Journal of Laws No. 54, item 348) with later amendments.

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing coops or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy for heating or both heating and supplying warm water.

7. Information regarding **urban ground transport** concerns **bus, tram and trolley-bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses, minibuses as well as suburban and intercity service have been also included; data do not include the activity of enterprises operating mainly in the scope of non-urban transport, but rendering also the services in the scope of urban transport in some cities as well as transport lines exclusively servicing work places.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

8. Data on **municipal waste** concern the waste produced in households, and also by other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of their character or composition is similar to the waste produced in households.

Information on communal waste is quoted according to regulation of the Minister of Environment of 27 IX 2001 on catalogue of waste (Journal of Laws No. 112, item 1206).

9. Data on **liquid waste** concern waste which comes from households, public buildings and buildings of units running a business – in case they are not discharged by sewerage system.

10. Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zielone o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

Do kategorii **zieleńce** zaliczono obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zielone osiedlowe występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Nie obejmują one lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracownicze, domów studenckich, internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię — jeżeli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o liczbie izb w mieszkaniach uwzględniają także izby użytkowane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o zasobach mieszkaniowych opracowano na podstawie:

1) wyników spisów powszechnych oraz Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 20 V 2002 r. i 31 III 2011 r.;

2) bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

3. W Narodowym Spisie Powszechnym Ludności i Mieszkań 2002 i 2011 do zasobów mieszkaniowych zaliczono mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe, które w przyszłości mogą stać się mieszkaniem zamieszkanym, tj. mieszkania przeznaczone do stałego, czasowego lub sezonowego zamieszkania (tzw. drugie mieszkanie) oraz mieszkania wykorzystywane do prowadzenia działalności gospodarczej i o nieustalonym przeznaczeniu.

10. Strolling and recreational parks are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches, etc.

Lawns include areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.

Estate green belts are located in residential areas and are used for the purposes of recreation, isolation and aesthetic visual appearance.

Dwellings

1. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the number of rooms in dwellings also include rooms used exclusively for conducting economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

The usable floor space of a dwelling is the total useful floor area of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding dwelling stocks have been compiled on the basis of:

1) the results of censuses as well as the Population and Housing Census as of 20 V 2002 and 31 III 2011;

2) the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.

3. In the Population and Housing Census 2002 and 2011 dwelling stocks include inhabited and uninhabited dwellings, which in the future can become inhabited dwellings, i.e., dwellings for permanent, temporary or seasonal residence (so called second dwelling) as well as dwellings used for conducting economic activity and without established purpose.

4. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2002-2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. – wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych. Dane za 2010 r. zmieniiono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika.

5. Pod względem rodzaju podmiotów władających klasyfikowano mieszkania na stanowiące własność:

- 1) **spółdzielni mieszkaniowych** – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
- 2) **gmin (komunalne)** – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;
- 3) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
- 4) **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w zasobie lub zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych, Wojskowej Agencji Mieszkaniowej oraz organów administracji państwowej, np. ministerstw;
- 5) **towarzystw budownictwa społecznego**;
- 6) **osób fizycznych** – mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:
 - może być właścicielem całej nieruchomości, np. indywidualny dom jednorodzinny,
 - może posiadać udział w nieruchomości wspólnej jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których na mocy ustawy z dnia 15 XII 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.
 Pojęcie wspólnoty mieszkaniowej odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;
- 7) **innych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż (ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym) lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.

4. The balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census (for the years 2002-2009 the basis assumed were the results of 2002 census, since 2010 – the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks. Data for 2010 have been changed in relation to the data published in previous editions of the Yearbook.

5. As regards the type of ownership, dwellings were classified as owned by:

- 1) **housing cooperatives** – member-owned dwellings (occupied on the basis of the cooperative ownership right to a residential premise) and tenant's dwellings (occupied on the basis of a contract of tenancy);
- 2) **gminas (municipal)** – dwellings owned by a gmina or powiat (local self-government community) and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;
- 3) **workplaces** (of public and private sector);
- 4) **State Treasury** – dwellings remaining in the stock or under the management of Agricultural Property Agency, Military Housing Agency and organs of state administration, e.g. ministries;
- 5) **public building societies**;
- 6) **natural persons** – dwellings, which are owned by a natural person (one or more) while this person:
 - can be owner of whole real estate, for example individual detached house,
 - can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing cooperatives for which by the law of 15 XII 2000 on housing cooperatives a separate ownership right for the benefit of a natural person (natural persons), exposed in a real estate register, was established.
 The notion of condominium refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;
- 7) **other entities** – dwellings owned by institutions constructing for profit – for sale (but not yet sold to natural persons) or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.

6. Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** oraz mieszkaniach, których budowę rozpoczęto dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

7. Informacje o **budownictwie spółdzielni mieszkaniowych** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez wszystkie typy spółdzielni, łącznie z jednorodinnym budownictwem spółdzielczym.

6. Information regarding **completed dwellings**, as well as dwellings whose construction has started, concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

The division of dwellings into buildings of housing cooperatives, private buildings (i.e., realized by natural persons, churches and religious associations) as well as dwellings realized for sale or rent was made on the basis of the way of construction financing or dwellings designing.

7. Information regarding **housing cooperative construction** concerns dwellings completed by all types of cooperatives, including single-family cooperative construction.

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1(121). WODOCIĄGI I KANALIZACJA

Stan w dniu 31 XII

WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km				Network in km
Wodociągowa	14429,5	14345,2	14681,4	Water supply
miasta	5036,3	5017,0	5221,9	urban areas
wieś	9393,2	9328,2	9459,5	rural areas
Kanalizacyjna ^a	8248,6	8733,2	9290,4	Sewage ^a
miasta	4192,1	4259,4	4416,6	urban areas
wieś	4056,5	4473,8	4873,8	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.				Connections leading to residential buildings in pcs
Wodociągowe	303401	312772	322649	Water supply system
miasta	142032	144841	147831	urban areas
wieś	161369	167931	174818	rural areas
Kanalizacyjne	169559	182408	192955	Sewage system
miasta	113259	119723	124669	urban areas
wieś	56300	62685	68286	rural areas
Zdroje uliczne	60	63	77	Street outlets
Miasta	25	27	29	Urban areas
Wieś	35	36	48	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	93,2	91,9	92,2	Consumption of water from water supply system in households (during the year) in hm³
Miasta:				Urban areas:
w hm ³	72,2	70,5	70,5	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	35,4	34,6	34,7	per capita in m ³
Wieś w hm ³	21,0	21,4	21,7	Rural areas in hm ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	102,1	102,2	101,3	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
W tym oczyszczane	102,0	102,1	101,2	Of which treated

a Łącznie z kolektorami.

a Including collectors.

TABL. 2(122). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	1055,5	1091,7	1101,0	1105,4	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	790,4	810,0	836,8	838,7	Urban areas
Wieś	265,1	281,6	264,2	266,7	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku):					Consumption (during the year):
W GWh	1946,8	2218,4	2160,8	2246,4	In GWh
miasta	1409,5	1564,3	1545,5	1592,5	urban areas
wieś	537,3	654,1	615,3	654,0	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca	685,8	765,8	758,7	784,1	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1783,4	1931,2	1847,0	1898,8	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	2027,0	2322,5	2329,2	2452,2	rural areas – per consumer ^a

^a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki.

^a The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3(123). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

Stan w dniu 31 XII

GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	7471,1	8062,6	8225,3	8487,8	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	2000,8	1959,3	1969,6	2027,1	of which transmission
miasta	283,1	301,3	302,7	312,1	
wieś	1717,7	1658,1	1666,8	1715,0	
Miasta	4517,0	4855,2	4863,6	4914,5	Urban areas
Wieś	2954,1	3207,5	3361,7	3573,2	Rural areas
Przylączya prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt.	123418	139533	143324	148329	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
Miasta	105962	116162	118402	120075	Urban areas
Wieś	17456	23371	24922	28254	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	659,9	666,1	666,6	668,1	Consumers of gas from gas supply system^a in thous.
Miasta	635,5	636,1	634,3	633,0	Urban areas
Wieś	24,4	30,0	32,3	35,1	Rural areas
Zużycie gazu z sieci^b (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system^b (during the year):
W hm ³	326,2	369,8	327,3	343,9	In hm ³
miasta	301,3	334,4	294,8	306,5	urban areas
wieś	24,9	35,3	32,5	37,4	rural areas
Na 1 mieszkańca w m³	112,9	126,8	112,3	118,0	Per capita in m³
miasta	146,6	163,7	144,7	150,9	urban areas
wieś	29,8	40,4	37,0	42,3	rural areas

^a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. ^b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

^a Including consumers using collective gas-meter. ^b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4(124). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	1805,7	1751,0	1764,8*	1684,6	1597,4	87,2	Heating network in km
w tym przesyłowa	1253,2	1224,5	1221,8*	1148,6	1095,6	53,0	of which transmission
Kotłownie	1478	1416	1379*	1226	1010	216	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	13901,8	16240,6	12799,6*	12587,8	12506,9	80,9	Sale of heating energy (during the year) in TJ
Kubatura budynków ogrzewa- nych centralnie w dam ³	110171	127037	126201*	122292	121124	1168	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkal- nych	59367	67074	66588*	66115	65196	919	of which residential build- ings

TABL. 5(125). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**
USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Ludność w tys. – korzystająca ^a z:					Population in thous. – using ^a :
wodociągu	2624,5	2668,2	2672,7	2679,3	water supply system
miasta	1978,8	1972,3	1967,9	1963,0	urban areas
wieś	645,7	695,9	704,8	716,4	rural areas
kanalizacji	1908,7	1986,3	2021,5	2044,4	sewage system
miasta	1728,6	1743,7	1755,8	1759,2	urban areas
wieś	180,1	242,7	265,8	285,2	rural areas
gazu	1814,7	1831,5	1827,8	1800,7	gas supply system
miasta	1741,3	1725,8	1716,9	1686,1	urban areas
wieś	73,4	105,7	110,9	114,6	rural areas
Ludność w – % ogółu ludności ^b – korzystająca ^a z:					Population – in % of total population ^b – using ^a
wodociągu	90,9	91,5	91,6	91,9	water supply system
miasta	96,4	96,7	96,7	96,8	urban areas
wieś	77,2	79,4	79,9	80,8	rural areas
kanalizacji	66,1	68,1	69,3	70,1	sewage system
miasta	84,2	85,5	86,3	86,7	urban areas
wieś	21,5	27,7	30,1	32,2	rural areas
gazu	62,8	62,8	62,7	61,8	gas supply system
miasta	85,3	84,6	84,4	83,1	urban areas
wieś	8,8	12,1	12,6	12,9	rural areas

a Dane szacunkowe. b Na podstawie bilansów.

a Estimated data. b Based on balances.

TABL. 6(126). **ODPADY KOMUNALNE**^a
MUNICIPAL WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym z gospo- darstw domowych of which from house- holds	
Odpady komunalne zebrane ^b						Municipal waste collect- ed ^b in thous. t
w tys. t	893,1	994,4	914,9	902,4	680,3	mixed
zmieszane	873,7	923,7	849,4	828,8	622,8	of which segregated
w tym wysegregowane	3,3	98,6	34,1	43,6	.	urban areas
miasta	740,7	768,5	697,2	679,7	507,6	rural areas
wieś	132,9	155,1	152,3	149,1	115,2	collected separately
zebrane selektywnie	19,4	70,8	65,5	73,6	57,4	of which:
w tym:						paper and cardboard
papier i tektura	4,8	13,9	11,8	12,5	8,1	glass
szkło	6,2	16,4	15,7	20,4	18,1	plastic
tworzywa sztuczne	2,7	8,5	7,9	12,9	10,4	metals
metale	0,7	2,3	0,5	0,6	0,5	largesize
wielkogabarytowe	3,1	12,6	12,0	11,1	10,7	biodegradable
biodegradowalne	.	14,6	16,5	12,4	6,1	

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 8 na str. 180. b Dane szacunkowe.

a See general notes to the Yearbook, item 8 on page 180. b Estimated data.

TABL. 7(127). **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE**^a
LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione					
w dam ³	1231,3	1431,8	1403,8	1370,6	Liquid waste ^b removed in dam ³
miasta	534,2	526,7	480,4	451,7	urban areas
wieś	697,1	905,1	923,4	918,9	rural areas
w tym z gospodarstw domowych	853,6	977,5	945,6	958,9	of which from households
miasta	374,2	336,4	288,5	294,2	urban areas
wieś	479,4	641,2	657,2	664,7	rural areas
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII)	112,5	107,8	107,7	107,4	Septic tanks in thous. (as of 31 XII)
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII)	1,8	4,0	4,7	5,6	Household waste water treatment systems in thous. (as of 31 XII)

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 9 na str. 180. b Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

a See general notes to the Yearbook, item 9 on page 180. b Sewage stored temporarily in septic tanks.

TABL. 8(128). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Czynne składowiska kontro- lowane (stan w dniu 31 XII):							Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):
liczba	117	51	42	39	13	26	number
powierzchnia w ha	364,2	234,7	209,0	200,6	84,6	116,0	area in ha

TABL. 8(128). SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH (dok.)
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha	3,1	22,7	2,9	-	-	-	Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha
czynnych	1,0	-	2,9	-	-	-	in operation
o zakończonej eksploatacji (zamknięte)	2,1	22,7	-	-	-	-	exploitation completed

TABL. 9(129). KOMUNIKACJA MIEJSKA^a

Stan w dniu 31 XII

URBAN TRANSPORT^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km	3724	3936	2504	3344	Transportation network – lines in km
autobusowe	3465	3682	2251	3082	bus
tramwajowe	259	254	253	262	tram
Tabor:					Fleet of:
autobusowy: w sztukach	774	831	651	712	buses: in units
liczba miejsc w tys.	92,0	93,2	75,0	81,1	number of seats in thous.
tramwajowy: w sztukach	401	404	416	376	trams: in units
liczba miejsc w tys.	52,9	53,7	57,7	51,4	number of seats in thous.
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) komunikacją naziemną w mln	266	243	216	242	Transport of passengers ^b (during the year) ground transport in mln

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane szacunkowe.

a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. b Estimated data.

TABL. 10(130). TERENY ZIELENI MIEJSKIEJ OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ

Stan w dniu 31 XII

GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE URBAN AREA GREEN BELTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2010		2011		2012		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
O G Ó Ł E M w ha	4936,3	4258,1	5325,4	4294,1	5328,4	4261,4	5372,2	4267,5	T O T A L in ha
w % powierzchni ogólnej województwa ^a	0,2	1,9	0,3	1,9	0,3	1,9	0,3	1,9	in % of total area space of the voivodship ^a
na 1 mieszkańca ^b w m ²	17,1	20,8	18,3	21,0	18,3	20,9	18,4	21,0	per capita ^b in m ²
Tereny zielni miejskiej ogólnodostępnej:									Generally accessible urban area green belts:
parki spacerowo-wypoczynkowe	2318,4	1917,1	2476,9	1955,5	2539,1	1951,0	2567,2	1958,7	strolling-recreational parks
zieleńce	1011,3	790,6	1041,4	703,1	1063,7	708,2	1080,3	707,5	lawns
Tereny zielni osiedlowej ..	1606,6	1550,4	1807,1	1635,5	1725,6	1602,2	1724,7	1601,3	Estate green belts

a, b W przypadku miast obliczono: w % ogólnej powierzchni miast, b – na 1 mieszkańca miast.

a, b For urban areas calculated: a – in % total urban areas space, b – per capita in urban areas.

Mieszkania

Dwellings

TABL. 11(131). **ZASOBY MIESZKANIOWE**^a
Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^b		2011	2012			SPECIFICATION
		A	B		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	1010,4	1065,8	1072,7	1082,1	1095,6	821,1	274,4	Dwellings in thous.
Izby w mieszkaniach w tys.	3640,7	3851,2	4133,9	4171,5	4219,6	3000,1	1219,4	Rooms in dwellings in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	66750,7	71835,7	76656,1	77562,4	78737,5	53714,6	25023,0	Useful floor area of dwellings in thous. m ²
Przeciętna w zasobach:								Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu...	3,60	3,61	3,85	3,85	3,85	3,65	4,44	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :								useful floor area in m ² :
1 mieszkania	66,1	67,4	71,5	71,7	71,9	65,4	91,2	per dwelling
na 1 osobę	23,1	25,0	26,3	26,6	27,0	26,5	28,2	per person
liczba osób ^c na:								number of persons ^c :
1 mieszkanie	2,86	2,70	2,72	2,70	2,66	2,47	3,23	per dwelling
1 izbę	0,79	0,75	0,71	0,70	0,69	0,68	0,73	per room

a Na podstawie bilansów. b Dane za 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. z uwzględnieniem wyników spisów powszechnych z 2002 r. (porównywalnie z danymi za 2005 r. – wariant A) i z 2011 r. (porównywalnie z danymi za lata 2011 i 2012 – wariant B). c Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 28.

a Based on balances. b Data for 2010 are given in two approaches, i.e. considering results of national censuses 2002 (comparably with the data for 2005 – variant A) and 2011 (comparably with the data for 2011 i 2012 – variant B). c See general notes, item 13 on page 28

TABL. 12(132). **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH**^a **WYPOSAŻONE W INSTALACJE**
Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS IN DWELLING STOCKS^a **FITTED WITH INSTALLATIONS**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Mieszkania – w % – wyposażone w Dwellings – in % – fitted with				
		wodociąg water supply system	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from gas supply system	centralne ogrzewanie central heating
OGÓŁEM	2005	97,8	88,2	86,6	66,5	76,1
TOTAL	2010	98,4	94,2	91,9	65,9	79,8
	2011	98,5	94,3	92,0	65,8	80,0
	2012	98,5	94,3	92,1	65,6	80,2
Miasta	2005	99,0	91,7	88,8	85,5	79,7
Urban areas	2010	99,4	95,4	93,6	83,9	82,0
	2011	99,4	95,4	93,7	83,7	82,2
	2012	99,4	95,5	93,8	83,4	82,4
Wieś	2005	93,9	77,8	80,0	8,9	65,3
Rural areas	2010	95,6	90,7	86,7	12,0	73,0
	2011	95,6	90,8	86,8	12,3	73,3
	2012	95,7	90,9	87,0	12,6	73,7

a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

a Based on balances of dwelling stocks.

TABL. 13(133). DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2012 R.
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Dwellings allowances paid out to user to					
		gminnych gminas	spółdziel- czych coopera- tives	wspólnot mieszka- niowych housing community	prywat- nych private	towarzystw budownic- stwa społecz- nego public building society	innych others
a - liczba wypłaconych dodatków number of allowances							
b - kwota dodatków w tys. zł amount of allowances in thous. zł							
c - przeciętna wysokość dodatku w zł average value of allowances in zł							
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS							
OGÓŁEM a	364985	210306	80126	52965	5822	6439	9327
TOTAL b	65653,1	38641,0	14318,2	8544,2	815,7	1567,8	1766,2
..... c	179,9	183,7	178,7	161,3	140,1	243,5	189,4
Miasta a	325848	189134	76262	45983	2570	6434	5465
Urban areas b	58965,4	35179,2	13449,4	7293,7	399,9	1566,4	1076,8
..... c	181,0	186,0	176,4	158,6	155,6	243,5	197,0
Wieś a	39137	21172	3864	6982	3252	5	3862
Rural areas b	6687,7	3461,7	868,8	1250,6	415,8	1,4	689,4
..... c	170,9	163,5	224,8	179,1	127,9	285,6	178,5
W % OGÓŁEM IN % OF TOTAL							
OGÓŁEM a	100,0	57,6	22,0	14,5	1,6	1,8	2,6
TOTAL b	100,0	58,9	21,8	13,0	1,2	2,4	2,7
Miasta a	100,0	58,0	23,4	14,1	0,8	2,0	1,7
Urban areas b	100,0	59,7	22,8	12,4	0,7	2,7	1,8
Wieś a	100,0	54,1	9,9	17,8	8,3	0,0	9,9
Rural areas b	100,0	51,8	13,0	18,7	6,2	0,0	10,3

TABL. 14(134). GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo <i>Area of grounds transferred to investor for dwelling construction</i>			Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe <i>Area of grounds in gminas stock for dwellings construction</i>			
		ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		wielorodzinne <i>multi-family</i>		jednorodzinne <i>single-family</i>	
			spółdziel- cze <i>coopera- tives</i>	osób fizycznych <i>of natural persons</i>	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which deve- loped</i>	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which deve- loped</i>
		w ha in ha						
OGÓŁEM	2005	133,8	1,9	116,2	1055,3	560,5	2922,8	1147,2
TOTAL	2010	134,8	2,5	100,6	1331,5	856,7	2867,5	1128,5
	2011	118,2	0,6	92,9	1339,8	855,1	2927,2	1166,2
	2012	111,2	-	78,2	1081,5	590,2	3041,8	1232,7
Miasta	2005	60,3	1,9	44,9	969,2	512,3	1797,1	627,0
Urban areas	2010	88,0	2,5	59,4	1268,1	820,7	1764,3	662,6
	2011	82,5	0,6	60,3	1270,7	817,9	1813,7	692,3
	2012	78,4	-	46,9	1003,9	553,1	1923,3	764,7
Wieś	2005	73,5	-	71,3	86,1	48,2	1125,7	520,2
Rural areas	2010	46,8	-	41,2	63,4	36,0	1103,2	465,9
	2011	35,7	-	32,6	69,1	37,2	1113,5	473,9
	2012	32,8	-	31,3	77,6	37,1	1118,5	468,0

TABL. 15(135). MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	6448	12922	15255	11376	T O T A L
Spółdzielcze	528	675	143	194	Cooperatives
Komunalne (gminne)	39	186	92	85	Municipal (gminas)
Zakładowe	2	5	13	33	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1689	6091	7535	5525	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	427	329	1408	229	Public building society
Indywidualne	3763	5636	6064	5310	Private

TABL. 16(136). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Mieszkania	6875	12746	10543	15028	Dwellings
miasta	4480	8598	6945	10522	urban areas
wieś	2395	4148	3598	4506	rural areas
Spółdzielcze	498	823	467	442	Cooperative
Komunalne (gminne)	197	268	104	142	Municipal (gmina)
Zakładowe	117	26	12	93	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2150	5192	4915	8298	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	279	1159	140	36	Public building society
Indywidualne	3634	5278	4905	6017	Private
miasta	1776	1777	1848	2524	urban areas
wieś	1858	3501	3057	3493	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	454,7	777,7	697,9	996,3	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	412,8	742,1	658,3	1015,8	Urban areas
Wieś	561,3	863,4	789,7	953,4	Rural areas
Izby	29179	48673	43313	56367	Rooms
miasta	16704	26893	23823	33080	urban areas
wieś	12475	21780	19490	23287	rural areas
Spółdzielcze	1504	2323	1374	1449	Cooperative
Komunalne (gminne)	507	511	230	346	Municipal (gmina)
Zakładowe	373	75	40	361	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	6428	14064	14886	23178	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	781	3105	399	105	Public building society
Indywidualne	19586	28595	26384	30928	Private
miasta	9071	9013	9013	11491	urban areas
wieś	10515	19582	17371	19437	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	693714	1203606	1056600	1393741	Usable floor area of dwellings in m²
miasta	386071	626706	540169	778230	urban areas
wieś	307643	576900	516431	615511	rural areas
Spółdzielcze	28074	45414	26724	27439	Cooperative
Komunalne (gminne)	9115	11321	3965	5289	Municipal (gmina)
Zakładowe	7329	2203	652	5970	Company

TABL. 16(136). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

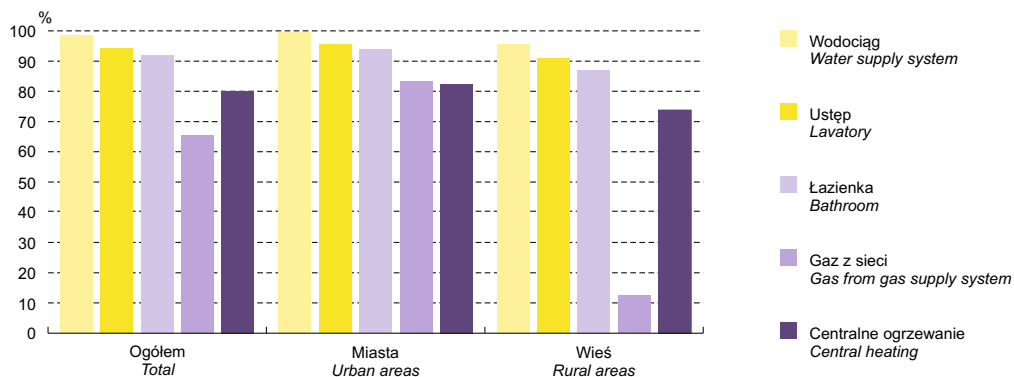
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m² (dok.)					Usable floor area of dwellings in m² (cont.)
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	130910	322136	318162	533215	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	13809	57349	6267	1815	Public building society
Indywidualne	504477	765183	700830	820013	Private
miasta	235127	240359	237082	299102	urban areas
wieś	269350	524824	463748	520911	rural areas
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	100,9	94,4	100,2	92,7	Average useful floor area per dwelling in m²
miasta	86,2	72,9	77,8	74,0	urban areas
wieś	128,5	139,1	143,5	136,6	rural areas
Spółdzielcze	56,4	55,2	57,2	62,1	Cooperative
Komunalne (gminne)	46,3	42,2	38,1	37,2	Municipal (gmina)
Zakładowe	62,6	84,7	54,3	64,2	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	60,9	62,0	64,7	64,3	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	49,5	49,5	44,8	50,4	Public building society
Indywidualne	138,8	145,0	142,9	136,3	Private
miasta	132,4	135,3	128,3	118,5	urban areas
wieś	145,0	149,9	151,7	149,1	rural areas

TABL. 17(137). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings					W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings				
		razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms			
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more
OGÓŁEM ... 2005	6875	3634	0,4	4,3	9,8	85,5	3241	6,7	26,8	43,4	23,1
TOTAL 2010	12746	5278	0,4	2,8	5,1	91,7	7468	6,9	40,2	36,6	16,3
2011	10543	4905	0,5	4,1	7,2	88,3	5638	5,3	29,1	38,8	26,8
2012	15028	6017	1,4	5,2	9,6	83,8	9011	6,4	36,7	36,5	20,5
Miasta 2005	4480	1776	0,6	7,1	15,2	77,1	2704	7,9	28,0	45,4	18,7
Urban areas 2010	8598	1777	1,1	7,8	10,5	80,6	6821	7,1	41,6	36,9	14,4
2011	6945	1848	1,2	10,4	14,5	73,9	5097	5,2	31,2	40,1	23,5
2012	10522	2524	3,2	11,1	19,0	66,6	7998	6,7	39,9	37,7	15,8
Wieś 2005	2395	1858	0,3	1,6	4,6	93,6	537	0,9	20,5	33,0	45,6
Rural areas 2010	4148	3501	0,0	0,3	2,4	97,3	647	4,8	25,2	33,7	36,3
2011	3598	3057	0,1	0,2	2,8	96,9	541	5,6	9,4	27,0	58,0
2012	4506	3493	0,1	0,8	2,7	96,3	1013	3,9	11,4	27,0	57,7

MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE^a W % OGÓŁU MIESZKAŃ W 2012 R. Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS^a FITTED WITH INSTALLATIONS IN % OF TOTAL DWELLINGS IN 2012
As of 31 XII

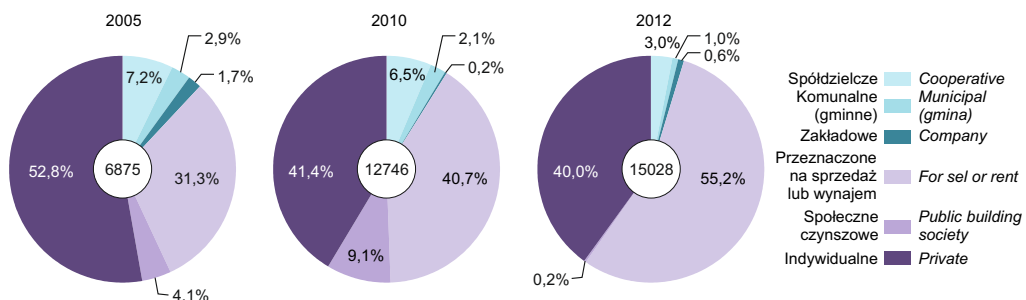

a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.
a Based on balances of dwelling stocks.

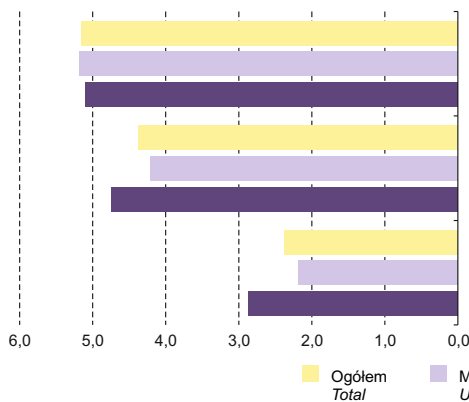
MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA

DWELLINGS COMPLETED

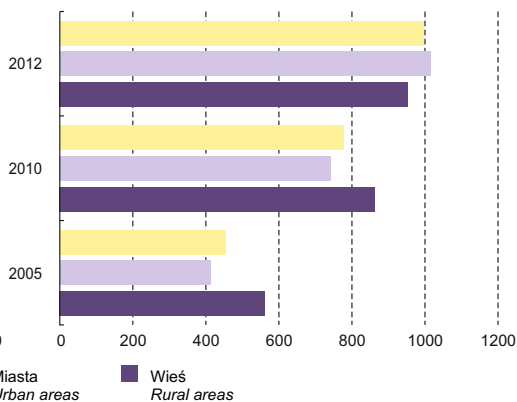
WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA BY FORMS CONSTRUCTION

NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION

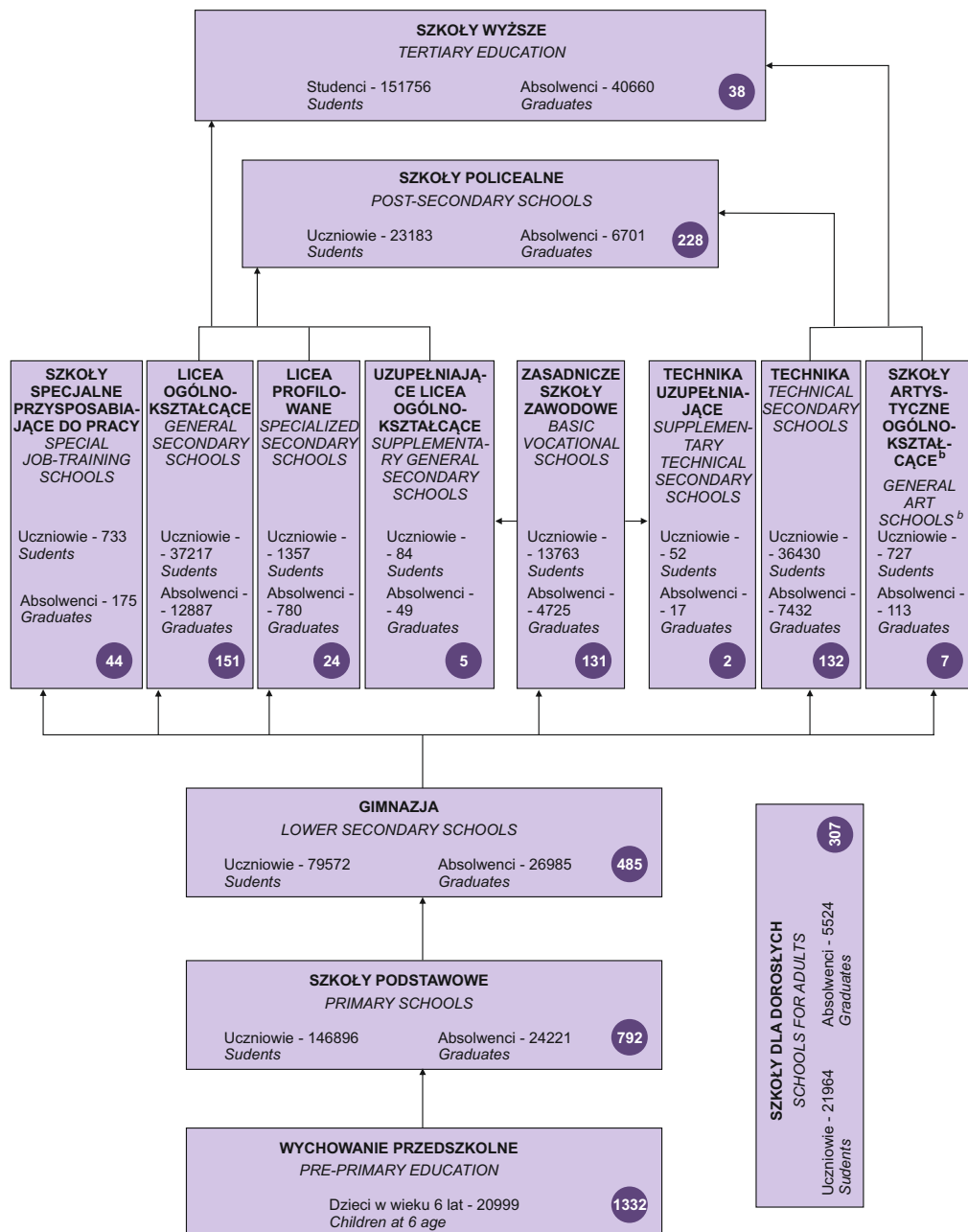

NA 1000 ZAWARTYCH MAŁŻEŃSTW PER 1000 MARRIAGES CONTRACTED

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2012/13^a

EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN THE 2012/13 SCHOOL YEAR^a

● Liczba placówek
Number of establishments

a Stan na początku roku szkolnego; łącznie ze szkołami specjalnymi. Absolwenci z roku szkolnego 2011/12. b Dające uprawnienia zawodowe.
a As of beginning of the school year; including special schools. Graduates from the school year 2011/12. b Leading to professional certification.

DZIAŁ X

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami.

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:
- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja (powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych), w których nauka jest obowiązkowa,
 - od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, tj. 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne; ponadto szkoły ponadpodstawowe dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej działające do zakończenia cyklu kształcenia ujmowano odpowiednio w szkołach ponadgimnazjalnych (zasadniczych zawodowych, liceach ogólnokształcących i technikach).

W związku ze stopniowym wprowadzaniem reformy ustroju szkolnego, obok **szkół ponadgimnazjalnych** (dla absolwentów gimnazjum), działały jeszcze – do czasu zakończenia cyklu kształcenia – **szkoły ponadpodstawowe** (dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej) oraz ich oddziały będące w strukturze szkół ponadgimnazjalnych, tj. 4-letnie licea ogólnokształcące i 4–5-letnie średnie zawodowe (obejmujące technika oraz licea zawodowe i techniczne); część szkół ponadpodstawowych została przekształcona w szkoły ponadgimnazjalne.

3. Ponadto od 1 IX 2011 r. wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 5 lat, a w latach 2004/05 – 2010/11 w wieku 6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego, tj. w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych.

Od roku szkolnego 2009/10 dzieci 6 letnie na wniosek rodziców mogą rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej.

CHAPTER X

EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Law dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Higher Education Law dated 27 VII 2005 (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments.

2. Among schools covered by the educational system, there are:

- since the 1999/2000 school year 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools (which replaced 8-year primary schools), where education is compulsory,
- since the 2002/03 school year upper secondary schools, i.e. 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since the 2004/05 school year supplementary schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools) and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools, moreover, upper secondary (post-primary) schools for graduates from 8-year primary schools operating until the end of the education cycle were included respectively in the structure of upper secondary schools (basic vocational schools, general secondary schools and technical secondary schools).

In relation to gradual introduction of school system's reform, besides **upper secondary schools** (for graduates of lower secondary schools), there were operated – by the time of finishing the educational cycle – **upper secondary (post-primary) schools** (for graduates of 8-year primary school) and their sections, which are in the structure of upper secondary schools i.e. 4-year general secondary schools and 4–5-year secondary vocational schools (including technical secondary schools as well as vocational and general technical secondary schools); a part of upper secondary (post-primary) schools was transformed into upper secondary schools.

3. Moreover, since 1 IX 2011 an obligatory 1-year pre-primary education has been introduced for children at the age of 5 and in 2004/05 – 2010/11 school years children at the age of 6 in pre-primary education establishments i.e. in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and special nursery schools) as well as since the 2008/09 school year in pre-primary education groups and pre-primary points.

Since the 2009/10 school year, upon the request of parents, children at the age of 6 can start education in the first grade of primary school.

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą m.in.: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

5. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

6. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

7. Szkoły dla dzieci i młodzieży obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, w tym: szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego, szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) gimnazja, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe;
- 4) licea ogólnokształcące, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 6) licea profilowane – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 7) technika;
- 8) technika uzupełniające na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 9) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe;
- 10) szkoły specjalne przysposabiające do pracy.

8. **Szkoły policealne** – kształcące w formie dziennej, wieczorowej i zaocznej oraz od roku szkolnego 2008/09 również w formie stacjonarnej i na odległość – obejmują:

- 1) szkoły policealne (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie) oraz kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata;
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) – od roku szkolnego 2005/06.

4. Data, presented in the chapter are, among others, related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

5. Data include schools and establishments managed by central (government) entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and natural persons.

6. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Ministry of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) administration entities and local self-government entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

7. Schools for children and youth include:

- 1) primary schools, of which: sports schools and athletic schools, art schools not leading to professional certification simultaneously conducting a primary school programme;
- 2) lower secondary schools, of which sports schools and athletic schools;
- 3) basic vocational schools;
- 4) general secondary schools, of which sports schools and athletic schools;
- 5) supplementary general schools based on the programme of basic vocational school – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was no recruitment to the 1 st grade;
- 6) specialized secondary schools – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1 st grade;
- 7) technical secondary schools;
- 8) supplementary technical schools based on the programme of basic vocational school – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1 st grade;
- 9) general art schools leading to professional certification;
- 10) special job-training schools.

8. **Post-secondary schools** – educating in day, evening or weekend form as well as since the 2008/09 school year also full-time and distance form – include:

- 1) post-secondary vocational schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;
- 2) foreign language teacher training colleges (3-year) as well as teacher training colleges (3-year) in which graduates do not receive title of licentiate;
- 3) colleges of social work (3-year) – since the 2005/06 school year.

9. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą).

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi, zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi oraz punktami konsultacyjnymi. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych i administracji.

Podział szkół wyższych według typów szkół opracowano na podstawie grupowania stosowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla szkół publicznych. W podziale tym do typu „wyższe szkoły” zaliczono zarówno szkoły mające w nazwie własnej „wyższa szkoła”, jak też „uniwersytet” lub „akademia”: rolnicza, ekonomiczna, pedagogiczna, artystyczna i teologiczna.

10. Szkoły dla dorosłych kształcące w formie zaocznej oraz od roku szkolnego 2008/09 również w formie stacjonarnej i na odległość – obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 4) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 6) licea profilowane dla dorosłych – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 7) technika dla dorosłych – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 8) technika uzupełniające dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej.

11. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub placówkach wykonujących działalność leczniczą (do roku szkolnego 2011/12 określanych jako zakłady opieki zdrowotnej; łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

9. Tertiary education (university level) includes full-time (intramural) and part-time (extramural) programmes.

Data regarding tertiary education:

- 1) include foreign language teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;
- 2) include foreigners studying in Poland (of which studying at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad);
- 3) do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad).

The data on students and graduates are given according to the seats of higher education institutions including branch sections, organizational units in another location, teaching centres in another location as well as consultative points. Data do not include Academies of the Ministry of National Defence and Academies of the Ministry of the Interior and Administration.

The division of higher education institutions by type of institution was based on the grouping applied by the Ministry of Science and Higher Education with regard to public schools. In this division, the category of "higher education schools" comprises both the schools whose proper name includes the phrase "higher school" and those containing in their proper name the word "university" or "academy" — of agriculture, economics, pedagogy, arts, and theology.

10. Schools for adults educating in weekend form as well as since 2008/09 school year also full-time and distance form – include:

- 1) primary schools for adults;
- 2) lower secondary schools for adults;
- 3) basic vocational schools for adults – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1 st grade;
- 4) general secondary schools for adults;
- 5) supplementary general schools for adults based on the programme of basic vocational school – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1 st grade;
- 6) specialized secondary schools for adults – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1 st grade;
- 7) technical secondary schools for adults – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1 st grade;
- 8) supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school.

11. Special schools are organized for disabled children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Education occurs in mainstream schools (in which special or integrational and mainstream sections are established), in special schools operating independently, in as well as in special educational care centres, other educational institutions or the unit performing health care activities (until the 2011/12 school year defined as health care institutions; including health resorts treatment).

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

14. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielania specjalnej pomocy.

15. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

16. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

17. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

18. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych. Absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego.

19. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych oraz w szkołach dla dorosłych.

12. Special educational care centres are facilities for disabled children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability, cannot attend regular nursery schools or schools.

13. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

14. Youth socio therapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

15. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a profound mental retardation to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

16. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding academic teachers concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant lecturer as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees.

17. Pre-primary education establishments are designated for children 3 of age untill beginning education in primary school, securing children the care and aimed at preparation to education in school.

18. Data regarding:

- 1) pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as since the 2008/09 school year – special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres as well as boarding-school and dormitories concern the beginning of the school year; data concerning graduates – the end of the school year;
- 2) tertiary education is presented as of 30 XI; students are indicated correspondingly on the number of fields of education with they study; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies. Graduates are shown from the previous academic year.

19. Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults.

20. Współczynnik skolaryzacji:

- 1) **brutto** — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania;
- 2) **netto** — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

21. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

22. Zadaniem **wychowania pozaszkolnego** jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

23. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

20. Enrolment rate:

- 1) **gross** — is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level;
- 2) **net** — is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

21. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. **A dormitory** is an inter-school facility serving as a boarding school.

22. The mission of **extracurricular education** is to provide children and youth with conditions for development of interests and skills as well as recreation leisure in their leisure time.

23. The information presented, excluding the data on high education institutions, since the 2007/08 school year (in the case of graduates – since the 2006/07 school year) has been completed on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.

TABL. 1(138). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	858	821	807	792	primary
gimnazja	474	481	480	485	lower secondary
specjalne szkoły przysposabiające do pracy	26	39	42	44	special job-training
zasadnicze zawodowe	133	131	129	131	basic vocational
licea ogólnokształcące	177	154	151	151	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	4	6	5	5	supplementary general secondary
licea profilowane	120	30	26	24	specialized secondary
technika	161	139	131	132	technical secondary
technika uzupełniające	19	3	4	2	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	7	6	6	7 ^b	general art ^a
policealne	417	266	234	228	post-secondary
wyższe	34	38	38	38	tertiary
dla dorosłych	353	297	309	307	for adults
gimnazja	11	14	15	15	lower secondary
zasadnicze zawodowe	15	9	12	18	basic vocational
licea ogólnokształcące	97	107	113	130	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	78	110	115	100	supplementary general secondary
licea profilowane	20	13	10	9	specialized secondary
technika	48	8	7	4	technical secondary
technika uzupełniające	84	36	37	31	supplementary technical secondary
POMIESZCZENIA SZKOLNE ^c CLASSROOMS ^c					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	10343	11541	11521	11540	primary
gimnazja	4974	5923	5794	5691	lower secondary
zasadnicze zawodowe	403	580	481	483	basic vocational
licea ogólnokształcące	2916	3000	2914	2850	general secondary
licea profilowane	1314	190	176	68	specialized secondary
technika	1437	2566	2679	2826	technical secondary
technika uzupełniające	18	3	3	3	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	112	49	49	75	general art ^a
policealne	301	198	184	207	post-secondary
NAUCZYCIELE ^d TEACHERS ^d					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	12039	11356	11166	11004	primary
gimnazja ^e	7694	7454	7281	6902	lower secondary ^e
zasadnicze zawodowe ^{ef}	955	1209	1103	1082	basic vocational ^{ef}
licea ogólnokształcące ^{eg}	3385	3475	3259	3014	general secondary ^{eg}
licea profilowane ^e	1208	247	190	115	specialized secondary ^e
technika ^{egh}	1947	3051	2853	2774	technical secondary ^{egh}
policealne	875	729	712	680	post-secondary
wyższe ⁱ	8641	8878	8836	8606	tertiary ⁱ

a Dające uprawnienia zawodowe. b Ponadto 13 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. c Bez pomieszczeń w szkołach dla dorosłych i specjalnych. d W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str.196. e-h Łącznie ze szkołami: e – dla dorosłych, f – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, g – uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami, h – ogólnokształcącymi i technikami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. i Nauczyciele akademicy.

a Leading to professional certification. b Moreover, 13 art schools giving only artistic education. c Excluding classrooms in schools for adults and in special schools. d In 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes, item 16 on page 196. e-h Including: e – schools for adults, f – special job-training schools, g – supplementary schools respectively: general secondary schools and technical secondary schools, h – general art schools leading to professional certification. i Academic teachers.

TABL. 1(138). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^j	25322	21707	19793	20999	<i>Pre-primary education^j</i>
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	181250	147831	148169	146896	<i>primary</i>
gimnazja	111513	87704	83623	79572	<i>lower secondary</i>
specjalne szkoły przysposabiające do pracy	310	716	726	733	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	17021	16209	14989	13763	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	52402	41161	39130	37217	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	86	156	139	84	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	20850	2933	2504	1357	<i>specialized secondary</i>
technika	28127	35863	36197	36430	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniające	607	105	107	52	<i>supplementary technical secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^a	874	583	556	727 ^k	<i>general art^a</i>
policealne	26778	22833	23948	23183	<i>post-secondary</i>
wyższe	166376	165961	158261	151756	<i>tertiary</i>
dla dorosłych	24009	22474	22886	21964	<i>for adults</i>
gimnazja	1161	1253	1390	1319	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	861	697	727	598	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	10169	9889	10411	14427	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształ- cące	3074	7581	7599	3434	<i>supplementary general second- ary</i>
licea profilowane	1685	914	709	348	<i>specialized secondary</i>
technika	4521	387	321	155	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniające	2538	1753	1729	1683	<i>supplementary technical secondary</i>
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	32802	26321	24221	.	<i>primary</i>
gimnazja	36807	28397	26985	.	<i>lower secondary</i>
specjalne szkoły przysposabiające do pracy	36	151	175	.	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	5238	5035	4725	.	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	16980	13421	12887	.	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	52	52	49	.	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	6623	847	780	.	<i>specialized secondary</i>
technika	6087	7222	7432	.	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniające	-	14	17	.	<i>supplementary technical secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^a	113	100	113 ^j	.	<i>general art^a</i>
policealne	8978	6094	6701	.	<i>post-secondary</i>
wyższe	32324	42244	40660	.	<i>tertiary</i>
dla dorosłych	7446	5241	5524	.	<i>for adults</i>
gimnazja	257	274	315	.	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	242	146	151	.	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	3622	1984	2088	.	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształ- cące	558	2219	2436	.	<i>supplementary general second- ary</i>
licea profilowane	148	231	193	.	<i>specialized secondary</i>
technika	2619	72	49	.	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniające	-	315	292	.	<i>supplementary technical secondary</i>

a Dające uprawnienia zawodowe. j Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 33 na str. 220. k, l Ponadto realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne w szkołach artystycznych: k – 748 uczniów, l – 32 absolwentów.

Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Leading to professional certification. j Concerns children aged 6 attending pre-school education establishments, also described in table 33 on page 220. k, l Moreover, providing art education only: k – 748 students, l – 32 graduates.

Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 2(139). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010/11	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12
	szkoły schools			uczniowie i studenci pupils and students			absolwenci graduates	
Szkoły podstawowe	821	807	792	147831	148169	146896	26321	24221
Primary schools								
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	5	5	5	450	487	493	78	91
<i>Central (government) administra- tion entities</i>								
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	749	736	707	143756	143595	141732	25704	23559
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	36	34	42	1708	1753	2157	227	274
<i>Social organizations and asso- ciations</i>								
Organizacje wyznaniowe	13	13	13	716	785	769	105	119
<i>Religious organizations</i>								
Pozostałe	18	19	25	1201	1549	1745	207	178
<i>Others</i>								
Gimnazja	481	480	485	87704	83623	79572	28397	26985
Lower secondary schools								
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	4	4	4	138	130	133	51	58
<i>Central (government) administra- tion entities</i>								
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	418	418	418	84163	79959	75810	27353	25811
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	23	22	24	1085	1056	1086	354	393
<i>Social organizations and asso- ciations</i>								
Organizacje wyznaniowe	15	15	15	1182	1232	1251	346	371
<i>Religious organizations</i>								
Pozostałe	21	21	24	1136	1246	1292	293	352
<i>Others</i>								
Zasadnicze szkoły zawodowe^a	170	171	175	16925	15715	14496	5186	4900
Basic vocational schools^a								
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	3	3	3	97	83	66	47	36
<i>Central (government) administra- tion entities</i>								
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	152	152	154	15948	14788	13609	4902	4641
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	5	5	5	407	371	308	130	118
<i>Social organizations and asso- ciations</i>								
Organizacje wyznaniowe	6	7	7	147	145	162	38	32
<i>Religious organizations</i>								
Pozostałe	4	4	6	326	328	351	69	73
<i>Others</i>								
Licea ogólnokształcące^b	160	156	156	41317	39269	37301	13473	12936
General secondary schools^b								
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	133	129	129	39446	37515	35666	12897	12390
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	10	10	9	626	582	510	194	209
<i>Social organizations and asso- ciations</i>								
Organizacje wyznaniowe	8	8	8	791	761	762	240	213
<i>Religious organizations</i>								
Pozostałe	9	9	10	454	411	363	142	124
<i>Others</i>								

a, b Łącznie ze szkołami: a – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

a, b Including: a – special job-training schools, b – supplementary general secondary schools.

TABL. 2(139). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cont.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010/11	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12
	szkoły schools			uczniowie i studenci pupils and students			absolwenci graduates	
Licea profilowane	30	26	24	2933	2504	1357	847	780
Specialized secondary schools								
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	30	26	24	2933	2504	1357	847	780
Technika^c	148	141	141	36551	36860	37209	7336	7562
Technical secondary schools^c								
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	3	3	4	643	585	756	140	134
<i>Central (government) administration entities</i>								
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	141	135	132	35624	35940	36097	7153	7390
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	2	1	1	89	64	52	23	9
<i>Social organizations and associations</i>								
Organizacje wyznaniowe	1	1	1	30	35	27	2	11
<i>Religious organizations</i>								
Pozostałe	1	1	3	165	236	277	18	18
<i>Others</i>								
Szkoły policealne	266	234	228	22833	23948	23183	6094	6701
Post-secondary schools								
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	3	3	3	334	317	273	104	91
<i>Central (government) administration entities</i>								
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	48	40	35	3668	3054	2601	1189	1102
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	17	18	17	1593	2373	2724	383	831
<i>Social organizations and associations</i>								
Pozostałe	198	173	173	17238	18204	17585	4418	4677
<i>Others</i>								
Szkoły wyższe	38	38	37	165961	158261	151756	42244	40660
Tertiary education								
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	12	12	12	117826	114569	110373	28951	28053
<i>Central (government) administration entities</i>								
Organizacje wyznaniowe	2	2	2	966	942	639	128	111
<i>Religious organizations</i>								
Pozostałe	24	24	23	47169	42750	40744	13165	12496
<i>Others</i>								
Szkoły dla dorosłych	297	309	307	22474	22886	21964	5241	5524
Schools for adults								
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	5	6	8	313	373	353	82	80
<i>Central (government) administration entities</i>								
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	90	92	95	6886	6177	5576	1468	1522
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	9	13	13	711	882	1064	244	233
<i>Social organizations and associations</i>								
Pozostałe	193	198	191	14564	15454	14971	3447	3689
<i>Others</i>								

^c Łącznie z technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.
 Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^c Including supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.
 Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 3(140). UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

GRUPY WIEKU AGE GROUPS	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13
	w % ludności danej grupy wieku in % of population of given age group			
7–12 lat	98,0	94,3	93,9	93,4
13–15	98,3	95,1	94,5	94,4
16–18	95,2	93,4	93,2	92,5
19–21 lat	27,6	25,0	26,4	26,6

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4(141). WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓL- NIENIE	Grupy wieku Age groups	2005/06			2011/12			2012/13			SPECIFICATION
		ogół- łem total	męż- czyż- ni males	kobie- ty fema- les	ogół- łem total	męż- czyż- ni males	kobie- ty fema- les	ogół- łem total	męż- czyż- ni males	kobie- ty fema- les	
		w % in %									

BRUTTO
GROSS

Szkoły:											Schools:
podstawowe	7-12	99,7	100,2	99,1	98,7	98,8	98,5	97,9	97,9	97,9	primary
gimnazja	13-15	102,3	104,3	100,2	100,2	102,4	97,9	99,6	102,0	97,0	lower secondary
zasadnicze zawo- dowe ^a	16-18	15,0	20,4	9,2	16,9	22,8	10,7	16,2	21,6	10,6	basic vocational ^a
licea ogólnokształ- cące i profilo- wane ^b	16-18	72,6	64,4	81,1	62,2	51,3	73,6	61,1	51,3	71,4	general and spe- cialized se- condary ^b
technika ^c	16-18	30,1	35,4	24,6	40,0	45,9	33,9	42,0	47,5	36,1	technical se- condary ^c
policealne	19-21	18,3	16,9	19,7	21,4	15,4	27,6	21,9	14,8	29,2	post-secondary

NETTO
NET

Wychowanie przed- szkolne ^d	6	97,2	97,7	96,7	75,9	79,4	72,2	76,7	79,3	74,0	Pre-primary edu- cation ^d
Szkoły:											Schools:
podstawowe	7-12	97,8	97,9	97,8	93,8	94,0	93,7	93,3	93,4	93,2	primary
gimnazja	13-15	95,1	94,5	95,7	91,4	90,8	92,0	91,1	90,8	91,5	lower secondary
zasadnicze zawo- dowe ^a	16-18	12,1	16,2	7,9	13,8	18,4	9,0	13,1	17,3	8,7	basic vocational ^a
licea ogólnokształ- cące i profilo- wane ^b	16-18	58,9	49,6	68,5	43,5	32,5	55,0	42,6	32,2	53,5	general and spe- cialized se- condary ^b
technika ^c	16-18	18,0	20,8	15,1	28,6	32,2	24,7	30,0	33,4	26,4	technical se- condary ^c
policealne	19-21	10,8	10,7	10,9	7,1	4,3	9,9	6,5	3,5	9,6	post-secondary

a–c Łącznie ze szkołami: a – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. d Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a–c Including: a – special job-training schools, b – supplementary general secondary schools, c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. d Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 5(142). **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH**
COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY
SCHOOLS

LATA YEARS SZKOŁY SCHOOLS		Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół Schools equipped with computers in % of a given group of schools	Pracownicy komputerowe Computer laboratories	Komputery ^a w szkołach Computers ^a in schools			
				ogółem grand total	w tym przeznaczone do użytku uczniów of which used by pupils and youth		
					razem total	w tym z dostępem do Internetu of which with the Internet access	
						razem total	w tym szerokopasmowy of which broadband connection
Podstawowe	2005/06	91,1	785	12309	9060	7029	3667
Primary	2010/11	94,5	914	20057	14440	13221	7361
	2011/12	94,5	913	21355	15130	14090	8111
	2012/13	94,7	898	23317	16173	15287	8984
Gimnazja	2005/06	76,6	435	7316	5408	4944	3023
Lower secondary	2010/11	81,3	531	12315	8558	8311	5484
	2011/12	81,7	522	12851	8667	8416	5723
	2012/13	81,0	519	13871	9312	9048	6410
Zasadnicze zawodowe	2005/06	21,1	42	801	595	486	317
Basic vocational	2010/11	32,8	66	1629	1288	1258	917
	2011/12	29,5	58	1367	1060	1038	675
	2012/13	32,1	55	1378	1068	1050	735
Licea ogólnokształcące ^b	2005/06	65,7	213	4546	3490	3225	2333
General secondary ^b	2010/11	76,3	222	6486	4614	4519	3283
	2011/12	76,9	211	6834	4523	4439	3097
	2012/13	75,6	204	6922	4443	4407	3143
Licea profilowane	2005/06	44,2	109	2433	1781	1595	1403
Specialized secondary	2010/11	40,0	21	592	458	458	327
	2011/12	42,3	20	540	404	404	351
	2012/13	29,2	9	244	175	175	160
Technika ^c	2005/06	31,0	136	2858	2232	2065	1741
Technical ^c	2010/11	72,3	312	7803	6307	6136	5302
	2011/12	75,9	319	8277	6534	6368	5480
	2012/13	80,1	337	9631	7433	7308	6091
Policealne	2005/06	14,1	50	1198	973	905	685
Post-secondary	2010/11	51,1	124	3249	2854	2605	1520
	2011/12	56,4	119	3186	2809	2413	1474
	2012/13	58,8	130	3318	2934	2511	1428

a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół – wykazane tylko raz. b, c Łącznie ze szkołami: b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.
 Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In case of commonly used computers by a few schools – presented only once. b, c Including: b – supplementary general secondary schools, c – supplementary technical secondary and general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 6 i 7

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 6 and 7

In the division by foreign languages one person may be indicated more than once.

TABL. 6(143). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY****ORAZ POLICEALNYCH**

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS

L A T A Y E A R S JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem <i>Grand total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach <i>In % of total pupils and students at schools</i>									
		podstawowych <i>primary</i>			gimnazjach <i>lower secondary</i>	zasadniczych zawodowych <i>basic vocational</i>	liceach ogólnokształcących ^a <i>general secondary^a</i>	liceach profilowanych specjalizowanych <i>specialized secondary</i>	technikach ^b <i>technical secondary^b</i>	policealnych ^c <i>post-secondary^c</i>	
		razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>							
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE <i>OBLIGATORY EDUCATION</i>											
Angielski..... <i>English</i>	2010/11 2011/12 2012/13	274855 282453 278182	75,9 79,6 80,4	79,4 83,4 83,8	67,6 70,3 72,1	81,4 89,7 91,2	31,5 30,5 35,8	96,4 96,5 96,2	98,1 98,7 98,6	95,5 96,6 95,6	39,2 39,2 43,5
Francuski <i>French</i>	2010/11 2011/12 2012/13	8615 8159 7167	0,4 0,4 0,4	0,5 0,5 0,5	0,1 0,1 0,1	2,8 3,4 2,8	0,7 0,6 0,3	9,7 8,6 8,3	1,5 - -	3,7 3,3 3,2	0,1 0,2 0,1
Niemiecki <i>German</i>	2010/11 2011/12 2012/13	170341 171114 161934	23,9 21,9 20,6	20,1 18,4 17,8	32,9 30,3 27,6	66,2 77,6 76,8	60,8 62,1 57,7	74,4 76,1 73,3	97,3 88,3 91,8	88,5 85,2 87,8	5,3 4,3 5,9
Rosyjski..... <i>Russian</i>	2010/11 2011/12 2012/13	4166 4015 3420	0,0 0,1 0,0	0,0 - -	0,1 0,3 0,0	1,0 1,2 1,2	1,9 1,0 0,2	4,9 5,3 5,4	1,5 1,0 0,9	2,3 1,7 1,1	- 0,1 -
Inne <i>Others</i>	2010/11 2011/12 2012/13	1927 2458 2689	0,0 - 0,1	0,0 - 0,1	- - -	0,4 0,6 0,7	- - -	3,5 4,2 4,7	- 1,4 2,2	0,3 0,5 0,5	- 0,3 0,4
NAUCZANIE DODATKOWE ^d <i>ADDITIONAL EDUCATION^d</i>											
Angielski..... <i>English</i>	2010/11 2011/12 2012/13	18634 13865 11672	6,1 5,1 4,3	4,9 3,3 2,5	9,0 9,4 8,8	9,7 6,4 5,8	- 0,0 -	1,7 1,4 1,0	1,5 1,1 1,4	1,0 0,7 0,6	0,1 0,6 0,2
Francuski <i>French</i>	2010/11 2011/12 2012/13	1917 2321 2170	0,7 1,0 0,8	0,9 1,3 1,1	0,1 0,1 0,2	0,8 0,7 0,8	- - -	0,5 0,5 0,5	- 0,4 -	0,2 0,4 0,4	- - -
Niemiecki <i>German</i>	2010/11 2011/12 2012/13	29820 26436 25062	8,7 8,7 7,9	8,4 8,6 7,4	9,6 9,2 9,4	15,0 11,9 12,8	- 0,0 0,1	5,1 2,8 4,4	- 5,5 5,1	4,6 6,2 3,9	- 0,1 0,1
Inne <i>Others</i>	2010/11 2011/12 2012/13	2702 2185 2080	0,2 0,2 0,3	0,1 0,3 0,3	0,2 0,0 0,1	0,6 0,7 0,4	- - -	4,3 3,1 3,2	1,6 1,8 1,9	0,2 0,2 0,3	0,1 - -

a, b Łącznie ze szkołami: a – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, b – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. c Bez kolegów nauczycielskich, nauczycielskich kolegów języków obcych i kolegów pracowników służb społecznych. d Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b Including: a – supplementary general secondary schools, b – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. c Excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work. d Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7(144). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH ^a
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS ^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach			In % of total students at school		
		gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach ogólnokształcących general secondary ^b	liceach profilowanych specialized secondary	technikach technical secondary ^c	policealnych post-secondary
Angielski.....2010/11	23383	45,6	31,4	69,3	58,1	41,6	44,4
English.....2011/12	25647	61,7	30,8	76,2	66,3	43,7	44,0
.....2012/13	25886	65,2	23,8	79,1	74,1	37,2	48,1
Francuski.....2010/11	113	-	-	0,1	-	-	0,5
French.....2011/12	109	-	-	0,0	-	-	0,5
.....2012/13	129	-	-	0,0	-	-	0,6
Niemiecki.....2010/11	8657	44,2	49,6	26,5	47,7	50,1	7,9
German.....2011/12	7679	36,3	51,7	22,7	39,5	51,2	6,4
.....2012/13	6718	36,8	58,2	19,4	30,8	44,8	7,3
Rosyjski.....2010/11	697	10,2	6,7	2,2	-	6,3	-
Russian.....2011/12	448	1,3	1,7	1,7	-	5,2	0,1
.....2012/13	204	1,0	-	0,9	-	1,8	-
Inny.....2010/11	130	-	-	0,3	-	-	0,4
Other.....2011/12	55	-	-	-	-	-	0,3
.....2012/13	142	-	-	-	-	-	0,7

a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego. b, c Łącznie ze szkołami: b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Data concern obligatory education. b, c Including: b – supplementary general secondary schools, c – supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8(145). KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI ^a
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
	uczniowie pupils and students				absolwenci graduates			
Szkoły podstawowe	6072	3988	3884	4015	990	889	721	Primary schools
w tym specjalne	3253	2135	2075	2059	645	484	436	of which special
Gimnazja	5340	4373	4120	3954	1295	1202	1308	Lower secondary schools
w tym specjalne	3490	2983	2925	2787	913	865	895	of which special
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	310	721	736	739	19	151	175	Special job-training schools
Zasadnicze szkoły zawodowe	1709	1319	1243	1268	406	365	423	Basic vocational schools
w tym specjalne	1629	1255	1199	1195	384	355	406	of which special
Licea ogólnokształcące ^b	483	385	397	406	146	89	106	General secondary schools ^b
w tym specjalne	102	167	174	160	18	32	44	of which special
Licea profilowane	218	28	30	24	47	7	4	Specialized secondary schools
w tym specjalne	29	-	-	-	-	-	-	of which special
Technika ^c	190	137	156	196	33	16	36	Technical secondary schools ^c
w tym specjalne	71	56	71	66	12	2	16	of which special
Szkoły policealne	28	17	33	42	2	-	6	Post-secondary schools
w tym specjalne	8	8	13	13	-	-	6	of which special

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 195. b, c Łącznie ze szkołami: b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a See general notes, item 11 on page 195. b, c Including: b – supplementary general secondary schools, c – supplementary technical secondary schools as well as general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9(146). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**
SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2011	2012	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^b SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES^b					
Ośrodki	55	37	36	34	Centres
Miejsca	3510	2222	2263	2179	Places
Wychowankowie	3091	1699	1721	1594	Residents
w tym:					of which:
niewidomi i słabo widzący	116	103	115	111	blind and sight impaired
nie słyszący i słabo słyszący	218	141	158	181	deaf and hearing impaired
przewlekłe choroby	39	-	-	-	chronically ill
z niepełnosprawnością ruchową ^c ..	76	65	80	62	motor-skill impaired ^c
z upośledzeniem umysłowym	1400	993	1013	920	mentally disabled
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	805	25	20	15	socially maladjusted
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE YOUTH EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	5	10	11	12	Centres
Miejsca	279	471	514	622	Places
Wychowankowie	279	451	497	570	Residents
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES					
Ośrodki	1	17	17	16	Centres
Miejsca	.	850	878	824	Places
Wychowankowie	300	782	825	757	Residents
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE REHABILITATION-EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	6	10	11	11	Centres
Miejsca	159	469	496	532	Places
Wychowankowie	250	398	428	419	Residents
w tym:					of which:
z upośledzeniem umysłowym					
w stopniu głębokim	128	278	335	329	mental retardation-profound
z zaburzeniami sprzężonymi	108	120	93	90	associated with defects

a Stan w dniu 31 X. b Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (w 2012 r. – 3 ośrodki z 124 wychowankami). c W latach 2011 i 2012 dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i afazją.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a As of 31 X. b Including special educational centres (in 2012 were 3 centres with 124 residents). c In 2011 and 2012 concerns motor-skill impaired residents and residents with aphasia.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10(147). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
EXTRACURRICULAR EDUCATION

LATA YEARS RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Pla- cówki <i>Institu- tions</i>	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a <i>Participants of permanent and temporary forms of pursuits ^a</i>								
		ogół- em <i>total</i>	infor- macyj- nych <i>informa- tical</i>	tech- nicz- nych <i>technical</i>	przed- mio- to- wych <i>sub- jects</i>	arty- stycz- nych <i>arts</i>	spor- to- wych <i>sports</i>	tury- stycz- no- kraj- oznac- zanych <i>tou- rism</i>	in- nych <i>others</i>	
OGÓŁEM	2010	24	46730	865	1120	2602	12416	18675	703	10349
TOTAL	2011	38	43920	799	1513	2612	13491	15710	1334	8461
	2012	38	58491	587	1171	5572	20093	19761	2457	8850

a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X roku poprzedzającego rok badany do 30 IX roku badanego.

a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X of the year preceding the surveyed year to 30 IX of the surveyed year.

TABL. 10(147). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE (dok.)**
EXTRACURRICULAR EDUCATION (cont.)

RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Pla- cówki Institu- tions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a Participants of permanent and temporary forms of pursuits ^a							
		ogó- łem total	infor- ma- tycz- nych infor- mati- cal	tech- nicz- nych tech- nical	przed- mio- to- wych sub- jects	arty- stycz- nych arts	spor- to- wych sports	tury- stycz- no- kraj- o- znaw- czych tou- rism	in- nych others
Palace młodzieży	1	1536	72	36	108	852	144	12	312
<i>Youth centres</i>									
Młodzieżowe domy kultury	10	36173	515	1135	1392	18648	5358	2445	6680
<i>Youth community centres</i>									
Ogniska pracy pozaszkolnej	1	42	-	-	-	42	-	-	-
<i>Extracurricular interest groups</i>									
Międzyszkolne ośrodki sportowe	4	14215	-	-	-	-	14215	-	-
<i>Inter-school sports centres</i>									
Pozostałe placówki	22	6525	-	-	4072	551	44	-	1858
<i>Other institutions</i>									

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X roku poprzedzającego rok badany do 30 IX roku badanego.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X of the year preceding the surveyed year to 30 IX the surveyed year.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11(148). **INTERNATY I BURSY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES OF SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)

SZKOŁY	2012/13		2005/06 ^a	2010/11	2011/12	2012/13		SCHOOLS
	pla- cówki esta- blish- ments	miejsca beds	korzystający boarders					
			ogółem total			na 100 miejsc per 100 beds		
OGÓŁEM	50	3982	3864	3051	2988*	3023	76	TOTAL
Internaty	33	2596	3083	1848	1791	1829	70	Boarding schools
szkoły podstawowe i gimnazja.....	2	58	-	15	38	57	98	primary and lower secondary
zasadnicze szkoły zawodowe i tech- nika ^b	19	1685	2433	950	1013	1107	66	basic vocational and technical secondary ^b
licea ogólnokształ- cące ^c	12	853	650	883	740	665	78	general secon- dary ^c
Bursy	17	1386	781	1203	1197	1194	86	Dormitories

^a Stan w dniu 31 X. ^b, ^c Łącznie ze szkołami: ^b – technikami uzupełniającymi, ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, policealnymi, kolegiami nauczycielskimi, nauczycielskimi kolegiami języków obcych, kolegiami pracowników służb społecznych, ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^b, ^c Including: ^b – supplementary technical secondary schools, general art schools leading to professional certification, post-secondary schools, teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work, ^c – supplementary general secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 12(149). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE					
STUDENT DORMITORIES					
Domy	38	38	35	34	Dormitories
Miejsca	11766	10676	10754	9988	Beds
Korzystający:					Boarding:
studenci	10227	9769	9469	8731	students
w % ogółu studentów	6,1	5,9	6,0		in % of total students
uczestnicy studiów dokto- ranckich ^a	.	289	247	89	students of doctoral studies ^a :
w % ogółu uczestników	.	7,5	6,0	2,1	in % of total students of doctoral studies
STOŁÓWKI STUDENCKIE					
STUDENT CANTEENS					
Stołówki	8	6	7	5	Canteens
Miejsca	1846	656	856	536	Places

a Bez uczestników studiów doktoranckich w placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów naukowo-badawczych.

a Excluding doctoral students scientific facilities of the Polish Academy of Sciences as well as research institutes.

TABL. 13(150). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA ^a**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS ^a

SZKOŁY	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13				SCHOOLS
				ogółem ^b total ^b	w tym otrzymujący stypendia of which scholar- ships recipients		otrzy- mujący stypen- dia w % ogółu studen- tów danej grupy szkół schol- arship reci- pients in % of total stu- dents of a given group of schools	
					socjal- ne social	rektora dla najlep- szych studen- tów vice- chan- cellor to the best stu- dents		
OGÓŁEM	47113	34366	26568	25738	13341	10829	17,0	TOTAL
w tym:								of which:
Uniwersytety	9909	5672	4659	4414	2570	1690	15,5	Universities
Wyższe szkoły tech- niczne	9469	8666	6012	6437	2975	2606	18,3	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze ...	3363	2662	2120	2096	1224	932	19,2	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekono- miczne	11260	5511	4285	3763	1974	1882	17,7	Academies of econo- mics
Wyższe szkoły pedago- giczne	1890	1463	1071	904	398	411	14,8	Teacher education schools
Uniwersytety medyczne	1981	1931	976	893	389	511	16,6	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego	828	710	596	488	301	188	12,5	Physical academies
Wyższe szkoły arty- styczne	560	572	336	333	175	143	19,3	Fine arts academies

a Łącznie z cudzoziemcami; w latach akademickich 2010/11 i 2011/12 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. b W podziale według rodzajów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

a Including foreigners; in the 2010/11 and 2011/12 academic years excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. b In the division by type of scholarships one person may be included more than once.

TABL. 14(151). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2011/12			2012/13		
	ogół- tem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogół- tem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogół- tem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogół- tem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas
Szkoły	770	328	442	736	325	411	723	326	397	711	325	386
<i>Schools</i>												
w tym: <i>of which:</i>												
sportowe i mistrzo- stwa sportowego	3	3	-	4	4	-	3	3	-	4	4	-
<i>sports and athletic</i>												
filialne	20	1	19	9	1	8	12	1	11	13	1	12
<i>branch</i>												
artystyczne ^a	4	4	-	5	5	-	5	5	-	5	5	-
<i>arts</i> ^a												
Pomieszczenia												
szkolne	10343	6197	4146	11541	6908	4633	11521	6937	4584	11540	7033	4507
<i>Classrooms</i>												
Oddziały	8412	5360	3052	7507	4681	2826	7398	4668	2730	7309	4635	2674
<i>Sections</i>												
Uczniowie	177997	124879	53118	145696	102327	43369	146094	103111	42983	144837	102431	42406
<i>Pupils</i>												
w tym I klasa	26602	18649	7953	23728	16822	6906	26555	18969	7586	24336	17186	7150
<i>of which 1st</i>												
<i>grade</i>												
w tym kobiety	86705	60807	25898	70894	49876	21018	71418	50507	20911	70903	50221	20682
<i>of which females</i>												
w tym w szkołach:												
<i>of which in schools:</i>												
sportowych i mistrzo- stwa sportowego	1731	1731	-	2001	2001	-	1176	1176	-	1945	1945	-
<i>sports and athletic</i>												
filialnych	765	156	609	406	117	289	623	111	512	568	109	459
<i>branch</i>												
artystycznych ^a	579	579	-	717	717	-	784	784	-	834	834	-
<i>arts</i> ^a												
Absolwenci	32157	22632	9525	25837	18324	7513	23785	16774	7011	.	.	.
<i>Graduates</i>												
w tym kobiety	15697	11094	4603	12584	8905	3679	11570	8255	3315	.	.	.
<i>of which females</i>												
w tym w szkołach:												
<i>of which in schools:</i>												
sportowych i mistrzo- stwa sportowego	344	344	-	260	260	-	357	357	-	.	.	.
<i>sports and athletic</i>												
filialnych	35	25	10	59	25	34	87	20	67	.	.	.
<i>branch</i>												
artystycznych ^a	98	98	-	92	92	-	98	98	-	.	.	.
<i>arts</i> ^a												
Liczba uczniów na:												
<i>Number of pupils per:</i>												
1 szkołę	231	381	120	198	315	106	202	316	108	204	315	110
<i>school</i>												
1 pomieszczenie												
szkolne	17	20	13	13	15	9	13	15	9	13	15	9
<i>classroom</i>												
1 oddział	21	23	17	19	22	15	20	22	16	20	22	16
<i>section</i>												

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15(152). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
 LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2011/12			2012/13		
	ogół- tem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogół- tem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogół- tem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogół- tem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja.....	377	248	129	382	252	130	381	251	130	385	255	130
Lower secondary												
w tym szkoły:												
of which schools:												
sportowe i mistrzo-												
stwa sportowego ...	4	4	-	6	6	-	6	6	-	7	7	-
sports and athletic												
z oddziałami przy-												
sposabiającymi												
do pracy ^a	12	11	1	2	1	1	5	4	1	4	3	1
with job-training												
sections ^a												
Pomieszczenia												
szkolne	4974	3806	1168	6021	4669	1352	5794	4559	1235	5691	4472	1219
Classrooms												
Oddziały	4306	3307	999	3683	2814	869	3497	2670	827	3309	2536	773
Sections												
Uczniowie	108023	84933	23090	84721	67106	17615	80698	63720	16978	76785	60672	16113
Pupils												
w tym I klasa...	34548	26984	7564	27900	21976	5924	26557	20892	5665	25175	19945	5230
of which 1st												
grade												
w tym kobiety	52402	41294	11108	40954	32559	8395	39066	30980	8086	37075	29413	7662
of which females												
w tym w szkołach:												
of which in schools:												
sportowych i mistrzo-												
stwa sportowego	540	540	-	1318	1318	-	1113	1113	-	1253	1253	-
sports and athletic												
z oddziałami przy-												
sposabiającymi												
do pracy ^a	4998	4671	327	233	213	20	571	550	21	596	580	16
with job-training												
sections ^a												
Absolwenci	35894	28391	7503	27532	21734	5798	26090	20648	5442	.	.	.
Graduates												
w tym kobiety	17766	14054	3712	13652	10800	2852	12879	10224	2655	.	.	.
of which females												
w tym w szkołach:												
of which in schools:												
sportowych i mistrzo-												
stwa sportowego	164	164	-	318	318	-	390	390	-	.	.	.
sports and athletic												
z oddziałami przy-												
sposabiającymi												
do pracy ^a	903	903	-	118	108	10	130	121	9	.	.	.
with job-training												
sections ^a												
Liczba uczniów na:												
Number of pupils per:												
1 szkołę	287	342	179	222	266	136	212	254	131	199	238	124
school												
1 pomieszczenie												
szkolne												
classroom	22	22	20	14	14	13	14	14	14	13	14	13
1 oddział	25	26	23	23	24	20	23	24	21	23	24	21
section												

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on 6th grade primary school.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16(153). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	94	95	93	94	Schools
Oddziały	578	614	575	528	Sections
Uczniowie	15392	14943	13805	12593	Students
w tym I klasa	6735	6376	5772	5020	of which 1st grade
w tym kobiety	4451	4515	4118	3768	of which females
Absolwenci	4759	4674	4319	.	Graduates
w tym kobiety	1555	1673	1434	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17(154). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (bez szkół specjalnych)**
STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH BY FIELDS OF EDUCATION (excluding special schools)

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students				absolwenci graduates			
O G Ó Ł E M	15392	14943	13805	12593	4759	4674	4319	T O T A L
Artystyczne.....	30	35	33	20	11	10	15	Arts
Biznes i administracja	2353	2022	1752	1445	930	850	736	Business and admini- stration
Inżynierijno-techniczne.....	5944	6295	5880	5476	1620	1768	1705	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	2912	1422	1330	1291	874	430	322	Manufacturing and processing
Architektury i budowni- ctwa	1143	1784	1593	1345	335	463	498	Architecture and buildings
Rolnicze, leśne i rybactwa	144	74	43	29	76	26	17	Agriculture, forestry and fishery
Usług dla ludności.....	2866	3311	3174	2987	913	1127	1026	Personal services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 18–20

W roku szkolnym 2012/13 nie odbył się nabór do klas I w uzupełniających liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i technikach uzupełniających, patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 194.

Note to tables 18–20

In the 2012/13 school year a recruitment to 1 st grade wasn't held in supplementary general secondary schools, specialized secondary schools and supplementary technical secondary schools, see general notes, item 7 on page 194.

TABL. 18(155). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	176	151	147	147	Schools
Oddziały	1807	1506	1435	1369	Sections
Uczniowie	52375	41152	39098	37145	Students
w tym I klasa	17744	13807	12548	12046	of which 1st grade
w tym kobiety	30879	25272	23879	22707	of which females
Absolwenci	17001	13441	12892	.	Graduates
w tym kobiety	10163	8334	7920	.	of which females

^a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary general secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19(156). **LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	118	30	26	24	Schools
Oddziały	764	119	100	60	Sections
Uczniowie	20821	2933	2504	1357	Students
w tym I klasa	6500	963	766	-	of which 1st grade
w tym kobiety	10592	1986	1760	940	of which females
Absolwenci	6617	847	780	.	Graduates
w tym kobiety	3485	563	550	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20(157). **TECHNIKA^a ORAZ SZKOŁY ARTYSTYCZNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE^b DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**

TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a AS WELL AS GENERAL ART SCHOOLS^b FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	185	146	139	139	Schools
Oddziały	1144	1501	1506	1519	Sections
Uczniowie	29532	36496	36791	37144	Students
w tym I klasa	9667	11044	10784	10998	of which 1st grade
w tym kobiety	11956	15398	15578	15936	of which females
Absolwenci	6188	7334	7546	.	Graduates
w tym kobiety	2527	3122	3209	.	of which females

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b Dające uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools. ^b Leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21(158). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW^a ORAZ SZKÓŁ ARTYSTYCZNYCH OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH^b DLA MŁODZIEŻY WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (bez szkół specjalnych)**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a AS WELL AS GENERAL ART SCHOOLS^b FOR YOUTH BY FIELDS OF EDUCATION (excluding special schools)

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^c	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^c
	uczniowie students				absolwenci graduates			
OGÓŁEM	29532	36496	36791	37144	6188	7334	7546	TOTAL
Artystyczne	848	690	649	814	100	120	131	Arts
Społeczne	5706	4438	4057	3943	1388	1165	972	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administra- cyjne	3957	3399	3745	4125	821	499	715	Business and admini- stration
Fizyczne ^d	13	47	55	75	-	-	19	Physical sciences ^d
Informatyczne	643	5928	6320	6174	67	1110	1304	Computing
Inżynierjno-techniczne	8576	7339	7165	7263	2029	1523	1527	Engineering and engine- ering trades

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b Dające uprawnienia zawodowe. ^c Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^d Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

^a Including supplementary technical secondary schools. ^b Leading to professional certification. ^c According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^d Among others: physics, chemistry, geology.

TABL. 21(158). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW^a ORAZ SZKÓŁ ARTYSTYCZNYCH OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH^b DLA MŁODZIEŻY WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (dok.)

STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a AS WELL AS GENERAL ART SCHOOLS^b FOR YOUTH BY FIELDS OF EDUCATION (cont.)

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^c	GENERAL ART SCHOOLS FOR YOUTH BY FIELDS OF EDUCATION (cont.)							FIELDS OF EDUCATION ^c
	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	
	uczniowie students				absolwenci graduates			
Produkcji i przetwórstwa ...	743	653	652	756	140	135	84	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	2030	3087	3042	2908	342	644	661	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa.	1113	1290	1105	1139	213	329	236	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne	151	172	241	268	20	25	17	Veterinary
Medyczne	-	-	-	27	-	-	-	Health
Usług dla ludności	5021	8638	8960	8840	949	1598	1744	Personal services
Usług transportowych	220	121	139	191	45	20	16	Transport services
Ochrony środowiska	511	694	661	621	74	166	120	Environmental protection

a Łącznie z technikami uzupełniającymi. b Dające uprawnienia zawodowe. c Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Including supplementary technical secondary schools. b Leading to professional certification. c According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22(159). SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
------------------	---------	---------	---------	---------	---------------

NIEDAJĄCE UPRAWNIEŃ ZAWODOWYCH
NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION

Szkoły	30	34	35	35	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	26	29	30	30	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	3439	3164	3318	3426	Pupils
w tym kobiety	2252	2058	2166	2200	of which females
Absolwenci	999	369	443	.	Graduates
w tym kobiety	456	255	298	.	of which females

DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE
LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION

Szkoły	16	20	20	20	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	9	14	14	13	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	1686	1542	1474	1475	Students
w tym kobiety	1058	998	958	978	of which females
Absolwenci	188	219	145	.	Graduates
w tym kobiety	121	152	101	.	of which females

w tym ogólnokształcące szkoły artystyczne
of which general art schools

Szkoły	7	6	6	7	Schools
Uczniowie	874	583	556	727	Students
w tym kobiety	593	440	411	539	of which females
Absolwenci	113	100	113	.	Graduates
w tym kobiety	77	78	81	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 23(160). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	416	265	233	227	Schools
Oddziały	1172	1070	1063	983	Sections
Uczniowie	26770	22825	23935	23170	Students
w tym kobiety	14188	14465	15165	15191	of which females
Absolwenci	8978	6094	6695	.	Graduates
w tym kobiety	5373	4203	4590	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 24(161). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (bez szkół specjalnych)**
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS BY FIELDS OF EDUCATION (excluding special schools)

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students				absolwenci graduates			
O G Ó Ł E M	26770	22825	23935	23170	8978	6094	6695	T O T A L
w tym:								of which:
Edukacja	1253	962	868	725	278	222	248	Education science and teacher training
Artystyczne	842	445	444	529	269	111	138	Arts
Spoleczne	1843	599	576	311	685	188	93	Social and behavioural science
Dziennikarstwa i informacji	160	134	99	86	65	35	34	Journalism and information
Ekonomiczne i administra- cyjne	5736	5661	5988	5373	1749	1107	1214	Business and admini- stration
Informatyczne	3868	1583	1501	1743	1240	397	325	Computing
Inżynieryjno-techniczne	793	629	558	351	420	214	181	Engineering and engi- neering trades
Produkcji i przetwórstwa	126	478	689	522	66	166	208	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	499	647	765	349	144	154	170	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa...	106	198	269	151	22	73	77	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne	33	120	123	158	6	42	50	Veterinary
Medyczne	1576	2842	2958	3369	623	1233	1391	Health
Opieki społecznej	1498	579	615	844	662	182	313	Social services
Usług dla ludności	5142	3869	3895	3217	1733	921	881	Personal services
Usług transportowych	128	43	31	52	29	16	13	Transport services
Ochrony środowiska	81	63	55	15	36	10	24	Environmental protection
Ochrony i bezpieczeństwa ..	2667	3284	4004	4881	732	700	959	Security services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 25(162). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

L A T A TYPY SZKÓŁ	Szkoły Schools	Nauczyciele akade- miccy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	Y E A R S TYPE OF SCHOOLS
O G Ó Ł E M 2005/06	34	8641	166376	32324	T O T A L
2010/11	38	8878	165961	42244	
2011/12	38	8836	158261	40660	
2012/13	37	8606	151756	.	
Uniwersytety	1	1862	28558	7992	Universities
Wyższe szkoły techniczne	1	1968	35252	7015	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	1	706	10907	2380	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	4	859	21255	7664	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	1	178	6100	2368	Teacher education schools
Uniwersytety medyczne	1	1101	5386	1422	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego.....	1	317	3907	1251	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne	2	365	1721	534	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne	2	60	639	111	Theological academies
Pozostałe szkoły wyższe	23	1190	38031	9923	Others higher schools

a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 196. b W podziale według typów szkół — z roku akademickiego 2011/12.

a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 16 on page 196. b According to type of school — from 2011/12 academic year.

TABL. 26(163). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE
OF SCHOOLS

L A T A TYPY SZKÓŁ	Ogółem Total	W tym kobiety Of which female	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				Y E A R S TYPE OF SCHOOLS
			stacjonarnych ^a full-time pro- grammes ^a		niestacjonarnych ^b part-time pro- grammes ^b		
			razem total	w tym kobiety of which female	razem total	w tym kobiety of which female	
O G Ó Ł E M 2005/06	166376	91986	88817	46536	77559	45450	T O T A L
2010/11	165961	94548	88222	46985	77739	47563	
2011/12	158261	89991	88040	47349	70221	42642	
2012/13	151756	86317	88235	47702	63521	38615	
Uniwersytety	28558	19312	19524	12862	9034	6450	Universities
Wyższe szkoły techniczne	35252	11258	30238	10311	5014	947	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	10907	7210	8777	6132	2130	1078	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	21255	13169	8884	5454	12371	7715	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne..	6100	4469	529	315	5571	4154	Teacher education schools
Uniwersytety medyczne	5386	3805	4554	3209	832	596	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego	3907	2063	3098	1679	809	384	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne	1721	1162	1230	828	491	334	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne	639	204	388	78	251	126	Theological academies
Wyższe szkoły pozostałe	38031	23665	11013	6834	27018	16831	Others higher schools

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a – dziennych, b – wieczorowych, zaoczných i eksternistycznych.

a, b Data for 2005/06 academic year concern: a – day study system, b – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 27(164). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE
OF SCHOOLS

L A T A TYPY SZKÓŁ	Ogółem Total	W tym kobiety Of which female	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				Y E A R S TYPE OF SCHOOLS	
			stacjonarnych ^a full-time pro- grammes ^a		niestacjonarnych ^b part-time pro- grammes ^b			
			razem total	w tym kobiety of which female	razem total	w tym kobiety of which female		
O G Ó Ł E M.....	2005/06	32324	20955	15983	9700	16341	11255	T O T A L
	2010/11	42244	27168	21958	12656	20286	14512	
	2011/12	40660	25760	21786	12696	18874	13064	
Uniwersytety		7992	5873	5001	3544	2991	2329	Universities
Wyższe szkoły techniczne		7015	2310	6116	2097	899	213	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze		2380	1693	2078	1513	302	180	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne		7664	5018	2834	1716	4830	3302	Academies of economics
								Teacher education
Wyższe szkoły pedagogiczne		2368	1974	183	133	2185	1841	schools
Uniwersytety medyczne		1422	1142	1113	860	309	282	Medical universities
Akademie wychowania								
fizycznego		1251	709	935	557	316	152	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne		534	360	358	233	176	127	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne		111	34	80	15	31	19	Theological academies
Wyższe szkoły pozostałe		9923	6647	3088	2028	6835	4619	Others higher schools

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a – dziennych, b – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

a, b Data for 2005/06 academic year concern: a – day study system, b – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 28(165). **NAUCZYCIELE AKADEMICY ^a W SZKOLACH WYŻSZYCH**
ACADEMIC TEACHERS ^a IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06 ^b	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym kobiety <i>of which females</i>				
O G Ó Ł E M	8641	8878	8836	8606	3357	3708	3727	3657	T O T A L
Profesorowie	1854	1945	1948	1925	416	489	503	491	<i>Professors</i>
w tym z tytułem nau- kowym profesora ...	1538 ^c	1928	1932	1912	346 ^c	488	502	491	<i>of which titled only</i>
Docenci	10	157	173	128	-	42	43	32	<i>Assistant professors</i>
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	9	3	1	2	-	1	-	-	<i>of which with scientific degree of habilitated doctor ^d(HD)</i>
Adiunkci	3748	4039	3988	3930	1419	1649	1668	1678	<i>Tutors</i>
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	316	303	330	345	96	107	107	116	<i>of which with scientific degree of habilitated doctor ^d(HD)</i>
Asystenci	1174	892	894	844	602	470	475	457	<i>Assistant lecturers</i>
Pozostali	1855	1845	1833	1779	920	1058	1038	999	<i>Others</i>

a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str.196. b Pełnozatrudnione. c Bez szkół wyższych zawodowych.

a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 16 on page 196. b Full-time paid employed. c Excluding higher vocational schools. d The habilitated doctors degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 29(166). CUDZOZIEMCY^a – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ
 FOREIGNERS^a – STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci <i>Students</i>		Absolwenci ^b <i>Graduates^b</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
O G Ó Ł E M 2005/06	735	352	96	57	TOTAL
2010/11	2091	964	445	224	
2011/12	2528*	1198*	409	211	
2012/13	2844	1359	.	.	
studia: stacjonarne	2101	991	282	150	<i>full-time programmes</i>
niestacjonarne	743	368	127	61	<i>part-time programmes</i>
Uniwersytety	681	416	108	78	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	463	107	66	16	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	139	80	2	1	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	727	370	141	72	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	14	10	6	4	<i>Teacher education schools</i>
Uniwersytety medyczne	524	235	60	28	<i>Medical universities</i>
Akademie wychowania fizycznego	45	14	2	1	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	29	15	6	2	<i>Fine arts academies</i>
Wyższe szkoły teologiczne	9	3	3	-	<i>Theological academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	213	109	15	9	<i>Others higher schools</i>

a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. b W podziale według form studiów i typów szkół – z roku akademickiego 2011/12.

a Also shown in the other tables regarding students and graduates. b According to study forms and type of school – for 2011/12 academic year.

TABL. 30(167). STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE
 POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
	słuchacze studiów podyplomowych ^a <i>students of postgraduate studies ^a</i>			wydane świa- dectwa słuha- czom studiów podyplomowych <i>certificates issued to stu- dents of postgraduate studies</i>		uczestnicy studiów doktoranckich <i>students of doctoral studies</i>			
O G Ó Ł E M	14504	14229	12623	11124	11422	3924	4201	4374	T O T A L
w tym kobiety.....	10356	10298	8982	7836	8341	2009	2160	2286	<i>of which females</i>
Uniwersytety	2805	2934	2103	2128	2285	1482	1529	1530	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne.....	1089	891	683	776	763	997	1071	1114	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze.....	1675	1426	1389	745	693	247	241	245	<i>Agricultural acad- emies</i>
Wyższe szkoły eko- nomiczne.....	2684	2664	2262	2522	2415	551	607	630	<i>Academies of econo- mics</i>
Wyższe szkoły peda- gogiczne.....	881	729	666	399	319	23	57	87	<i>Teacher education schools</i>
Uniwersytety medy- czne	214	220	203	61	137	175	228	283	<i>Medical universities</i>
Akademie wychowa- nia fizycznego	178	135	150	133	162	163	168	177	<i>Physical academies</i>

a Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII.

a For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII.

TABL. 30(167). STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE (dok.)

POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
	słuchacze studiów podyplomowych ^a <i>students of postgraduate studies ^a</i>			wydane świa- dectwa słucha- czom studiów podyplomowych <i>certificates issued to stu- dents of postgraduate studies</i>		uczestnicy studiów doktoranckich <i>students of doctoral studies</i>			
Wyższe szkoły artysty- czne	127	118	86	48	52	8	9	15	<i>Fine arts academies</i>
Wyższe szkoły teolo- giczne.....	211	207	206	89	101	230	235	226	<i>Theological acade- mies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	4640	4905	4875	4223	4495	-	-	-	<i>Others higher schools</i>
Instytuty naukowo- badawcze; placówki naukowe PAN	-	-	-	-	-	48	56	67	<i>Research institutes; scientific units of the Polish Academy of Sciences</i>

a Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII.

a For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII.

TABL. 31(168). STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA

POSTGRADUATE STUDIES BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2010/11	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^a
	słuchacze studiów podyplomowych ^b <i>students of postgraduate studies^b</i>			wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of postgradu- ate studies</i>		
OGÓŁEM	14504	14229	12623	11124	11422	TOTAL
w tym kobiety	10356	10298	8982	7836	8341	<i>of which females</i>
Pedagogiczne	3831	3418	2639	2127	2280	<i>Education science and teacher training</i>
Artystyczne	124	129	95	52	63	<i>Arts</i>
Humanistyczne ^c	721	541	475	359	358	<i>Humanities^c</i>
Spółeczne	351	289	239	314	215	<i>Social and behavioural science</i>
Dziennikarstwa i informacji	54	105	134	125	89	<i>Journalism and information</i>
Ekonomiczne i administra- cyjne.....	5725	5823	5664	5495	5628	<i>Business and admini- stration</i>
Prawne	401	461	418	550	512	<i>Law</i>
Biologiczne ^d	38	-	-	-	-	<i>Life science^d</i>
Fizyczne ^e	122	146	129	84	85	<i>Physical science^e</i>
Matematyczne i statysty- czne	20	-	-	18	-	<i>Mathematics and statistics</i>
Informatyczne	325	182	159	215	130	<i>Computing</i>
Inżynierjno-techniczne	507	112	94	67	104	<i>Engineering and engi- neering trades</i>

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). b Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII. c Łącznie z teologią. d, e Między innymi: d – biologia (w tym specjalności: botanika, biochemia, toksykologia, genetyka, zoologia) i ochrona środowiska, e – astronomia, fizyka, chemia, geologia, geografia.

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). b For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII. c Including theology. d, e Among others: d – biology (of which specialties: botany, biochemistry, toxicology, genetics, zoology) and environmental science, e – astronomy, physics, chemistry, geology, geography.

TABL. 31(168). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (dok.)**
POSTGRADUATE STUDIES BY FIELDS OF EDUCATION (cont.)

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2010/11	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^a
	słuchacze studiów podyplomowych ^b <i>studies of postgraduate studies^b</i>			wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of postgradu- ate studies</i>		
Produkcji i przetwórstwa.....	107	91	126	46	103	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa..	290	562	467	317	384	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa..	90	64	56	20	43	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne.....	563	484	567	105	66	Veterinary
Medyczne	296	281	243	80	162	Health
Opieki społecznej.....	-	352	313	238	187	Social services
Usług dla ludności.....	73	77	28	74	80	Personal services
Usług transportowych	-	94	94	32	39	Transport services
Ochrony środowiska	118	170	128	129	153	Environmental protection
Ochrony i bezpieczeństwa..	748	848	555	677	741	Security services

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). b Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII.

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). b For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII.

TABL. 32(169). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Szkoly Schools	Oddziały Sections	Uczniowie	Students	Absolwenci	Graduates
				ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
Gimnazja	2005/06	11	42	1161	296	257	79
Lower secondary schools	2010/11	14	53	1253	328	274	91
	2011/12	15	64	1390	386	315	118
	2012/13	15	61	1319	388	.	.
Zasadnicze szkoły zawo- dowe	2005/06	15	43	861	174	242	74
Basic vocational schools	2010/11	9	36	697	88	146	20
	2011/12	12	39	727	184	151	17
	2012/13	18	45	598	272	.	.
Licea ogólnokształcące ^a	2005/06	175	542	13243	5903	4180	2081
General secondary schools ^a	2010/11	217	648	17470	8360	4203	2276
	2011/12	228	686	18010	8915	4524	2420
	2012/13	230	643	17861	8557	.	.
Licea profilowane	2005/06	20	61	1685	730	148	73
Specialized secondary schools	2010/11	13	43	914	436	231	120
	2011/12	10	34	709	358	193	119
	2012/13	9	15	348	190	.	.
Technika ^b	2005/06	132	313	7059	2629	2619	916
Technical secondary schools ^b	2010/11	44	119	2140	535	387	111
	2011/12	44	121	2050	524	341	.
	2012/13	35	106	1838	480	.	.

a, b Łącznie ze szkołami: a – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, b – technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b Including: a – supplementary general secondary schools, b – supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 33(170). WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Placówki	1007	1198	1289	1332	Establishments
miasta	546	669	742	776	urban areas
wieś	461	529	547	556	rural areas
Przedszkola	491	543	591	616	Nursery schools
w tym specjalne	5	4	5	8	of which special
miasta	385	417	449	475	urban areas
wieś	106	126	142	141	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	516	517	518	521	Pre-primary sections of primary schools
Punkty przedszkolne	x	127	171	185	Pre-primary points
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	11	9	10	Pre-primary education groups
Miejsca:					Places:
Przedszkola	50581	59890	64488	67924	Nursery schools
w tym specjalne	238	115	137	172	of which special
miasta	44315	52052	55450	58124	urban areas
wieś	6266	7838	9038	9800	rural areas
Punkty przedszkolne	x	2867	3926	4274	Pre-primary points
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	217	170	205	Pre-primary education groups
Dzieci	58645	76137	84458	88432	Children
miasta	47052	59981	65373	68158	urban areas
wieś	11593	16156	19085	20274	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	25322	21707	19793	20999	of which: aged 6
5 lat	13143	20465	25374	26172	aged 5
Przedszkola	46805	59010	62570	65934	Nursery schools
w tym specjalne	163	110	122	132	of which special
miasta	41342	51424	53896	56532	urban areas
wieś	5463	7586	8674	9402	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	14797	12114	10966	11245	of which: aged 6
5 lat	12329	15913	16562	17874	aged 5
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	11840	14618	18686	18938	Pre-primary sections of primary schools
w tym w wieku 6 lat	10525	9593	8806	9680	of which aged 6
Punkty przedszkolne	x	2301	3042	3385	Pre-primary points
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	208	160	175	Pre-primary education groups
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3-6 lat	564	685	713	717	3-6
3-5	423	630	700	702	3-5
6 lat	972	871	759	767	6
5 lat	514	784	926	895	5
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3-6 lat	450	530	527	533	3-6
3-5	409	543	558	570	3-5
1 przedszkole	95	109	106	107	Nursery school
100 miejsc	93	99	97	97	100 places

U w a g a. Od roku szkolnego 2010/11 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do roku szkolnego 2011/12 określanych jako zakłady opieki zdrowotnej), z których w roku szkolnym 2005/06 nie były uwzględniane wyłącznie dzieci w podziale według wieku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

N o t e. Since 2010/11 school year – excluding pre-primary education in the units performing health care activities (until the 2011/12 school year defined as health care institutions), in which in the 2005/06 school year excluded only in position pertaining to children by age.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej i spraw wewnętrznych oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w kraju.

3. Podstawę prezentowanych w dziale danych stanowią:

- 1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112 poz. 654), z późniejszymi zmianami, która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej – określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. – zakłady opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, sanatoria).

Na mocy wymienionej ustawy działalność leczniczą może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) – lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarek lub położnych (do 2011 r. regulowane odrębnymi ustawami);

- 2) ustawa z dnia 15 VII 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. Nr 174, poz. 1039);
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 136, poz. 857, z późniejszymi zmianami);
- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 164, poz. 1027, z późniejszymi zmianami), która reguluje warunki udzielania i zakres świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia;

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and the Internal Security Agency; excluding health care in prisons.

2. Information concerning incidences of infectious diseases includes all cases registered in the country.

3. The base of data presented in this chapter are:

- 1) the Law on Health Care Activities, dated 15 IV 2011 (Journal of Laws No. 112 item. 654) with later amendments, replacing the Law on Care Health Facilities – specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units.

Presented in the section data (for 2011 – health care institutions) performing medical activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patients departments including health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
- b) in-patient health care (hospitals – general, mental and health resorts, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, detoxification centres addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry and sanatoria).

Under that law, medical activity can be carried out also by professional practices (individual or group) – doctors, dentists and nurses or midwives (until 2011 governed by separate laws);

- 2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 15 VII 2011 (Journal of Laws No. 174, item 1039);
- 3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 136, item 857, with later amendments);
- 4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 164, item 1027, with later amendments), governing the provision conditions and the scope of health services, the rules and the method of their financing and the activities of the National Health Fund;

5) ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (jednolity tekst Dz. U. 2012 poz. 651 i 742);

6) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191 poz. 1410) z późniejszymi zmianami, która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; dane za 2005 r. podano zgodnie z ustawą z dnia 25 VII 2011 r. (Dz. U. Nr 113, poz. 1207);

7) ustawa z dnia 6 IX 2008 r. prawo farmaceutyczne (Dz. U. Nr 4, poz. 271) z późniejszymi zmianami.

4. Dane o pracownikach medycznych dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarza, a przez położną — również położnego.

5. Dane o specjalistach dotyczą lekarzy i lekarzy dentyistów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 X 2005 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentyistów (Dz. U. Nr 213, poz. 1779) z późniejszymi zmianami.

6. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

7. Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

8. Dane o łóżkach w placówkach **stacjonarnej opieki zdrowotnej** dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowywanych na ich przyjęcie.

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

5) *the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts, the Areas of Health Resort Protection and Health Resort Gminas, dated 28 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012 item 651 and 742);*

6) *the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006 (Journal of Laws No. 191, item 1410), with later amendments, specifying the organizational rules, the functioning and financing of the State Emergency Medical Services; dated for 2005 – law dated 25 VII 2001 (Journal of Laws No. 113, item 1207);*

7) *the Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2008 (Journal of Laws No. 4, item 271) with later amendments.*

4. Data regarding medical personnel concerns persons employed: in units engaged in medical activities, professional practices, pharmacies, and social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

Data includes persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships. These people regardless of their working hours are counted once.

5. Data on doctor specialists and dental specialists concern doctors with grade II specialization and since 2005 with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 20 X 2005 on Medical and Dentist Specializations (Journal of Laws No. 213, item 1779) with later amendments.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife — also as a male midwife.

6. Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

7. Data on hospitals comprise health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

8. Data regarding beds in in-patient health care units concern permanent beds in patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

Data regarding **beds in general hospitals** do not include day-time places in hospital wards and until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.

W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz. U. 2012, poz. 594). Do oddziałów chirurgicznych zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, szczękową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiouchirurgię i urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do oddziałów zakaźnych — oddziały obserwacyjno-zakaźne; do oddziałów gruźlicy i chorób płuc — oddziały pulmonologiczne, do oddziałów chorób wewnętrznych — oddziały kardiologiczne oraz do oddziałów psychiatrycznych — oddziały leczenia uzależnień.

9. Dane o szpitalach psychiatrycznych nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

10. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i wyroby medyczne.

11. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

12. Dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 XI 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 XI 2011 r. (Dz. U. Nr 237, poz. 1420); wcześniej będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

13. Dane o aptekach ogólnodostępnych nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Powinny być one usytuowane na terenach wiejskich.

14. Dane o zachorowaniach na choroby zakaźne podano zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” (X Rewizja), obowiązującą od 1997 r.

15. Zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz. U. 2011 Nr 45 poz. 235) opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię. Przed wejściem w życie ww. ustawy żłobki działały na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej.

16. Dane dotyczące wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej, prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149 poz. 887) z późniejszymi zmianami.

In general hospitals (table 5), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17 V 2012 (Journal of Laws 2012, item 594). In surgical wards there following are included: general surgery, paediatric surgery, maxillo-facial, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, cardiosurgery and urology well as other surgical wards; in communicable diseases wards — observation communicable diseases wards; in tubercular and pulmonary wards — pulmonology wards, in internal diseases wards — cardiology wards as well as in psychiatric wards — addiction recovery wards.

9. Data regarding psychiatric hospitals do not include psychiatric wards in general hospitals.

10. Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services in scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medicinal products and medical devices.

11. Health resort treatment includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.

12. Data concerning emergency medical services and first-aid includes units covered by the State Emergency Medical Services system (ambulance emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).

Hospital emergency wards since 8 XI 2011 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3 XI 2011 (Journal of Laws No. 237, item 1420); earlier operated on the basis of the regulation on health care facilities.

13. Generally available pharmacies do not included pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. They should be located in rural areas.

14. Data concerning incidence of infectious diseases is given in accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems" obligatory since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

15. According to the Law on Childcare for children younger than 3 years, dated 4 II 2011 (Journal of Laws 2011 No. 45 item 235) care can be organized in nurseries, children's clubs, provided by day carer and nanny. Before the entry into force of this law nurseries were established based on the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991.

16. Data concerning family support and foster care are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (Journal of Laws No. 149 item 887) with later amendments.

17. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- 2) specjalistycznej – organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprophylaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- 3) pracy podwórkowej – realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- 4) w połączonych formach, tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

18. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza:

- a) spokrewniona,
- b) niezawodowa, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa),
- c) zawodowa – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa); w tym:
 - zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego – przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493) z późniejszymi zmianami,
 - zawodowa specjalistyczna – umieszcza się w niej w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2010 Nr 33, poz. 178, z późniejszymi zmianami), małoletnie matki z dziećmi,
 - zawodowa niespokrewniona z dzieckiem, wielodzietna (funkcjonuje nie dłużej niż przez okres 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do 31 XII 2014 r.).

17. Day-support centre – supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- 1) care centre, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres, provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
- 2) specialist centre – organises socio-therapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,
- 3) street work – carries out motivating and sociotherapeutic activities,
- 4) in a combination of the forms i.e. combining tasks of the general care, specialized and street work centres.

18. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture and recreation.

The forms of family foster care are the following:

1) foster family:

- a) related,
- b) non-professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings)
- c) professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings) including:
 - professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (Journal of Laws No. 180, item 1493) with later amendments,
 - professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2010 No. 33, item 178, with later amendments), underage mothers with children.
 - professional not related to the child with many children (operates for not longer than 3 years from the date of entry into force of Law, i.e. until 31 XII 2014);

- 2) **rodzinny dom dziecka** – w tym samym czasie, może w nim przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem licznych rodzeństwa).

19. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej, która jest prowadzona jako placówka typu:
 - a) interwencyjnego – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjmować dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,
 - b) rodzinnego – wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
 - c) socjalizacyjnego – zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
 - d) specjalistyczno-terapeutycznego – sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka, zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej – umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego – umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku, w tym samym czasie, można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

- 2) **foster home** – placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

19. Insitutional foster care shall be exercised in the form of:

- 1) care and education centre, shall be exercised in the form of:
 - a) an intervention - provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,
 - b) a family - educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant.
 - c) a socialization – provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to its age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,
 - d) a specialist therapy – provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, sociotherapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children,
- 2) regional care and therapy centre – a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time.
- 3) pre-adoptive intervention centre – a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

20. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne. Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 175 poz. 1362).

21. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasiłek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwłą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

20. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons. Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Act on Social Assistance of 12 III 2004 (Journal of Laws 2009 No. 175 item 1362).

21. Data on social benefits are presented according to the Act on Social Assistance of 12 III 2004.

A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to **permanent benefit**.

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, purchase of food, liquid and solid fuels, clothes, goods necessary for routine household maintenance, making small repairs in the dwelling, covering burial costs. The benefit may be given to a person or a family that incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1(171). **PRACOWNICY MEDYCZNI^a W 2012 R.**

Stan w dniu 31 XII

MEDICAL PERSONNEL^a IN 2012*As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Lekarze	6175	Doctors
w tym kobiety	3475	of which women
Lekarze dentyści	911	Dentists
w tym kobiety	677	of which women
Farmaceuci	2127	Pharmacists
w tym kobiety	1740	of which women
Pielęgniarki	17016 ^b	Nurses
Położne	1618 ^c	Midwives
Fizjoterapeuci	1881 ^d	Physiotherapists and rehabilitants
Diagności laboratoryjni ^e	703	Laboratory diagnosticians ^e

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 222; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. b–d W tym magistrzy: b – pielęgniarstwa – 1098, c – położnictwa – 148, d – fizjoterapii i rehabilitacji – 892. e Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

a See general notes, item 4 on page 222; data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state of local self-government administration and National Health Fund. b–d Of which masters: b – of nursing – 1098, c – of midwifery – 148, d – of physiotherapy and rehabilitation – 892. e Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2(172). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a W 2012 R.**

Stan w dniu 31 XII

DOCTORS SPECIALIST^a IN 2012*As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Lekarze ogółem	4256	Doctors of total
w tym specjaliści w zakresie:		of which specialists in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	256	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	622	Surgery ^b
Chorób płuc	101	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	610	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	72	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii ^c	146	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	479	General practitioners
Neurologii ^{cd}	143	Neurology ^{cd}
Okulistyki	168	Ophthalmology
Oncologii ^e	40	Oncology ^e

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 222 oraz notka a do tabl. 1. b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiochirurgii, chirurgii naczyniowej i urologii. c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. d, e Także: d – neuropatologii, e – patologii onkologicznej, onkologii i hematologii dziecięcej.

a See general notes, item 5 on page 222 and footnote a to the table 1. b General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery and neurotraumatological surgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery, vascular surgery and urology. c Including children's specialists. d, e Also: d – neuropathology, e – oncological pathology, children's oncology and haematology.

TABL. 2(172). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a W 2012 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

*DOCTORS SPECIALIST^a IN 2012 (cont.)**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	SPECIFICATION
Otolaryngologii ^{cf}	107	Otolaryngology ^{cf}
Pediatrici	253	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	268	Obstetrics and gynecology
Psychiatrii ^c	130	Psychiatry ^c
Radiologii i diagnostyki obrazowej ^g	189	Radiology and diagnostic imaging ^g
Lekarze specjaliści w % ogółu lekarzy	68,9	Specialists in % of total doctors
Lekarze dentyści ogółem	212	Dentists of total
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:		of which dentists with specialization:
Chirurgii stomatologicznej	23	Oral surgery
Chirurgii szczękowo-twarzowa	7	Maxillo-facial surgery
Ortodoncji	53	Orthodontics
Periodontologii (paradontologii)	7	Periodontology (paradontics)
Protetyki stomatologicznej	62	Dental prosthetics
Stomatologii dziecięcej	8	Children's dentistry
Stomatologii zachowawczej	49	Restorative dentistry
Lekarze dentyści ze specjalizacją w % ogółu lekarzy dentystów	23,3	Dental specialists (in % of total dentist)

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 222 oraz notka a do tabl. 1. c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. f, g Także: f – otorynolaryngologii, g – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

a See general notes, item 5 on page 222 and footnote a to the table 1. c Including children's specialists. f, g Also: f – otorynolaryngology, g – oncological radiotherapy and children's radiology.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 3(173). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a W 2012 R.***OUT-PATIENT HEALTH CARE^a IN 2012*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	1369	Out-patients departments (as of 31 XII)
miasta.....	1110	urban areas
wieś	259	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	610	Medical practices ^b (as of 31 XII)
miasta.....	526	urban areas
wieś	84	rural areas
Porady udzielone ^c w tys.	23183,5	Consultations provided ^c in thous.
miasta	20821,2	urban areas
wieś	2362,3	rural areas
lekarskie	20717,9	doctors
w tym specjalistyczne	10205,7	of which specialized
stomatologiczne	2465,6	stomatological

a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 222. b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

a See general notes, item 6 on page 222. b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. c Including consultations paid by patients (non-public funds).

TABL. 4(174). STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a W 2012 R.
IN-PATIENT HEALTH CARE^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII		
FACILITIES — as of 31 XII		
Szpitala ogólne ^b	80	General hospitals ^b
Szpitala psychiatryczne	6	Psychiatric hospital
Ośrodki leczenia odwykowego	4	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	2	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	39	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	22	Nursing homes ^c
Hospicja	7	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe	57	Health resort treatment:
sanatoria	31	sanatoria
szpitale	23	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII		
BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII		
Szpitala ogólne ^d	14816	General hospitals ^d
Szpitala psychiatryczne	1310	Psychiatric hospital
Ośrodki leczenia odwykowego	164	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	96	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	2623	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	903	Nursing homes ^c
Hospicja	135	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe	6363	Health resort treatment:
sanatoria	2912	sanatoria
szpitale	3451	hospitals
LECZENIE		
IN-PATIENTS		
Szpitala ogólne ^e	591777	General hospitals ^e
Szpitala psychiatryczne	14053	Psychiatric hospital
Ośrodki leczenia odwykowego	1518	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	303	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	4489	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	2168	Nursing homes ^c
Hospicja	1623	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze ^f	103187	Health resort treatment patient ^f
w sanatoriach	53250	in sanatoria
w szpitalach	49937	in hospitals

^a Patrz uwagi ogólne ust. 8 na str. 222. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 222. ^c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. ^d Łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. ^e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^f Ponadto 1950 kuracjuszy leczonych było w systemie ambulatoryjnym.

^{Ź r ó d ł o}: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

^a See general notes, item 8 on page 222. ^b See general notes, item 7 on page 222. ^c Including psychiatric types facilities. ^d Including beds and incubator for newborns. ^e Excluding inter-ward patient transfer. ^f Moreover 1950 health resort patients were treated as out-patient.

^{S o u r c e}: in regard to general hospitals – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health; in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5(175). **SZPITALE OGÓLNE^a W 2012 R.**
GENERAL HOSPITALS^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	SPECIFICATION
Szpital ogólny (stan w dniu 31 XII)	80	<i>Hospitals (as of 31 XII)</i>
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	14816	<i>Beds (as of 31 XII)</i>
na 10 tys. ludności	50,8	<i>per 10 thous. population</i>
w tym na oddziałach:		<i>of which in specified wards:</i>
chorób wewnętrznych	2723	<i>internal diseases</i>
w tym kardiologicznych ^b	572	<i>of which cardiological^b</i>
chirurgicznych	3205	<i>surgical</i>
pediatrycznych	700	<i>paediatric</i>
ginekologiczno-położniczych	1403	<i>gynaecological-obstetric</i>
onkologicznych	487	<i>oncological</i>
intensywnej terapii	244	<i>intensive therapy</i>
zakaźnych	150	<i>communicable</i>
gruźlicy i chorób płuc	837	<i>tubercular and pulmonary</i>
dermatologicznych	133	<i>dermatological</i>
neurologicznych	499	<i>neurological</i>
psychiatrycznych	243	<i>psychiatric</i>
Leczeni w tys.	653,2	<i>In-patients in thous.</i>
w tym na oddziałach:		<i>of which in specified wards:</i>
chorób wewnętrznych	137,8	<i>internal diseases</i>
w tym kardiologicznych ^b	39,7	<i>of which cardiological^b</i>
chirurgicznych	165,2	<i>surgical</i>
pediatrycznych	29,0	<i>paediatric</i>
ginekologiczno-położniczych	75,1	<i>gynaecological-obstetric</i>
onkologicznych	32,0	<i>oncological</i>
intensywnej terapii	7,6	<i>intensive therapy</i>
zakaźnych	5,4	<i>communicable</i>
gruźlicy i chorób płuc	26,2	<i>tubercular and pulmonary</i>
dermatologicznych	6,1	<i>dermatological</i>
neurologicznych	22,0	<i>neurological</i>
psychiatrycznych	2,9	<i>psychiatric</i>
Wypisani w tys.	571,0	<i>Discharges in thous.</i>
Zmarli w tys.	14,3	<i>Deaths in thous.</i>
Leczeni na: 10 tys. ludności	2240,5	<i>In-patients per: 10 thous. population</i>
1 łóżko ^c	44,8	<i>bed^c</i>
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,3	<i>Average patient stay in days</i>
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	238	<i>Average bed use in days</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 i 8 na str. 222. b Łącznie z oddziałami intensywnego nadzoru kardiologicznego. c Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

a See general notes, item 7 and 8 on page 222. b Including intensive cardiological care wards. c Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 6(176). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA**^a

Stan w dniu 31 XII

EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego	75	111	113	113	Ambulance emergency rescue teams
podstawowe	x	63	65	65	basic
specjalistyczne	x	48	48	48	specialist
Szpitalne oddziały ratunkowe	2	13	13	13	Hospital emergency wards
Izby przyjęć ^b	2	1	1	1	Admission rooms ^b
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	Medical air rescue ^c
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					Calls to the occurrence places ^d :
w tysiącach	262,1	274,1	264,5	273,1	in thousands
na 1000 ludności	90,7	94,0	90,7	93,7	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					Persons who received health care benefits in the place of occurrence ^d :
w tysiącach	255,3	274,7	265,6	273,8	in thousands
w tym:					of which:
dzieci i młodzież w wieku					children and youth at the age
0 – 18 lat	19,2	14,1	15,4	14,9	0 – 18
w wieku 65 lat i więcej	.	109,1	104,9	112,6	aged 65 and more
na 1000 ludności	88,3	94,2	91,1	93,9	per 1000 population

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 223. b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. d W ciągu roku.

a See general notes, item 12 on page 223. b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. d During the year.

TABL. 7(177). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE**^a

Stan w dniu 31 XII

GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Apteki	842	943	969	970	Pharmacies
w tym prywatne	842	940	967	964	of which private
w tym na wsi	83	82	85	87	of which in rural areas
Punkty apteczne	45	66	69	72	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	44	65	69	72	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Number of population per:
1 aptekę i punkt apteczny	3256	2891	2810	2797	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	6584	5965	5727	5573	of which in rural areas
1 aptekę	3430	3094	3010	3004	pharmacy
w tym na wsi	10074	10693	10376	10185	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach					Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets
i w punktach aptecznych	1616	1930	1987	2003	

a Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 223.

a See general notes, item 13 on page 223.

TABL. 8(178). **KRWIODAWSTWO**^a
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	2	2	2	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	13	9	8	6	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy	45697	51930	50742	50608	Blood donors
w tym honorowi	45614	51872	50684	50557	of which honorary blood donors
Liczba donacji ^b krwi pełnej	78928 ^c	93969	94766	93139	Number of collected donations ^b of whole blood
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^d ...	88853 ^e	96381	93165	92231	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^d

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. b Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. c Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej. d Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom. e Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP).

Źródło: dane Narodowego Centrum Kwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. c Blood taken in units of whole blood. d One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units. e Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP).

Source: data of the National Blood Centre.

TABL. 9(179). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND PERSONS				INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND PERSONS				DISEASES
	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Gruźlica	597	582	742	594	20,7	20,0	25,4	20,4	Tuberculosis
Tęžec.....	1	1	3	1	0,0	0,0	0,1	0,0	Tetanus
Krztusiec.....	29	46	72	221	1,0	1,6	2,5	7,6	Whooping cough
Odra.....	-	-	-	18	-	-	-	0,6	Measles
Wirusowe zapalenie wątroy:									Viral hepatitis:
typ A.....	2	9	2	7	0,1	0,3	0,1	0,2	type A
typ B.....	218	114	122	100	7,5	3,9	4,2	3,4	type B
typ C.....	363	307	279	255	12,6	10,5	9,6	8,7	type C
Różyczka.....	1003	615	552	138	34,7	21,1	18,9	4,7	Rubella
AIDS ^a	53	32	34	23	1,8	1,1	1,2	0,8	AIDS ^a
Salmonellozy.....	857	360	310	317	29,6	12,3	10,6	10,9	Other salmonella infections
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	999	1454	2462	1623	207	236	420	289	Acute diarrhoea in children under 2 years ^b
Szkarlatyna (płonica) ..	905	692	1350	1745	31,3	23,7	46,3	59,9	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	42	42	55	44	1,5	1,4	1,9	1,5	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	40	57	53	64	1,4	2,0	1,8	2,2	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	16	17	21	18	0,6	0,6	0,7	0,6	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznicy na- gminne)	1151	158	209	157	39,8	5,4	7,2	5,4	Mumps
Włośnica	-	-	11	-	-	-	0,4	-	Trichinellosis
Grypa ^c	50537	57424	98211	65863	1748	1969	3368	2259	Influenza ^c
Choroby weneryczne ..	86	56	58	64	3,0	1,9	2,0	2,2	Veneral diseases
Szczepienie przeciw wściekliznie	316	250	220	227	10,9	8,6	7,5	7,8	Rabies vaccinations

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

a Preliminary data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. c Including influenza-like illness.

Source: data of the National Institute of Public Health – NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 10(180). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE**

Stan w dniu 31 XII

NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Żłobki.....	31	38	56	78	Nurseries
w tym publiczne	29	35	36	38	of which public
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach	30	26	26	29	Nursery wards of nursery schools
Kluby dziecięce	-	-	11	11	Children's clubs
w tym publiczne	-	-	-	-	of which public
Miejsca	2602	4072	4923	5844	Places
w żłobkach	2602	4072	4769	5639	in nurseries
w klubach dziecięcych	-	-	154	205	in children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku)	4520	6573	7665	8670	Children staying (during the year)
w żłobkach	4520	6573	7527	8424	in nurseries
w klubach dziecięcych	-	-	138	246	in children's clubs
Miejsca w żłobkach i klubach dziecię- cych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	-	-	82,7	102,1	Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach i klu- bach dziecięcych :					Children staying in nurseries and chil- dren's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	-	-	54,2	66,5	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	-	-	97,6	96,4	per 100 places

a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi.

U w a g a. Obok żłobków i klubów dziecięcych w 2012 r. (stan w dniu 31 XII) działało także 14 placówek prowadzących działalność gospodarczą w zakresie sprawowania opieki nad dziećmi do lat 3, nie wpisanymi do rejestru żłobków i klubów dziecięcych, w których było 201 miejsc i przebywało w ciągu roku 239 dzieci.

a In 2005 including weekly nurseries; places and children – including nursery wards.

N o t e. Besides nurseries and children's clubs in 2012 (as of 31 XII) there were 14 institutions which provide private childcare services for children younger than 3 years, do not register of nurseries and children's clubs, where there were 201 places and 239 children were staying during the year.

TABL. 11(181). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO****DAY-SUPPORT CENTRES**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 2010 2011 2012				2005 2010 2011 2012				SPECIFICATION
	placówki – stan w dniu 31 XII centres – as of 31 XII				wychowankowie residents				
OGÓŁEM.....	91	174	153	139	7347	9513	8523	7456	TOTAL
Opiekuńcze.....	77	151	134	116	6305	7732	6861	5989	General care
Specjalistyczne.....	14	23	19	9	1042	1781	1662	644	Specialized
Praca podwórkowa.....	-	-	-	1	-	-	-	30	Street work
W połączonych for- mach.....	-	-	-	13	-	-	-	793	In a combination of the forms

TABL. 12(182). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**

Stan w dniu 31 XII

FAMILY FOSTER CARE

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012 ^a	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze.....	3560	3686	3725	3967	Foster families
spokrewnione	3139	3182	3214	2758	related foster families
niezawodowe	380	359	364	1059	non-professional foster families
zawodowe ^b	41	145	147	150	professional foster families ^b

a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. b Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem.

a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. b Until 2011 professional, not related to the child foster families.

TABL. 12(182). RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA (dok.)

Stan w dniu 31 XII

FAMILY FOSTER CARE (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012 ^a	SPECIFICATION
Dzieci w rodzinach zastępczych ^c	4627	5096	5159	5480	Children in foster families ^c
spokrewnionych	3889	4061	4118	3605	related foster families
niezawodowych	541	492	511	1379	non-professional foster families
zawodowych ^b	197	543	530	496	professional foster families ^b
Rodzinne domy dziecka	.	.	.	27	Foster homes
Dzieci w rodzinnych domach dziecka ^d ..	.	.	.	164	Children in foster homes ^d

a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. b Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. c Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, w 2012 r. – w wieku do 25 lat. d W wieku do 25 lat.

a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. b Until 2011 professional, not related to the child foster families. c Until 2011 up to the age of 18, in 2012 up to the age of 25. d Up to the age of 25.

TABL. 13(183). INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^aINSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers			
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII							
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	92	85	88	86	2209	2052	2058	2098 ^b	200	139	133	185
Care and education centres												
interwencyjne	4	1	1	-	206	29	38	-	6	-	-	-
intervention												
rodzinne	48	38	39	34	276	245	248	223	30	29	17	11
family												
socjalizacyjne	31	27	30	37	1206	873	909	1088	136	85	80	135
socialization												
łącznie zadania placówek ^c	9	19	18	15	521	905	863	787	28	25	36	39
combining tasks of the centres ^c												

a Patrz uwagi ogólne, ust. 19 na str. 225. b W tym 252 wychowanków w wieku 0–3 lata i 159 w wieku 4–6 lat oraz 53 sierot i 160 niepełnosprawnych. c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

a See general notes, item 19 on page 225. b Of which 252 residents at age 0–3 and 159 at age 4–6, 53 orphans and 160 disabled. c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

TABL. 14(184). POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	73	92	96	99	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^b	6943	7309	7760	8101	Places ^b
na 10 tys. ludności	24,0	25,1	26,6	27,8	per 10 thous. population
Mieszkańcy ^b	6655	7156	7590	7889	Residents ^b
w tym kobiety	3144	3213	3056	3267	of which women
w tym do 18 lat	291	325	327	358	of which up to age 18
w tym umieszczeni w ciągu roku	2434	1834	3004	2786	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności	23,0	24,5	26,0	27,1	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	710	1076	986	1078	Persons awaiting a place

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. b Including branches.

TABL. 15(185). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii) ^b w których mogą przebywać:					Homes and facilities (excluding branches) ^b in which may be:
osoby w podeszłym wieku	11	18	21	23	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy	20	25	24	24	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	11	17	16	15	adults mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	8	7	7	7	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy	6	6	5	6	chronically mentally ill
niepełnosprawni fizycznie	-	-	1	-	physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	6	6	6	5	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	11	14	15	18	homeless
inne osoby	-	2	5	5	other persons
Mieszkańcy w domach i zakładach dla ^c :					Residents in homes and facilities for ^c :
osób w podeszłym wieku	743	1008	1032	1058	aged persons
przewlekłe somatycznie chorych	2189	2086	2119	2154	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawnych intelektualnie	1535	1648	1639	1526	adults mentally retarded
dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	640	537	536	564	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorych	664	717	675	760	chronically mentally ill
niepełnosprawnych fizycznie	-	-	2	-	physically handicapped
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	170	216	245	225	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomnych	714*	907	1266	1475	homeless
innych osób	-	37	76	127	other persons

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. c Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents. c Including branches.

TABL. 16(186). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a**SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE		Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w mln zł Benefits granted in mln zł	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2005	180822	243494,0	TOTAL
	2010	136011	283422,3	
	2011	128168	278971,1	
	2012	118366	231066,2	
Pomoc pieniężna		114997	161546,4	Monetary assistance
w tym:				of which:
Zasiłki stałe		15026	53382,8	Permanent benefits
Zasiłki okresowe		37339	60342,9	Temporary benefits
Zasiłki celowe		62174	46475,2	Appropriated benefit
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki		181	582,7	Assistance to reach self-dependence and to continue education
Pomoc niepieniężna		55411	69519,8	Non-monetary assistance
w tym:				of which:
Schronienie		901	2715,5	Shelter
Posiłek		45289	27316,4	Meals
Ubranie		598	88,9	Clothing
Sprawienie pogrzebu		474	1136,3	Burial
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze		7651	34853,8	Attendance services and specialized attendance services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie		37	112,9	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household

a Patrz uwagi ogólne, ust. 21 na str. 226. b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Źródło: dane Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

a See general notes, item 21 on page 226. b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

Source: data of the Dolnośląskie Voivodship Office.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. **Książka** jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, **broszura** – o objętości od 5 do 48 stron. Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

2. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych. **Czasopisma** (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne – fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

3. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

4. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

5. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** oraz **przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych**, obejmującą dramatyczne i lalkowe przedstawienia teatralne,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórow**,
- działalność sceniczną **zespółów pieśni i tańca**; dane dotyczą ludowych zespołów pieśni i tańca „Mazowsze” i „Śląsk” oraz Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego,
- działalność **rozrywkową estradową**.

6. Informacje o działalności **domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie sprawozdawczości rocznej.

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. A **book** is understood as a publication containing more than 48 pages, while a **pamphlet** contains from 5 to 48 pages. These publications are considered non-periodic publications.

2. Newspapers and magazines are periodic publications. **Newspapers** (general information periodicals) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign events. **Magazines** (other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialized and scientific issues as well as government publications.

3. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

A **borrower** is a person who in the course of a reporting year, was registered at a library and borrowed out at least one item.

4. Information concerning **art galleries** includes entities in which exhibiting is the basic type of activity.

5. Information regarding **theatres and music institutions** as well as **entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, distinguished in terms of their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic theatres**, including dramatic and puppet theatrical performances,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),
- the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**,
- the performing activity of **song and dance ensembles**; data include the „Mazowsze” and „Śląsk” song and dance folk ensembles as well as the Representative Artistic Ensemble of the Polish Army
- **entertainment** activities.

6. Information concerning the activity of **cultural centres and establishments, clubs and community centres** is based on annual reporting data.

7. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się **miniplexy** (posiadające od 3 do 7 sal) oraz **multiplexy** (posiadające 8 sal i więcej).

8. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających – na mocy szczególnych przepisów – z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. **Termin turystyka** – zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r., oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Wszystkie kategorie podróżnych, które mieszczą się w zakresie pojęcia „turystyka” są określane mianem odwiedzających. W grupie tej wyróżnia się:

- turystów, tj. osoby, które spędziły co najmniej jedną noc poza miejscem stałego zamieszkania,
- odwiedzających jednodniowych, tj. osoby, które nie nocują w miejscu odwiedzanym.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych).

Do obiektów hotelowych zaliczamy hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe (np. zajazdy, gościnie).

Pozostałe obiekty obejmują: domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, szkolne schroniska młodzieżowe, ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, zespoły domków turystycznych, kempingi, pola biwakowe, hostele, zakłady uzdrowiskowe i pozostałe niesklasyfikowane (np. domy studenckie, internaty, ośrodki rekreacyjno-sportowe itp.).

3. W informacjach o **obiektach i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

7. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish **miniplexes** (equipped with 3 to 7 screens) and **multiplexes** (equipped with 8 screens and more).

8. Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

All categories of travellers which fall within the term "tourism" are defined as visitors. This group comprises:

- tourists, i.e., persons who spent at least one night away from their place of permanent residence,
- one-day visitors, i.e., persons who do not spend the night at the place visited.

2. **Tourist accommodation facilities** include tourist accommodation establishments, i.e. hotels and similar establishments and other facilities (until 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings).

Hotels and similar establishments covers hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities (e.g. road houses, inns).

Other facilities covers: excursion hotels, shelters, youth hostels, school youth hostels, holiday centres, holiday youth centres, training-recreational centres, creative arts centres, complexes of tourist cottages, camping sites, tent camp sites, hostels, health establishments and other non-classified (e.g. student dormitories, boarding schools and recreational centres, etc.).

3. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **facilities and the number of bed places for tourists**.

4. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub **pokoji** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

5. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazywany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

6. Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach noclegowych obejmują wszystkie zakłady i punkty gastronomiczne zlokalizowane na terenie danego obiektu. Do barów zaliczono także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych – także smażalnie, pijalnie, lodzarnie, bufety itp.

Sport

1. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”, uczniowskie kluby sportowe UKS i wyznaniowe kluby sportowe) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

2. W kategorii **ćwiczących** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia kilka rodzajów sportu. W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

3. W kategorii **trenerów i instruktorów sportowych** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

4. Occupancy rate of beds or rooms is a relation of the number of bed places or rooms in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

5. Foreign tourists using tourist accommodation establishments are registered according to country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.

6. Catering establishments in tourist accommodation establishments include all catering facilities and outlets located on the premises of a given tourist accommodation establishment. Catering facilities also include cafes, wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice cream parlours and snack-bars.

Sport

1. Data regarding **physical education organizations** include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of "Rural Sports Clubs", student sports clubs UKS and religious sports clubs) and primarily concern recreational activity, and in case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" – rehabilitation activity for the persons with disabilities.

2. In the category of **persons practising sports**, one person may be indicated more than once depending upon the number of sports practised. Persons practising sports are classified as either juniors or seniors, depending on age; various age groups are applied for individual sports.

3. In the category **coaches and sports instructors**, one person may be indicated more than once, depending upon the number of sports taught.

Kultura Culture

TABL. 1(187). **KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE**^a
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Grand total</i>	Wydaw- nictwa nauko- we <i>Scienti- fic publi- cations</i>	Podrę- czniki dla szkół wyż- szych <i>Univer- sity text- books</i>	Wydaw- nictwa zawo- dowe <i>Profes- sional- publi- cations</i>	Pod- ręczniki szkolne <i>School- text- books</i>	Wydaw- nictwa- popu- larne <i>Popular science</i>	Literatura piękna <i>Belles-lettres</i>	
								razem <i>total</i>	w tym dla dzieci i mło- dzieży <i>of which for chil- dren and youth</i>
Tytuły	2005	1081	448	108	23	13	254	235	28
<i>Titles</i>	2010	1328	660	103	48	2	269	246	38
	2011	1511	631	88	98	7	370	317	85
	2012	1582	785	64	72	5	353	303	46
Nakład w tys. egz.	2005	2335,8	449,0	109,3	27,0	78,4	831,6	840,5	117,8
<i>Number of copies in</i>	2010	1219,2	362,1	72,5	75,7	1,5	384,2	323,2	129,2
<i>thous.</i>	2011	1534,1	311,9	44,0	137,0	33,0	496,7	511,5	294,6
	2012	1191,3	300,5	39,9	96,0	5,5	426,7	322,7	104,9

a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Zakładu Statystyki Wydawnictw Biblioteki Narodowej.

a According to published place.

Source: data of the Department of Publication Statistics of the National Library.

TABL. 2(188). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE**^a
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓL- NIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Ukazujące się <i>Published as specified</i>								niere- gu- larnie <i>irregu- larly</i>
		w tygodniu <i>weekly</i>		w miesiącu <i>monthly</i>		1 raz <i>once</i>				
		6–2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	3–2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	na 2 mie- siące <i>bi- mon- thly</i>	w kwar- tale <i>quar- terly</i>	w pół- roczu <i>half- yearly</i>	w ro- ku <i>yearly</i>	
Tytuły 2005	408	2	22	15	97	29	100	25	36	82
<i>Titles</i> 2010	490	1	28	19	108	62	119	21	49	83
2011	504	1	31	22	112	58	124	25	49	82
2012	520	1	34	32	104	56	134	32	65	62
Nakład w tys. egz. 2005	93810,9	19970,0	8968,2	30342,3	31380,8	1050,5	600,7	221,2	169,2	1108,0
<i>Number of</i> 2010	113917,5	12383,0	11621,1	19035,5	56260,8	4528,5	1286,1	186,6	532,6	8083,3
<i>copies in</i> 2011	119268,3	11187,2	11500,2	19091,3	63848,0	6626,5	1562,3	112,0	589,2	4751,6
<i>thous.</i> 2012	94989,3	10427,2	10139,6	19397,2	41343,1	5325,4	2353,6	36,5	453,1	5513,6

a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Zakładu Statystyki Wydawnictw Biblioteki Narodowej.

a According to published place.

Source: data of the Department of Publication Statistics of the National Library.

TABL. 3(189). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	668	639	631	616	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	419	412	407	394	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	131	104	104	85	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	92	81	82	69	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII)	10631,6	9952,1	9772,1	9529,7	<i>Collection (as of 31 XII)</i>
w tys. wol.	4099,9	4065,8	3966,3	3794,4	<i>in thous. vol.</i>
w tym na wsi	624,6	502,2	504,3	505,2	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	121,5	104,5	103,3	101,5	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi	12551,4	9898,5	10110,2	9854,2	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab}	2571,5	2089,4	2038,7	1965,3	<i>Loans^{ab}.</i>
w tysiącach woluminów	20,1	19,7	20,0	19,5	<i>in thousands volumes</i>
w tym na wsi	21,2	20,0	19,7	19,4	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.					<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi					<i>of which in rural areas</i>

a Łącznie z punktami bibliotecznymi. b Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points. b Excluding interlibrary lending.

TABL. 4(190). **MUZEUM**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	45	58	55	58	<i>Museums and branches^a</i>
Muzealia ^a w tys.	1224,0	1524,7	1581,7	1612,3	<i>Museum^a exhibits in thous.</i>
Wystawy czasowe:					<i>Temporary exhibitions:</i>
własne ^b	154	270	301	299	<i>own^b</i>
obce ^c	190	227	178	258	<i>exterior^c</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	1086,3	1689,7	1719,3	1730,3	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
w tym młodzież szkolna ^d	337,5	375,8	491,0	459,2	<i>of which primary and secondary school students^d</i>

a Stan w dniu 31 XII. b W kraju. c Krajowe i z zagranicy. d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31 XII. b In Poland. c Domestic and foreign. d Visiting museums in organized groups.

TABL. 5(191). **INSTYTUCJE PARAMUZEALNE**
MUSEUM-RELATED INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Instytucje (stan w dniu 31 XII)	6	13	14	14	<i>Institutions (as of 31 XII)</i>
Ogród Zoologiczny	1	1	1	1	<i>Zoological Garden</i>
Ogród Botaniczny ^a	2	2	2	2	<i>Botanical Garden^a</i>
Rezerwaty	1	2	2	2	<i>Reserves</i>
Inne	2	8	9	9	<i>Others</i>
Zwiedzający w tys.	820,7	1636,3	3603,0	1247,4	<i>Visitors in thous.</i>
w tym młodzież szkolna w zorganizowanych grupach	124,9	458,6	377,0	241,5	<i>of which primary and secondary school students visiting in groups</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Ogród Zoologiczny	434,9	428,7	669,9	498,8	<i>Zoological Garden</i>
Ogród Botaniczny ^a	161,0	157,0	179,3	173,8	<i>Botanical Garden^a</i>

a Łącznie z oddziałem.

a Including branch.

TABL. 6(192). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	28	25	24	22	12	10	Galleries (as of 31 XII)
Wystawy ^a	274	252	338	235	175	60	Exhibitions ^a
w tym z zagranicy	15	21	25	15	15	-	of which foreign
Ekspozycje ^a	287	265	364	253	186	67	Expositions ^a
Zwiedzający w tys.	340,9	244,5	366,7	219,5	194,2	25,3	Visitors in thous.

a W kraju.

a In Poland.

TABL. 7(193). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES						
WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a <i>Institutions ^a</i>	Miejsca na widowni w stałej sali ^a <i>Seats in fixed halls ^a</i>	Przedsta- wienia i koncerty ^b <i>Perform- ances and concerts ^b</i>	Widzowie i słuchacze ^b w tys. <i>Audience ^b in thous.</i>	SPECIFICATION	
Teatry i instytucje muzyczne	2005	17	5466	4434	787,2	Theatres and music institutions
	2010	17	5903	5500	965,8	
	2011	16	5175	5066	761,7	
	2012	18	5796	5243	771,4	
Teatry		12	3990	2305	309,1	<i>Theatres dramatic puppet</i>
dramatyczne		9	3208	1458	193,8	
lalkowe		3	782	847	115,3	
Teatry muzyczne		2	645	368	140,9	<i>Musical theatres</i>
Filharmonie		3	1161	2423	278,9	<i>Philharmonic halls</i>
Orkiestry symfoniczne i kameralne, chóry		1	-	137	32,0	<i>Symphonic and chamber orchestras, choirs</i>
Zespoły pieśni i tańca		-	-	10	10,4	<i>Song and dance ensembles</i>
Przedsiębiorstwa estradowe	2005	3	x	413	389,9	Entertainment enterprises
	2010	5	x	233	86,4	
	2011	4	x	288	63,4	
	2012	2	x	274	56,2	

a Stan w dniu 31 XII. b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a As of 31 XII. b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

TABL. 8(194). **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**

Stan w dniu 31 XII

CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENT, CLUBS, COMMUNITY CENTRES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Instytucje	242	262	262	279	122	157	Institutions
domy kultury	35	42	25	30	15	15	cultural establishments
ośrodki kultury	119	126	135	133	84	49	cultural centres
kluby	17	10	9	9	6	3	clubs
światlice	71	84	93	107	17	90	community centres
Pracownie specjalistyczne	324	395	473	480	349	131	Specialised workshops
Imprezy (w ciągu roku)	14258	17731	14541	14458	10454	4004	Events (during the year)
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	2608,2	3449,6	2556,2	2684,6	2328,3	356,3	Event participants (during the year) in thous.
Kursy (w ciągu roku)	328	403	335	406	267	139	Courses (during the year)

TABL. 8(194). **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENT, CLUBS, COMMUNITY CENTRES (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Absolwenci kursów (w ciągu roku) w tys.	5,0	7,2	5,9	9,3	7,0	2,3	Course graduates (during the year) in thous. of which children and youth ^a
w tym dzieci i młodzież ^a	3,0	3,5	3,3	6,0	4,4	1,6	
Zespoły artystyczne	1052	1212	925	1018	727	291	Artistic ensembles
Członkowie zespołów artystycz- nych w tys.	14,7	18,1	14,1	14,8	11,1	3,7	Members of artistic en- sembles in thous. of which children and youth ^a
w tym dzieci i młodzież ^a	8,0	9,6	6,8	7,0	5,3	1,7	
Koła (kluby)	781	830	1069	1296	839	457	Groups (clubs) Members of groups (clubs) in thous. of which children and youth ^a
Członkowie kół (klubów) w tys.	21,9	20,9	23,4	27,7	20,8	6,9	
w tym dzieci i młodzież ^a	9,7	8,1	10,9	13,0	9,9	3,1	

a W wieku poniżej 15 lat.

U w a g a. Do 2011 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 2 lata.

a Below the age of 15.

N o t e. Until 2011 data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 9(195). **KINA STAŁE
FIXED CINEMAS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	47	43	38	36 ^a	Cinemas (as of 31 XII)
w tym miasta	45	42	37	35	of which urban areas
w tym multiplexy	2	4	4	4	of which multiplexes
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII) ...	65	99	99	97	Screens (as of 31 XII)
w tym miasta	63	98	98	96	of which urban areas
w tym multiplexy	18	39	39	39	of which multiplexes
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII) w tys.	19,4	25,9	25,0	24,5	Seats (as of 31 XII) in thous.
w tym miasta	19,1	25,7	24,9	24,3	of which urban areas
w tym multiplexy	4,4	10,1	10,1	9,9	of which multiplexes
Seanse:					Screenings:
w tysiącach	53,2	121,5	145,5	138,3	in thousands
w tym miasta	53,2	121,5	145,4	138,3	of which urban areas
w tym multiplexy	35,4	71,9	71,3	69,6	of which multiplexes
na 1 kino	1133	2825	3828	3841	per cinema
Widzowie:					Audience:
w tysiącach	1708,3	3296,9	3590,9	3460,8	in thousands
w tym miasta	1708,0	3296,8	3590,7	3460,7	of which urban areas
w tym multiplexy	1298,7	2015,7	1767,1	1666,2	of which multiplexes
na 1 kino	36347	76672	94497	96134	per cinema
na 1 seans	32	27	25	25	per screening

a W tym 6 miniplexów.

a Of which 6 miniplexes.

TABL. 10(196). **ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.	280,8	315,5	330,3	335,4	T O T A L in thous.
Na 1000 ludności	97	108	113	115	Per 1000 population

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

S o u r c e: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 11(197). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. in thous.				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi.....	736,0	583,6	579,5	582,8	255	200	199	200	Radio subscribers
miasta.....	570,7	463,2	459,9	462,5	278	227	226	228	urban areas
wieś.....	165,3	120,4	119,6	120,3	198	137	136	136	rural areas
Abonenci telewizyjni	709,6	562,1	557,8	559,3	246	193	191	192	Television subscribers
miasta.....	548,5	444,8	441,4	442,3	267	218	217	218	urban areas
wieś.....	161,1	117,3	116,5	117,0	193	134	132	132	rural areas

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.
Source: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka

Tourism

TABL. 12(198). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	712^b	726^b	903	946	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	658	678	855	890	of which open all year
Obiekty hotelowe	245	363	360	377	Hotels and similar facilities
hotele	146	200	202	218	hotels
motele	7	6	6	6	motels
pensjonaty	47	58	56	59	boarding houses
inne obiekty hotelowe	45	99	96	94	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	467 ^b	363 ^b	543	569	Other facilities
domy wycieczkowe	8	5	6	6	excursion hostels
schroniska	11	17	16	14	shelters
schroniska młodzieżowe	33	27	23	27	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	28	23	20	21	of which school youth hostels
kempingi	14	10	11	13	camping sites
pola biwakowe	7	4	4	6	tent camp sites
ośrodki wczasowe	133	104	97	92	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	52	43	39	35	training-recreational centres
domy pracy twórczej	6	4	4	4	creative arts centres
zespoły domków turystycznych	19	22	17	13	complexes of tourist cottages
hostele	.	13	14	15	hostels
pokoje gościnne	.	.	164	157	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	47	62	agrotourism lodgings
inne obiekty	184	114	101	125	miscellaneous facilities
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	45631^b	49067^b	53565	59072	Bed places (as of 31 VII)
w tym całoroczne	41178	45268	50034	54684	of which open all year
Obiekty hotelowe	17915	26209	27942	30116	Hotels and similar facilities
hotele	13594	18419	20208	22330	hotels
motele	419	244	242	242	motels
pensjonaty	1885	2481	2426	2390	boarding houses
inne obiekty hotelowe	2017	5065	5066	5154	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	27716 ^b	22858 ^b	25623	28956	Other facilities
domy wycieczkowe	651	582	620	622	excursion hostels

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels.

TABL. 12(198). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Miejsca noclegowe (dok.)					Bed places (cont.)
schroniska	655	844	865	813	shelters
schroniska młodzieżowe	1718	1448	1263	1493	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	1452	1192	1061	1184	of which school youth hostels
kempingi	1608	1153	1367	1699	camping sites
pola biwakowe	1024	804	531	457	tent camp sites
ośrodki wczasowe	8728	6792	6821	6719	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	3452	3138	2821	2661	training-recreational centres
domy pracy twórczej	175	115	114	112	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c	1033	917	695	611	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	494	607	717	hostels
pokoje gościnne	.	.	3199	3316	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	815	1036	agrotourism lodgings
inne obiekty	8672	6571	5905	8700	miscellaneous facilities
Korzystający z noclegów w tys.	1740,1^b	1895,5^b	2099,4	2186,2	Tourists accommodated in thous.
w tym turyści zagraniczni	471,0	414,8	432,4	483,9	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	1065,8	1336,8	1472,2	1567,4	Hotels and similar facilities
hotele	891,2	1056,8	1175,4	1301,1	hotels
motele	39,8	20,7	19,1	19,3	motels
pensjonaty	41,8	54,7	52,7	51,5	boarding houses
inne obiekty hotelowe	93,0	204,7	225,0	195,6	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	674,3 ^b	558,7 ^b	627,2	618,8	Other facilities
domy wycieczkowe	27,1	35,8	43,6	44,2	excursion hostels
schroniska	16,8	23,0	22,8	22,9	shelters
schroniska młodzieżowe	63,3	43,6	38,5	37,0	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	52,7	33,4	28,3	26,0	of which school youth hostels
kempingi	16,2	12,2	15,0	20,3	camping sites
pola biwakowe	1,6	0,4	0,4	1,8	tent camp sites
ośrodki wczasowe	195,5	142,6	153,2	145,0	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	117,2	102,9	95,7	94,6	training-recreational centres
domy pracy twórczej	4,2	2,4	2,0	1,7	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c	10,6	7,8	6,0	6,3	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	28,1	44,7	43,9	hostels
pokoje gościnne	.	.	64,8	55,8	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	7,8	9,5	agrotourism lodgings
inne obiekty	221,7	159,9	132,8	135,9	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi w tys.	4705,6^b	4814,3^b	5213,2	5718,1	Nights spent (overnight stay) in thous.
w tym turystom zagranicznym	1249,4	1016,6	1034,5	1128,8	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	2229,1	2794,1	3055,7	3249,3	Hotels and similar facilities
hotele	1826,7	2050,6	2288,7	2525,5	hotels
motele	58,4	23,6	21,9	22,3	motels
pensjonaty	151,5	183,1	182,0	176,5	boarding houses
inne obiekty hotelowe	192,7	536,8	563,1	524,9	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	2476,5 ^b	2020,2 ^b	2157,5	2468,8	Other facilities
domy wycieczkowe	78,1	67,0	77,9	78,7	excursion hostels
schroniska	28,5	50,2	44,8	41,1	shelters
schroniska młodzieżowe	151,2	104,8	92,2	87,3	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	118,1	76,4	65,1	53,8	of which school youth hostels
kempingi	38,8	26,1	31,2	40,1	camping sites
pola biwakowe	4,3	1,0	1,1	5,6	tent camp sites
ośrodki wczasowe	799,6	636,6	636,3	654,1	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	391,9	341,5	303,0	300,1	training-recreational centres
domy pracy twórczej	12,6	8,4	6,5	5,4	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c	48,3	25,5	19,3	21,4	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	55,4	79,6	86,0	hostels
pokoje gościnne	.	.	186,7	163,5	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	27,9	33,2	agrotourism lodgings
inne obiekty	923,3	703,8	651,1	952,3	miscellaneous facilities

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 13(199). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	471005^b	414800^b	432375	483946	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	412925	366813	371854	424956	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	372323	339709	348492	393584	<i>hotels</i>
motele	14206	5617	4386	5368	<i>motels</i>
pensjonaty	10132	5430	1330	2313	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	16264	16057	17646	23691	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	58080 ^b	47987 ^b	60521	58990	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	4095	6028	10475	6626	<i>excursion hostels</i>
schroniska	723	636	435	541	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	6604	3910	4050	4303	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska mło- dzieżowe	2192	900	640	921	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	9100	5504	7388	9285	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	782	159	168	372	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	5109	8574	8341	8614	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	9678	7254	11974	11593	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	67	5	16	6	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c ..	339	352	236	544	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
hostele	.	3838	8929	8220	<i>hostels</i>
pokoje gościnne	.	.	1401	1795	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	.	.	229	405	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	21583	11727	6879	6686	<i>miscellaneous facilities</i>
Udzielone noclegi	1249360^b	1016644^b	1034534	1128799	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe	968266	821742	826951	916530	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	871496	746177	763544	825216	<i>hotels</i>
motele	17107	6181	5017	5727	<i>motels</i>
pensjonaty	44666	16359	7595	10255	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	34997	53025	50795	75332	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	281094 ^b	194902 ^b	207583	212269	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	12373	11795	18265	13181	<i>excursion hostels</i>
schroniska	1180	928	573	837	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	20445	16333	15580	18394	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska mło- dzieżowe	4324	3988	2915	3999	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	21816	10719	13894	17157	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	914	519	289	713	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	34032	71482	71898	75668	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	26844	13464	17970	16972	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	235	15	24	9	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c ..	1327	492	280	1543	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
hostele	.	9729	18626	18459	<i>hostels</i>
pokoje gościnne	.	.	3553	5624	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	.	.	2916	2493	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	161928	59426	43715	41219	<i>miscellaneous facilities</i>

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 14(200). WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^aOCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych				stopień wykorzystania pokoi				
	occupancy rate of bed places				occupancy rate of rooms				
Obiekty hotelowe	34,8	30,1	31,0	30,4	43,8	37,0	38,3	38,0	Hotels and similar facilities
hotele.....	37,1	31,5	32,1	31,8	46,7	39,5	40,6	40,1	hotels
motele.....	38,2	27,4	24,9	25,2	47,9	33,0	31,6	32,7	motels
pensjonaty	24,2	21,1	21,1	20,9	28,7	23,2	23,5	24,9	boarding houses
inne obiekty hotelowe	27,5	29,6	31,5	28,6	32,3	33,0	35,3	33,6	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	28,8	27,8	25,8	26,8	x	x	x	x	Other facilities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 238.ª See general notes, item 4 on page 238.

TABL. 15(201). PŁACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI

Stan w dniu 31 VII

CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Restau- racje <i>Restau- rants</i>	Bary <i>Bars</i>	Stołówki <i>Canteens</i>	Punkty gastro- nomiczne <i>Food stands</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2005 ^a	194	191	260	59	TOTAL
	2010 ^a	278	200	201	38	
	2011	288	227	222	62	
	2012	309	239	230	49	
Obiekty hotelowe		270	178	63	16	Hotels and similar facilities
hotele		207	122	11	7	hotels
motele		6	4	-	-	motels
pensjonaty		12	17	38	5	boarding houses
inne obiekty hotelowe		45	35	14	4	other hotel facilities
Pozostałe obiekty		39	61	167	33	Other facilities
domy wycieczkowe		2	2	1	1	excursion hostels
schroniska		2	6	2	7	shelters
schroniska młodzieżowe		-	1	6	1	youth hostels
w tym szkolne schroniska mło- dzieżowe		-	-	6	-	of which school youth hostels
kempingi		-	3	-	2	camping sites
pola biwakowe		-	-	-	4	tent camp sites
ośrodki wczasowe		8	14	70	2	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe		6	12	22	-	training-recreational centres
domy pracy twórczej		-	1	1	-	creative arts centres
zespoły domków turystycz- nych		2	1	-	-	complexes of tourist cottages
hostele		1	2	1	-	hostels
pokoje gościnne		4	3	9	4	rooms for rent
kwatery agroturystyczne		-	-	6	1	agrotourism lodgings
inne obiekty		14	16	49	11	miscellaneous facilities

^a Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli.^a Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels.

TABL. 16(202). HOTELE WEDŁUG KATEGORII
HOTELS BY CATEGORY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Kategorie Categories					w trakcie kategory- zacji in the process of the categori- sation
			*****	*****	***	**	*	
OGÓŁEM^a	2005	146	-	11	58	40	27	10
TOTAL^a	2010	200	4	18	95	46	30	7
	2011	202	5	18	102	41	29	7
	2012	218	5	29	108	42	28	6
Pokoje ^a	2005	6987	-	1524	3096	1530	590	247
Rooms ^a	2010	9274	535	1841	4357	1599	737	205
	2011	9882	581	1795	4564	1407	769	766
	2012	10883	581	3234	4717	1465	760	126
Miejsca noclegowe ^a	2005	13594	-	2848	5774	3207	1227	538
Bed places ^a	2010	18419	940	3415	8690	3388	1537	449
	2011	20208	1046	3548	9135	3072	1725	1682
	2012	22330	1155	6553	9451	3229	1640	302
Korzystający z noclegów w tys.	2005	891,2	1,7	211,6	407,9	180,8	66,1	23,2
Tourists accommodated in thous.	2010	1056,8	79,6	231,7	496,1	157,9	66,9	24,7
	2011	1175,4	85,3	233,2	559,4	162,7	82,6	52,3
	2012	1301,1	86,3	345,3	585,8	163,1	81,4	39,2
w tym turyści zagraniczni.....	2005	372,3	0,9	118,8	178,0	57,3	10,8	6,5
of which foreign tourists	2010	339,7	47,6	103,2	145,1	29,3	9,2	5,4
	2011	348,5	51,2	98,8	151,1	28,1	11,1	8,2
	2012	393,6	52,9	137,3	154,9	32,0	11,2	5,3
Stopień wykorzystania w %:								
Occupancy rate in %:								
miejsc noclegowych.....	2005	37,1	31,8	40,7	38,7	36,0	31,8	20,6
bed places	2010	31,5	42,7	36,8	29,9	29,5	26,4	28,7
	2011	32,1	44,2	38,1	31,0	28,1	31,3	25,8
	2012	31,8	44,5	34,7	31,7	26,5	29,0	25,2
pokoje	2005	46,7	50,9	54,5	47,7	43,4	38,7	25,8
rooms	2010	39,5	56,3	44,5	37,8	37,0	30,8	33,6
	2011	40,6	57,6	47,4	39,1	36,6	38,1	28,5
	2012	40,1	60,3	43,3	39,1	34,4	37,1	29,4

a Stan w dniu 31 VII.

a As of 31 VII.

Sport

Sport

TABL. 17(203). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**
Stan w dniu 31 XII
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2010	2012	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ ^a				
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS ^a				
Jednostki organizacyjne	547	508	490	Organizational entities
Członkowie	36949	33077	32276	Members
Ćwiczący ^b	42946	43911	41767	Persons practising sports ^b
KLUBY SPORTOWE ^c				
SPORTS CLUBS ^c				
Jednostki organizacyjne	603	651	869	Organizational entities
Członkowie	50928	41777	53813	Members
Ćwiczący	45034	45610	55376	Persons practising sports
mężczyźni	37067	37850	46880	males
kobiety	7967	7760	8496	females
w tym juniorzy ^d	25889	26168	32520	of which juniors ^d
Sekcje sportowe	936	980	1233	Sports sections
Trenerzy	551	745	985	Coaches
klasy M (mistrzowskiej)	39	41	71	M class (champion)
klasy I	88	165	201	I class
klasy II	424	539	713	II class
Instruktorzy sportowi	1060	1163	1488	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	757	568	604	Other persons conducting sports activities

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 238. b Dane szacunkowe. c Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych. d Dane obejmują: młodzieżowców, juniorów i juniorów młodszych.

a See general notes, item 1 on page 238. b Estimated data. c Excluding Students Sports Clubs UKS and Religious Sports Clubs. d Data include: youths, juniors and younger juniors.

TABL. 18(204). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a W 2012 R.**
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a IN 2012
As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU ^b	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trene- rzy Coa- ches	Instruk- torzy sporto- wi Sports instru- ctors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS ^b
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i ju- niorki juniors			
Akrobatyka ^c	9	426	242	395	11	8	Acrobatics ^c
Badminton.....	7	233	100	83	1	6	Badminton
Biathlon ^c	5	235	104	209	20	2	Biathlon ^c
Boks	16	505	61	373	9	25	Boxing
Brydż sportowy	17	441	75	93	4	11	Bridge

a Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych. b Do 2009 r. określane jako dyscypliny sportu. c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a Excluding Students Sports Clubs UKS and Religious Sports Clubs. b Until 2009 defined as disciplines. c A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 18(204). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a W 2012 R. (dok.)

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a IN 2012 (cont.)

As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU ^b	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trene- rzy Coa- ches	Instruk- torzy sporto- wi Sports instru- ctors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS ^b
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i ju- niorki juniors			
Gimnastyka sportowa	1	25	15	25	1	-	Artistic gymnastics
Hokej na lodzie	2	68	0	4	2	5	Ice hockey
Hokej na trawie	2	92	92	74	3	2	Field hockey
Jeździectwo ^c	40	377	270	173	9	45	Equestrian sport ^c
Judo	10	738	233	655	20	15	Judo
Kajakarstwo górskie	2	49	14	29	-	1	Mountain canoeing
Kajakarstwo klasyczne	1	10	2	8	-	1	Classic canoeing
Karate ^c	36	3071	980	2326	16	98	Karate ^c
Kolarstwo szosowe	11	188	39	77	2	15	Road cycling
Kolarstwo torowe	2	14	-	-	-	3	Track cycling
Koszykówka	39	1872	318	1353	57	43	Basketball
Lekkoatletyka	38	1341	542	931	58	32	Athletics
Łuczniectwo	7	186	99	123	3	9	Archery
Łyżwiarstwo szybkie ^c	1	160	80	154	6	4	Speed skating ^c
Narciarstwo alpejskie	11	329	137	243	4	28	Alpine skiing
Narciarstwo klasyczne	7	111	37	70	4	5	Classic skiing
Pięciobój nowoczesny	1	24	8	24	1	-	Modern pentathlon
Piłka nożna	524	28278	506	15740	461	557	Football
Piłka ręczna	18	1442	321	1158	43	28	Handball
Piłka siatkowa	62	2190	991	1476	52	60	Volleyball
Pływanie	20	1686	700	1438	35	35	Swimming
Podnoszenie ciężarów	8	233	78	131	2	7	Weight lifting
Rugby	5	100	10	31	2	3	Rugby
Sport motorowy ^c	14	263	17	45	23	6	Motorsport ^c
Sport lotniczy ^c	18	589	53	195	1	78	Air sport ^c
Strzelectwo sportowe ^c	14	1001	159	297	15	38	Sport shooting ^c
Szachy	23	669	109	427	2	29	Chess
Szermierka	5	269	115	245	17	4	Fencing
Taekwon-do ITF	7	794	233	564	4	19	Taekwon-do ITF
Tenis	25	782	237	340	18	21	Tennis
Tenis stołowy	56	1488	327	770	20	47	Table tennis
Wioślarstwo	3	122	27	70	4	6	Rowing
Zapasy w stylu klasycznym	4	255	17	230	3	12	Greco-Roman wrestling
Zapasy w stylu wolnym	4	219	31	195	2	8	Free style wrestling
Żeglarsstwo ^c	6	171	31	19	1	22	Sailing ^c

^a Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych. ^b Do 2009 r. określane jako dyscypliny sportu. ^c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

^a Excluding Students Sports Clubs UKS and Religious Sports Clubs. ^b Until 2009 defined as disciplines. ^c A sports field (consists of number of related kinds of sports).

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania naukowe i prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

2. Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

- a) **badania podstawowe**, tj. prace teoretyczne i eksperymentalne podejmowane przede wszystkim w celu zdobycia lub poszerzenia wiedzy na temat przyczyn zjawisk i faktów, nieukierunkowane w zasadzie na uzyskanie żadnych konkretnych zastosowań praktycznych;
- b) **badania stosowane** oraz włączone w 2011 r. **badania przemysłowe**, tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy mającej konkretne zastosowania praktyczne. Polegają one bądź na poszukiwaniu możliwych zastosowań praktycznych dla wyników badań podstawowych bądź na poszukiwaniu nowych rozwiązań pozwalających na osiągnięcie z góry założonych celów praktycznych. Wynikami badań stosowanych są modele próbne wyrobów, procesów czy metod;
- c) **prace rozwojowe**, tj. prace w szczególności konstrukcyjne, technologiczno-projektowe oraz doświadczalne polegające na zastosowaniu istniejącej już wiedzy, uzyskanej dzięki pracom badawczym lub jako wynik doświadczenia praktycznego do opracowania nowych lub istotnego ulepszenia istniejących materiałów, urządzeń, wyrobów, procesów, systemów czy usług, łącznie z przygotowaniem prototypów oraz instalacji pilotowych.

3. Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe**, tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych:
 - a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; w danych statystycznych do 2009 r. ujmowano również samodzielne zakłady naukowe, które zgodnie z ustawą z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 619) zostały przekształcone w instytuty naukowe bądź przez nie wchłonięte,
 - b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618); do 2009 r. określane jako jednostki badawczo-rozwojowe, które działały na

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

1. Research and development (scientific research and experimental development – R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge of man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge.

2. Research and development (R&D) includes:

- a) **basic research**, i.e. experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any particular application or use in view;
- b) **applied research and industrial research** included in 2011, i.e. also original investigation undertaken in order to acquire new knowledge. It is, however, directed primarily towards a specific practical aim or objective;
- c) **experimental development**, i.e. systematic work, drawing on existing knowledge gained from research and (or) practical experience, that is directed to producing new materials, products or devices, to installing new processes, systems and services, or to improving substantially those already produced or installed including preparation of prototypes and pilot installations.

3. Information regarding research and development includes the following groups of entities conducting research and development:

- 1) **scientific and research-development units**, i.e. units involved mainly in carrying out scientific research and experimental development:
 - a) scientific institutes of the Polish Academy of Sciences; until 2009 statistical data included independent research departments which were transformed or incorporated into scientific institutes according to the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 IV 2010 (Journal of Laws 2010 No. 96, item 619),
 - b) research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 IV 2010 (Journal of Laws 2010 No. 96, item 618); until 2009 defined as branch research-development units

podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388 z późniejszymi zmianami),

- c) inne, tj. pozostałe jednostki zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **pomocnicze jednostki naukowe**, tj. biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe; określane do 2009 r. jako jednostki obsługi nauki
- 3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”) obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową; do 2009 r. określane jako jednostki rozwojowe;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** — instytucje prowadzące działalność badawczą i rozwojową obok swojej podstawowej działalności, nieujęte w ww. pozycjach, np. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.
- 4. Do **zatrudnionych** w działalności badawczej i rozwojowej zaliczono:
 - 1) w kategorii **pracowników naukowo-badawczych**:
 - a) pracowników naukowych, badawczo-technicznych, inżynierskich i technicznych zatrudnionych w jednostkach naukowych i badawczo-rozwojowych, w pomocniczych jednostkach naukowych oraz w pozostałych jednostkach,
 - b) pracowników naukowych i innych zatrudnionych w działalności badawczej i rozwojowej w podmiotach gospodarczych prowadzących prace badawczo-rozwojowe,
 - c) pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych zatrudnionych w szkołach wyższych,
 - d) uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace badawczo-rozwojowe;
 - 2) w kategorii **techników i pracowników równorzędnych** — pracowników, którzy uczestniczą w działalności badawczej i rozwojowej wykonując zadania naukowe i techniczne zazwyczaj pod kierunkiem pracowników naukowo-badawczych;
 - 3) w kategorii **pozostały personel** — pracowników na stanowiskach robotniczych oraz administracyjno-ekonomicznych uczestniczących w realizacji prac badawczo-rozwojowych lub bezpośrednio z nimi związanych.
- 5. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Liczbę zatrudnionych podano w jednostkach przeliczeniowych, tj. w tzw. **ekwiwalentach pełnego czasu pracy** (osobolatach).

Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

which operated on the basis of the Law on the Research and Development Units dated 25 VII 1985 (uniform text, Journal of Laws 2001 No. 33, item 388, with later amendments),

- c) *other units classified into NACE division 72 ‘Scientific research and development’;*
- 2) **auxiliary scientific units** i.e. scientific libraries, scientific archives, museums, auxiliary scientific units of the Polish Academy of Sciences, associations and foundations supporting research and development; until 2009 defined as science support units;
- 3) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72 „Scientific research and development”) including mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main principal activity; until 2009 defined as development units;
- 4) **higher education institutions**;
- 5) **other units** — institutions conducting R&D besides their main principal activity, not included in the above positions, e.g., hospitals, national parks, botanic gardens, state agencies and institutions.

4. Employment in R&D includes:

- 1) **researchers (RSE)**:
 - a) researchers, research and technical assistants, engineering and technical assistants employed in scientific units, research and development units, auxiliary scientific units and other units,
 - b) researchers and other staff employed in R&D in economic entities conducting R&D,
 - c) researchers and academics employed in higher education institutions,
 - d) students and doctoral studies conducting R&D;
- 2) **technicians and equivalent staff** are persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks, normally under the supervision of researchers;
- 3) **other supporting staff** include skilled and unskilled craftsmen, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

5. Data regarding **employment** in R&D include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 percent of their normal working time on R&D.

The number of persons engaged in R&D is expressed in **full-time equivalents (FTE)**.

One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

6. Nakłady wewnętrzne — ujmują wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania; do nakładów wewnętrznych zalicza się nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane, przemysłowe i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwale związane z działalnością B+R;

7. Nakłady inwestycyjne na środki trwale związane z działalnością B+R podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R i spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych; do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

8. W działalności badawczej i rozwojowej zgodnie z Klasyfikacją Dziedzin Nauki i Techniki OECD, wyodrębniono sześć podstawowych dziedzin nauk: nauki przyrodnicze, inżynieryjne i techniczne, medyczne i o zdrowiu, rolnicze, społeczne oraz humanistyczne.

9. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (tabl. 5) opracowano zgodnie z metodologią stosowaną przez EUROSTAT i obejmują następujące sektory finansujące, z których pochodzą środki na finansowanie działalności badawczej i rozwojowej:

- 1) **sektor rządowy** — krajowe jednostki rządowe (m.in. ministerstwa) i samorządowe, (w tym jednostki samorządu terytorialnego), jednostki naukowe PAN i instytuty badawcze podlegające ministerstwu, powołane na podstawie ustawy o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618),
- 2) **sektor przedsiębiorstw** — krajowe podmioty gospodarcze,
- 3) **sektor szkolnictwa wyższego** — krajowe szkoły wyższe oraz podległe im instytuty badawcze, stacje doświadczalne i kliniki,
- 4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** — krajowe: fundacje, partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, towarzystw i stowarzyszeń (zawodowych, naukowych, religijnych itp.) oraz osoby fizyczne,
- 5) **zagranica** — organizacje międzynarodowe, instytucje i przedsiębiorstwa zagraniczne oraz osoby fizyczne.

10. Działalność innowacyjna obejmuje szereg działań o charakterze badawczym (naukowym), technicznym, organizacyjnym, finansowym i handlowym, których celem jest opracowanie i wdrożenie innowacji. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowywania i wdrażania (wprowadzania na rynek) nowych lub istotnie ulepszonych, w zakresie swoich cech i zastosowań, produktów (wyrobów, usług) — **innowacja produktowa** oraz zastosowania nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, a także z zakresu logistyki, zaopatrzenia, dystrybucji i wspierających procesy w przedsiębiorstwie — **innowacja procesowa**, przy czym produkty te i procesy są nowe przynajmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa.

6. Intramural expenditures — including the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing; internal expenditures include current expenditures borne on basic research, applied research, industrial research and experimental development as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D;

7. Capital expenditures on fixed assets connected with R&D comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in fixed assets until completion of the project; until 2002, expenditures on such equipment were included in the current expenditures on R&D.

8. In research and development, according to Field of Science and Technology Classification OECD there are six main fields of science: natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural sciences, social sciences as well as humanities.

9. Data regarding expenditures on research and development by source of funds (table 5) were compiled in accordance with the methodology applied by EUROSTAT covering the following sectors of funding, from which the funding for research and development comes:

- 1) **government sector** — national government entities (among others, ministries) and local government entities (including local self-government entities), the scientific units of the Polish Academy of Sciences and research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes (Journal of Laws 2010 No. 96, item 618) subject to the ministries,
- 2) **business enterprise sector** — national economic entities,
- 3) **higher education sector** — national higher institutions and subordinated to them research institutes, experiment stations and clinics,
- 4) **private non-profit sector** — national: foundations, political parties, trade unions, consumer associations, societies and associations (professional, scientific, religious, etc.) and natural persons,
- 5) **abroad** — international organizations, foreign institutions and companies and natural persons.

10. Innovation activity comprises many different scientific, technological, organizational, financial and commercial actions aimed at developing and implementing innovations. Data presented in the section include innovation activity in industry and concern the development and implementation (introduction on the market) of new or significantly improved products (goods and services) with regard to their features and applications — **product innovation** and applications of new or significantly improved production methods and those in the area of logistics, supply, distribution and methods supporting processes in enterprises — **process innovation** in which this products and processes are novel at least for the enterprise.

11. Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe nakłady poniesione na wprowadzenie innowacji produktowych i procesowych.

12. Produkt nowy jest to produkt (wyrób lub usługa), który różni się znacząco swoimi cechami lub przeznaczeniem od produktów dotychczasowych.

13. Produkt istotnie ulepszony jest to produkt (wyrób lub usługa) już istniejący, który został znacząco udoskonalony poprzez zastosowanie nowych materiałów, komponentów oraz innych cech zapewniających lepsze działanie produktu.

14. Wynalazek podlegający opatentowaniu — bez względu na dziedzinę techniki — jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Społeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o przedsiębiorstwach dotyczą podmiotów gospodarczych w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) do wybranych sekcji: „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja”, „Budownictwo”, „Handel; naprawa pojazdów samochodowych”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Zakwaterowanie i gastronomia”, „Informacja i komunikacja”, „Obsługa rynku nieruchomości”, „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), „Administrowanie i działalność wspierająca”, „Pozostała działalność usługowa” — w zakresie naprawa i konserwacja komputerów i sprzętu komunikacyjnego.

11. Expenditures on product and process innovations include expenditures on R&D (intramural and extramural), acquisition of knowledge from external sources (patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of product and process innovations (machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparation for the implementation of product and process innovations.

12. A new product is a product (good or service) that differs significantly in its characteristics or intended uses from the previous products.

13. A significantly improved product is an existing product (good or service) which has been significantly improved through the use of new materials, components and other characteristics that enhance the performance of this product.

14. A patentable invention — regardless of the field of technology — is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

An utility model eligible for protection — a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object of permanent form.

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on enterprises concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev.2: “Manufacturing”; “Electricity, gas, steam and air conditioning supply”; “Water supply”, sewerage and waste management and remediation activities”; “Construction”; “Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles”; “Transportation and storage”; “Accommodation and food service activities”; “Information and communication”; “Real estate activities”; “Professional, scientific and technical activities” (excluding veterinary activities); “Administrative and support service activities”; “Other service activities” (repair of computers and communication equipment).

3. Urządzenia mobilne – pod tym pojęciem rozumie się komputery przenośne (np. notebooki, netbooki, laptopy, ultra mobile PC-UMPC, tablet PC itp.) oraz inne urządzenia przenośne (np. smartfony, telefony komórkowe z PDA).

4. **Pojęcie administracja publiczna** odnosi się do organów świadczących usługi publiczne, jak i prowadzących typową działalność administracyjną. Możemy do nich zaliczyć na przykład organy podatkowe, instytucje ubezpieczeń społecznych, organy publicznej służby zdrowia, instytucje związane z ochroną środowiska i pozostałe prowadzące działalność publiczną. Administracja publiczna może być szczebla lokalnego, regionalnego i krajowego.

5. Pojęcie **handel elektroniczny** (e-handel) odnosi się do sprzedaży i zakupów produktów (wyrobów i usług), towarów i materiałów dokonywanych poprzez sieci komputerowe za pomocą metod zaprojektowanych specjalnie do otrzymywania lub składania zamówień. Podczas, gdy zamówienia powinny być dokonywane za pośrednictwem ww. metod, płatności i dostawy nie muszą być przeprowadzane on-line. Transakcje e-handlu wykluczają zamówienia składane pocztą elektroniczną (e-mail) lub faksem.

3. *Portable devices – term refers to portable computers (e.g. notebooks, netbooks, laptops, ultra mobile PCs-UMPCs, tablets PC etc.) and other portable devices (e.g. smartphones, PDA phones).*

4. *Public authorities refer to both **public services** and administration activities, e.g. tax, customs, business registration, social security, public health, environment of commune administrations. Public authorities can be at local, regional or national level.*

5. *An **e-Commerce transaction** is the sale or purchase of goods or services conducted over computer networks by methods specifically designed for the purpose of receiving or placing of orders. The goods or services are ordered by those methods, but the payment and the ultimate delivery of the goods or services do not have to be conducted online. E-Commerce transactions exclude orders made by manually typed e-mail messages.*

Nauka i technika

Science and technology

TABL. 1(205). JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

A. JEDNOSTKI
Stan w dniu 31 XII
UNITS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	82	146	207	237	T O T A L
w tym:					of which:
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	11	28	38	39	Scientific and research-development units
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	3	#	#	#	Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
Instytuty badawcze	8	#	#	#	Research institutes
Inne	-	22	33	34	Others
Podmioty gospodarcze	55	91	137	165	Economic entities
Szkoły wyższe	14	22	22	20	Higher education institutions

B. ZATRUDNIENI^a
PERSONNEL^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012				SPECIFICATION
	ogółem total				pra- cow- nicy nau- kowo- bada- wczy resea- rchers	tech- nicy i praco- wnicy równor- zędni techni- cians and equi- valent staff	pozo- stały per- sonel other suppor- ting staff	
O G Ó Ł E M	5180,2	5498,0	6597,1	7604,8	6012,1	1128,7	464,0	T O T A L
w tym:								of which:
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe ...	542,8	#	563,5	908,8	578,1	221,3	109,4	Scientific and research- -development units
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	259,5	281,6	282,9	299,1	247,5	#	#	Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
Instytuty badawcze	283,3	#	#	353,4	124,2	#	#	Research institutes
Inne	-	184,3	#	256,3	206,4	#	#	Others
Podmioty gospodarcze	674,7	843,8	1442,0	1829,3	989,0	556,6	283,7	Economic entities
Szkoły wyższe	3959,0	4009,7	#	4809,1	4404,4	347,6	57,1	Higher education institutions

a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

a In full-time equivalents.

TABL. 2(206). **ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z wykształceniem Education				pozosta- łym others
			wyższym higher			z tytułem zawodo- wym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with tertiary degrees below the PhD level (Master's degree, Bachelor's degree and equiva- lent)	
			z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of			
				doktora habilitowa- nego habilitated doctor ^a (HD)	doktora doctor (PhD)		
OGÓŁEM	2005	9141	776	841	3658	2828	1038
TOTAL	2010	8651	832	997	3993	2047	782
	2011	9302	776	1027	3950	2672	877
	2012	10183	842	1093	3868	3334	1046
w tym: of which:							
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	2005	733	43	37	141	324	188
Scientific and research- -development units	2010	#	#	#	#	#	#
	2011	726	#	#	#	351	#
	2012	1073	52	52	182	567	220
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences		371	45	46	88	123	69
Instytuty badawcze		417	#	6	#	236	111
Research institutes							
Inne		285	#	-	#	208	40
Others							
Podmioty gospodarcze	2005	921	-	-	16	572	333
Economic entities	2010	1105	5	3	50	817	230
	2011	1797	3	4	59	1426	305
	2012	2121	8	6	97	1634	376
Szkoły wyższe	2005	7482	733	804	3500	1928	517
Higher education institutions	2010	6727	769	943	3749	861	405
	2011	6707	722	978	3739	838	430
	2012	6903	780	1031	3576	1067	449

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3(207). **NAKLADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012				
	ogółem grand total			nakłady expenditures				
				bieżące current		inwestycyjne na środki trwałe capital		
				razem total	w tym osobo-we of which labour costs	razem total	w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu of which machinery, technical equipment as well as transport equipment	
	w mln zł			in mln zł				
OGÓŁEM TOTAL	346,4	630,0	725,2	971,4	706,8	362,1	264,6	152,5
w tym: of which:								
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe Scientific and research-development units	56,2	#	132,5	171,1	142,1	69,6	29,0	#
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk..... <i>Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>	26,6	46,8	65,3	68,3	#	27,2	#	#
Instytuty badawcze	29,6	#	#	42,0	#	19,3	#	2,4
<i>Research institutes</i>								
Inne	4,9	51,8	#	60,8	55,5	23,1	5,3	4,9
<i>Others</i>								
Podmioty gospodarcze . Economic entities	118,1	166,1	284,6	441,1	289,2	162,4	151,9	82,3
Szkoły wyższe Higher education institutions	171,9	315,1	#	342,0	260,6	122,6	81,4	#

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 4(208). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN NAUK (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY FIELD OF SCIENCE (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w mln zł	630,0	725,2	971,4	T O T A L in mln zł
Przyrodniczych	120,2	#	242,3	Natural sciences
Inżynieryjnych i technicznych	321,9	371,3	499,1	Engineering and technology
Medycznych i nauk o zdrowiu	#	78,9	149,4	Medical and health sciences
Rolniczych	#	#	18,4	Agricultural sciences
Społecznych	35,4	#	42,9	Social sciences
Humanistycznych	15,3	#	19,4	Humanities

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5(209). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

27. SOURCE OF FUNDS (current prices)						
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2010	2012	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M.....	630,0	725,2	971,4	100,0	100,0	T O T A L
sektor:						sector:
Rządowy	298,1	275,5	368,0	47,3	37,9	Government
Przedsiębiorstw	212,6	312,2	376,1	33,7	38,7	Business enterprise
Szkolnictwa wyższego	28,7	47,1	53,8	4,6	5,5	Higher education
Prywatnych instytucji niekomercyjnych	1,1	0,9	1,1	0,2	0,1	Private non-profit
Zagranica	89,5	89,4	172,4	14,2	17,7	Abroad

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 6(210). **NAKŁADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwo- jowe <i>Experi- mental develop- ment</i>	SPECIFICATION
			podsta- wowe <i>basic</i>	stoso- wane ^b <i>applied</i> ^b		
		w mln zł		in mln zł		
O G Ó Ł E M	2005	234,3	92,0	58,3	84,0	T O T A L
	2010	469,1	#	#	211,5	
	2011	559,6	189,5	100,4	269,7	
	2012	706,8	282,1	104,2	320,4	
w tym:						of which:
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe		142,1	61,1	37,6	43,4	Scientific and research- -development units
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk		#	41,3	#	#	Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
Instytuty badawcze		#	6,1	#	20,3	Research institutes
Inne		55,5	13,6	#	#	Others
Podmioty gospodarcze		289,2	57,9	19,0	212,4	Economic entities
Szkoły wyższe		260,6	151,1	45,5	64,0	Higher education institutions

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. b Łącznie z nakładami na włączone w 2011 r. badania przemysłowe.

a Internal, excluding depreciation of fixed assets. b Including expenditures on industrial research included in 2011.

TABL. 7(211). **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % degree of consumption in %				
OGÓŁEM	84,1	75,6	71,7	78,3	TOTAL
w tym:					of which:
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe.....	81,6	82,6	88,3	82,0	Scientific and research-development units
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	81,2	96,1	96,7	83,7	Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
Instytuty badawcze	82,8	#	#	88,4	Research institutes
Inne	-	#	24,9	43,5	Others
Podmioty gospodarcze	57,6	#	44,2	76,5	Economic entities
Szkoły wyższe	86,6	76,3	79,6	79,2	Higher education institutions

TABL. 8(212). **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYSŁE^a W 2012 R.**
SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2010–2012 <i>Products – in % – introduced into the market during 2010–2012</i>				SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone <i>of which new or significantly improved product</i>		w tym eksport ogółem <i>of which export total</i>	
		dla rynku <i>to the market</i>	tylko dla przedsię- biorstwa <i>only to the enterprise</i>		
O G Ó Ł E M	8,3	4,3	4,0	5,4	T O T A L
sektor publiczny	6,8	3,8	3,0	0,5	<i>public sector</i>
sektor prywatny	8,3	4,3	4,0	5,5	<i>private sector</i>
W tym przetwórstwo					
przemysłowe	11,2	5,8	5,4	7,4	<i>Of which manufacturing</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Produkcja artykułów spożywczych	3,2	1,4	1,8	0,1	<i>Manufacture of food products</i>
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	12,2	2,5	9,7	4,0	<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>
Produkcja wyrobów farma- ceutycznych ^Δ	11,6	-	11,6	0,0	<i>Manufacture of pharma- ceutical products ^Δ</i>
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	6,3	1,0	5,2	2,4	<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2010–2012.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices apply to products introduced into the market during 2010–2012.

TABL. 8(212). **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYSŁE^a W 2012 R. (dok.)**
SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a IN 2012 (cont.)

PRODUCTS - IN % - REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY IN 2012 (cont.)					
WYSZCZEGÓLNIENIE	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2010–2012 <i>Products – in % – introduced into the market during 2010–2012</i>				SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone <i>of which new or significantly improved product</i>		w tym eksport ogółem <i>of which export total</i>	
		dla rynku <i>to the market</i>	tylko dla przedsię- biorstwa <i>only to the enterprise</i>		
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)					Manufacturing (cont.)
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	6,5	5,3	1,2	1,4	<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>
Produkcja wyrobów z metali Δ	2,1	0,6	1,5	1,2	<i>Manufacture of metal products Δ</i>
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	18,4	14,1	4,3	14,8	<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>
Produkcja urządzeń elektrycznych	23,6	10,2	13,4	12,0	<i>Manufacture of electrical equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń Δ	9,5	7,9	1,5	3,2	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep Δ	7,7	3,6	4,1	6,9	<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	11,7	-	11,7	0,6	<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2010–2012.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices apply to products introduced into the market during 2010–2012.

TABL. 9(213). **PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2010–2012**
INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2010–2012

DURING 2010-2012					
WYSZCZEGÓLNIENIE	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2010–2012 <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2010–2012</i>				SPECIFICATION
	ogółem <i>grand total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved products</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>	
		razem <i>total</i>	w tym nowe dla rynku <i>of which new to the market</i>		
OGÓŁEM	36,6	25,5	12,7	29,5	TOTAL

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a For product and proces innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 9(213). PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSŁE ^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2010–2012 (dok.)INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY ^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2010–2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2010–2012 <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2010–2012</i>				SPECIFICATION
	ogółem <i>grand total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved products</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>	
		razem <i>total</i>	w tym nowe dla rynku <i>of which new to the market</i>		
sektor publiczny	30,9	13,2	7,4	26,5	<i>public sector</i>
sektor prywatny	37,3	26,8	13,3	29,8	<i>private sector</i>
W tym przetwórstwo przemysłowe	39,0	28,8	14,2	30,8	<i>Of which manufacturing</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Produkcja artykułów spożywczych	31,4	25,5	13,7	23,5	<i>Manufacture of food products</i>
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	59,1	50,0	18,2	59,1	<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	100,0	60,0	-	100,0	<i>Manufacture of pharmaceutical products ^Δ</i>
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	35,6	27,1	10,2	25,4	<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	51,3	35,9	23,1	46,2	<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	39,8	24,5	10,2	33,7	<i>Manufacture of metal products ^Δ</i>
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	50,0	45,5	22,7	36,4	<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>
Produkcja urządzeń elektrycznych	57,1	47,6	19,0	38,1	<i>Manufacture of electrical equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	54,3	45,7	34,8	32,6	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	32,6	26,1	10,9	26,1	<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	26,1	17,4	-	21,7	<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10(214). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a** (ceny bieżące)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures					
		na działalność badawczą i rozwój ^b on research and development activity	na zakup on the acquisition		inwestycyjne na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c capital – on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment ^c	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products
			wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)	oprogramowania of the software			
		w tys. zł in thous. zł					
O G Ó Ł E M 2005	1138595	96852	26540	25280	763978	2731	7834
T O T A L 2010	1673296	189170	49017	42223	947899	3791	39503
..... 2011	1720964	249761	#	29862	883909	3405	32958
2012	1604076	315676	#	30368	869520	#	37701
sektor publiczny..... public sector	40380	8115	-	702	10054	#	510
sektor prywatny..... private sector	1563696	307561	#	29666	859466	#	37192
W tym przetwórstwo przemysłowe Of which manufacturing	1019739	267175	6880	8665	519658	2299	37701
w tym: of which:							
Produkcja artykułów spożywczych..... Manufacture of food products	56118	#	-	#	#	#	#
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych..... Manufacture of chemicals and chemical products	47341	16965	-	#	#	#	834
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ Manufacture of pharmaceutical products ^Δ	32559	10530	178	#	7467	#	#
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	57178	3592	667	99	#	#	117
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych Manufacture of other non-metallic mineral products	29862	557	#	267	26078	67	1641

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. c Łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b Internal and external expenditures.
c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 10(214). NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYŚLE ^a (dok.)EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY ^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures					
		na działalność badawczą i rozwo- jową ^b on research and develop- ment ^b activity	na zakup on the acquisition		inwesty- cyjne na ma- szyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c capital – on the acqui- sition of machinery and tech- nical equi- pment, tools and transport equipment ^c	na szko- lenie per- sonelu związane z działal- nością innowa- cyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszo- nych produktów on the marketing for new or significant- ly improv- ed pro- ducts
			wiedzy ze źródeł zewnę- trnych (gotowej technologii w postaci dokumen- tacji i praw) of kno- wledge from external sources (complete technology in the form of docu- mentation and rights)	oprogra- mowania of the software			
			w tys. zł in thous. zł				
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)							
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	101331	20272	5112	1138	#	#	#
Manufacture of metal products ^Δ							
Produkcja komputerów, wyrobów elektroni- cznych i optycznych.....	81310	18375	#	809	30545	#	#
Manufacture of com- puter, electronic and optical products							
Produkcja urządzeń elektrycznych	56726	#	20	350	#	#	#
Manufacture of electrical equipment							
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	68933	26651	-	1506	#	233	#
Manufacture of machi- nery and equipment n.e.c.							
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	283193	95833	#	1416	#	511	#
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers							
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	134663	#	-	464	#	#	-
Manufacture of other transport equipment							
Produkcja mebli	49222	#	-	72	19961	#	#
Manufacture of furniture							
Pozostała produkcja wyrobów	3524	1052	-	-	2329	#	#
Other manufacturing							

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. c Łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b Internal and external expenditures.
c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 11(215). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ^a W PRZEMYSŁE WEDŁUG ŹRÓDEŁ
FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
*EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS
(current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Z tego środki <i>Of which funds</i>			
		własne <i>own</i>	pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) <i>received from abroad (not re-payable)</i>	kredyty bankowe <i>bank credits</i>	pozostałe ^b <i>others</i>
		w tys. zł <i>in thous. zł</i>			
OGÓŁEM 2005	1138595	1016157	536	119505	2397
TOTAL 2010	1673296	1228151	160125	120005	165016
..... 2011	1720964	1465910	56937	128999	69118
..... 2012	1604076	1382441	88747	99905	32982
W tym przetwórstwo przemysłowe	1019739	819118	77267	#	#
Of which manufacturing					
w tym:					
of which:					
Produkcja artykułów spożywczych	56118	19666	#	29672	#
<i>Manufacture of food products</i>					
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	47341	30985	413	#	#
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>					
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ <i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>	32559	31920	638	-	-
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	57178	38087	#	3847	#
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>					
Produkcja wyrobów z pozostałych mine- ralnych surowców niemetalicznych	29862	12229	#	#	#
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>					
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	101331	80685	7684	#	#
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>					
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	81310	70923	#	#	#
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>					
Produkcja urządzeń elektrycznych	56726	52997	-	#	#
<i>Manufacture of electrical equipment</i>					
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	68933	65681	1474	-	1778
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>					
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	283193	239662	#	-	#
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>					
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	134663	#	#	-	-
<i>Manufacture of other transport equipment</i>					
Produkcja mebli	49222	41755	-	#	#
<i>Manufacture of furniture</i>					
Pozostała produkcja wyrobów	3524	#	-	#	-
<i>Other manufacturing</i>					

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe, nakłady pochodzące z funduszy kapitału ryzyka i pozostałe środki.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b The others consist budget funds, funds from venture capital and other resources.

TABL. 12(216). **WYNALAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE**^a
DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone	222	320	335	458	<i>patent applications</i>
udzielone patenty	90	146	257	285	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone	36	65	75	66	<i>utility model application</i>
udzielone prawa ochronne	65	23	36	45	<i>rights of protection granted</i>

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
^{Ź r ó d ł o:} dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

^{S o u r c e:} data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 13(217). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-
TELEKOMUNIKACYJNE**
Stan w styczniu
ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES
As of January

AS of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw				
	in percent of total enterprises				
Komputery ^b	91,5	97,0	97,0	96,9	Computers ^b
Dostęp do Internetu	85,6	96,1	94,7	95,0	Internet access
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c	42,1	73,1	84,9	86,1	Internet access via broadband connection ^c
w tym mobilne łącze szeroko- pasmowe	-	19,5	26,0	36,3	of which mobile broadband
Własna strona internetowa	47,1	67,5	64,8	67,6	Own Website

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooki); w latach 2011 i 2012 również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych oraz w 2005 r. – urządzeń podręcznych (np. palmtopów, PDA). ^c Od 2010 r. obejmuje także mobilne łącze w technologii 3G.

^a Data concerns enterprises with more than 9 persons employed. ^b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); in 2011 and 2012 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes as well as in 2005 – handheld computers (palmtops, PDAs). ^c Since year 2010 includes mobile connection via 3G technology.

TABL. 14(218). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH**^a
PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną	57,3	93,1	90,8	90,4	Enterprises using the Internet in their contacts with public administration
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci komputerowe	8,2	11,6	11,5	11,5	Enterprises which received orders via computer networks
Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci komputerowe	23,8	19,1	21,5	21,6	Enterprises which sent orders via computer networks

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concerns enterprises with more than 9 persons employed.

DZIAŁ XIV

CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług.

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) poszczególnych grup gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (CICOP/HICP).

2. Źródłem informacji o **cenach detalicznych** prezentowanych towarów i usług były notowania cen prowadzone przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług notowane były raz w miesiącu, z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu (do 2010 r. – trzy razy w miesiącu).

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem rocznych cen ziemniaków, które obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są notowania cen dokonane przez stałych ankierów na celowo wytypowanych targowiskach. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV

PRICES

General notes

1. The basis for compiling **the price indices of goods and services** is price observation of representatives of goods and services.

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of expenditure (excluding own consumption) of particular groups of households on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budget survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices

(COICOP/HICP).

2. The source of information on **retail prices** of presented goods and services were quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions. Prices of goods and services were collected once a month, with the exception of fruit and vegetables, for which the quotations were conducted two times a month (until 2010 – three times a month).

Annual prices have been computed as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of potatoes, which have been calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

3. Data on **procurement prices** concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers. Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected marketplaces. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1(219). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
O G Ó Ł E M	102,2	102,9	104,6	103,7	T O T A L
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,2	102,9	105,5	104,7	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,5	105,2	103,4	104,0	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	95,8	96,9	99,2	94,0	Clothing and footwear
Mieszkanie	103,4	103,7	105,8	105,5	Dwelling
Zdrowie	103,0	103,1	104,8	103,0	Health
Transport	105,3	105,4	108,5	107,0	Transport
Rekreacja i kultura	100,8	100,7	101,5	99,6	Recreation and culture
Edukacja	102,9	99,6	104,2	105,0	Education

TABL. 2(220). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Ryż – za 1 kg	2,54	3,86	4,01	4,00	Rice – per kg
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,41	2,16	2,47	2,50	Wheat-rye bread – per 0,5 kg
Makaron jajeczny – za 400 g	4,05	3,71	3,83	3,85	Egg pasta – per 400 g
Mąka pszenna – za 1 kg	1,53	1,96	2,19	2,30	Wheat flour – per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) – za 1 kg	16,55	20,14	22,28	25,33	Beef meat, bone-in (roast beef) – per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,09	13,50	14,60	15,76	Pork meat, bone-in (centre loin) – per kg
Kurczę patroszone – za 1 kg	5,53	6,33	7,17	7,40	Disembowelled chicken – per kg
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	20,46	23,39	23,44	24,75	Pork ham, boiled – per kg
Kiełbasa wędzona – za 1 kg	11,71	14,90	14,88	16,23	Smoked sausage – per kg
Filety z morskczuka mrożone – za 1 kg	13,41	18,27	20,83	23,10	Fillets of hake, frozen – per kg
Karp świeży – za 1 kg	11,43	14,46	15,57	15,73	Fresh carp – per kg
Śledź solony odgłowiony – za 1 kg	8,75	9,43	10,46	12,97	Salted herring, headless – per kg
Mleko krowie o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,44	2,72	2,84	2,86	Cows' milk, fat content 3-3,5%, sterilized – per l
Ser twarogowy półtłusty – za 1 kg	8,98	12,00	12,58	12,49	Semi-fat cottage cheese – per kg
Ser dojrzewający – za 1 kg	15,50	18,29	19,65	20,20	Ripening cheese – per kg
Jaja kurze świeże – za 1 szt.	0,33	0,47	0,47	0,62	Hen eggs, fresh – per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	3,16	4,10	4,43	4,46	Fresh butter, fat content 82,5% – per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej – za 1 l	4,86	6,29	7,11	7,50	Rape-oil, domestic production – per l
Pomarańcze – za 1 kg	4,82	5,60	5,18	5,44	Oranges – per kg
Jabłka ^a – za 1 kg	2,06	2,71	3,50	3,05	Apples ^a – per kg
Buraki ^a – za 1 kg	1,23	1,80	1,91	1,68	Beetroots ^a – per kg
Marchew ^a – za 1 kg	1,58	2,09	2,23	2,26	Carrots ^a – per kg
Ziemniaki ^a – za 1 kg	0,73	1,33	1,30	0,78	Potatoes ^a – per kg

^a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

^a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

TABL. 2(220). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,22	2,76	4,13	4,01	White sugar, crystallized – per kg
Kawa naturalna, mielona – za 250 g	4,55	5,99	6,79	7,72	Natural coffee, ground – per 250 g
Herbata czarna, liściasta – za 100 g	2,24	3,13	3,37	3,73	Black tea, leaf – per 100 g
Wódka czysta 40% – za 0,5 l	19,31	20,01	20,34	20,83	Pure vodka 40% – per 0,5 l
Papierosy – za 20 szt	5,30	9,32	10,21	11,18	Cigarettes – per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowely – za 1 kpl	470,51	471,42	475,36	487,89	Men's suit, polyester staple fibres and wool – per set
Półbuty męskie skórzane, na pode- szwie nieskórzanej – za 1 parę	145,30	168,43	169,91	175,48	Men's low leather shoes with non- leather sole – per pair
Półbuty damskie skórzane, na pode- szwie nieskórzanej – za 1 parę	136,11	167,64	169,36	179,00	Women's low leather shoes with non- leather sole – per pair
Podzielowanie obuwia męskiego – za 1 parę	26,57	37,20	38,26	44,14	Resoling men's shoes – per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodo- ciągowej – za 1 m ³	2,35	3,30	3,58	3,85	Cold water by municipal water- system – per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospo- darstw domowych (taryfa cało- dobowa) ^b – za 1 kWh	0,40	0,59	0,62	0,66	Electricity for households (all-day tariff) ^b – per kWh
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domo- wych ^c – za 1 m ³	1,49	2,44	2,57	2,82	Natural net-gas, high-methanated for households ^c – per m ³
Węgiel kamienny – za 1 t	464,16	722,06	779,26	834,49	Hard coal – per t
Ciepła woda – za 1 m ³	12,64	15,17	16,17	16,52	Hot water – per 1 m ³
Centralne ogrzewanie lokali miesz- kalnych – za 1 m ² powierzchni użytkowej	3,00	3,35	3,57	3,88	Heating of dwellings – per 1 m ² of usable floor space
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 300 l	1446,60 ^d	1257,13	1108,73	1072,87	Fridge-freezer, capacity about 300 l
Pralka automatyczna typu domowe- go, na 5 kg suchej bielizny	1339,92	1205,02	1114,48	1102,25	Automatic washing machine, dry- linen capacity not exceeding 5 kg
Odkurzacz typu domowego	318,65	348,85	340,16	333,01	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	166,68	205,92	222,93	245,72	Iron with duschsystem
Proszek do prania – za 400	.	4,55	4,72	4,75	Washing powder – per 400 g
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa – za 1 l	4,01	4,58	5,15	5,72	Unleaded 95 octane motor petrol – per l
Bilet normalny na przejazd autobu- sem miejskim, jednorazowy	1,93	2,24	2,36	2,55	Regular ticket for travelling by intra- urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna – za 5 km	12,28	15,04	15,09	16,26	Taxi daily fare – for 5 km distance
Bilet normalny do kina	12,51	14,82	14,97	15,87	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów dam- skich	48,29	60,09	62,74	69,09	Women's cold wave
Ciągnik rolniczy	63074,00	.	.	.	Farm tractor
Kopaczka do ziemniaków ciągniko- wa, zawieszana	9942,33	11681,50	12945,04	13155,13	Mounted tractor potato digger
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg	23,97	34,12	44,31	45,22	Urea, nutritive content 46% N – per 25 kg
Przemiał pszenicy – za 1 dt	16,09	17,31	20,39	20,90	Grinding of wheat – per dt

b, c Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi przy zużyciu miesięcznym: b – 100 kWh energii elektrycznej, c – 18,25 m³ gazu. d Pojemność ok. 320 l.

b, c Including standing and variable charges with the monthly use: b – of 100 kWh of electricity, c – of 18,25 m³ of gas. d Capacity about 320 l.

TABL. 3(221). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt:					Cereal grain consumer and for feeds – per dt:
pszenicy	36,13	60,15	82,44	88,94	wheat
żyta	25,63	38,13	70,25	75,32	rye
jęczmienia	39,33	53,48	80,13	86,40	barley
owsa i mieszanek zbożowych	25,53	31,99	59,51	64,06	oats and mixed cereal
pszenżyta	30,45	48,11	69,98	80,83	triticale
Ziemniaki – za 1 dt	29,87	42,21	37,49	37,73	Potatoes – per dt
w tym jadalne (bez wczesnych)	35,51	47,89	43,29	44,06	of which edible (excluding early kinds)
Buraki cukrowe – za 1 dt	16,20	11,66	14,28	11,68	Sugar beets – per dt
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	76,04	126,34	186,78	202,10	Industrial rape and turnip rape – per dt
Liście tytoniu – za 1 dt	231,09	579,79	594,58	516,41	Raw tobacco – per dt
Chmiel surowy – za 1 dt	875,21	.	1236,52	1182,41	Raw hop – per dt
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					Animals for slaughter – per kg:
bydło (bez cieląt)	3,80	4,42	5,44	5,84	cattle (excluding calves)
cielęta	5,83	7,19	7,16	8,01	calves
trzoda chlewna	3,99	3,97	4,30	5,21	pigs
Mleko krowie – za 1 l	0,97	1,06	1,22	1,22	Cows' milk – per l
Jaja kurze konsumpcyjne – za 1 szt.	0,16	0,25	0,23	0,37	Consumer hen eggs – per piece

TABL. 4(222). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż – za 1 dt:					Cereal grain – per dt:
pszenicy	49,00	71,65	96,42	95,67	wheat
żyta	41,67	69,50	.	.	rye
jęczmienia	40,73	64,00	.	84,82	barley
Ziemniaki (bez jadalnych wcze- snych) – za 1 dt	54,03	107,00	124,82	62,61	Potatoes (excluding edible early kinds) – per dt
Jaja kurze – za 1 szt.	0,36	0,52	0,57	0,71	Hen eggs – per piece

DZIAŁ XV

ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007, do której są zaliczane.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

3. **Gospodarstwo indywidualne** to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące działy specjalne produkcji rolnej lub produkcję o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali: drzew owocowych, krzewów owocowych, szkółek sadowniczych i ozdobnych, warzyw i truskawek gruntowych, chmielu, tytoniu, kóz oraz dzikich zwierząt (np. dziki, sarny, danielę) utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa.

Do działalności rolniczej zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, świń, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, danielę) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

4. Zgodnie z definicjami w ust. 2 prezentowane dane za 2012 r. o liczbie gospodarstw rolnych i powierzchni użytków rolnych nie obejmują posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

Dane za lata 2010 i 2011 zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika i podano w warunkach porównywalnych z danymi za 2012 r.

5. **Powierzchnia użytków rolnych** obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

CHAPTER XV

AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. The presented information has been compiled using the **kind of activity method** and concern agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the sections of the NACE rev. 2 in which they are included.

2. An **agricultural holding** is understood as a single unit both technically and economically which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

3. A **natural person's agricultural holding** is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Natural person's agricultural holding include:

- 1) holding with an area of 1 ha and more of agricultural land;
- 2) holding with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting special branches of agricultural activities or the production of significant (determined by the appropriate thresholds) scale: fruit trees plantations, fruit shrubs plantations, ornamental plants and orchard nurseries, field vegetable and strawberry, hops, tobacco, goats and wild animals (such as wild boar, roe deer, fallow deer) kept for slaughter.

An **agricultural activity** includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other furcovered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

4. According to the definitions in item 2, the presented data for 2012 on the number of agricultural holdings and the area of agricultural land does not include owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on small scale (below the specifies thresholds).

The data for the years 2010 and 2011 was changed in comparison with the ones published in the previous edition of the Yearbook and was provided in conditions comparable with the data for 2012.

5. **The agricultural land area** including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Użytki rolne w dobrej kulturze to utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 III 2010 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 39, poz. 2011) z późniejszymi zmianami – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczonych w 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (sady), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

6. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Agriculture land in a good agricultural condition – maintained in accordance with norms defined in the decree of the Minister of Agriculture and Rural Development, dated 11 III 2010 regarding minimal norms (Journal of Laws No. 39, item 2011) with later amendments – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which in 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (orchards), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Orchards are understood as land planted with fruit-bearing trees, bushes and tree nurseries not smaller than 0,1 ha.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

6. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (production for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

7. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej — ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji — średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2012 r. — z lat 2011 i 2012.

8. Dane o **produkcji, plonach i skupie** zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna zbóż. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszka, mieszanki strączkowe).

Do **upraw przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorię). **Uprawy pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na pasze.

9. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

10. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

11. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2011/12 oznacza okres od 1 VII 2011 r. do 30 VI 2012 r.).

12. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — prezentuje się według siedziby użytkownika.

13. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto — jeśli nie zaznaczono inaczej — użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu.

14. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemio-plodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

15. Dane za 2010 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników, maszyn i urządzeń rolniczych i zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

***Agricultural market output** is the sum of agricultural product sales at procurement centers and on marketplaces.*

7. The average national current prices for the year preceding the surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales — prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production — average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year, e.g. for 2012 — the prices from 2011 and 2012, are assumed.

8. Data regarding the production, yields and procurement of cereals, pulses and oilseeds plants concern grain. Data concerning cereals include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding basic cereals, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, do not include cereal mixed, unless otherwise stated.

Industrial crops include: sugar beets, oilseeds crops (rape, turnip rape, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). Feed plants include: pulses, small-seed legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for feeds.

9. Data regarding agricultural tractors concern 4-wheeled and tracked tractors.

10. Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.

11. Farming years cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2011/12 farming year covers to the period since 1 VII 2011 until 30 VI 2012).

12. Data, unless otherwise stated, are presented by the official residence of the land user.

13. Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, and livestock as of June, unless otherwise indicated.

14. Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.

15. Data for 2010 in terms of land use, sown area, livestock, tractors, consumption of mineral or chemical and lime fertilizers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 — as of 30 VI.

16. Dane o atestowanych gospodarstwach ekologicznych zostały opracowane na podstawie wykazów producentów przekazanych przez upoważnione jednostki certyfikujące Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zgodnie z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975).

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:
 - 1) **lasów publicznych** stanowiących własność:
 - a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w całości przez:
 - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
 - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
 - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych,
 - b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);
 - 2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:
 - a) osób fizycznych,
 - b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
 - c) spółdzielni produkcji rolniczej,
 - d) innych osób prawnych.

2. **Powierzchnia gruntów leśnych** obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat (do 2008 r. – 2 lat) i przewidziane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1–20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidziane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21–40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

16. Data on certified organic farms have been elaborated on the basis of producers registers delivered by authorized certifying bodies to the Main Inspector of Agricultural and Food Quality according to Article 9 point 2 of Legal Act of 25 June 2009 on organic farming (Journal of Laws No. 116, item 975).

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:
 - 1) **public forests** owned by:
 - a) the State Treasury – managed and utilized temporarily or perpetually by:
 - the State Forests National Forest Holding (abbreviated as “State Forests”) supervised by the Minister of the Environment,
 - nature protection units (national parks),
 - organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency,
 - b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);
 - 2) **private forests** owned by:
 - a) natural persons,
 - b) land held in common by all or part of the residents of a village,
 - c) agricultural production co-operatives,
 - d) other legal persons.

2. **Forest land** includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purpose of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 5 years (until 2008 – 2 years) and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 2 years as well as crops and greenwoods in the age I category (1–20 years), with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21–40 years) with planting of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the III, or higher, age category (41 years or more) with planting of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal class and to be renewed.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszłorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębiami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione sztucznie lub naturalnie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszłorębne użytkowane rębiami złożonymi, które wymagają uprzednio odnowienia jako bezwzględnego warunku kontynuacji cięć tymi rębiami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew o różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik **lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. — zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454) — do powierzchni lądowej kraju zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

4. Dane w podziale według sortymentów drzewnych opracowano na podstawie klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

Tree stands in the renewal class are tree stands which have reached or passed felling maturity being simultaneously utilized and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested felling of at least 30% of the area) was renewed artificially or naturally as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex felling in view of poor production results.

Tree stands to be renewed include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilized through complex felling and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these felling.

Tree stands with throughfell construction are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with the utilization, renewal and tending of the forest is conducted simultaneously.

Renewals are understood as new tree stands formed in place of removed stands:

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
- 2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The **forest cover** indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

Share of forest land in land area of the voivodship is calculated as the percentage ratio of forest area (including land connected with silviculture) to the total area of the voivodship without lands under waters (i.e. surface flowing waters and surface standing waters). According to the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454) — since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.

4. Data in the rows according to wood assortments were compiled on the basis of the quality-size classification defined by Polish Norms.

ROLNICTWO AGRICULTURE

TABL. 1(223). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE

A. OGÓŁEM
TOTAL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006– 2010 ^a	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^b w %:					Share in total sown area (as of June) ^b in %:
zbóż podstawowych	59,9	57,5	57,9	55,8	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	62,2	59,9	59,8	57,8	of which private farms
ziemniaków	3,7	3,2	3,3	3,6	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	4,3	3,9	3,8	4,3	of which private farms
roślin przemysłowych	18,2	20,9	20,7	18,5	industrial plants
w tym gospodarstwa indywidualne	16,1	19,1	19,4	16,8	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zbóż podstawowych	39,2	45,3	43,3	41,7	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	37,3	42,9	40,7	39,7	of which private farms
ziemniaków	204	207	261	278	of potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	195	194	243	268	of which private farms
rzepaku i rzepiku	26,0	20,7	26,0	23,0	of rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne	24,2	18,3	25,4	20,5	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bc}	160752	145472	128974	127783	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{bc}
w tym gospodarstwa indywidualne	126822	113922	99286	98537	of which private farms
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %	43,2	42,8	43,1	42,7	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	42,7	42,3	42,2	41,7	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) ^b w %	12,2	12,9	11,4	13,6	Share of sows in pig stocks (as of the end of July) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	9,8	9,6	8,3	10,0	of which private farms
Produkcja mleka krowiego na 1 krowę w l	4358	4069	4341	4465	Production of cows' milk per cow in l
w tym gospodarstwa indywidualne	3632	3332	3545	3735	of which private farms

a Przeciętne roczne. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 285; trzoda chlewna — stan w końcu lipca.

a Annual averages. b In 2010 data of the Agricultural Census. c See note to the table 11 on page 285; pigs — as of the end of July.

TABL. 1(223). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE (dok.)**

TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE (cont.)

B. W PRZELICZENIU NA UŻYTKI ROLNE
IN TERMS OF AGRICULTURAL LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^d		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
Gospodarstwa rolne w tys.	128,7	107,3	61,8	.	61,1	Agricultural holdings in thous.
w tym gospodarstwa indywidualne	128,1	106,8	61,3	.	60,6	of which private farms
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	976,5	967,5	919,5	928,5	953,3	Agricultural land area (as of June) ^b in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne	752,1	755,2	732,2	735,5	762,7	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bc} na 100 ha użytków rolnych	18,2	15,0	15,8	13,9	13,4	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{bc} per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	18,6	15,1	15,6	13,5	12,9	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^e na 1 ha użytków rolnych w kg	117,0	102,0	107,3	101,3	89,2	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^e per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego na 1 ha użytków rolnych w l	245	178	187	197	201	Production of cows' milk per 1 ha of agricultural land in l
w tym gospodarstwa indywidualne	205	139	143	152	158	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	6,1	6,0	6,4	.	.	Agricultural tractors (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne	7,6	7,4	7,6	.	.	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{bf} na 1 ha użytków rolnych w kg	98,8	140,3	147,6	163,7	151,5	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^{bf} per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	71,8	133,2	137,4	159,3	142,2	of which private farms

b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 285; trzoda chlewna – stan w końcu lipca. d Dane dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. porównywalnie z 2005 r. (wariant A) i porównywalnie z latami 2011 i 2012 (wariant B); patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 270. e Dotyczy mięsa (łącznie z tłuszczami i podrobami): wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. f Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2010/11, 2011/12.

b In 2010 data of the Agricultural Census. c See note to the table 11 on page 285; pigs – as of the end of July. d Data in 2010 given in two approaches, i.e. according to 2005 (variant A) and according to 2011 and 2012 (variant B); see general notes, item 4 on page 270. e Concerns meat (including fats and pluck): beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. f Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2010/11, 2011/12 farming years.

TABL. 2(224). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW**

Stan w czerwcu

AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE

As of June

AS of June		Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
WYSZCZEGÓLNIENIE		w ha <i>in ha</i>		
OGÓŁEM.....	2010 ^a	919478	732243	TOTAL
	2011	928452	735459	
	2012	953314	762729	
W dobrej kulturze rolnej.....		898325	737503	In good agricultural condition
Pod zasiewami		718250	575747	Sown area
Grunt ugorowane		30730	25706	Fallow land
Uprawy trwałe		10244	9670	Permanent crops
w tym sady		8662	8125	of which orchards
Ogrody przydomowe		2444	2388	Kitchen gardens
Łąki trwałe		112040	104045	Permanent maedows
Pastwiska trwałe		24617	19947	Permanent pastures
Pozostałe		54989	25226	Others

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

a Data of the Agricultural Census.

TABL. 3(225). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH**^a

Stan w czerwcu

FARMS BY AREA GROUPS^a

As of June

LATA YEARS	Gospodarstwa Farms										Przeciętna powierzchnia ogólna gos- podarstwa w ha Average total farm area in ha	
	w tys. in tho- us.	o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach with agricultural land area of – in percent										
		do 1,00 ha up to	1,01– 1,99	2,00– 4,99	5,00– 9,99	10,00– 14,99	15,00– 19,99	20,00– 49,99	50,00 ha i więcej and more	ogó- łem total	w tym użytki rolne of which agricul- tural land	

O G Ó Ł E M

T O T A L

2010 ^b	61,8	2,2	20,6	28,7	21,4	9,9	4,7	7,9	4,5	17,4	14,9
2012	61,1	1,0	18,8	28,6	21,9	11,8	5,8	7,6	4,6	17,8	15,6

W tym **GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE***of which PRIVATE FARMS*

2010 ^b	61,3	2,3	20,8	28,9	21,6	9,9	4,8	7,9	3,9	13,9	11,9
2012	60,6	1,0	18,9	28,8	22,0	11,8	5,8	7,6	4,1	14,4	12,6

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 270. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

a See general notes, item 2 on page 270. b Data of the Agricultural Census.

TABL. 4(226). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	2011	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
	rok poprzedni = 100				previous year = 100				
Produkcja globalna	100,9	102,1	100,6	100,4	102,4	101,5	98,2	102,7	Gross output
roślinna.....	101,1	101,7	101,0	103,3	103,2	100,6	99,5	105,6	crop
zwierzęca	100,5	103,4	99,7	91,9	100,5	104,4	95,3	93,9	animal
Produkcja końcowa.....	98,1	99,0	101,2	101,9	98,1	96,9	99,6	106,1	Final output
roślinna.....	96,8	96,9	101,8	106,7	96,7	93,3	102,0	112,1	crop
zwierzęca	100,5	103,8	100,2	91,4	100,5	105,0	95,7	93,4	animal
Produkcja towarowa	105,1	111,2	97,2	99,0	104,9	113,2	96,0	103,1	Market output
roślinna.....	110,6	115,6	95,9	101,1	111,5	118,8	95,7	106,2	crop
zwierzęca	96,4	101,8	99,7	94,3	95,0	102,4	96,7	96,3	animal

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11, pkt. 1) na str. 28.

a See general notes to the Yearbook, item 11, point 1) on page 28.

TABL. 5(227). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				

PRODUKCJA GLOBALNA
GROSS OUTPUT

O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	70,3	74,4	70,5	76,5	Crop output
Zboża	33,2	37,3	31,2	34,3	Cereals
w tym zboża podstawowe	25,6	31,3	24,4	25,7	of which basic cereals
w tym: pszenica	16,9	21,4	18,2	19,1	of which: wheat
żyto	1,5	2,1	1,2	1,3	rye
jęczmień	5,1	5,2	3,0	3,3	barley
Ziemniaki	5,2	4,3	5,6	6,3	Potatoes
Przemysłowe	13,6	14,4	12,0	14,4	Industrial
w tym buraki cukrowe	7,6	3,0	3,4	3,4	of which sugar beets
Warzywa	6,1	6,4	7,1	6,2	Vegetables
Owoce	2,3	2,5	2,7	4,0	Fruit
Siano łąkowe	1,6	1,9	2,3	2,3	Meadow hay
Pozostałe	8,3	7,6	9,6	9,0	Others

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11, pkt. 1) na str. 28.

a See general notes to the Yearbook, item 11, point 1) on page 28.

TABL. 5(227). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
	w odsetkach		in percent		
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.) GROSS OUTPUT (cont.)					
Produkcja zwierzęca	29,7	25,6	29,5	23,5	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	16,9	12,8	15,7	12,1	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	1,4	2,0	2,3	2,1	cattle (excluding calves)
cielęta	0,1	0,1	0,1	0,0	calves
trzoda chlewna	7,7	4,4	6,1	3,7	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	7,6	6,0	6,9	6,2	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	0,3	-0,5	-0,1	-0,6	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	6,5	5,7	4,7	5,3	Cows' milk
Jaja kurze	4,9	6,5	8,2	5,8	Hen eggs
Obornik	0,7	0,6	0,5	0,6	Manure
Pozostałe	0,4	0,5	0,5	0,3	Others
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	64,2	70,8	65,3	70,8	Crop output
Zboża	32,1	38,3	33,6	38,5	Cereals
w tym zboża podstawowe	26,1	32,6	27,1	29,0	of which basic cereals
w tym: pszenica	19,6	24,5	21,3	23,1	of which: wheat
żyto	1,6	2,1	1,2	1,2	rye
jęczmień	3,9	4,7	3,6	3,7	barley
Ziemniaki	2,2	2,1	2,9	3,5	Potatoes
Przemysłowe	18,6	19,8	16,0	15,5	Industrial
w tym buraki cukrowe	11,0	4,0	4,6	4,0	of which sugar beets
Warzywa	6,6	6,4	7,5	6,7	Vegetables
Owoce	2,4	2,3	2,5	3,8	Fruit
Pozostałe	2,3	1,9	2,8	2,8	Other
Produkcja zwierzęca	35,8	29,2	34,7	29,2	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	22,2	15,7	19,9	15,8	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	1,8	2,5	3,0	2,7	cattle (excluding calves)
cielęta	0,1	0,1	0,1	0,1	calves
trzoda chlewna	9,7	5,1	7,3	4,6	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	10,5	7,7	9,1	8,4	poultry
Mleko krowie	8,0	6,4	6,0	6,6	Cows' milk
Jaja kurze	5,1	6,5	8,2	6,2	Hen eggs
Pozostałe	0,5	0,6	0,6	0,6	Others

^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6(228). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**^a

Stan w czerwcu

SOWN AREA^a

As of June

AS of June				2012		CROPS
ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2011	ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
w ha in ha						
O G Ó Ł E M	734765	719420	714447	718250	575747	T O T A L
Zboża	562008	510315	511194	520958	428083	Cereals
zboża podstawowe	447083	413369	413512	400725	333010	basic cereals
pszenica	260859	258374	258373	238600	193729	wheat
żyto	43337	37836	36764	33866	28666	rye
jęczmień	92050	61042	62251	77658	64146	barley
owies	24801	23056	22372	23804	22041	oats
pszenżyto	26036	33059	33751	26797	24428	triticale
mieszanki zbożowe.....	28328	13468	13444	14168	13822	cereal mixed
gryka, proso i inne zbożowe	11778	21730	21037	11159	10575	buckwheat, millet and other cereals
kukurydza na ziarno ...	74818	61750	63201	94907	70676	maize for grain
Strączkowe	3816	6200	5363	5926	4889	Pulses
konsumpcyjne	1150	2568	2460	2225	1511	edible
pastewne ^b	2666	3632	2903	3701	3378	feed ^b
Ziemniaki	28779	23192	23228	26031	24220	Potatoes
Przemysłowe	106159	150587	147964	132868	96522	Industrial
w tym:						of which:
buraki cukrowe	27120	19073	18769	19581	13081	sugar beets
oleiste	77460	130657	128371	112433	82754	oilseeds
w tym rzepak i rzepik.....	74846	127217	125255	110320	81013	of which rape and turnip rape
Pastewne	16750	17900	17204	22812	14869	Feed
w tym:						of which:
okopowe	1081	477	567	1102	1061	root plants
kukurydza na pasze ...	8838	9144	8475	9859	5343	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^c	17253	10616*	9026	9198	6713	Other crops ^c

a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. c Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census. b Including cereal and pulse mixed for grain. c Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABL. 7(229). ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2006–2010 ^a	2010	2011	2012		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

Zboża	2174249	2370745	2328731	2437502	1892463	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe ..	1725559	1873992	1791619	1669126	1321931	basic cereals
pszenica	1161257	1325460	1242425	1069913	824770	wheat
żyto	125966	120373	114150	111312	91158	rye
jęczmień	279572	238658	244873	314522	248173	barley
owies	63242	68574	67588	74558	69429	oats
pszenżyto	95523	120927	122582	98821	88402	triticale
mieszkanki zbożowe ...	62654	40596	40432	47332	46353	cereal mixed
Ziemniaki	547929	480871	605331	723655	648369	Potatoes
Buraki cukrowe	1096905	1028267	1191079	1190167	812591	Sugar beets
Rzepak i rzepik	280982	263220	325206	253598	166439	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	432981	485783	478004	508502	486669	Meadow hay

PLONY z 1 ha w dt
YIELDS per 1 ha in dt

Zboża	40,5	46,5	45,6	46,8	44,2	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe ..	39,2	45,3	43,3	41,7	39,7	basic cereals
pszenica	44,1	51,3	48,1	44,8	42,6	wheat
żyto	29,2	31,8	31,0	32,9	31,8	rye
jęczmień	33,8	39,1	39,3	40,5	38,7	barley
owies	27,4	29,7	30,2	31,3	31,5	oats
pszenżyto	34,4	36,6	36,3	36,9	36,2	triticale
mieszkanki zbożowe ...	27,1	30,1	30,1	33,4	33,5	cereal mixed
Ziemniaki	204	207	261	278	268	Potatoes
Buraki cukrowe	497	539	635	608	621	Sugar beets
Rzepak i rzepik	26,0	20,7	26,0	23,0	20,5	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	39,2	41,6	42,8	45,4	46,8	Meadow hay

a Przeciętne roczne.
a Annual averages.

TABL. 8(230). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH**^a
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2006–2010 ^b	2010	2011	2012		VEGETABLES
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcuAREA^c in ha — as of June

O G Ó Ł E M	8947	7340	6706	7989	5741	T O T A L
Kapusta	1085	852	522	814	809	<i>Cabbages</i>
Kalafior	162	92	96	117	115	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	1586	1107	1559	1300	718	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	894	669	637	992	706	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	513	306	229	369	367	<i>Beetroots</i>
Ogórki	968	821	589	649	632	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	341	261	238	276	276	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^d	3398	3232	2836	3472	2118	<i>Others^d</i>

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

O G Ó Ł E M	172735	174326	162296	175071	118161	T O T A L
Kapusta	38509	31023	24769	30899	30759	<i>Cabbages</i>
Kalafior	2676	1959	2500	2904	2871	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	36704	32563	52504	46421	15787	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	23420	23105	25806	37356	21890	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	12090	9756	8671	11060	11023	<i>Beetroots</i>
Ogórki	14716	13805	12480	9139	8967	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	4525	4391	5045	4078	4078	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^d	40094	57723	30522	33215	22785	<i>Others^d</i>

PLONY z 1 ha w dt
YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	355	364	474	379	380	<i>Cabbages</i>
Kalafior	165	214	261	249	250	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	231	294	337	357	220	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	262	345	405	377	310	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	236	319	379	300	300	<i>Beetroots</i>
Ogórki	152	168	212	141	142	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	133	168	212	148	148	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^d	118	179	108	96	108	<i>Others^d</i>

a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. d Pietruszka, pory, seler, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

a Including kitchen gardens. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census. d Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 9(231). POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW^aAREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006–2010 ^b	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcuAREA^c in ha — as of June

OGÓŁEM	6114	7903	8528	7397	6918	TOTAL
Jabłonie	2672	3954	3633	2921	2569	Apples
Grusze	276	200	419	346	339	Pears
Śliwy	617	501	709	780	752	Plums
Wiśnie	992	701	898	922	844	Cherries
Czereśnie	522	443	598	685	676	Sweet cherries
Pozostałe ^d	1036	2104	2272	1742	1738	Others ^d

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

OGÓŁEM	45554	44467	50812	51426	46484	TOTAL
Jabłka	29779	32843	31629	30680	26522	Apples
Gruszki	1541	986	1689	1707	1507	Pears
Śliwki	3188	2381	3313	4013	3804	Plums
Wiśnie	5597	2519	5690	5588	5264	Cherries
Czereśnie	2786	2476	3473	4116	4097	Sweet cherries
Pozostałe ^d	2663	3263	5017	5322	5292	Others ^d

PLONY z 1 ha w dt
YIELDS per 1 ha in dt

Jabłka	111	83	87	105	103	Apples
Gruszki	56	49	40	49	44	Pears
Śliwki	52	48	47	51	51	Plums
Wiśnie	56	36	63	61	62	Cherries
Czereśnie	53	56	58	60	61	Sweet cherries
Pozostałe ^d	26	16	22	31	30	Others ^d

a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. d Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie itp.

a Including kitchen gardens. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census. d Peaches, apricots, walnuts etc.

TABL. 10(232). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH**^a**AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF BERRY FRUIT**^a

OWOCE	2006–2010 ^b	2010	2011	2012		FRUIT
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcuAREA^c in ha — as of June

OGÓŁEM	3313	3253	3733	3864	3789	TOTAL
Truskawki ^d	1711	1285	1286	1438	1422	Strawberries ^d
Maliny ^e	309	527	533	540	529	Raspberries ^e
Porzeczki	834	823	1184	1214	1197	Currants
Agrest	168	180	247	198	184	Gooseberries
Pozostałe ^f	291	439	483	473	457	Others ^f

ZBIORY w t

PRODUCTION in t

OGÓŁEM	13333	11642	13648	16073	15538	TOTAL
Truskawki ^d	6114	4005	3564	3916	3741	Strawberries ^d
Maliny ^e	925	1456	1707	1429	1403	Raspberries ^e
Porzeczki	4586	4280	5835	8120	8051	Currants
Agrest	868	839	1396	1288	1097	Gooseberries
Pozostałe ^f	840	1062	1147	1320	1247	Others ^f

PLONY z 1 ha w dt

YIELDS per 1 ha in dt

Truskawki ^d	36	31	28	27	26	Strawberries ^d
Maliny ^e	30	28	32	26	26	Raspberries ^e
Porzeczki	55	52	49	67	67	Currants
Agrest	52	47	57	65	60	Gooseberries
Pozostałe ^f	29	24	24	28	27	Others ^f

a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. d Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. e Łącznie z jeżyną bezkolcową. f Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne.

a Including kitchen gardens. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census. d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item „others”. e Including thornless blackberry. f Chokeberry, northern highbush blueberry, vine, filbert and others.

TABL. 11(233). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a	2011	2012	2005	2010 ^a	2011	2012	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
W SZTUKACH IN HEADS									
Bydło	123337	109843	97798	102626	94904	84270	74258	78796	Cattle
w tym krowy	54338	47017	42170	43793	41043	35678	31319	32858	of which cows
Trzoda chlewna ^b	441540	302285	259301	234809	350101	232783	190244	169903	Pigs ^b
w tym lochy	50038	38920	29517	31912	35118	22311	15883	16965	of which sows
Owce	12320	13281	10431	12387	10776	12146	9277	10679	Sheep
w tym maciorki	7002	7969	6163	6199	5891	7713	5445	5086	of which ewes
Konie ^c	11393	11192	11006	9470	10945	10617	10601	9160	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie) ..	177279	145472	128974	127783	140245	113922	99286	98537	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in heads									
Bydło	.	11,9	10,5	10,8	.	11,5	10,1	10,3	Cattle
w tym krowy	.	5,1	4,5	4,6	.	4,9	4,3	4,3	of which cows
Trzoda chlewna ^b	.	32,9	27,9	24,6	.	31,8	25,9	22,3	Pigs ^b
w tym lochy	.	4,2	3,2	3,3	.	3,0	2,2	2,2	of which sows
Owce	.	1,4	1,1	1,3	.	1,7	1,3	1,4	Sheep
w tym maciorki	.	0,9	0,7	0,7	.	1,1	0,7	0,7	of which ewes
Konie ^c	.	1,2	1,2	1,0	.	1,4	1,4	1,2	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie) ..	.	15,8	13,9	13,4	.	15,6	13,5	12,9	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b, c W latach 2005, 2011 i 2012: b – stan w końcu lipca, c – dane szacunkowe. d Patrz uwagi ogólne, ust 4 na str. 270.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0.

a Data of the Agricultural Census. b, c In years 2005, 2011 and 2012: b – as of the end of July, c – estimated data. d See general notes, item 4 on page 270.

Note. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0.

TABL. 12(234). **DRÓB** ^a

Stan w końcu roku

POULTRY ^a

As of the end of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Kury w tys. szt.	6156,3	6293,5	5955,2	4354,7	3911,7	Hens in thous. heads
w tym nioski	3914,4	3060,7	3063,7	3515,7	3072,7	of which laying hens
Gęsi w tys. szt.	20,3	76,4	28,7	22,8	21,7	Geese in thous. heads
Indyki w tys. szt.	57,3	521,6	264,7	460,4	460,4	Turkeys in thous. heads
Kaczki ^b w tys. szt.	200,8	244,2	83,9	81,3	81,3	Ducks ^b in thous. heads
Kury na 100 ha użytków rolnych ^c w tys. szt.	.	684,5	641,4	456,8	512,9	Hens per 100 ha of agricul- tural land ^c in heads
w tym nioski	.	332,9	330,0	368,8	402,8	of which laying hens

a W wieku powyżej 2 tygodni. b Łącznie z drobiem pozostałym. c Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 270.

a More than 2 weeks old. b Including other poultry. c See general notes, item 4 on page 270.

TABL. 13(235). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO**^a
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodar- stwa indywidu- alne <i>of which private farms</i>	

W SZTUKACH
IN HEADS

Bydło (bez cieląt)	28221	32599	34234	33264	27864	Cattle (excluding calves)
Cielęta	4919	3303	2481	2058	673	Calves
Trzoda chlewna	581548	394297	291675	168020	109898	Pigs
Owce	7226	3392	4163	2851	2487	Sheep
Konie	610	3150	496	345	345	Horses

W TONACH WAGI ŻYWEJ
IN TONNES OF LIVE WEIGHT

Bydło (bez cieląt)	13715	17397	17606	18625	15759	Cattle (excluding calves)
Cielęta	398	277	218	162	56	Calves
Trzoda chlewna	62633	46333	36593	20310	14068	Pigs
Owce	293	154	146	117	106	Sheep
Konie	323	1711	273	179	179	Horses
Drób	72066	65256	70254	75121	74094	Poultry
Kozy i króliki	301	260	277	284	284	Goats and rabbits

^a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

^a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 14(236). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W TONACH
IN TONNES

Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	114257	98670	94051	85059	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	108528	93400	88864	80031	meat and fats
wołowe	7187	9094	8961	9563	beef
cielęce	238	166	131	97	veal
wieprzowe	48854	36140	28543	15841	pork
baranie	130	68	64	50	mutton
końskie	181	912	145	95	horseflesh
drobiowe	50447	45680	49177	52586	poultry
kozie i królicze ^b	1491	1340	1843	1799	goat and rabbit ^b
podroby	5729	5270	5187	5028	pluck

^a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. ^b Łącznie z dziczyzną.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. ^b Including game.

TABL. 14(236). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW (dok.)**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^c w kg
 PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND^c in kg

O G Ó Ł E M | | **107,3** | **101,3** | **89,2** | **T O T A L**

a W wadze poubojowej cieplej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. c Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 270.

a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. c See general notes, item 4 on page 270

TABL. 15(237). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka:						Milk production:
w milionach litrów	239,4	172,2	182,6	191,7	120,3	in million litres
na 100 ha użytków rolnych ^a w tys. l	.	18,7	19,7	20,1	15,8	per 100 ha agricultural land ^a in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	4486	4069	4341	4465	3735	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj w mln szt.	588,7	749,4	637,6	531,5	329,8	Eggs production in mln units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury niośki w szt.	182	228	209	170	137	Average annual number of eggs per laying hen in units

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 270.

a See general notes, item 4 on page 270.

TABL. 16(238). **CIĄGNIKI ROLNICZE**
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a	SPECIFICATION
------------------	------	-------------------	---------------

W SZTUKACH
 IN UNITS

O G Ó Ł E M | **59669** | **58428** | **T O T A L**

W tym gospodarstwa indywidualne | 57357 | 55808 | Of which private farms

POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH^b NA 1 CIĄGNIK w ha
 AGRICULTURAL LAND AREA^b PER TRACTOR in ha

O G Ó Ł E M | | **15,7** | **T O T A L**

W tym gospodarstwa indywidualne | | 13,1 | Of which private farms

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 270.

U w a g a. Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a Data of the Agricultural Census. b See general notes, item 4 on page 270.

N o t e. Since 2010 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 17(239). **ZUŻYCIENIA NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10 ^a	2010/11	2011/12		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
W TONACH IN TONNES						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	96514	135712	152019	144441	108461	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	49100	78413	86302	84251	62619	nitrogenous
fosforowe	21208	26765	31640	28474	22300	phosphatic
potasowe	26206	30534	34078	31716	23542	potassic
Nawozy wapniowe ^c	154589	68162	52021	59698	39468	Lime fertilizers ^c
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in kg						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	.	147,6	163,7	151,5	142,2	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	.	85,3	93,0	88,4	82,1	nitrogenous
fosforowe	.	29,1	34,1	29,9	29,2	phosphatic
potasowe	.	33,2	36,7	33,3	30,9	potassic
Nawozy wapniowe ^c	.	74,1	56,0	62,6	51,7	Lime fertilizers ^c

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Łącznie z wieloskładnikowymi. c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. d Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 270.

a Data of the Agricultural Census. b Including mixed fertilizers. c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime. b See general notes, item 4 on page 270.

TABL. 18(240). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2011	2012		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH IN THOUSAND ZLOTYS						
OGÓŁEM	1513144,9	2119152,3	2728879,9	3084879,0	2361564,9	TOTAL
Produkty roślinne	941712,9	1536311,2	2020689,6	2348583,1	1752759,2	Crop products
w tym:						of which:
Zboża	483055,5	914211,8	1230985,3	1504712,7	1132144,6	Cereals
w tym zboża podsta- wowe	398918,3	763426,0	1004682,0	1162985,4	869772,8	of which basic cereals
pszenica	328534,9	628365,7	837808,5	912789,7	662574,8	wheat
żyto	14589,0	25342,6	22521,1	33990,2	24986,8	rye
jęczmień	49257,9	91175,7	124870,4	184515,5	154386,0	barley
owies i mieszanki zbożowe	839,2	2847,5	3109,7	3548,6	2975,6	oats and cereal mixed
pszenżyto	5697,3	15694,5	16372,3	28141,4	24849,5	triticale

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT.

a Paid to suppliers; excluding VAT.

TABL. 18(240). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (dok.)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (cont.)

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2011	2012		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	

W TYSIĄCACH ZŁOTYCH (dok.)
 IN THOUSAND ZLOTYS (cont.)

Produkty roślinne (dok.)						Crop products (cont.)
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	474289,1	901876,3	1206397,8	1476886,9	1110506,8	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	397077,3	757124,2	992021,4	1147827,1	857908,9	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	327805,6	624561,0	831373,4	906024,3	657650,9	<i>wheat</i>
żyto	14548,5	25104,5	20937,5	31089,9	23418,9	<i>rye</i>
jęczmień	48267,0	89545,8	121311,7	180890,5	150859,9	<i>barley</i>
owies i mieszanki						<i>oats and cereal</i>
zbożowe	804,2	2581,7	2909,0	3125,5	2552,5	<i>mixed</i>
pszenżyto	5651,9	15331,3	15489,7	26696,8	23426,7	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne ^b	8,7	0,9	-	3,2	3,2	<i>Edible pulses^b</i>
Ziemniaki	41783,6	67324,9	70766,6	78869,4	60712,9	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	223427,6	117740,2	141983,9	142394,7	101355,5	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik ^b	150896,3	327048,2	458282,8	505019,8	367425,6	<i>Rape and turnip rape^b</i>
Warzywa	20277,5	64130,1	68361,9	69319,3	50105,5	<i>Vegetables</i>
Owoce	8870,5	13895,7	25346,1	25918,9	20139,0	<i>Fruit</i>
Produkty zwierzęce	571432,0	582841,1	708190,3	736295,9	608805,8	Animal products
w tym:						<i>of which:</i>
Żywiec rzeźny ^c	382703,2	383166,8	487598,6	476720,3	447929,7	<i>Animals for slaughter^c</i>
bydło (bez cieląt)	40600,4	66250,8	83360,7	81957,2	65373,0	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	87,5	237,4	300,7	160,1	143,9	<i>calves</i>
trzoda chlewna	184167,2	107746,1	121044,4	77091,6	68554,0	<i>pigs</i>
owce	141,6	229,6	328,8	384,1	383,6	<i>sheep</i>
konie	926,7	4949,0	780,0	572,7	572,7	<i>horses</i>
drób	156697,0	203753,9	281783,9	316554,4	312902,5	<i>poultry</i>
Mleko krowie	175802,2	163125,0	185109,9	190605,7	111989,9	<i>Cow milk</i>
Jaja kurze konsumpcyjne	3454,6	8930,4	9146,1	37640,0	17641,7	<i>Consumer hen's eggs</i>

NA 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH^d w zł
 PER 1 HA OF AGRICULTURAL LAND^d in zł

OGÓŁEM	.	2305	2939	3236	3096	TOTAL
Produkty: roślinne	.	1671	2176	2464	2298	<i>Products: crop</i>
zwierzęce	.	634	763	772	798	<i>animal</i>

b Bez materiału siewnego. c W wadze żywej. d Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 270.

b Excluding sowing. c In live weight. d See general notes, item 4 on page 270.

TABL. 19(241). SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2011	2012		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
Zboża w t	1362504	1577008	1564143	1790812	1359632	Cereals in t
w tym zboża podstawo- we	1113114	1321309	1230625	1323329	1001170	of which basic cereals
pszenica	909153	1043450	1015759	1025369	753026	wheat
żyto	56929	66360	30416	43849	32770	rye
jęczmień	125070	170258	155965	213812	180074	barley
owies i mieszanki zbo- żowe	3272	8754	5206	5560	4693	oats and cereal mixed
pszenżyto	18690	32487	23279	34739	30607	triticale
w tym zboża konsum- pcyjne i paszowe	1347081	1560882	1540627	1765003	1336489	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	1108533	1311493	1216717	1307192	987375	of which basic cereals
pszenica	907339	1038274	1008486	1018643	747893	wheat
żyto	56770	65844	29805	41277	30901	rye
jęczmień	122715	167438	151402	209366	175665	barley
owies i mieszanki zbo- żowe	3150	8071	4888	4879	4012	oats and cereal mixed
pszenżyto	18550	31866	22136	33027	28904	triticale
Strączkowe konsum- pcyjne ^a w t	3	-	-	1	1	Edible pulses ^a in t
Ziemniaki w t	139903	159489	188774	209037	152138	Potatoes in t
Buraki cukrowe w t	1379235	1010142	994368	1219331	841755	Sugar beets in t
Rzepak i rzepik ^a w t	198447	258870	245360	249882	182383	Rape and turnip rape ^a in t
Warzywa w t	29151	51668	68915	68845	47571	Vegetables in t
Owoce w t	5458	8317	10396	14898	10551	Fruit in t
Żywiec rzeźny ^b w t	108589	102511	109438	101438	96448	Animals for slaughter ^b in t
bydło (bez cieląt)	10678	14976	15316	14032	11377	cattle (excluding calves)
cielęta	15	33	42	20	16	calves
trzoda chlewna	46157	27118	28130	14806	13227	pigs
owce	31	48	68	71	71	sheep
konie	194	810	134	91	91	horses
drób	51514	59526	65748	72418	71666	poultry
Żywiec rzeźny w przeli- czeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t	77813	71163	75870	69520	66361	Animals for slaughter in terms of meat (includ- ing fats) ^c in t
Mleko krowie w tys. l	182130	153207	151796	156412	94650	Cows' milk in thous. l
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	21910	36304	40326	100865	54313	Consumer hen's eggs in thous. units

a Bez materiału siewnego. b W wadze żywej. c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.
a Excluding sowing. b In live weight. c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 20 (242). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

L A T A Y E A R S	Z certyfikatem <i>Certified</i>		W okresie przestawiania <i>Under conversion</i>	
	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>
2005	104	3787	289	10183
2010	778	25476	449	14228
2011	914	30031	408	15515
2012	1041	34423	271	9881

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

S o u r c e: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

ŁOWIECTWO
HUNTINGTABL. 21(243). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a**

Stan w dniu 10 III

MAJOR GAME SPECIES^a

As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005	2010	2011	2012	GAME SPECIES
W SZTUKACH <i>IN HEADS</i>					
Daniele	814	1056	1131	1234	<i>Fallow deer</i>
Muflony	679	1158	1238	1947	<i>Mouflons</i>
W TYSIĄCACH SZTUK <i>IN THOUSAND HEADS</i>					
Jelenie	7,5	11,9	13,1	15,5	<i>Deer</i>
Sarny	71,7	82,0	77,7	79,2	<i>Roe deer</i>
Dziki	15,8	22,3	24,0	24,0	<i>Wild boars</i>
Lisy	12,6	11,6	11,7	12,4	<i>Foxes</i>
Zające	14,0	19,1	19,6	19,4	<i>Hares</i>
Bazanty	17,2	25,3	24,9	23,9	<i>Pheasants</i>
Kuropatwy	13,1	18,5	16,2	14,2	<i>Partridges</i>

^a Dane szacunkowe; do 2011 r. nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Ź r ó d ł o: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Estimated data; until 2011 excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

S o u r c e: data of the Agricultural Property Agency, the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 22(244). **ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH***SHOOT^a OF MAIN GAME SPECIES*

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2011/12	2012/13	GAME SPECIES
Jelenie	2937	3924	4996	5492	<i>Deer</i>
Daniele	49	133	224	228	<i>Fallow deer</i>
Sarny	14690	16311	17874	17110	<i>Roe deer</i>
Dziki	14996	21049	19843	24987	<i>Wild boars</i>
Lisy	11417	8030	8285	9233	<i>Foxes</i>
Zające	-	17	-	7	<i>Hares</i>
Bazanty	1812	2191	2230	2569	<i>Pheasants</i>
Kuropatwy	51	1	-	-	<i>Partridges</i>

^a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Ź r ó d ł o: dane Agencji Nieruchomości Rolnych (do roku łowieckiego 2011/12), Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

S o u r c e: data of the Agricultural Property Agency (until the hunting year 2011/12), the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 23(245). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE**
Stan w dniu 10 III
CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION AND HUNTING DISTRICTS
As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^a	193	194	194 ^b	198	number ^a
członkowie ^c	7932	6288	8932	9132	members ^c
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	357	358	359	359	number
powierzchnia w tys. ha	1590,9	1594,5	1600,0	1601,2	area in thous. ha
w tym na gruntach leśnych	486,5	486,4	489,2	486,9	of which in forest land

a Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. b Dane dotyczą 2010 r. c Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a Data grouped according to the seat of hunting club. b Data concern 2010. c Data grouped according to the seat of member of hunting club.

Source: data of the Polish Hunting Association.

LEŚNICTWO FORESTRY

TABL. 24(246). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**
Stan w dniu 31 XII
FOREST LAND
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	598005	605090	606087	607474	T O T A L in ha
Lasy	583405	588992	589975	591324	Forests
Publiczne	569401	572579	572809	573124	Public
zalesione	557341	558980	559712	560429	wooded
niezalesione	12060	13599	13097	12695	non-wooded
własność Skarbu Państwa	562260	565421	565686	565960	owned by the State Treasury
zalesione	550436	552044	552799	553488	wooded
niezalesione	11824	13377	12888	12473	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwo- wych	547003	550012	550192	550377	managed by the State Forests
zalesione	535512	536805	537514	538053	wooded
niezalesione	11491	13207	12678	12324	non-wooded
parki narodowe	9611	9661	9676	9676	national parks
zalesione	9610	9653	9651	9668	wooded
niezalesione	1	8	25	8	non-wooded
własność gmin ^a	7141	7158	7123	7164	gmina ^a owned
zalesione	6904	6936	6913	6941	wooded
niezalesione	237	222	210	222	non-wooded
Prywatne	14004	16412	17166	18200	Private
zalesione	13492	15940	16691	17726	wooded
niezalesione	512	472	475	474	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	14600	16098	16112	16150	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	29,2	29,5	29,6	29,6	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUN- TÓW LEŚNYCH W POWIERZ- CHNI ŁĄDOWEJ WOJE- WÓDZTWA w %	30,2	30,6	30,7	30,7	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOI- VODSHIP in %

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do tablic 25 i 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2008–2012 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej; dane nie są w pełni porównywalne z danymi publikowanymi w poprzednich edycjach rocznika.

Note to tables 25 and 26

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country conducted in 2008–2012 by the Bureau for Forest Management and Geodesy; data are not strictly comparable with the data published in the previous editions of the Year-book.

TABL. 25(247). **POWIERZCHNIA LASÓW****FOREST AREAS****A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW****BY AGE OF TREE STANDS**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Grand total in ha	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona Of which wooded area in % of grand total area							
		razem total	drzewostany tree stands						w klasie odno- wienia ^a i o bu- dowie przerę- bowej in renewal class ^a with a tro- ughfell con- struc- tion
			w klasie wieku in age group						
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)	
OGÓŁEM	589975	95,1	12,1	16,5	22,7	13,7	13,4	11,6	5,1
w tym: of which:									
W zarządzie Lasów Państwowych	550192	95,5	12,2	16,8	22,8	13,7	13,0	11,8	5,2
Lasy prywatne	17166	90,6	20,5	14,7	24,7	13,1	12,9	4,7	-

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE**BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS**

GATUNKI DRZEW	Ogółem <i>Total</i>		W tym <i>Of which</i>		SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych <i>managed by the State Forests</i>	lasy prywatne <i>private forests</i>	
	w ha <i>in ha</i>	w odsetkach <i>in percent</i>			
OGÓŁEM TOTAL	589975	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste w tym:	376164	63,7	64,6	40,8	<i>Coniferous trees</i> <i>of which:</i>
sosna	230308	39,0	40,8	25,2	<i>pine</i>
świerk	129070	21,9	20,9	15,6	<i>spruce</i>
jodła	1917	0,3	0,3	-	<i>fir</i>

^a łącznie z klasą do odnowienia.

a Including regeneration class.

TABL. 25(247). **POWIERZCHNIA LASÓW (dok.)**
*FOREST AREAS (cont.)*B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE (dok.)
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS (cont.)

GATUNKI DRZEW	Ogółem <i>Total</i>		W tym <i>Of which</i>		SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych <i>managed by the State Forests</i>	lasy prywatne <i>private forests</i>	
	w ha <i>in ha</i>	w odsetkach <i>in percent</i>			
Drzewa liściaste	213811	36,3	35,4	59,2	<i>Broadleaved trees</i>
w tym:					<i>of which:</i>
buk	34177	5,8	5,9	-	<i>beech</i>
dąb	64248	10,9	10,8	14,7	<i>oak</i>
grab	956	0,2	0,2	-	<i>hornbeam</i>
brzoza	43463	7,4	7,4	9,6	<i>birch</i>
olsza	29632	5,0	4,9	12,2	<i>alder</i>
osika	1914	0,3	0,3	0,0	<i>aspen</i>

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 26(248). **ZASOBY DRZEWNE NA PNII**
*GROWING STOCK OF STANDING WOOD*A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem grubizna brutto w tys. m ³ <i>Gross grand total timber in thous. m³</i>	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej <i>Of which wooded area in % of grand total area</i>									
		razem <i>total</i>	drzewostany <i>tree stands</i>							w klasie odnowienia ^c i o budowie przerębowej <i>in renewal class^c with a troughfell construction</i>	prze- stoje ^b <i>hold- over trees^b</i>
			w klasie wieku <i>in age group</i>								
			I (1–20 lat <i>years</i>)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)			
OGÓŁEM TOTAL	161033	99,6	0,7	9,9	25,0	17,1	20,5	18,9	6,3	1,2	
w tym: of which:											
W zarządzie Lasów Państwowych Managed by the State Forests	150100	99,7	0,7	10,2	24,9	17,3	19,8	19,3	6,3	1,2	
Lasy prywatne..... Private forests	4103	97,0	2,6	8,3	40,9	16,2	21,8	6,2	-	1,0	

a W korze. b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębnością. c Łącznie z klasą do odnowienia.

a Overbark. b Trees not felled in the assumed throughfell order. c Including regeneration class.

TABL. 26(248). **ZASOBY DRZEWNE NA PNUI (dok.)**
GROWING STOCK OF STANDING WOOD (cont.)

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE (dok.)
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS (cont.)

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a <i>Gross ^a total timber</i>		W tym <i>Of which</i>		SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych <i>managed by the State Forests</i>	lasy prywatne <i>private forests</i>	
	w tys. m ³ <i>in thous. m³</i>	w odsetkach <i>in percent</i>			
O G Ó Ł E M	161033	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	106190	66,0	66,5	45,1	<i>Coniferous trees</i>
w tym:					<i>of which:</i>
sosna	55453	34,4	36,2	18,4	<i>pine</i>
świerk	46323	28,8	27,5	26,7	<i>spruce</i>
jodła	274	0,2	0,1	-	<i>fir</i>
Drzewa liściaste	54843	34,0	33,5	54,9	<i>Broadleaved trees</i>
w tym:					<i>of which:</i>
buk	9930	6,2	6,2	-	<i>beech</i>
dąb	18724	11,6	11,8	14,4	<i>oak</i>
grab	308	0,2	0,2	-	<i>hornbeam</i>
brzoza	6718	4,2	4,2	6,0	<i>birch</i>
olsza	7741	4,8	4,7	13,6	<i>alder</i>
osika	350	0,2	0,2	0,0	<i>aspen</i>

^a W korze.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Overbark.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 27(249). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne ^a <i>private forests^a</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
	w ha in ha							
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	220	195	185	178	178	178	-	Production area of forest nurseries (as of 31 XII)

^a Dane szacunkowe.

^a Estimated data.

TABL. 27(249). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE (dok.)***RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne ^a <i>private forests^a</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
w ha in ha								
Odnowienia i zalesienia	4601	4952	4914	4937	4739	4692	199	<i>Renewals and afforestations</i>
odnowienia	3182	4511	4685	4696	4680	4663	16	<i>renewals</i>
sztuczne	2728	3846	3962	3953	3939	3922	14	<i>artificial</i>
zrębów ^b	2504	3734	3866	3880	3868	3859	12	<i>felling sites^b</i>
halizn i płazowin ..	224	112	96	73	70	63	3	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
naturalne	454	666	723	743	741	741	2	<i>natural</i>
zalesienia ^c	1419	441	230	242	59	29	183	<i>afforestations^c</i>
Poprawki i uzupełnienia ^d	782	435	419	519	512	488	7	<i>Corrections and supplements^d</i>
Pielęgnowanie ^e	23615	22077	24289	25047	24881	24732	166	<i>Tending^e</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw	16699	15413	17125	17864	17704	17601	160	<i>crops</i>
młodników	6630	6642	7106	7131	7131	7131	-	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^f	115	6	1	-	-	-	-	<i>introduction of undergrowth^f</i>
Melioracje	2547	4308	4957	4663	4663	4663	-	<i>Drainage</i>

a Dane szacunkowe. b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. d Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. f Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. b Including renewals protected by tree stands. c Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. d Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. e Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. f Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 28(250). **POZYSKANIE DREWNA^a***REMOVALS^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne <i>private forests</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
OGÓŁEM w dam ³	2571,2	3100,5	3025,5	2994,5	2982,8	2975,1	11,7	TOTAL in dam ³
Grubizna	2385,5	2948,8	2854,6	2846,8	2835,1	2827,4	11,7	Timber

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień.

a Excluding logging (large timber) from plantings.

TABL. 29(251). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIŃ (dok.)**
TREES AND SHRUPS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym na gruntach prywat- nych of which on private land	
grubizna liściasta	38285	44857	51978	44978	27582	non-coniferous
w tym drewno wielkowymia- rowe ogólnego przezna- czenia	11082	16302	18951	19026	12000	of which large-size general purpose wood

TABL. 30(252). **POŻARY W LASACH^a**
FOREST FIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Pożary	469	285	646	463	Number of fires
w tym: podpalenia	201	114	282	161	of which: arsons
nieostrożność dorosłych	190	94	205	184	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	260,9	171,9	220,3	268,0	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia	105,1	41,2	109,3	71,5	of which: arsons
nieostrożność dorosłych	90,9	102,7	72,6	128,0	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,56	0,60	0,34	0,58	Average forest areas burned by fire in ha

^a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Instytutu Badawczego Leśnictwa.

^a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.

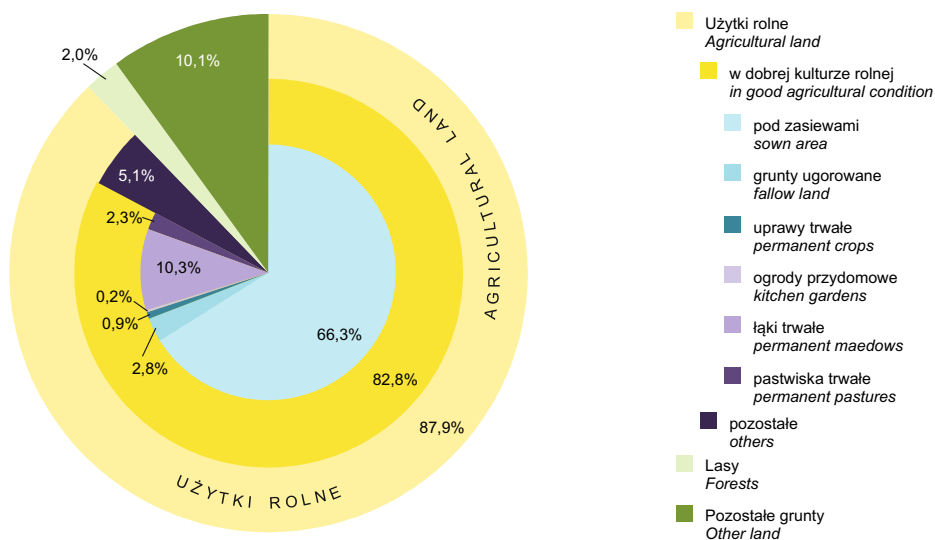
Source: data of the Main Office of the State Fire Service and the Forest Research Institute.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2012 R.

Stan w czerwcu

LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2012

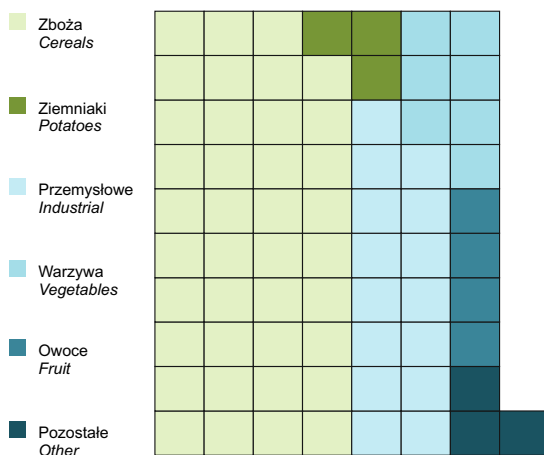
As of June

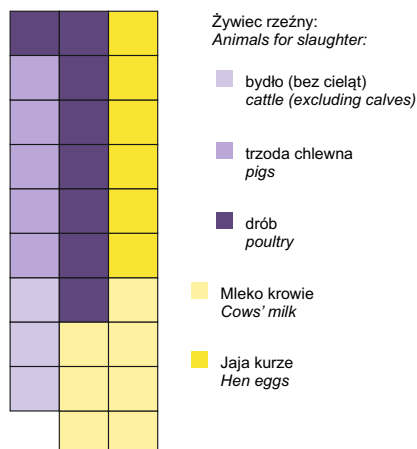
STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2011 R. (ceny stałe)

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2011 (constant prices)

PRODUKCJA ROŚLINNA - 71,0% CROP OUTPUT

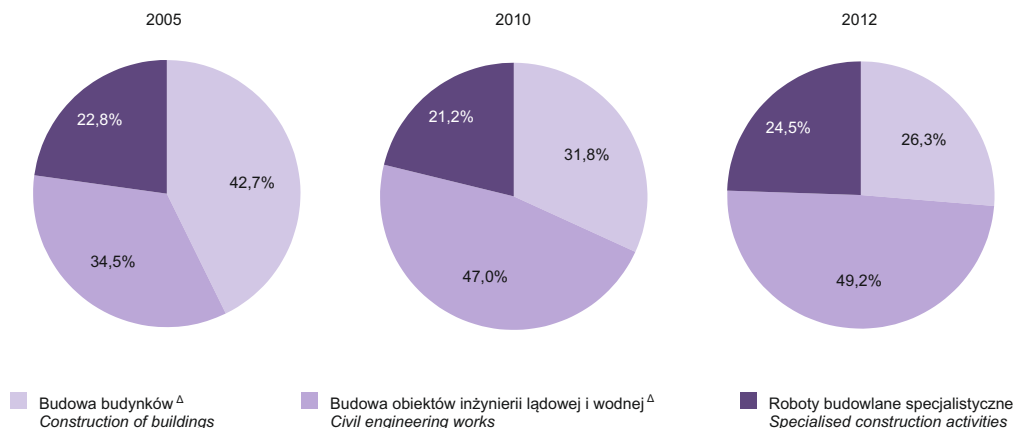
PRODUKCJA ZWIERZĘCA - 29,0% ANIMAL OUTPUT

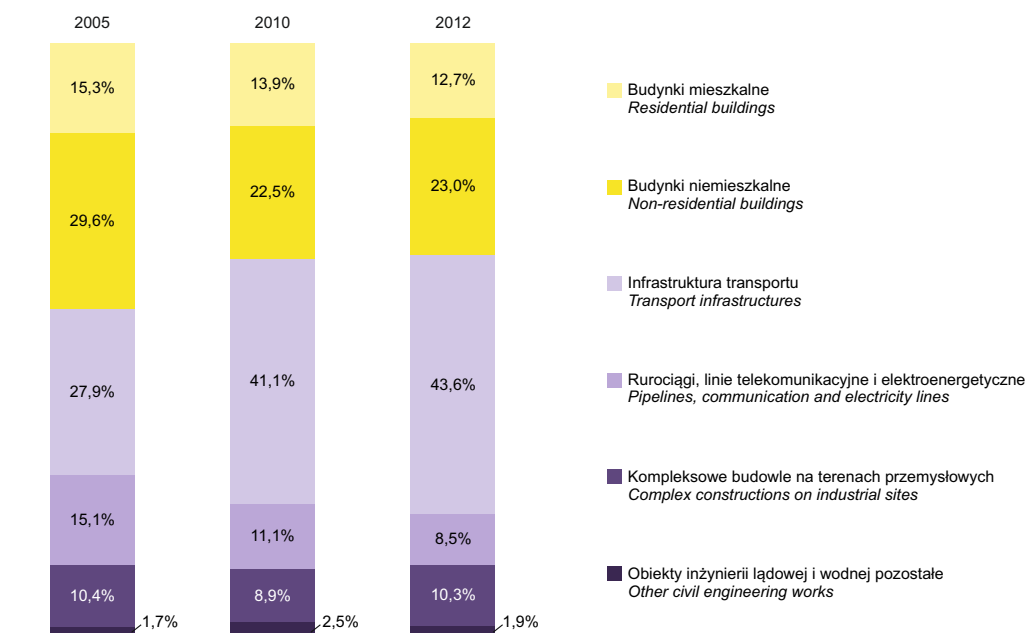
STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a (ceny bieżące)

STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WEDŁUG DZIAŁÓW BY DIVISIONS

WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH BY TYPE OF CONSTRUCTIONS

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa dolnośląskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the dolnośląskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Dane obejmujące działalność jednostek i zakładów budżetowych oraz do 2010 r. gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji prezentuje się wyłącznie w tabl. 3—5. Ponadto w tabl. 3 dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007.

2. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6 na str. 26.

3. Przedstawione w tabl. 3 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług — PKWiU 2008 i Listą PRODCOM, rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produktowych w krajach członkowskich UE.

W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących:

- sumę niektórych pozycji PKWiU, PRODCOM-u lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o kryteria inne niż występujące w PKWiU i PRODCOM-ie.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

Wprowadzenie nowej klasyfikacji PKWiU 2008, w miejsce PKWiU obowiązującej do 31 XII 2008 r., nie wpływa na dotąd publikowane dane.

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

Data including the activity of budgetary entities and establishments as well as until 2010 auxiliary units of budgetary entities included in the above mentioned sections are presented exclusively in tables 3—5. Moreover, data in table 3 show industrial products manufactured by entities, irrespective of their kind-of-activity as classified according to NACE Rev. 2.

2. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 26.

3. Products in table 3 are presented according to the Polish Classification of Products and Services — PKWiU 2008 and PRODCOM List, recommended by the EUROSTAT for product surveys in EU member states.

In some cases products are presented according to additional groupings, comprising:

- the sum of some PKWiU, PRODCOM positions or the sum of their parts,
- collective item based on other criteria than the ones which are in PKWiU and PRODCOM.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

Introduction of new classification PKWiU 2008, instead of PKWiU binding until 30 XII 2008, does not influence the data published up to now.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;

- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **cen bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 10 na str. 28.

Jako **cenę stałą** w 2012 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne – na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) – czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane o przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy i obejmują pracowników pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w zakresie budownictwa dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych, według PKD 2007, do sekcji „Budownictwo”.

Przez **podmioty budowlane** rozumie się podmioty gospodarcze zaliczone do sekcji „Budownictwo”.

2. Dane według działów PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6 na str. 26.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zleciowym (tj. na rzecz obcych zleciodawców) przez podmioty budowlane.

4. Dane o produkcji budowlano-montażowej prezentuje się w **cenach producenta**, ze względu na niewystępowanie dotacji do produktów oraz podatku akcyzowego, wprowadzenie cen bazowych w miejsce cen producenta nie miało wpływu na mierniki produkcji. Definicję **cen bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 10 na str. 28.

3) *flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent's fee in the case of concluding an agency agreement;*

4) *the value of products in the form of settlements in kind;*

5) *products designated for increasing the value of own fixed assets.*

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 10 on page 28.*

*As **constant prices** in 2012 were adopted 2010 constant prices (2010 average current prices).*

5. *In data concerning production, the value of outwork is included.*

***Outwork** in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.*

6. *Data regarding average employment and average monthly gross wages and salaries concerns hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement and includes full-time and part-time paid employees, in terms of full-time employees.*

Construction

1. *Information within the scope of construction concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the section "Construction".*

*The term **construction entities** is understood as economic entities included in the section "Construction".*

2. *Data according to NACE Rev. 2 divisions were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 26.*

3. ***Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration — conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contract system (i.e. for outside clients).*

4. *Data concerning construction-assembly production are presented in **producer's prices**, due to the lack of subsidies for products as well as the excise tax, the use of basic prices, in place of producer's prices, has no influence on the measure of this production. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 10 on page 28.*

5. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytku według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

6. Informacje o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów):

- w zakresie liczby budynków obejmują tylko budynki nowo wybudowane,
- w zakresie kubatury budynków — jeśli nie zaznaczono inaczej — obejmują budynki nowo wybudowane i rozbudowane (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

7. Dane o przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. *The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).*

6. *Information regarding buildings completed (by all investors):*

- *within the scope of the number of buildings includes only newly built buildings,*
- *within the scope of the cubic volume of buildings, unless otherwise indicated, includes newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).*

7. *Data regarding average employment and average monthly wages and salaries concern hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement and include full-time and part-time paid employees, within the country, in terms of full-time employees.*

Przemysł Industry

TABL. 1(253). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012		
	ceny bieżące <i>current prices</i>				ceny stałe <i>constant prices</i> 2011 = 100	
	w mln zł	<i>in mln zł</i>		w odset- kach <i>in percent</i>		
OGÓŁEM..... TOTAL	51293,3	84913,7	96267,8	102415,8	100,0	103,0
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	6036,5	4040,3	2708,7	2594,0	2,5	.
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	45256,8	80873,4	93559,2	99821,9	97,5	.
w tym: <i>of which:</i>						
Przetwórstwo przemysłowe..... Manufacturing	36441,0	62219,6	70429,1	76103,6	74,3	103,8
w tym: <i>of which:</i>						
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	2569,0	3729,6	4525,8	5371,7	5,2	111,6
Produkcja napojów..... <i>Manufacture of beverages</i>	255,0	182,4	143,8	207,2	0,2	132,5
Produkcja wyrobów tekstylnych..... <i>Manufacture of textiles</i>	1301,3	1082,3	1325,9	1576,2	1,5	113,3
Produkcja odzieży..... <i>Manufacture of wearing apparel</i>	429,5	279,3	281,4	278,0	0,3	93,3
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ <i>Manufacture of leather and related products</i>	212,4	505,6	#	858,2	0,8	92,2
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	410,9	496,7	607,8	532,0	0,5	85,1
Produkcja papieru i wyrobów z papieru..... <i>Manufacture of paper and paper products</i>	404,7	1962,1	2429,3	2488,3	2,4	104,5
Poligrafia i reprodukcja zapisa- nych nośników informacji..... <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	190,3	269,5	196,2	195,4	0,2	116,4
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych..... <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	2072,9	2789,4	3537,0	3845,9	3,8	107,9
Produkcja wyrobów farma- ceutycznych ^Δ <i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>	892,0	1109,5	812,0	841,8	0,8	98,4

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1(253). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)***SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012		
	ceny bieżące		current prices		w odset- kach in percent	ceny stałe constant prices 2011 = 100
	w mln zł	in mln zł				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2150,7	4506,7	5944,0	6666,9	6,5	108,0
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2205,1	2757,6	2692,7	2489,8	2,4	91,3
<i>Manufacture of other non- -metallic mineral products</i>						
Produkcja metali	398,1	940,2	574,3	591,4	0,6	102,2
<i>Manufacture of basic metals</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	2384,5	4496,5	5730,6	6317,0	6,2	107,2
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>						
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	414,9	4408,2	8971,8	10203,0	10,0	105,8
<i>Manufacture of compuer, electro- nic and optical products</i>						
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equip- ment</i>	2920,3	9729,4	4699,3	5054,1	4,9	104,5
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	2625,6	4983,1	5519,4	5439,5	5,3	93,9
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>						
Produkcja pojazdów samocho- dowych, przyczep i naczep ^Δ	9669,8	13617,1	14779,0	17725,5	17,3	113,9
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>						
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	714,4	652,3	669,7	779,7	0,8	115,6
<i>Manufacture of other transport equipment</i>						
Produkcja mebli	2457,9	1466,0	3372,1	1672,4	1,6	48,7
<i>Manufacture of furniture</i>						
Pozostała produkcja wyrobów	399,3	562,1	735,2	795,5	0,8	94,3
<i>Other manufacturing</i>						
Naprawa, konserwacja i instalo- wanie maszyn i urządzeń	940,9	1072,4	1315,3	1553,9	1,5	140,1
<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	4092,3	3516,9	2105,3	2237,2	2,2	106,3
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>						

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2(254). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
O G Ó Ł E M	51293,3	84913,7	96267,8	102415,8	T O T A L
podmioty o liczbie zatrudnio- nych:					entities with following num- ber of paid employees:
49 osób i mniej	4490,2	6500,6	7406,1*	8431,8	49 persons and less
50–249	10353,9	15434,6	17468,4*	16916,8	50–249
250–499	6934,3	12308,8	13360,7*	13135,5	250–499
500–999	6285,5	12026,0	14250,0*	17953,3	500–999
1000 osób i więcej	23229,4	38643,7	43782,7	45978,5	1000 persons and more

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3(255). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2005	2010	2011	2012		PRODUCTS
				ogółem total	udział w kraju w % share in country in %	
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:						Slaughter products ^b included in slaughter capacity in thous. t:
bydła i cieląt	3,1	0,0	0,0	-	-	cattle and calves
trzody chlewnej	14,8	3,8	3,5	2,8	0,3	pigs
Mięso drobiowe w tys. t	23,3	33,7	30,6	36,1	1,9	Poultry meat in thous. t
Wędliny ^c w tys. t	x	x	45,3	47,9	6,3	Cured meat products ^c in thous. t
Soki z owoców i warzyw w tys. hl	94,6	23,8	21,7	26,4	0,3	Fruit and vegetable juice in thous. hl
Mleko płynne przetworzone ^d w tys. hl	273,4	168,9	168,6	147,9	0,5	Processed liquid milk ^d in thous. hl
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowania ^e w t	607	359	437	470	0,3	Butter and dairy spreads ^e in t
Sery i twarogi w tys. t	6,4	3,8	3,6	3,5	0,4	Cheese and curd in thous. t
Mąka pszenna w tys. t	337,8	216,1	215,7	216,6	9,8	Wheat flour in thous. t
Mąka żytnia w tys. t	18,5	11,4	8,2	7,6	3,5	Rye flour in thous. t
Makaron w tys. t	1,5	0,7	1,0	3,5	2,0	Pasta in thous. t

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpady); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej ciepłej. c Bez drobiowych; w 2005 r. bez końskich, dziczyzny i królików. d Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji. e Otrzymywane z mleka

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; industrial slaughter; in post-slaughter warm weight. c Excluding cured poultry meat; in 2005 excluding horseflesh, game and rabbit. d Including milk for further processing. e From milk.

TABL. 3(255). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW^a (dok.)***PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS^a (cont.)*

WYROBY	2005	2010	2011	2012		PRODUCTS
				ogółem <i>total</i>	udział w kraju w % <i>share in country in %</i>	
Wódka czysta ^f (w przeliczeniu na 100%) w tys. hl	19,1	22,2	18,9	34,4	3,3	Vodka ^f (in terms of 100%) in thous. hl
Piwo otrzymywane ze słodu ^g w tys. hl	48,3	6,9*	2,5	2,1	0,0	Beer from malt ^g in thous. hl
Okrycia i ubiory z tkanin w tys. szt:						Clothes and garments in thous. units:
garsonki i zestawy odzieżowe damskie lub dziewczęce	35	5,7	4,3	3,3	0,4	women's or girls' suits and ensembles
żakiety damskie lub dziewczęce	305	49,8	38,2	20,7	1,2	women's or girls' jackets
Blezyery, pulowery, swetry, kamizelki podobne wyroby dziane w tys. szt.	567	61	88	61	1,3	Jerseys, pullovers, cardigans, waistcoats and similar articles, knitted or crocheted in thous. units
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry ^h w tys. par	966	1498	1659	1581	13,8	Footwear with leather uppers ^h in thous. pairs
Tarcica w dam ³	150,6	107,8	109,0	109,0	2,6	Sawnwood in dam ³ of which coniferous sawnwood
w tym iglasta	126,5	89,5	94,3	89,9	2,4	od
Cegła w mln ceg	49,6	41,5	41,6	42,1	8,9	Bricks in mln bricks

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. f, g O objętościowej mocy alkoholu: f – 45,4% i mniej, g – powyżej 0,5%. h Bez obuwia sportowego, obuwia z metalowym noskiem ochronnym oraz obuwia specjalnego różnego typu; łącznie z obuwem ze spodem z drewna.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. f, g Of an alcoholic strength of: f – 45,4% and less, g – more than 0,5%. h Excluding footwear with uppers of leather, other than sports footwear incorporating a protective metal toe-cap and miscellaneous special footwear; including footwear with a wooden outer soles.

TABL. 4(256). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a***AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				
O G Ó Ł E M	198686	206860	206342	207279	T O T A L
sektor publiczny.....	28873	17402	11509	11166	public sector
sektor prywatny	169813	189458	194833	196113	private sector
w tym:					of which:
Przetwórstwo przemysłowe.....	150117	163877	169431	170293	Manufacturing
w tym:					of which:
Produkcja artykułów spożywczych	12252	12978	12621	12499	Manufacture of food products
Produkcja napojów	875	578	482	491	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tekstylnych....	10105	6278	6469	6206	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży.....	9441	4257	4218	3933	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórza- nych ^Δ	2137	2468	2730	2653	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	3721	3400	3201	3046	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 4(256). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYŚLE^a (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	2237	2963	3265	3249	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji.....	1271	1157	1116	966	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	4430	5577	6089	6211	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	2689	2991	2732	2557	Manufacture of pharmaceutical products ^Δ
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	7762	12273	15183	15313	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	12244	10426	9954	9524	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	1818	1890	1630	1604	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	12318	16464	18328	19422	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	2800	10277	13061	12102	Manufacture of computer, electronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych	10775	14081	12567	12358	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	11586	12964	12971	12881	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	16257	19722	18072	22089	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	3204	3103	2365	2357	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	12418	10092	11663	9987	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	2993	2959	3431	3233	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	6203	6392	6809	7128	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	14065	11015	4919	4703	Electricity, gas, steam and air conditioning supply

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5(257). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYŚLE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
O G Ó Ł E M	2706,96	3738,62	3889,04	4078,21	T O T A L
sektor publiczny	3070,38	4035,97	3800,44	3874,15	public sector
sektor prywatny	2645,17	3711,30	3894,27	4089,83	private sector
w tym:					of which:

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5(257). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE ^a (dok.)
 AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY ^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Przetwórstwo przemysłowe	2148,83	3125,53	3316,20	3498,69	Manufacturing
w tym:					<i>of which:</i>
Produkcja artykułów spożywczych	1611,78	2452,83	2558,45	2685,74	Manufacture of food products
Produkcja napojów	2140,56	2882,04	3057,47	3253,78	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tekstylnych....	1636,19	2632,22	2755,84	2936,00	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	1272,31	1772,91	1833,59	1964,08	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	1528,21	2127,83	2308,03	2381,77	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	1309,92	2096,14	2275,29	2186,52	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	1909,37	3384,15	3473,39	3730,28	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	2173,31	2916,22	2755,15	2874,53	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	3153,61	3876,59	4041,83	4294,28	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	4354,53	5327,05	4894,71	4878,52	Manufacture of pharmaceutical products ^Δ
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2119,54	3127,68	3248,22	3442,08	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2207,16	3079,89	3177,72	3239,83	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	2201,60	3235,59	3197,86	3379,87	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	2043,67	2876,58	3149,85	3324,33	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	2191,78	2644,46	2790,68	3024,59	Manufacture of computer, electronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych	2401,65	3128,78	3301,05	3519,00	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	2662,45	3669,69	3922,29	4104,75	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	2613,06	4063,02	4416,93	4546,91	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	2626,08	3548,72	4593,39	4815,69	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	1677,22	2234,71	2658,26	2544,00	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	1845,85	2788,78	2959,45	3205,80	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2688,81	3731,05	4192,06	4278,72	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	3546,77	4882,13	4952,89	5245,47	Electricity, gas, steam and air conditioning supply

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo Construction

TABL. 6(258). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)***CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			w od- setkach in percent		
O G Ó Ł E M	6207,6	11068,9	14982,0	12795,3	100,0	T O T A L
w tym:						of which
Podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	2975,5	6332,1	7930,1	6707,6	52,4	Entities employing more than 9 persons
budowa budynków ^Δ	1271,4	2014,6	2137,1	1764,4	13,8	construction of buildings
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	1025,6	2976,0	4128,1	3301,2	25,8	civil engineering works
roboty budowlane specjali- styczne	678,4	1341,5	1664,9	1641,9	12,8	specialised construction activities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa dolnośląskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the dolnośląskie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7(259). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)***CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS**(current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakterze inwestycyjnym <i>Works with an investment character</i>	Remonty i pozostałe roboty <i>Works with a renovation (restoration) character</i>	SPECIFICATION
		w mln zł		in mln zł	
O G Ó Ł E M	2005	2975,5	1976,1	999,4	T O T A L
	2010	6332,1	3766,4	2565,7	
	2011	7930,1	4812,0	3118,1	
	2012	6707,6	4573,8	2133,8	
Budynki		2399,7	1503,1	896,6	Buildings
Budynki mieszkalne		854,0	600,8	253,2	Residential buildings
budynki mieszkalne jednorodzinne		102,8	64,2	38,5	one-dwelling buildings
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe		654,5	500,4	154,1	two- and more dwelling buildings
budynki zbiorowego zamieszkania		96,7	36,1	60,6	residences for communities
Budynki niemieszkalne		1545,7	902,3	643,4	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego		74,2	55,0	19,2	hotels and similar buildings

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa dolnośląskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the dolnośląskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7(259). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)****CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakte- rze inwesty- cyjnym <i>Works with an invest- ment cha- racter</i>	Remonty i pozostałe roboty <i>Works with a renovation (restoration) character</i>	SPECIFICATION
		w mln zł	<i>in mln zł</i>	
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
budynki biurowe	143,3	102,8	40,5	office buildings
budynki handlowo-usługowe	330,2	119,5	210,7	wholesale and retail trade build- ings
budynki transportu i łączności	30,7	23,7	7,0	traffic and communication build- ings
budynki przemysłowe i magazynowe	414,9	240,0	174,9	industrial buildings and ware- -houses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyj- nym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kul- tury fizycznej	443,1	320,6	122,6	public entertainment, education, hospital or institutional care buildings
pozostałe budynki niemieszkalne	109,2	40,7	68,5	other non-residential buildings
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	4307,9	3070,7	1237,2	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	2918,2	2114,7	803,5	Transport infrastructures
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	2190,8	1655,8	535,0	highways, streets and roads
drogi szynowe, drogi kolei napo- wietrznych lub podwieszanych	450,6	291,6	159,0	railways, suspension and ele- vated railways
drogi lotniskowe	15,0	#	#	airfield runways
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	103,9	#	#	bridges, elevated highways, tunnels and subways
budowle wodne	157,9	81,2	76,7	harbours, waterways, dams and other waterworks
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	571,4	367,3	204,1	Pipelines, communication and electricity lines
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	235,5	144,2	91,2	long-distance pipelines, com- munication and electricity power lines
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablów rozdzielcze	336,0	223,1	112,9	local pipelines and cables
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	691,4	515,4	176,0	Complex constructions on indus- trial sites
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	126,8	73,3	53,5	Other civil engineering works

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa dolnośląskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the dolnośląskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8(260). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**^a
BUILDINGS COMPLETED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Budynki ^b	4379	6593	6077	7233	Buildings ^b
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	3178	5066	4707	5814	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c
miasta.....	2108	2437	2235	2665	urban areas
wieś	2271	4156	3842	4568	rural areas
W tym budynki indywidualne ^d	3875	5536	5076	5749	Of which private buildings ^d
miasta.....	1791	1718	1661	1877	urban areas
wieś	2084	3818	3415	3872	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	2943	4643	4157	4803	one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c
niemieszkalne	915	875	884	918	non-residential
w tym gospodarstw rolnych ...	155	116	171	142	of which farm buildings
Kubatura ^e w dam ³	7360,6	9748,9	11612,9	14616,1	Cubic volume ^e in dam ³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	2952,6	5514,5	4724,9	6334,8	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c
miasta.....	4833,3	5970,7	6684,9	3685,3	urban areas
wieś	2527,3	3778,1	4928,0	2649,5	rural areas
W tym budynki indywidualne ^d	2808,6	4100,2	3851,6	4555,5	Of which private buildings ^d
miasta.....	1326,9	1426,7	1382,2	1830,9	urban areas
wieś	1481,7	2673,5	2469,5	2724,6	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	2169,0	3362,3	3014,8	3569,7	one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c
niemieszkalne	633,4	725,7	823,8	976,8	non-residential
w tym gospodarstw rolnych ...	134,1	120,4	199,6	174,5	of which farm buildings

a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 301. b Nowo wybudowane. c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). d Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. e Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a See general notes, item 6 on page 301. b Newly built. c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). d Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. e Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9(261). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDING COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
BUDYNKI ^b BUILDINGS ^b					
Budynki mieszkalne	3196	5085	4742	7233	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	3178	5066	4707	5814	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	3031	4760	4390	5301	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	1	4	-	3	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	1183	1508	1335	1387	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	22	47	28	33	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	24	37	31	60	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	181	152	150	221	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	-	5	4	9	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	536	800	634	576	Garage buildings
Budynki przemysłowe	78	72	47	79	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	109	118	138	150	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	6	42	26	23	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	8	17	25	20	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	28	20	11	8	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	14	38	42	26	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	165	125	181	156	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	5	10	5	9	Buildings used as places of worship and for religious activities
KUBATURA ^d w dam ³ CUBIC VOLUME ^d in dam ³					
Budynki mieszkalne	2962,3	5528,6	4737,9	14616,1	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	2952,6	5514,5	4724,9	6334,8	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	2125,7	3322,2	3012,5	3572,2	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	3,5	10,0	1,6	7,2	Residences for communities

a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 301. b Nowo wybudowane. c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a See general notes, item 6 on page 301. b Newly built. c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9(261). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDING COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
KUBATURA ^d w dam ³ (dok.) CUBIC VOLUME ^d in dam ³ (cont.)					
Budynki niemieszkalne	4398,3	4220,3	6875,0	8266,5	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego.....	42,7	183,2	96,4	221,4	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe.....	106,0	278,7	101,7	446,8	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	633,4	1321,7	706,4	1737,3	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali.....	-	11,7	3,8	275,6	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	96,2	80,2	75,9	190,3	Garage buildings
Budynki przemysłowe	1957,7	1029,2	1296,7	2233,5	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	946,3	497,6	2289,1	2215,6	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek.....	15,3	93,9	255,9	51,2	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	75,1	95,0	284,1	328,9	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	188,0	106,2	166,7	88,7	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej.....	176,2	253,1	1312,6	152,9	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	151,3	212,7	261,9	247,6	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	7,6	38,3	7,1	39,3	Buildings used as places of worship and for religious activities

a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 301. d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a See general notes, item 6 on page 301. d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10(262). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	22161	33697	35242	33313	Average paid employment
sektor publiczny	1173	987	768	730	public sector
sektor prywatny	20988	32710	34475	32583	private sector
Budowa budynków ^Δ	8883	12984	12002	10743	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	7533	11324	13181	12124	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	5745	9389	10060	10446	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	2188,94	3278,28	3653,36	3497,40	Average monthly gross wages and salaries in zł
sektor publiczny	2231,58	3496,06	3501,54	3829,79	public sector
sektor prywatny	2186,56	3271,71	3656,63	3489,95	private sector
Budowa budynków ^Δ	1980,33	3029,88	3211,36	3185,74	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	2175,37	3549,46	3751,89	3788,45	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	2529,28	3294,74	4051,22	3480,12	Specialised construction activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. **Drogi publiczne** ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 260) na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i towarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wcześniej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

CHAPTER XVII

TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII were established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and large gauge railway lines (data concerning the length of these lines are given in terms of standard gauge lines) operating on that day. The railway line is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. **Public roads** are divided according to the function they have in the road network, in accordance with the provisions of the Act of 21 March 1985 concerning public roads (OJ of 2013 item 260), into the following categories: national, voivodship, powiat and gmina roads.

National roads include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to be-come motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the state road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Regional roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among state roads.

District roads include roads other than those mentioned earlier, which link district capital cities with commune capital cities and commune capital cities with other such cities.

Communal roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Urban roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-urban roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Dane o pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych według stanu w dniu 31 XII prezentowane są w latach 2002-2008 – według ewidencji prowadzonej przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, od 2009 r. według centralnej ewidencji pojazdów (CEPiK) prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (do 17 XI 2011 r. – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji). Dane nie obejmują pojazdów wyrejestrowanych, a do 2010 r. – również pojazdów posiadających pozwolenie czasowe wydawane w końcu danego roku.

Pozwolenie czasowe wydawane jest na okres do około 30 dni w celu załatwienia wszystkich formalności związanych z rejestracją pojazdu i niezbędnych do otrzymania docelowego dowodu rejestracyjnego.

4. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

Długość linii regularnej komunikacji autobusowej to suma długości linii autobusowych.

5. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą (przedsiębiorstwa transportu samochodowego) oraz od 2004 r. w zakresie przewozów ładunków również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy (np. działalność przemysłową, budowlaną, handlową); dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taboru komunikacji miejskiej.

6. Informacje o przewozach ładunków transportem lotniczym obejmują przewozy przesyłek towarowych, pocztowych oraz bagażu płatnego.

7. Dane Komendy Głównej Policji o wypadkach drogowych dla lat 2011 i 2012 wygenerowane zostały z systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji na dzień 13. 05. 2013 r.

Obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za śmiertelną ofiarę wypadku drogowego uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za raną ofiarę wypadku drogowego uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

3. Data on road motor vehicles and tractors registered as of 31 December have been presented between 2002 and 2008 – according to the register maintained by starosts, presidents of cities and mayors, since 2009 – according to central vehicle register maintained by the Ministry of Interior (until 17 XI 2011 – Ministry of Interior and Administration). Data does not include vehicles being devoid of car registration, and up to 2010 – also vehicles having temporary permission given by the ending of reference year.

Temporary permission is passed by about 30 daily period with the aim of take care of formality be connected with vehicle registration and received ordinary registration book.

4. A bus line is a permanent road connection between two extreme localities as well as between selected intermediate localities which involves using one or several buses travelling between these localities according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route, given in kilometres, between two extreme localities, regardless of the number of journeys carried out by buses on that line.

Length of bus regular traffic lines is the total length of bus lines.

5. Road transport for hire or reward includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity (road transport entities) and since 2004 also services for remuneration carried out by entities with basic economic activity other than road transport (e.g. industrial, building, trade activity); data regarding transport of passengers do not include carriage by urban road transport fleet.

6. Information regarding transport of freight by air transport includes transport of cargo, mail and paid baggage.

7. Data of National Police for 2011 and 2012 extracted from Accident and Collision Register as of 13.05. 2013.

Regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A road traffic accident fatality is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A road traffic accident injury is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą poczty publicznej (operator publiczny) oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej — sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. **Placówkę dla usług pocztowych** stanowi jednostka organizacyjna operatora publicznego lub jego agenta, w której nadawca może zawrzeć umowę o świadczenie usług pocztowych lub która doręcza adresatom przesyłki lub kwoty pieniężne określone w przekazach pocztowych.

3. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują: przesyłki (np. listy, kartki pocztowe z wyłączeniem paczek pocztowych) opatrzone adresem, przedłożone do przyjęcia przez operatora pocztowego w celu przemieszczenia i doręczenia adresatowi.

4. **Telefoniczne łącza główne** obejmują standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej) oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

Communications

1. *Information regarding communications, in tangible terms, concerns the public post office (public operator) as well as operators of the public telecommunication network, i.e., the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks — networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).*

2. **Postal service office** represents an organizational unit of the public operator or agent, in which the sender can conclude a contract for the provision of postal services or who delivers to the addresses of the consignment or amount of money specified in the postal transfers.

3. *Communication services include services paid for free of charge and official.*

Data on letter mail include mail (e.g. letters, postcards, excluding packages) containing an address for the purpose of being delivered to the addressee.

4. **Telephone main line** includes standard main line (fixed line telephone subscribers) and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport

Transport

TABL. 1(263). LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE ^a

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w km		in km		
OGÓŁEM ^b	1766	1769	1779	1779	TOTAL ^b
Normalnotorowe	1766	1769	1779	1779	Standard gauge
w tym zelektryfikowane	1047	1053	1053	1065	of which electrified
jednotorowe	993	997	1007	1007	single track
dwu – i więcej torowe.....	773	772	772	772	double and more track
Na 100 km ² powierzchni ogółem	8,9	8,9	8,9	8,9	Per 100 km ² of total area

^a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej. ^b Nie wystąpiły linie kolejowe szerokotorowe i wąskotorowe.

^a Data concern PKP network and other entities managing railway network. ^b Broad and narrow gauge lines have not existed.

TABL. 2(264). DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31 XII

AS of 31 XII							
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION	
				ogółem total	w tym o na- wierzchni ulepszonej of which improved		
	w km in km						
O G Ó Ł E M	18098,7	18426,2	18824,7	18862,0	17640,4	T O T A L	
miejskie	4722,7	4954,6	4997,3	4993,7	4749,3	urban	
zamiejskie	13376,0	13471,6	13827,4	13868,3	12891,1	non-urban	
Krajowe	1320,7	1394,7	1400,8	1441,0	1441,0	National	
miejskie	324,2	351,2	359,5	360,6	360,6	urban	
zamiejskie	996,5	1043,5	1041,3	1080,4	1080,4	non-urban	
Wojewódzkie	2410,5	2360,2	2360,2	2373,0	2365,1	Regional	
miejskie	484,4	486,7	486,7	487,6	486,6	urban	
zamiejskie	1926,1	1873,5	1873,5	1885,4	1878,5	non-urban	
Powiatowe	8453,5	8326,5	8321,0	8284,1	8126,8	District	
miejskie	1063,6	1007,2	995,1	982,0	976,2	urban	
zamiejskie	7389,9	7319,3	7325,9	7302,1	7150,6	non-urban	
Gminne	5914,0	6344,8	6742,7	6763,9	5707,5	Communal	
miejskie	2850,5	3109,5	3156,0	3163,5	2925,9	urban	
zamiejskie	3063,5	3235,3	3586,7	3600,4	2781,6	non-urban	

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

TABL. 3(265). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE**^a

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M ^b	1185903	1655831	1754878	1813086	T O T A L ^b
w tym:					of which:
Samochody osobowe	920412	1309416	1389180	1443555	Passenger cars
Autobusy	6211	7725	8063	8080	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^c	163744	209936	221987	225543	Lorries and road tractors ^c
Ciągniki balastowe i rolnicze	47376	61107	63149	60710	Ballast and agricultural tractors
Motocykle	40027	56259	60204	62651	Motorcycles

a Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 314. b Bez trolejbusów. c Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

a See general notes, item 3 on page.314. b Excluding trolleybuses. c Including vans.

TABL. 4(266). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ**^a

Stan w dniu 31 XII

REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	2084	1473	1553	1450	National: number
długość w km	106939	71005	79091	75451	length in km
dalekobieżne: liczba	86	53	70	69	long distance: number
długość w km	31833	19624	26108	26897	length in km
regionalne: liczba	299	208	203	183	regional: number
długość w km	23448	15767	15427	13010	length in km
podmiejskie: liczba	1665	1182	1237	1161	suburban: number
długość w km	51107	35164	37114	35121	length in km
miejskie: liczba	34	30	43	37	urban: number
długość w km	551	450	442	423	length in km
Międzynarodowe: liczba	19	8	14	9	International: number
długość w km ...	19916	10230	22024	11846	length in km

a Przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 5(267). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY**^a**HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT**^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					Domestic communication
Przewozy ładunków w tys. t	3814,2	4508,3	6504,1	5913,8	Transport of goods in thous. t

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 5(267). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a (dok.)**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa (dok.)					Domestic communication (cont.)
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	111	156	184	169	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	70487,2	48093,2	56915,2	45762,9	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	37	30	28	32	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	2870,9	4868,2	5547,4	6637,0	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	781	864	743	674	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	328,4	254,6	196,8	207,6	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	556	680	711	590	Average transport distance per passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 6(268). **RUCH PASAŻERÓW^a W PORCIE LOTNICZYM**
PASSENGER TRAFFIC^a AT AIRPORT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Pasażerowie przybyli ^b z portów w tys.:					Passenger arrivals ^b from airports in thous.:
krajowych	90,1	103,7	114,0	199,6	domestic
zagranicznych	140,1	693,1	687,0	770,8	foreign
Pasażerowie odprawieni ^c do portów w tys.:					Passenger departures ^c to airports in thous.:
krajowych	92,6	107,9	114,7	201,8	domestic
zagranicznych	142,8	698,1	694,3	775,8	foreign

a Dane nie obejmują dzieci w wieku do 2 lat. b, c Pasażerowie, dla których port we Wrocławiu jest: b – portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, c – portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.

a Data not include children below the age of 2. b, c Passengers for whom the indicated domestic airport in Wrocław is: b – the final destination of a journey begun at a domestic or foreign airport, c – the point of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

TABL. 7(269). **PRZEŁADUNEK^a ŁADUNKÓW W PORCIE LOTNICZYM**
FREIGHT LOADED AND UNLOADED^a AT AIRPORT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tonach		in tonnes		
Ładunki przybyłe z portów	452	498	527	490	Freight arrivals from airports
krajowych	400	481	510	478	domestic
w tym poczta	265	414	444	414	of which by post
zagranicznych	52	17	17	12	foreign
Ładunki odprawione do portów	973	448	457	439	Freight deapartures to airports
krajowych	303	434	448	427	domestic
w tym poczta	258	424	432	411	of which by post
zagranicznych	670	14	9	12	foreign

a W lotach komunikacyjnych.

a In transport flights.

TABL. 8(270). WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARYROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Wypadki	3149	2294	2973	3221	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	26,6	13,9	16,9	17,8	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	4453	3339	4239	4510	Road traffic casualties
Śmiertelne	364	241	259	239	Fatalities
na 100 tys. ludności	12,6	8,3	8,9	8,2	per 100 thous. population
Ranni	4089	3098	3980	4271	Injured
na 100 tys. ludności	142	106	136	147	per 100 thous. population

a Zarejestrowane przez Policję. b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. b Vehicles as of 31 XII; since 2011 including road vehicles having temporary permission given at the end of the year.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 9(271). WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYN I RODZAJÓW POJAZDÓWROAD ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011	2012	SPECIFICATION
Wypadki	2973	3221	Accidents
Z winy kierujących pojazdami	2348	2660	Guilt of drivers
w tym:			of which:
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	603	737	inappropriate speed for road conditions
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu	681	742	non-compliance with vehicle right of way
nieprawidłowe wyprzedzanie	119	126	incorrectly overtaking
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	350	402	incorrectly behaviour towards the pedestrian
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	247	260	not keeping a safe distance between vehicles
Z winy pieszych	292	264	Guilt of pedestrians
w tym nieostrożne wejście na jezdnię	173	139	of which carelessly entering to the roadway
Pozostałe ^b	333	297	Others ^b
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków	2348	2660	Vehicles of drivers being accident culprits
Samochody osobowe	1886	2127	Passenger cars
Motocykle	68	82	Motorcycles
Rowery	124	138	Bicycles
Motorowery	48	54	Motor-bicycles
Samochody ciężarowe	168	178	Lorries
Inne pojazdy ^c	54	81	Other vehicles ^c
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	287	316	Accidents involving intoxicated road users
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			of which caused by intoxicated:
Kierujących	160	188	Drivers
samochodami osobowymi	124	146	of passenger cars
motocyklami	8	12	of motorcycles
rowerami	15	12	of bicycles
motorowerami	7	8	of motor-bicycles
samochodami ciężarowymi	2	6	of lorries
innymi pojazdami	4	4	of other vehicles
Pieszych	62	56	Pedestrians

a Zarejestrowane przez Policję. b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny. c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons. c Including unidentified vehicles.

Source: data of the National Police Headquarters.

Łączność

Communications

TABL. 10(272). **PODSTAWOWE USŁUGI POCZTOWE**^a
BASIC POSTAL SERVICES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Placówki dla usług pocztowych (stan w dniu 31 XII)	733	648	624	632	Postal service offices (as of 31 XII)
miasta	429	369	377	384	urban areas
wieś	304	279	247	248	rural areas
Nadane (w ciągu roku):					Mailed (during the year):
przesyłki listowe polecone ^{bc} w tys. ...	24462,6	33013,7	33351,8	33984,8	registered letters ^{bc} in thous.
paczki ^b w tys.	2024,7	1531,1	1476,2	1462,3	packages ^b in thous.
Przekazy pocztowe zrealizowane ^b w tys.	7059,1	4845,5	1592,5	4514,3	Postal transfers paid ^b in thous.
Wpłaty na rachunki bankowe w tys.	18412,4	13701,2	11908,0	11019,7	Payments to bank accounts in thous.

a Dane dotyczą poczty publicznej (operator publiczny). b W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX. c W latach 2010-2012 łącznie z przesyłkami z zadeklarowaną wartością.

a Data concern the public post office (public operator). b In overtum within Poland and from Poland abroad; registered letters and packages do not include mailing through EMS-POCZTEX system. c In 2010-2012 including insured letters.

TABL. 11(273). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE**^a
Stan w dniu 31 XII
TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne	1004859	678000	589452	522661	Telephone main line
w tym abonenci prywatni ^b	766463	458055	388166	333953	of which private subscribers ^b
miasta	872159	597185	515446	473358	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	652649	394777	330757	295467	of which private subscribers ^b
wieś	132700	80815	74006	49303	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	113814	63278	57409	38486	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej)	863429	560672	481911	421900	of which standard main line (fixed line telephone subscribers)
miasta	742248	487567	415136	377295	urban areas
wieś	121181	73105	66775	44605	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samo-inkasujące	7894	3247	2542	1745	Public pay telephones
miasta	5908	2410	1884	1318	urban areas
wieś	1286	837	658	427	rural areas

a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

a Data concern operators of public telecommunication network. b Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
 - punktach sprzedaży detalicznej, tj. w sklepach (łącznie z aptekami ogólnodostępnymi), składach, składnicach, stacjach paliw, punktach sprzedaży drobnodetalicznej (straganach i ruchomych punktach sprzedaży, punktach aptecznych),
 - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj.: urzędów, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej w zakresie sprzedaży towarów konsumpcyjnych prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), wydzielając sprzedaż w placówkach gastronomicznych. W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnia się „towary nieżywnościowe”.

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE rev. 2 in the section „Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data regarding the retail sale include:

- 1) the sale of consumer and non-consumer goods at:
 - retail sales outlets, i.e. in: shops (including public pharmacies), warehouses, repositories, petrol stations and small retail sales outlets (stalls and portable sales outlets, pharmaceutical outlets),
 - wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;
- 2) the sale of commercial consumer goods as well as catering products in catering establishments.

The sale of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, is marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales within the scope of consumer goods sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), separating sales in catering establishments. As opposed to groupings in the COICOP classification “non-foodstuff goods” are presented separately.

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods has been done on the following basis: non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedaży sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do innych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Podziału sklepów dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji sklepu.

6. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Data regarding the **wholesale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sale realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sale realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of **stores by organizational form** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores divided into separate departments, each selling a broad and universal assortment, particularly non-foodstuff goods, with a sales area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales area from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hipermarkets are stores with a sales area 2500 m² and more, selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales floor from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales area up to 119 m².

The division of shops was made on the basis of the actual location of a shop.

6. **Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and takeout consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Mobile retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

7. Magazyny handlowe (hurtu i rozdzielnice detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

8 Dane o działalności handlowej, w tym informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek. Dane o sprzedaży hurtowej, działalności gastronomicznej i magazynach handlowych dotyczą wyłącznie jednostek o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

9. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

7. Trade warehouses (wholesale and retail distribution) are organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering the amount and the changes in stocks.

8. Data regarding trade activity, including information about shops and petrol stations are compiled based on reporting. For entities employing up to 9 persons, the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities. Data regarding wholesale, catering activity and trade warehouses concern exclusively entities employing more than 9 persons.

9. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons

TABL. 1(274). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w mln zł	25674,9	37065,0	41394,5	45629,3	T O T A L in mln zł
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					<i>Of which in trade enterprises^a:</i>
w milionach złotych	6928,3	15531,4	16575,6	18643,4	<i>in million zlotys</i>
w %	27,0	41,9	40,0	40,9	<i>in %</i>
Na 1 mieszkańca w zł	8883	12709	14197	15652	Per capita in zł

a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2(275). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES BY GROUPS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
O G Ó Ł E M	12097,8	22726,3	25857,3	27502,9	T O T A L
W ODSETKACH IN PERCENT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Towary konsumpcyjne	81,2	85,0	81,1	87,8	<i>Consumer goods</i>
żywność i napoje bezalkoholowe	29,1	29,2	30,0	29,9	<i>food and non-alcoholic beverages</i>
napoje alkoholowe	5,6	5,3	5,9	4,5	<i>alcoholic beverages</i>
towary nieżywnościowe	46,5	50,5	45,2	53,4	<i>non-foodstuffs</i>
Towary niekonsumpcyjne	18,8	15,0	18,9	12,2	<i>Non-consumer goods</i>

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3(276). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a (ceny bieżące)**
WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
O G Ó Ł E M	20902,1	33584,0	38341,9	41138,6	T O T A L
W ODSETKACH IN PERCENT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Żywność i napoje bezalkoholowe	9,7	8,2	7,6	6,0	<i>Food and non-alcoholic beverages</i>
Napoje alkoholowe	5,0	3,5	3,0	2,2	<i>Alcoholic beverages</i>
Towary nieżywnościowe ^b	85,3	88,3	89,4	91,8	<i>Non-foodstuffs goods^b</i>

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4(277). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^a**

Stan w dniu 31 XII

*SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORMS AND PETROL STATIONS^a**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sklepy	27438	27572	25947	27687	T O T A L
Domy towarowe	8	5	5	5	<i>Department stores</i>
Domy handlowe	35	19	17	15	<i>Trade stores</i>
Supermarkety	209	377	432	490	<i>Supermarkets</i>
Hipermarkety	38	57	54	56	<i>Hypermarkets</i>
Sklepy powszechne	468	477	462	408	<i>Grocery stores</i>
Sklepy wyspecjalizowane	1349	2465	2462	2542	<i>Specialized stores</i>
Pozostałe sklepy ^b	25331	24172	22515	24171	<i>Other shops^b</i>
Stacje paliw	708	590	605	588	Petrol stations

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 323. Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a See general notes, item 8 on page 323. According to location of shop/petrol station. b Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5(278). **GASTRONOMIA**^a
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII).....	779	1219	1218	1304	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje.....	357	414	413	420	of which restaurants
Przychody z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	830349	1733275	1931854	2116477	Revenues from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
z produkcji gastronomicznej	705571	1536657	1736581	1931888	from catering production
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	70198	110735	115511	104222	from the sale of alcoholic beverages and tobacco

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6(279). **MAGAZYNY HANDLOWE**^a
Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2012	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:				Secured warehouses:
liczba	2132	1744	1648	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	1206,6	1433,9	1661,8	storage area in thous. m ²
Magazyny zadaszone:				Roofed warehouses:
liczba	165	221	293	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	63,3	116,2	247,7	storage area in thous. m ²
Place składowe:				Storage sites:
liczba	453	336	402	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	1321,2	883,7	1170,5	storage area in thous. m ²
Silosi i zbiorniki:				Siloes and reservoirs:
liczba	939	550	519	number
pojemność w dam ³	188,7	245,0	977,6	capacity in dam ³

a Hurtu i rozdziałce detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

U Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 persons.

N o t e. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7(280). **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					Permanent marketplaces:
liczba	160	149	147	145	number
w tym z przewagą sprzedaży drobnotalicznej	152	143	143	143	of which with predominance of small-retail sales
powierzchnia w tys. m ²	874,9	855,8	867,1	854,8	area in thous. m ²
w tym sprzedażowa	459,6	474,7	487,4	433,3	of which sales area
stałe punkty sprzedaży drobnotalicznej	10790	6669	6938	7390	permanent small-retail sales outlets
w tym na targowiskach czynnych codziennie	7420	4759	4857	4782	of which at marketplaces opened daily
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	2106	696	654	658	Seasonal marketplaces ^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	17124,4	15582,1	15876,9	14508,2	Annual receipts from marketplace fees in thous. zł

a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2009, Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises are adjusted to the Act of Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2009, No. 152, item 1223, with later amendments).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers and employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, national investment funds, co-operative savings and credit unions, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net revenues from sale of products (goods and services), including subsidies on products;
- 2) net revenues from sale of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wytrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązanie (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz do 2009 r. inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) *the cost of products sold (goods and services), i.e. the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs to which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future legal liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of, write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices, taking into account discounts in the form of rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

7. The gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as until 2009 other payments resulting from separate regulations.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego, przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego, czy jednostka osiągnie zysk czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymujemy po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu**:
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej**:
 - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmują się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, należne wpłaty na kapitał podstawowy, udziały (akcje) własne, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes:

- the current part, i.e., the tax presented in the tax declaration for a given reporting period
- the deferred part, i.e., a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. The reserve is created irrespective of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate**:
 - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
 - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of**:
 - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
 - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities excluding special funds,
 - **third degree** as the relation of current assets (stocks, short-term dues, short-term investments and short-term inter-period settlements) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Current assets include: stocks, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term inter-period settlements.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of their due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), share capital not paid up, entity's shares (stock), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year. Share capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych – kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych – fundusz założycielski,
- w spółdzielniach – fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, partnerskich, cywilnych – kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

- *initial capital – in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,*
- *founders' capital – in state owned enterprises,*
- *participation fund – in cooperatives,*
- *owners' capital – in limited partnership, unlimited partnership, professional partnership and civil law partnership companies.*

Share capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in cooperatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans and are divided into: long-term liabilities — when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities — when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

15. *Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.*

TABL. 1(281). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności	105282,1	179138,6	197996,4	205343,7	Revenues from total activity
sektor publiczny	10677,1	7560,6	4946,8	5430,0	public sector
sektor prywatny	94605,0	171578,0	193049,7	199913,7	private sector
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	64437,9	109677,8	124492,5	130810,5	Net sales revenues of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	37122,2	62813,1	62245,9	65548,2	Net sales revenues of goods and materials
Przychody finansowe	1657,6	3346,3	7355,2	5248,8	Financial revenues
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	99223,9	166517,7	177588,5	192564,1	Costs of obtaining revenues from total activity
sektor publiczny	10316,0	6884,9	4726,3	5252,2	public sector
sektor prywatny	88907,8	159632,8	172862,2	187311,9	private sector
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	62332,6	104857,7	116316,7	126334,0	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	32444,4	53681,5	53073,4	56441,3	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	2161,1	4823,2	5303,5	6422,2	Financial costs
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	6058,3	12620,9	20407,9	12779,6	Financial result on economic activity
Sektor publiczny	361,1	675,7	220,5	177,8	Public sector
Sektor prywatny	5697,2	11945,2	20187,4	12601,8	Private sector
Zyski nadzwyczajne	32,2	74,0	81,1	71,0	Extraordinary profits
Sektor publiczny	2,5	4,8	4,1	3,5	Public sector
Sektor prywatny	29,7	69,2	77,0	67,5	Private sector
Straty nadzwyczajne	9,4	51,0	48,1	70,5	Extraordinary losses
Sektor publiczny	0,3	4,6	2,9	1,9	Public sector
Sektor prywatny	9,1	46,4	45,2	68,6	Private sector
Wynik finansowy brutto	6081,1	12643,9	20440,9	12780,0	Gross financial result
sektor publiczny	363,2	675,9	221,6	179,3	public sector
sektor prywatny	5717,9	11968,0	20219,2	12600,7	private sector
Zysk brutto	7435,5	14200,0	22558,9	15520,8	Gross profit
Strata brutto	1354,3	1556,1	2118,0	2740,8	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	1050,7	2161,8	3245,3	2791,3	Obligatory encumbrances on gross financial result
Sektor publiczny	49,2	109,3	67,7	56,1	Public sector
Sektor prywatny	1001,5	2052,5	3177,6	2735,2	Private sector
Wynik finansowy netto	5030,5	10482,1	17195,6	9988,7	Net financial result
sektor publiczny	314,0	566,6	153,9	123,3	public sector
sektor prywatny	4716,4	9915,5	17041,7	9865,4	private sector
Zysk netto	6381,7	12082,9	19256,7	12674,3	Net profit
Strata netto	1351,2	1600,8	2061,1	2685,6	Net loss

TABL. 2(282). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI
 REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbrances of gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
		w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM	2005	105282,1	99223,9	6081,1	1050,7	5030,5
TOTAL	2010	179138,6	166517,7	12643,9	2161,8	10482,1
	2011	197996,4	177588,5	20440,9	3245,3	17195,6
	2012	205343,7	192564,1	12780,0	2791,3	9988,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		1235,8	1018,0	227,2	3,6	223,6
Przemysł		112086,2	101336,9	10732,8	2198,7	8534,1
<i>Industry</i>						
w tym przetwórstwo przemysłowe		82855,6	78895,2	3942,6	573,6	3369,0
<i>of which manufacturing</i>						
Budownictwo		9799,2	9863,4	-64,2	14,9	-79,1
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		55711,1	54961,2	758,2	135,9	622,4
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		4524,2	4377,9	145,9	30,3	115,7
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		1885,6	1848,7	36,9	21,1	15,7
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		2979,0	2932,2	46,8	89,7	-42,9
<i>Information and communications</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		5336,9	4666,2	670,7	172,8	497,9
<i>Financial and insurance activities</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		2384,3	2647,5	-262,9	-27,4	-235,5
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		2374,6	2164,1	210,5	21,2	189,3
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		4807,0	4568,2	238,9	117,2	121,8
<i>Administrative and support service activities</i>						
Edukacja		116,0	109,5	6,5	1,0	5,6
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		1590,2	1514,1	76,1	8,3	67,8
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		388,9	426,2	-38,3	3,7	-42,0
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						
Pozostała działalność usługowa		124,8	130,0	-5,2	0,4	-5,6
<i>Other service activities</i>						

TABL. 3(283). PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Liczba przedsiębiorstw ogółem Number of enterprises	Z wynikiem finansowym brutto With gross financial result			Z wynikiem finansowym netto With net financial result		
			dodatnim (zysk)	ujemnym (strata)	zerowym (0)	dodatnim (zysk)	ujemnym (strata)	zerowym (0)
			positive (profit)	negative (loss)	zero (0)	positive (profit)	negative (loss)	zero (0)
			w % ogółu przedsiębiorstw			in % of total of enterprises		
OGÓŁEM	2005	3660	76,4	21,5	2,1	75,5	22,1	2,4
TOTAL	2010	4266	78,9	20,7	0,3	78,2	21,2	0,6
	2011	4270	78,7	21,1	0,2	78,0	21,5	0,4
	2012	4267	76,8	23,0	0,3	76,0	23,5	0,5
sektor publiczny		228	66,2	33,8	-	65,8	34,2	-
public sector								
sektor prywatny		4039	77,3	22,4	0,3	76,6	22,9	0,5
private sector								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo...		115	96,5	3,5	-	96,5	3,5	-
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł		1400	76,8	23,0	0,2	76,4	23,4	0,3
Industry								
w tym przetwórstwo przemysłowe		1187	77,4	22,3	0,3	77,0	22,7	0,3
of which manufacturing								
Budownictwo		444	71,8	28,2	-	71,2	28,8	-
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1053	78,3	21,6	0,1	77,8	22,0	0,2
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazynowa		175	75,4	24,6	-	75,4	24,6	-
Transportation and storage								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		103	58,3	41,7	-	57,3	41,7	1,0
Accommodation and catering ^Δ								
Informacja i komunikacja		131	74,8	25,2	-	74,0	26,0	-
Information and communications								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		63	69,8	30,2	-	66,7	33,3	-
Financial and insurance activities								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		193	86,5	10,4	3,1	81,9	11,4	6,7
Real estate activities								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		195	80,5	19,5	-	80,0	20,0	-
Professional, scientific and technical activities								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		179	74,9	25,1	-	73,2	26,8	-
Administrative and support service activities								
Edukacja		36	77,8	22,2	-	77,8	22,2	-
Education								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		131	79,4	19,8	0,8	78,6	20,6	0,8
Human health and social work activities								
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		33	36,4	63,6	-	36,4	63,6	-
Arts, entertainment and recreation								
Pozostała działalność usługowa		16	56,3	43,8	-	56,3	43,8	-
Other service activities								

TABL. 4(284). RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	Wskaźnik rentowności obrotu <i>Turnover profitability rate</i>		Wskaźnik płynności finansowej <i>Financial liquidity ratio of the</i>		
			brutto <i>gross</i>	netto <i>net</i>	I stopnia <i>first degree</i>	II stopnia <i>second degree</i>	III stopnia <i>third degree</i>
		w % <i>in %</i>					
OGÓŁEM	2005	94,2	5,8	4,8	32,6	96,0	135,4
TOTAL	2010	93,0	7,1	5,9	40,9	109,5	151,7
	2011	89,7	10,3	8,7	58,8	122,3	165,3
	2012	93,8	6,2	4,9	33,2	96,0	138,9
sektor publiczny		96,7	3,3	2,3	105,5	169,5	207,7
public sector							
sektor prywatny		93,7	6,3	4,9	31,5	94,2	137,2
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		82,4	18,4	18,1	94,9	211,5	369,3
Przemysł		90,4	9,6	7,6	29,6	97,5	146,3
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		95,2	4,8	4,1	28,4	99,6	142,7
of which manufacturing							
Budownictwo		100,7	-0,7	-0,8	33,3	84,0	141,3
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		98,7	1,4	1,1	16,4	72,8	129,3
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		96,8	3,2	2,6	36,6	113,8	130,3
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		98,0	2,0	0,8	21,2	39,6	44,2
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		98,4	1,6	-1,4	77,6	161,9	181,5
Information and communications							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ... <i>Financial and insurance activities</i>		87,4	12,6	9,3	78,3	124,5	129,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		111,0	-11,0	-9,9	131,3	162,0	197,3
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		91,1	8,9	8,0	71,8	164,7	193,1
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		95,0	5,0	2,5	11,8	90,1	94,9
Administrative and support service activities							
Edukacja		94,4	5,6	4,8	168,0	353,3	400,4
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		95,2	4,8	4,3	100,3	178,8	188,3
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		109,6	-9,8	-10,8	82,7	105,1	116,7
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa		104,2	-4,2	-4,5	15,6	49,8	65,8
Other service activities							

TABL. 5(285). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy			
			razem total	w tym		
				materiały materials	półprodukty i produkty w toku semi-finished products and work in progress	
w mln zł						
1	OGÓŁEM	2005	34413,7	9327,5	2644,2	1845,7
2	TOTAL	2010	63561,3	16558,1	4353,2	3502,8
3		2011	78696,9	18954,9	5184,3	3907,1
4		2012	70152,2	19943,0	5039,0	4326,2
5	sektor publiczny		2400,2	368,6	118,4	100,6
	public sector					
6	sektor prywatny.....		67752,0	19574,4	4920,6	4225,6
	private sector					
7	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		813,7	340,4	61,4	56,6
	Agriculture, forestry and fishing					
8	Przemysł		36048,0	11440,7	4552,5	3139,7
	Industry					
9	w tym przetwórstwo przemysłowe		27959,6	7906,6	3834,7	1240,0
	of which manufacturing					
10	Budownictwo.....		5380,2	1653,8	170,9	973,5
	Construction					
11	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		13595,7	5778,7	149,1	45,2
	Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
12	Transport i gospodarka magazynowa		1055,9	87,2	29,3	4,4
	Transportation and storage					
13	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		288,7	20,7	14,6	0,4
	Accommodation and catering ^Δ					
14	Informacja i komunikacja		1013,8	68,0	13,9	20,5
	Information and communications					
15	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		4910,8	85,2	0,6	-
	Financial and insurance activities					
16	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1810,9	227,5	9,7	3,0
	Real estate activities					
17	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....		1149,4	96,3	6,7	71,7
	Professional, scientific and technical activities					
18	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		3351,0	102,7	10,8	9,6
	Administrative and support service activities					
19	Edukacja		36,8	2,5	0,1	0,0
	Education					
20	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....		542,7	18,3	14,5	0,0
	Human health and social work activities					
21	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....		88,8	6,2	2,9	1,4
	Arts, entertainment and recreation					
22	Pozostała działalność usługowa		65,9	14,7	2,0	0,3
	Other service activities					

Stocks		Należności krótkoterminowe Short-term dues		Inwestycje krótkotermini- nowe Short-term investments	Krótkotermino- we rozliczenia międzyokre- sowe Short-term inter-period settlements	Lp. No.
of which						
produkty gotowe finished products	towary goods	razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deliveries and services			
in mln zł						
1704,4	3049,3	16116,7	2844,6	8290,8	678,8	1
2402,9	6115,1	28757,1	22650,6	17128,5	1117,7	2
3156,5	6434,9	30232,8	23172,6	28005,1	1504,2	3
3413,2	6953,7	31705,3	23882,7	16772,1	1731,8	4
67,5	81,2	739,7	545,1	1219,3	72,5	5
3345,7	6872,5	30965,6	23337,6	15552,8	1659,3	6
202,6	18,6	256,9	152,1	209,1	7,4	7
2993,1	665,7	16734,2	13289,2	7291,5	581,6	8
2164,3	582,7	13942,8	11123,1	5567,0	543,2	9
140,1	348,0	1927,8	1647,9	1268,3	530,4	10
32,2	5470,9	5924,2	4652,0	1726,9	165,9	11
6,9	43,5	625,6	498,9	296,9	46,3	12
0,2	5,4	120,2	52,7	138,2	9,5	13
21,8	9,7	470,6	411,4	433,5	41,7	14
-	84,4	1751,8	1422,7	2975,4	98,3	15
10,6	198,6	281,9	212,1	1205,1	96,3	16
0,7	14,0	552,9	444,7	427,6	72,6	17
3,2	78,1	2764,9	857,4	416,5	66,9	18
-	2,4	17,0	10,0	15,4	1,9	19
2,0	1,6	226,0	198,0	289,2	9,1	20
-	1,0	17,0	7,5	62,9	2,6	21
-	11,8	34,2	26,0	15,7	1,3	22

TABL. 6(286). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym		Of which	
		kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzielo- ny (nierozli- czony) wynik finansowy z lat ubie- głych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
		w mln zł	in mln zł		
O G Ó Ł E M 2005	46920,3	28792,7	15483,3	-5551,4	5099,1
T O T A L 2010	79734,0	35533,9	31556,3	-3945,6	10571,2
..... 2011	89152,8	37208,4	32196,9	-4607,3	17020,1
2012	90566,5	38938,8	38824,7	-4767,5	10035,7
sektor publiczny public sector	8034,2	6418,9	860,8	-145,5	127,5
sektor prywatny private sector	82532,3	32519,8	37963,9	-4622,0	9908,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo... Agriculture, forestry and fishing	1259,2	412,1	505,0	-24,1	223,6
Przemysł Industry	57423,9	19705,5	26698,0	-2071,0	8541,3
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	27209,0	12404,8	10089,6	-2344,7	3372,2
Budownictwo Construction	3787,6	1980,9	1861,2	-502,0	-51,1
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	8817,6	4842,3	3565,3	-1189,9	637,3
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	1214,2	943,1	193,9	-102,2	112,7
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	940,4	585,4	371,7	-61,4	15,7
Informacja i komunikacja Information and communications	1538,6	734,6	964,3	-260,1	-43,5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities	3397,9	1444,4	1402,1	-58,6	497,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	6399,0	4372,9	1963,3	-70,1	-235,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	1805,8	1000,1	507,7	20,4	189,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	2372,2	1420,0	527,3	-57,0	122,1
Edukacja Education	27,1	3,0	22,0	-2,3	5,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	1112,5	757,9	210,1	-89,9	67,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	438,4	707,7	22,4	-277,0	-42,0
Pozostała działalność usługowa Other service activities	32,0	28,8	10,3	-22,5	-5,6

TABL. 7(287). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK^a**

Stan w dniu 31 XII

SHARE CAPITAL OF COMPANIES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate	
			Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób praw- nych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons
			w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM	2005	22535,9	2324,3	1258,9	2262,2	8836,0
TOTAL	2010	30549,4	1376,3	1788,9	3157,3	13396,4
	2011	32275,0	1161,3	977,0	3550,0	13591,4
	2012	34211,2	1340,6	1192,1	3567,1	14375,2
sektor publiczny		6378,0	647,5	1132,2	59,4	42,8
public sector						
sektor prywatny		27833,2	693,1	59,9	3507,7	14332,4
private sector						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ...		395,4	36,4	159,8	87,6	47,6
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł		19172,9	769,9	700,8	1480,9	8874,5
Industry						
w tym przetwórstwo przemysłowe		11881,1	72,6	43,8	1331,1	8360,6
of which manufacturing						
Budownictwo		1801,7	4,5	27,1	532,3	469,4
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		4366,3	3,9	0,1	605,0	3194,5
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa		867,1	84,0	42,7	44,0	44,8
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		556,7	-	-	40,2	125,2
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		731,4	1,3	1,0	57,7	75,6
Information and communications						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		1438,8	-	1,0	133,5	577,9
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1105,1	173,5	79,0	85,4	25,7
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		892,7	61,2	7,5	412,2	85,8
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		1405,8	22,6	0,8	35,7	808,7
Administrative and support service activities						
Edukacja		3,3	-	-	3,1	0,1
Education						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		742,4	183,3	7,3	28,5	17,9
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		707,7	-	165,1	19,9	24,8
Arts, entertainment and recreation						
Pozostała działalność usługowa		23,8	-	-	1,0	2,8
Other service activities						

^a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

^a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 8(288). **ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
			razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which	
						kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deli- veries and services
		w mln zł		in mln zł			
O G Ó Ł E M	2005	39005,2	13055,6	8110,2	25949,6	5174,5	9324,9
T O T A L	2010	64117,7	21658,9	9975,0	42458,8	8410,2	21185,5
	2011	72933,4	24773,5	18932,7	48159,9	11806,3	23347,4
	2012	77006,4	25880,3	20640,4	51126,1	15967,7	22859,5
sektor publiczny		3697,7	2495,0	1916,8	1202,7	249,5	405,0
public sector							
sektor prywatny		73308,7	23385,3	18723,6	49923,4	15718,2	22454,5
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ...		543,6	313,7	280,2	229,8	64,8	110,6
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		33250,7	8301,4	6965,6	24949,3	6612,2	12549,8
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		25850,1	6157,5	5385,3	19692,7	5069,1	10933,4
of which manufacturing							
Budownictwo		5184,6	1342,8	1155,6	3841,8	714,0	1844,8
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		12974,3	2434,3	2136,4	10540,0	2866,5	6412,9
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		1493,2	669,7	346,8	823,6	157,6	390,8
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		2175,3	1520,8	1499,1	654,5	441,8	134,0
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		723,9	160,0	114,7	563,9	153,1	273,0
Information and communications							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		8953,7	5155,6	3152,5	3798,1	2198,0	147,6
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		3291,3	2215,3	1872,4	1076,0	181,6	299,0
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		819,9	206,3	97,4	613,6	144,5	218,7
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		6648,6	3094,3	2638,7	3554,3	2273,1	318,7
Administrative and support service activities							
Edukacja		19,4	10,1	10,0	9,3	1,0	5,1
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		449,1	154,4	117,2	294,7	63,9	111,8
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		357,0	280,2	243,5	76,8	26,6	23,7
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa		121,8	21,5	10,3	100,3	69,0	18,8
Other service activities							

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem.

Podstawę prawną określającą te procesy stanowiła do 2009 r. ustawa z dnia 30 VI 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104) z późniejszymi zmianami, a od 2010 r. ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 i 1241) z późniejszymi zmianami.

W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego podstawę prawną stanowi również:

- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591) z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592) z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590) z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966) z późniejszymi zmianami,
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38, poz. 207) z późniejszymi zmianami.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów, wydatków i wyniku jednostek samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem dotacji celowych z budżetu państwa oraz subwencji ogólnej z budżetu państwa.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określone w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finances cover the processes connected with accumulation and allocation of public funds.

The legal basis defining the above mentioned processes until 2009 provided the Law on Public Finances, dated 30 VI 2005 (Journal of Laws No. 249, item 2104) with later amendments, and since 2010 the Law on Public Finances, dated 27 VIII 2009 and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws No. 157, item 1240 and 1241) with later amendments.

In the case of the financial management of local self-government entities, the legal basis is provided also by the following:

- the Law of 8 March 1990 on Gmina Self-government (Journal of Laws of 2001 No. 142, item 1591) with later amendments,
- the Law of 5 June 1998 on Powiat Self-government (Journal of Laws of 2001 No. 142, item 1592) with later amendments,
- the Law of 5 June 1998 on Voivodship Self-government (Journal of Laws of 2001 No. 142, item 1590) with later amendments,
- the Law of 13 November 2003 on Incomes of Local Self-government Entities (Journal of Laws No. 203, item 1966) with later amendments,
- the Minister of Finances Regulation of 3 February 2010 on Budgetary Reporting (Journal of Laws No. 20, item 103),
- the Minister of Finances Regulation of 2 March 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws No. 38, item 207) with later amendments.

2. The presented data covers information on revenues, expenditures and budgets results of local self-government entities, taking into account the appropriated allocations from the state budget, general subsidies from the state budget.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local self-government entities are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Law on Public Finances.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables revenue and

miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

Powyższa uwaga dotyczy również samorządowych zakładów budżetowych.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. na działy i rozdziały — określające rodzaj działalności oraz paragrafy — określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Prezentowane dane opracowano zgodnie ze szczegółową klasyfikacją dochodów i wydatków, ustaloną przez Ministra Finansów na mocy kolejnych rozporządzeń z lat 2000-2012.

5. Na **dochody jednostek samorządu terytorialnego** składają się:

1) dochody własne, tj.:

- a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
- b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, leśny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową, opłata eksploatacyjna, opłata targowa,
- c) dochody z majątku np. dochody z najmu i dzierżawy,
- d) środki na dofinansowanie własnych zadań, z innych źródeł;

2) dotacje:

- a) celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych nie podlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
- c) otrzymane z funduszy celowych (od 2011 r. są tylko państwowe fundusze celowe),
- d) pozostałe dotacje, w tym realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;

3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

6. **Wydatki jednostek samorządu terytorialnego** dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu,
- wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

expenditure of gminas are given without data for cities with powiat status, while revenue and expenditure of cities with powiat status are given jointly with gmina and powiat part of revenue and expenditure.

Above note concerns also self-government budgetary establishments.

4. *Revenue and expenditure of the budgets of local self-governments are grouped in accordance with the provisions set forth in the Law on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions and chapters — defining types of activity, and into paragraphs — defining types of revenue, income or expenditure; the presented data, were compiled in accordance with the detailed classification of budget revenue and expenditure, specified by the Minister of Finance in subsequent decrees adopted in the period of 2000-2012.*

5. **Revenues of local self-government entities** comprise:

1) *own revenue, i.e.:*

- a) *revenues from shares in receipts from corporate and personal income taxes,*
- b) *receipts from charges and taxes established and collected on the basis of separate acts, including the tax on real estate, the agricultural tax, forest tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, treasury fee, royalties for mineral exploration and marketplace stall trading fee,*
- c) *revenue from property, i.e. income from renting and leasing,*
- d) *funds for the additional financing of own tasks from other sources;*

2) *grants::*

- a) *appropriated allocations from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, task fulfilled on the basis of agreements with bodies of the government administration,*
- b) *provided under programmes financed from European funds and other not reimbursable foreign funds and payments from the budget of European funds,*
- c) *received from the appropriated funds (from 2011 state appropriated funds),*
- d) *other allocations, including allocations based on agreements with bodies of the government administration;*

3) *general subsidy from the state budget, consisting of the following parts: equalisation, educational, compensatory, balancing and regional.*

6. **Expenditures of local self-government entities** are divided into: *property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:*

- *expenditures on wages and salaries (including derivatives),*
- *expenditures on the purchase of materials and services,*
- *allocations, among others, for organisational and legal units operating within local self-government entities budgets,*
- *expenditures on debt servicing,*
- *expenditures related to granting endorsements and guarantees.*

7. Od 2010 r. w sektorze finansów publicznych funkcjonują samorządowe zakłady budżetowe, które odpłatnie wykonują zadania i pokrywają koszty swojej działalności z przychodów własnych oraz ewentualnych dotacji przedmiotowych, a także z dotacji celowych na zadania bieżące i z dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji, otrzymanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

7. Since 2010 in the sector of public finance are functioning self-government budgetary establishments which perform tasks for a fee, and cover the costs related to their activity from own revenues and from possible objective allocations, as well as from appropriated allocations for current tasks and appropriated allocations for financing or co-financing of the investment-related costs, obtained from the budgets of local self-government entities.

8. Information concerning local self-government entities budgets is compiled in the Central Statistical Office on the basis of the Ministry of Finance reports.

TABL. 1(289). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	8341173,8	3881049,7	2637488,7	1201222,8	621412,6
TOTAL	2010	12782620,2	6034815,1	3829407,5	1905104,8	1013292,8
	2011	13856723,7	6326394,7	4216464,5	2079721,0	1234143,5
	2012	14620741,9	6634836,6	4367184,2	1944519,5	1674201,6
Dochody własne		8331004,9	3830613,4	2963836,0	617362,8	919192,7
Own revenue						
w tym: of which:						
Udziały w podatku dochodowym		3503230,2	1349055,5	1029522,9	355338,1	769313,8
<i>Share in income tax</i>						
od osób prawnych		1069883,0	235737,5	95038,9	49071,1	690035,5
<i>corporate income tax</i>						
od osób fizycznych		2433347,2	1113318,0	934483,9	306267,0	79278,3
<i>personal income tax</i>						
Podatek od nieruchomości		1593427,3	1151642,7	441784,7	x	x
<i>Tax on real estate</i>						
Podatek rolny		139006,8	137130,3	1876,5	x	x
<i>Agricultural tax</i>						
Podatek od środków transportowych		55540,0	38049,5	17490,5	x	x
<i>Tax on means of transport</i>						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		114880,4	63830,0	51050,3	x	x
<i>Tax on civil law transactions</i>						
Opłata skarbową		36299,5	19557,9	16741,6	x	x
<i>Treasury fee</i>						
Dochody z majątku		971148,6	390987,4	540360,7	34416,1	5384,5
<i>Revenue from property</i>						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze		350680,2	171041,5	169673,2	8329,7	1635,8
<i>of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character</i>						
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł		113681,0	49680,9	25095,3	7457,9	31447,0
<i>Funds for additional financing of own tasks from other sources</i>						

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1(289). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
Dotacje ogółem Total allocations	3079706,4	1302884,0	661296,7	503446,4	612079,3
Dotacje celowe	1877147,2	960766,9	274022,6	437332,9	205024,8
<i>Appropriated allocations</i>					
z budżetu państwa	1647572,3	868371,3	246367,9	362699,4	170133,8
<i>from the state budget</i>					
na zadania: <i>for tasks:</i>					
z zakresu administracji rządowej	1178865,1	586305,1	186825,4	244930,1	160804,4
<i>for government administration tasks</i>					
własne	466157,5	280756,5	59039,5	117087,1	9274,4
<i>for own tasks</i>					
realizowane na podstawie porozumień z orga- nami administracji rządowej	2549,8	1309,7	502,9	682,2	55,0
<i>realized on the basis of agreements with gov- ernment administration bodies</i>					
na zadania realizowane na podstawie porozu- mień między jednostkami samorządu teryto- rialnego	136384,6	51129,4	26046,1	54931,7	4277,4
<i>for tasks realized on the basis of agreements between entities local self-government entities</i>					
otrzymane z państwowych funduszy celowych ..	34027,2	12338,3	1311,6	1964,0	18413,4
<i>received from state appropriated funds</i>					
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na do- finansowanie własnych zadań	59163,1	28928,0	297,1	17737,8	12200,2
<i>for financial assistance between local self- government entities for additional financing of own tasks</i>					
Dotacje z paragrafów 200 i 620 ^b	1202559,2	342117,1	387274,1	66113,6	407054,4
<i>Allocations from paragraphs 200 and 620^b</i>					
Subwencja ogólna z budżetu państwa General subsidy from the state budget	3210030,5	1501339,2	742051,5	823710,2	142929,6
W tym część oświatowa	2615266,5	1178587,8	692665,1	675685,5	68328,1
<i>Of which educational part</i>					

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. b Of the classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2(290). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW
W 2012 R.

REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	14620741,9	6634836,6	4367184,2	1944519,5	1674201,6
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	304580,6	115995,4	178,8	16816,2	171590,3
<i>Agriculture and hunting</i>					
Przetwórstwo przemysłowe	8664,0	306,1	-	-	8357,9
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę	16938,0	16683,3	-	-	254,7
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	1067353,5	190175,5	459825,7	98837,2	318514,9
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	1179602,7	432083,0	691407,8	50225,5	5886,5
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	54346,8	7639,8	11342,4	31850,5	3514,1
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	197679,1	70655,9	73107,3	24104,0	29812,0
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciw- pożarowa	197157,0	14514,4	73099,3	109542,9	0,3
<i>Public safety and fire care</i>					
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobo- wości prawnej oraz wydatki związane z ich po- borem	5762566,6	2953365,4	1636820,2	402251,3	770129,7
<i>Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal per- sonality and expenses associated with their intake</i>					
Różne rozliczenia	3600142,7	1580398,6	974588,6	829007,8	216147,7
<i>Miscellaneous settlements</i>					
Oświata i wychowanie	315120,1	107631,5	74817,2	54383,0	78288,3
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	120210,3	3468,3	12927,6	86034,7	17779,7
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	1102336,0	724298,3	196572,6	175287,7	6177,3
<i>Social assistance</i>					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	70355,0	12718,1	20191,8	29162,4	8282,6
<i>Other tasks in sphere of social policy</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	38982,2	23569,1	4399,7	9188,1	1825,4
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	299983,5	221118,5	60491,6	17795,8	577,6
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	128877,6	68149,9	52642,9	258,3	7826,5
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna	82108,7	66061,1	12006,5	3968,2	72,9
<i>Physical education</i>					

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3(291). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	8121049,3	3921926,3	2412925,3	1216795,5	569402,2
TOTAL	2010	14027112,8	6716508,9	3999167,5	2008061,1	1303375,3
	2011	14692796,7	6628339,1	4437043,4	2110504,2	1516910,0
	2012	14695196,9	6595255,3	4492160,2	1920551,2	1687230,3
Wydatki bieżące		11362602,0	5310343,3	3434646,1	1731895,5	885717,1
Current expenditure						
w tym: of which:						
Dotacje		1304366,6	437544,3	362342,2	139216,5	365263,6
Allocations						
w tym dla samorządowych zakładów budżeto- wych		57147,6	39635,4	17512,2	-	-
of which for self-government budgetary estab- lishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		1093691,2	812266,1	198286,4	72321,5	10817,2
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		8455887,0	3839401,1	2700746,9	1460673,4	455065,5
Current expenditure of budgetary entities						
w tym: of which:						
wynagrodzenia		4076966,7	1924224,5	1112436,9	851975,0	188330,4
wages and salaries						
w tym osobowe		3659681,5	1732426,9	1007856,5	761637,5	157760,6
of which personal						
pochodne od wynagrodzeń ^b		715304,8	353020,2	193250,2	138349,9	30684,5
derivatives from wages and salaries ^b						
zakup materiałów i usług		2923583,8	1300495,2	1073333,6	334701,1	215053,9
purchase of materials and services						
wydatki na obsługę długu		324762,0	144659,3	114096,7	39422,6	26583,5
expenditures on debt servicing						
wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń		4762,9	3190,48	-	1572,39	-
payments related to guarantees and endorse- ments						
Wydatki majątkowe		3332594,9	1284912,0	1057514,1	188655,7	801513,2
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^c		2950974,4	1206906,0	948284,5	184270,7	611513,2
Of which investment expenditure ^c						

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. c Including allocations for financing investment tasks of self-government budgetary establishments.

TABL. 4(292). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2012 R.**

EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiaty</i>	Województwo <i>Voivodship</i>
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
OGÓŁEM TOTAL	14695196,9	6595255,3	4492160,2	1920551,2	1687230,3
w tym: <i>of which:</i>					
Rolnictwo i łowiectwo <i>Agriculture and hunting</i>	341050,7	143767,3	535,0	16948,5	179799,9
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	65041,9	3293,5	-	5,0	61743,4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę <i>Electricity, gas and water supply</i>	30315,6	29999,2	-	-	316,4
Transport i łączność <i>Transport and communication</i>	2394017,0	577474,6	936761,7	211295,2	668485,5
Gospodarka mieszkaniowa <i>Dwelling economy</i>	705830,5	375061,5	312886,5	14054,9	3827,6
Działalność usługowa <i>Service activity</i>	113538,2	25933,2	41926,4	36909,6	8769,1
Administracja publiczna <i>Public administration</i>	1283900,2	703072,0	271490,6	204500,8	104836,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa <i>Public safety and fire care</i>	313747,1	79330,2	121907,2	109468,6	3041,1
Obsługa długu publicznego <i>Public debt servicing</i>	330547,1	148604,2	114097,1	41262,2	26583,5
Różne rozliczenia <i>Miscellaneous settlements</i>	494769,1	57988,2	390709,4	19404,3	26667,2
Oświata i wychowanie <i>Education</i>	4019773,2	2109261,2	1146437,4	606749,9	157324,6
Ochrona zdrowia <i>Health care</i>	417057,9	54583,2	39533,5	99821,1	223120,0
Pomoc społeczna <i>Social assistance</i>	1673449,2	969027,8	380843,5	309970,2	13607,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej <i>Other tasks in sphere of social policy</i>	208996,1	31264,6	70588,5	75390,2	31752,9
Edukacyjna opieka wychowawcza <i>Educational care</i>	346928,0	76838,3	104906,8	145667,4	19515,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska <i>Municipal economy and environmental protection</i>	816017,6	605981,5	201265,1	7883,1	887,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego <i>Culture and national heritage</i>	700342,2	350146,9	249737,5	4073,8	96384,0
Kultura fizyczna <i>Physical education</i>	319117,0	226812,3	69589,4	8846,0	13869,4

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 5(293). **PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH**
REVENUE AND COSTS OF SELF-GOVERNMENT BUDGETARY ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
		w tys. zł		in thous. zł		
Przychody	2011	440145,9	346257,1	91728,4	2160,4	-
Revenue	2012	457677,6	356925,3	98823,4	1928,9	-
w tym: of which:						
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług		277629,6	238283,1	38868,5	478,0	-
<i>Revenue from sale of products, asset components and services</i>						
Dotacje z budżetów jednostek samorządu teryto- rialnego ^b		56123,5	38471,4	17512,2	139,9	-
<i>Allocations from local self-government entities budgets^b</i>						
Koszty	2011	459011,4	367339,2	89584,5	2087,7	-
Costs	2012	458081,8	358171,6	97850,8	2059,3	-
w tym: of which:						
Materialy i usługi		185635,7	144947,5	40162,5	525,8	-
<i>Materials and services</i>						
Podatek dochodowy od osób prawnych		2624,1	1991,1	633,1	-	-
<i>Corporate income tax</i>						
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samo- rządu terytorialnego		3332,2	1495,1	1837,1	-	-
<i>Surplus payments to local self-government enti- ties budgets</i>						

a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Łącz-
nie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

a Excluding revenue and costs of self-government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. b Including
allocations from the state budget as well as payments within the European funds budget.

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995).

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentację projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości — MSR, wprowadzone od 1 I 2005 r.).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne – jeśli nie zaznaczono inaczej

– zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

Od 2005 r. nakłady inwestycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, according to the recommendations of European System of National and Regional Accounts (ESA 1995).

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction, modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, i.a., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards — IAS implemented since 1 I 2005).

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Investment outlays on public roads, streets and squares are included in the section "Transportation and storage" since 2005.

3. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
 - osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne – ustalono szacunkowo.
- Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytku. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytku w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonych w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do środków trwałych zalicza się kompletne i nadające się do użytku, składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z poboczeniami i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2013 poz. 330, z późniejszymi zmianami).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez wartość brutto środków trwałych **w bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII. należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabywania lub wytworzenia,
- od 1 I 2005 r. również wycenę według wartości godziwej w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR).

3. The value of investment outlays incurred by:

- legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnership employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction, was estimated.

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., do not include the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. Fixed assets include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2013 item 330, with later amendments).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** as of 31 XII is understood:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
 - before 1 I 1995 – the value at replacement prices of September 1994,
 - after 1 I 1995 – the purchase or manufacturing value at current prices,
- since 1 I 2005 also revaluation according to fair value in units that use International Accounting Standards (IAS).

3. Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

4. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

Wartość dróg publicznych, ulic i placów zaliczono do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

5. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych – ustalono szacunkowo.

6. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

1) budynki i budowle:

- a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
- b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);

2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:

- a) kotły i maszyny energetyczne,
- b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
- c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
- d) urządzenia techniczne,
- e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;

3) środki transportu;

4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

3. The value of consumption of fixed assets corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.

The **degree of consumption** of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.

4. Data by sections of the NACE rev. 2, unless otherwise indicated, were compiled using the **enterprise method**, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section –Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section –Manufacturing”. An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section –Real estate activities”.

The value a public roads, streets and squares was included in the section “Transportation and storage”.

5. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnership employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnership employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures was estimated.

6. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

1) buildings and structures:

- a) buildings and places; since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise as well as co-operative right to non-residential (utilitarian) premise,
- b) land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);

2) machinery, technical equipment and tools:

- a) boilers and power industry machinery,
- b) general usage machinery, equipment and apparatus,
- c) special use machinery, equipment and apparatus,
- d) technical equipment,
- e) tools, instruments, moveables and endowments;

3) transport equipment;

4) other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

Inwestycje

Investments

TABL. 1(294). **NAKŁADY INWESTYCYJNE^a** (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł	in mln zł		
O G Ó Ł E M	17950,2	20164,8	19615,8	T O T A L
sektor publiczny	8459,1	9006,7	6669,5	public sector
sektor prywatny	9491,1	11158,1	12946,3	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	220,0	353,0	354,3	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	6832,2	8111,7	8290,6	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	2743,9	3517,2	3786,4	of which manufacturing
Budownictwo	874,4	741,5	467,4	Construction
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	1285,8	1139,3	1400,3	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazy- nowa ^b	3487,7	3712,2	2299,3	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	309,0	207,0	213,0	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	209,9	324,9	339,9	Information and communications
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa	207,1	446,5	321,3	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1414,1	1688,5	2048,8	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	249,3	330,5	465,3	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ	314,6	333,1	270,4	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne	560,5	826,7	615,5	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	819,1	724,4	900,7	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	564,8	533,2	876,4	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	523,5	612,6	606,6	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	78,2	79,7	145,9	Other service activities

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

a According to investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 2(295). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)**INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
O G Ó Ł E M	9884,6	12386,4	12762,0	T O T A L
sektor publiczny	3297,7	3622,8	2766,6	public sector
sektor prywatny	6586,8	8763,6	9995,4	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	88,2	197,5	210,3	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	6184,1	7414,8	7785,0	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	2603,6	3429,1	3645,1	of which manufacturing
Budownictwo	420,4	618,3	393,5	Construction
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	960,4	948,4	1210,2	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazy- nowa	693,7	1079,0	747,5	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	184,1	155,8	162,5	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	128,7	282,8	317,6	Information and communications
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa	137,7	366,7	246,9	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	196,9	346,5	448,4	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	127,7	243,6	404,0	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ	294,4	269,1	231,0	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne	0,1	-	5,1	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	22,8	8,9	19,0	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	349,1	337,1	377,0	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	81,9	110,2	178,9	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	14,2	7,8	24,9	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3(296). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
			w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	2010	8873,6	3719,5	4363,0	720,6
TOTAL	2011	9974,5	4147,1	4638,6	1095,5
	2012	9892,0	4089,9	4931,5	790,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		230,9	143,0	53,0	26,1
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł		6243,2	2208,6	3829,1	186,7
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe		3471,5	989,4	2355,8	113,7
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo		504,3	302,0	137,7	38,9
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		799,7	421,6	269,5	107,4
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa		275,1	90,3	34,1	150,2
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		201,3	117,1	80,8	2,6
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja		139,9	31,2	101,9	6,8
<i>Information and communications</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		209,6	57,7	106,9	45,0
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		230,8	183,9	38,7	2,6
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		222,7	92,2	65,4	65,0
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		235,8	33,8	38,2	145,3
<i>Administrative and support service activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		5,1	-	5,1	-
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja		18,6	13,1	4,6	0,9
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		377,7	224,8	141,4	10,9
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		177,6	157,9	19,1	0,5
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa		19,7	12,7	5,8	1,2
<i>Other service activities</i>					

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4(297). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a** (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł	in mln zł		
O G Ó Ł E M	200344,5	212209,3	228054,2	T O T A L
sektor publiczny	76702,3	78188,5	76564,9	public sector
sektor prywatny	123642,2	134020,8	151489,3	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	7658,2	7814,6	8064,3	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	79448,4	83760,3	88515,4	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	43440,6	45133,7	47621,6	of which manufacturing
Budownictwo	4603,2	4883,7	3973,9	Construction
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	12968,1	13722,5	15959,0	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazy- nowa ^b	23878,8	26931,4	29190,1	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2530,8	2622,9	3337,4	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	5291,5	5370,4	6240,6	Information and communications
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa	3360,7	3604,7	3553,4	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	30311,8	32649,1	34672,8	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2214,4	2240,5	2496,5	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ	3018,5	1843,3	1727,0	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne	8629,5	8915,3	9492,0	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	7596,8	8253,6	9454,7	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5077,1	5342,8	5818,4	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3080,6	3511,2	4743,5	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	676,0	743,0	815,3	Other service activities

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit. ^b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 5(298). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a** (bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
O G Ó Ł E M	118199,3*	124066,7	132235,4	T O T A L
sektor publiczny	28751,2	26336,8	19755,9	public sector
sektor prywatny	89448,1*	97730,0	112479,5	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2417,4	2477,9	2600,4	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	74863,4	78699,2	82694,9	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	41912,3	43476,8	45868,4	of which manufacturing
Budownictwo	3537,5	3603,4	2573,4	Construction
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	9926,0	10500,6	12438,9	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazy- nowa	2626,9	3295,8	4041,0	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1917,8	1906,2	2483,8	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	4876,4	4899,4	5742,8	Information and communications
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa	2932,6	3135,9	3076,8	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5964,1	7391,3	7781,2	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1035,6	1057,3	1208,9	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ	2529,3	1253,0	1302,4	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne	1,6	-	5,1	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	214,5	222,3	230,9	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3735,6	3851,7	4156,6	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1527,1	1686,0	1790,6	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	93,5	86,7	107,7	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

DZIAŁ XXII

RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

Dane według rodzajów działalności prezentuje się w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

2. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

3. **Wartość dodana brutto** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

7. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z dochodu mieszanego

CHAPTER XXII

REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the European System of National and Regional Accounts (ESA 1995). The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

Data by kinds of activity are presented according to NACE Rev. 2.

The item “**Other services**” was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”.

2. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

3. **Gross value added** measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. **Gross output** includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. **Intermediate consumption** includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

6. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

7. **Gross primary income in the households sector** is comprised of gross mixed income, income connected

brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

8. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

9. Grupowanie danych w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe);
- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz działalnością ubezpieczeniową;
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa oraz przedsiębiorstwa publiczne, które zgodnie z metodologią ESA 1995 spełniają kryteria zaliczania do sektora;
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł;
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e. wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

8. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) as well as other current transfers.

9. Data grouping according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

10. Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services);*
- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity;*
- 3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget as well as public enterprises which accordingly to the ESA 1995 methodology fulfil criteria of including in the sector;*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources;*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.*

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od szczególnej formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej (głównie w działalności usługowej).

12. Dane z rachunków regionalnych za lata 2009 i 2010 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych z tytułu zastosowania w obliczeniach liczby ludności opracowanej na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Ponadto zrewidowane zostały dane dotyczące dochodów w sektorze gospodarstw domowych za 2010 rok ze względu na zmiany wprowadzone przez Narodowy Bank Polski w bilansie płatniczym w zakresie wynagrodzeń i dochodów z tytułu własności.

13. Dane na 1 mieszkańca za lata 2009-2011 obliczono na podstawie liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

14. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne i podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2011 r.”.

11. *Estimation of the "hidden economy" is included in the regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (irrespective of the specific legal form), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).*

12. *Data from the regional accounts for the years 2009 and 2010 were changed in relation to previously published data on account of applying in calculations number of population which was compiled on the basis of Population and Housing Census 2011 results.*

Moreover, data concerning income in the households sector for 2010 were revised due to changes introduced by the National Bank of Poland in the balance of payments in the range of wages and salaries as well as property income.

13. *Data per capita for the years 2009-2011 were calculated on the basis of the number of population which included the results of the Population and Housing Census 2011.*

14. *Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication "Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2011".*

TABL. 1(299). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M T O T A L	110564*	120143*	131098	x	x	x
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	98255*	105815*	115163	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw non-financial corporations	52346	58652	65811	53,3	55,4	57,1
instytucji rządowych i samorządowych general government	13456*	13989*	14250	13,7	13,2	12,4
gospodarstw domowych households	27547*	28174*	29889	28,0	26,6	26,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	1739	1959	2385	1,8	1,9	2,1
Przemysł Industry	32024*	37500*	42340	32,6	35,4	36,8
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	24514*	29211*	33571	24,9*	27,6	29,2
Budownictwo Construction	7468	7951	8337	7,6	7,5	7,2
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ , transport i gospodarka maga- zynowa, zakwaterowanie i gastronomia ^Δ , informacja i komunikacja Trade; repair of motor vehicles ^Δ , trans- portation and storage, accommodation and catering ^Δ , information and com- munications	24683*	25005*	26699	25,1	23,6	23,2
Działalność finansowa i ubezpieczenio- wa, obsługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities, real estate activities	9332*	9557*	10211	9,5	9,0	8,9
Pozostałe usługi Other services	23009*	23844*	25192	23,4	22,5	21,9
NA 1 MIESZKAŃCA ^a PER CAPITA ^a	37913*	41194*	44961	x	x	x

a W złotych.

a In zlotys.

TABL. 2(300). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW**
(ceny bieżące)
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT
(current prices)

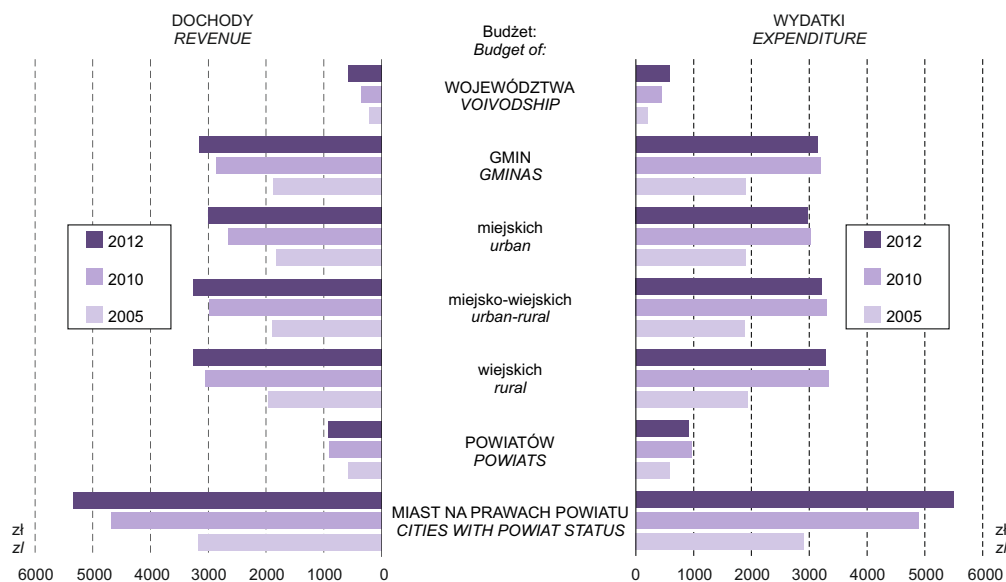
WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
Produkcja globalna	234246*	257108*	284748	Gross output
Zużycie pośrednie	135991*	151293*	169585	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	98255*	105815*	115163	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	39986*	42773*	45287	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	57185*	61627*	68376	Gross operating surplus

TABL. 3(301). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	68394*	71432*	75015	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	23453*	24492*	25727	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	65650*	69149*	72076	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	22512*	23709*	24719	per capita in zł

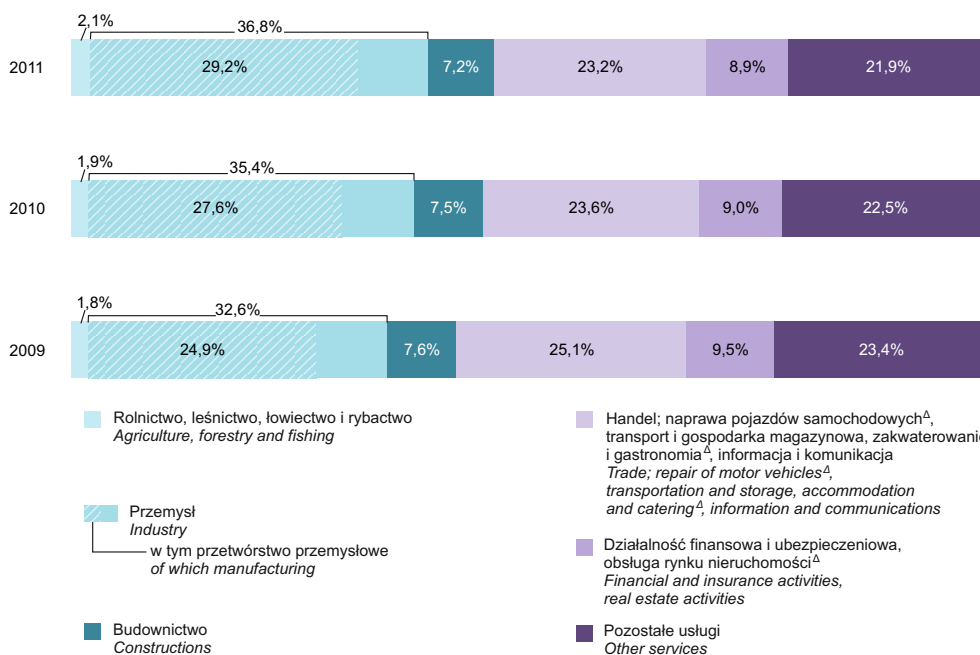
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA 1 MIESZKAŃCA

REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS PER CAPITA

STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące)

STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED BY KIND OF ACTIVITIES (current prices)

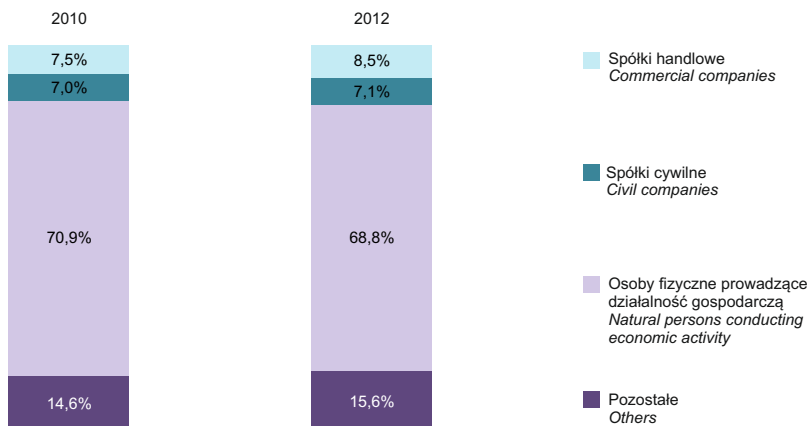

STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a

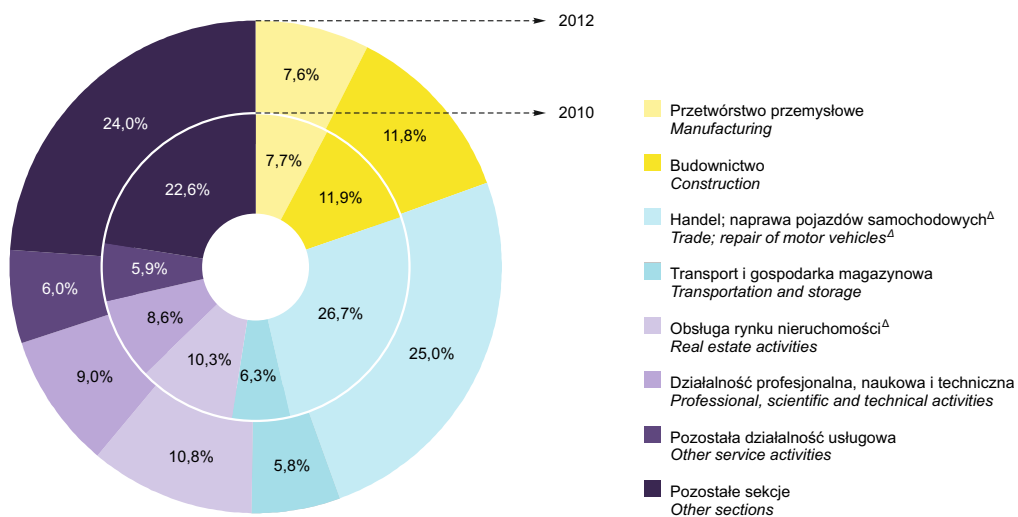
Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a
As of 31 XII

WEDŁUG FORM PRAWNYCH BY LEGAL STATUS

WEDŁUG SEKCJI BY SECTIONS

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

DZIAŁ XXIII

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prywatyzacja

1. Proces prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych – z wyjątkiem byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej – prowadzony jest na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. Nr 118, poz. 561), z późniejszymi zmianami (zastąpiła ustawę z dnia 13 VII 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych) oraz:

- ustawy z dnia 25 IX 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. 1991 Nr 18, poz. 80, z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 30 IV 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. Nr 44, poz. 202, z późniejszymi zmianami).

2. Na podstawie wymienionych aktów prawnych stosuje się trzy zasadnicze **metody postępowania** z przedsiębiorstwami państwowymi:

- 1) **komercjalizację**, tj. przekształcenie przedsiębiorstwa:
 - a) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w celu:
 - prywatyzacji pośredniej (kapitałowej) poprzez sprzedaż akcji lub udziałów,
 - prywatyzacji poprzez obejmowanie akcji w podwyższonym kapitale zakładowym (od 2004 r.) polegającej na zbywaniu akcji w drodze subskrypcji prywatnej lub otwartej,
 - wniesienia akcji lub udziałów do narodowych funduszy inwestycyjnych – NFI,
 - innym,
 - b) do 30 IV 2004 w spółkę z udziałem wierzycieli powstałą w wyniku konwersji wierzytelności na udziały;
- 2) **prywatyzację bezpośrednią** polegającą na rozporządzeniu przez organ założycielski wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa (sprzedaż, wniesienie do spółki, oddanie do odpłatnego korzystania);
- 3) **likwidację** przedsiębiorstwa **ze względów ekonomicznych**.
 - 3.** Odrębnym procesom – w myśl ustawy z dnia 19 X 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (jednolity tekst Dz. U. 2004 Nr 208, poz. 2128, z późniejszymi zmianami) – podlega majątek byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączony do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP), którym dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych w celu restrukturyzacji i prywatyzacji.

CHAPTER XXIII

PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

Privatization

1. The process of privatizing state owned enterprises – except of former state farms – is conducted on the basis of the Law on the Commercialization and Privatization, dated 30 VIII 1996 (Journal of Laws No. 118, item 561), with later amendments (it replaced the Law on the Privatizing of State Owned Enterprises, dated 13 VII 1990) as well as:

- the Law on State Owned Enterprises, dated 25 IX 1981 (Journal of Laws 1991 No. 18, item 80, with later amendments),
- the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 IV 1993 (Journal of Laws No. 44, item 202, with later amendments).

2. On the basis of the legal acts mentioned above three **basic methods** are used relative to state owned enterprises:

- 1) **commercialization**, i.e. the transformation of an enterprise:
 - a) into a sole-shareholder company of the State Treasury for the purpose of:
 - indirect (capital) privatization through the sale of shares or holdings,
 - privatization by the taking up shares in higher founder's capital (since 2004) based on the disposal of shares on the way of private subscription or open,
 - the transfer of shares or holdings to the National Investment Funds – NIF,
 - others,
 - b) until 30 IV 2004 into a company with creditors' participation established as a result of debt conversion on holdings;
- 2) **direct privatization** based on the disposition, by the founding body, of all tangible and intangible asset components of an enterprise (sale, transfer to a company, leasing);
- 3) **the liquidation of an enterprise due to economic reasons**.

3. Processes based on the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury, dated 19 X 1991 as well as changes in some laws (uniform text Journal of Laws 2004 No. 208, item 2128, with later amendments) – consist in the assets of former state farms being incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury (APSST), which is administered by the Agricultural Property Agency for the purpose of restructuring and privatization.

Podmioty gospodarki narodowej

1. Prezentowane dane dotyczą podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON i obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (jednolity tekst Dz. U. 2012 poz. 591) z późniejszymi zmianami oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 VII 1999 r. (Dz. U. Nr 69, poz. 763) z późniejszymi zmianami w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi rejestry i systemy informatyczne administracji publicznej.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr jest aktualizowany na podstawie wniosków zgłaszanych przez podmioty, na których ciąży prawny obowiązek dokonywania zgłoszeń do rejestru, dotyczących wpisu, skreślenia oraz zmian cech objętych wpisem. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto w 2011 r. zaktualizowano rejestr REGON wykorzystując informacje dotyczące zgonów osób fizycznych pochodzące z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL).

Entities of the national economy

1. The data presented concern entities of the national economy recorded in the REGON register and include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29 VII 1995 (uniform text Journal of Laws 2012 item 591) with later amendments and the provisions of the decree of the Council of Ministers of 27 VII 1999 (Journal of Laws No. 69, item 763) with later amendments on the mode and methodology of running and updating the business register, including application, questionnaire and certificate specimens and detailed conditions and mode of cooperation of official statistics services with other bodies running official registers and information systems in public administration.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on the basis of applications submitted by entities legally obliged to apply for entries in and deletions from the register, and also for updating their entries in terms of their description. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above-mentioned obligation. In addition, in 2011 REGON register was updated with information on deaths of natural persons, as registered in the Common Electronic System of Population Register (PESEL).

Prywatyzacja Privatization

TABL. 1(302). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE OBJĘTE PROCESEM PRYWATYZACJI W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.**
STATE OWNED ENTERPRISES INCLUDED IN THE PRIVATIZATION PROCESS
FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	519	100,0	T O T A L
Skomercjalizowane	182	35,1	<i>Commercialized</i>
Objęte prywatyzacją bezpośrednią	204	39,3	<i>Included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane	204	39,3	<i>of which privatized</i>
Poddane likwidacji	133	25,6	<i>Subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	72	13,9	<i>of which liquidated</i>

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Skarbu Państwa.

S o u r c e: data of the Ministry of Treasury.

TABL. 2(303). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE SPRYWATYZOWANE METODĄ BEZPOŚREDNIĄ I ZLIKWI-
DOWANE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.**
STATE OWNED ENTERPRISES PRIVATIZED BY THE DIRECT METHOD AND LIQUIDATED
FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

FROM 1 VII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Sprywatyzowane Privatized					Zlikwidowane Liquidated
	razem total	w wyniku as a result of				
		sprzedaży majątku sale of assets	wniesienia majątku do spółki Skarbu Państwa transfer of assets to a company of the State Treasury	oddania majątku do odpłatnego korzystania leasing	zastosowania mieszanych sposobów zbycia majątku use of combined methods for disposal of assets	
OGÓŁEM TOTAL	204	48	18	133	5	72
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	79	19	12	48	-	24
Budownictwo Construction	46	9	1	36	-	18
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A Trade; repair of motor vehicles ^A	24	9	1	12	2	8
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	15	3	1	11	-	4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	23	5	-	16	2	7

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Skarbu Państwa.

S o u r c e: data of the Ministry of Treasury.

TABL. 3(304). **SPÓŁKI POWSTAŁE W WYNIKU KOMERCJALIZACJI PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH I ICH PRYWATYZACJA W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.**
COMPANIES ESTABLISHED AS A RESULT OF THE COMMERCIALIZATION OF STATE OWNED ENTERPRISES AND THEIR PRIVATIZATION FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	181	T O T A L
powstałe w celu:		established for the purpose of:
prywatyzacji ^a	173	privatization ^a
innym	8	other
W tym sprywatyzowane pośrednio (kapitałowo)	58	Of which indirectly (capital) privatized
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	13	of which with foreign capital participation
^a Pośredniej (kapitałowej), poprzez obejmowanie akcji oraz wniesienia do NFI. Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Skarbu Państwa.		
^a Indirect (capital) privatization, by the taking up shares and transfer to NIF. S o u r c e: data of the Ministry of Treasury.		

TABL. 4(305). **SPÓŁKI POWSTAŁE NA BAZIE MAJĄTKU SPRYWATYZOWANYCH BEZPOŚREDNIO I ZLIKWIDOWANYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.**
COMPANIES ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE ASSETS OF DIRECTLY PRIVATIZED AND LIQUIDATED STATE OWNED ENTERPRISES FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	196	T O T A L
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe z wniesienia majątku przedsiębiorstw państwowych	33	Companies with State Treasury participation established from the transfer of assets of state owned enterprises
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	9	of which with foreign capital participation
Spółki pracownicze ^a	163	Employee companies ^a

^a Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne użytkujące odpłatnie majątek sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych, do których przystąpiła większość pracowników tych przedsiębiorstw.

^a Limited liability and joint stock companies leasing the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises in which the majority of employees of those state owned enterprises participated.

TABL. 5(306). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE WEDŁUG STANU PRAWNO-ORGANIZACYJNEGO W 2012 R.**
Stan w dniu 31 XII
STATE OWNED ENTERPRISES BY LEGAL AND ORGANIZATIONAL STATUS IN 2012
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which						bez zmian prawno- organi- zacyjnych without legal and organiza- tional changes
		w prywa- tyzacji bezpo- średniej in direct privatiza- tion	w likwi- dacji in liqui- dation	w upadło- ści in bank- ruptcy	w postę- powaniu napraw- czym in sani- tation procedure	pod zarządem under manage- ment		
O G Ó Ł E M	1	-	-	-	-	-	-	1
T O T A L								
Budownictwo	1	-	-	-	-	-	-	1
Construction								

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

TABL. 6(307). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**

Stan w dniu 31 XII

*ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	302615	331247	327625	336928	TOTAL
sektor publiczny	16947	14978	15101	15338	public sector
sektor prywatny	285668	316269	312524	321590	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	40	14	13	12	State owned enterprises
Spółki	42502	47995	50053	52309	Companies
w tym:					of which:
handlowe	18966	24782	26387	28485	commercial
cywilne	23476	23157	23605	23763	civil
Spółdzielnie	1476	1371	1359	1373	Co-operatives
Fundacje	568	1002	1139	1312	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	5471	7249	7631	8044	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	222458	235003	227956	232065	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.TABL. 7(308). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

*ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity
			razem total	w tym of which						
				przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółki handlowe commercial companies			spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie co-operatives	
					razem total	w tym of which				
						jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation			
OGÓŁEM	2005	302615	80157	40	18966	60	5375	23476	1476	222458
TOTAL	2010	331247	96244	14	24782	43	6521	23157	1371	235003
	2011	327625	99669	13	26387	33	6667	23605	1359	227956
	2012	336928	104863	12	28485	27	6918	23763	1373	232065
w tym: of which										

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7(308). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (cd.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą Natural persons conduct- ing eco- nomic activity	
		razem total	przed- siębior- stwa pańs- twowe state owned enter- prises	w tym of which						
				razem total	spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partner- ships	spół- dzielnie co-ope- ratives		
						w tym of which				
						jedno- osobo- we Skarbu Państwa sole- -share- holder compa- nies of the State Treasury				z udzia- łem ka- pitału zagra- niczne- go with foreign capital partici- pation
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	6344	1402	1	645	1	181	234	222	4942	
Przemysł Industry	27447	8241	5	5175	13	1598	2834	124	19206	
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	25686	7207	4	4324	11	1430	2718	120	18479	
Budownictwo Construction	39787	6376	4	3801	-	753	2310	199	33411	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	84070	18018	2	7761	1	2230	10025	181	66052	
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	19457	1804	-	904	3	254	856	10	17653	
Zakwaterowanie i gastro- nomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	10230	2582	-	982	-	310	1512	10	7648	
Informacja i komunikacja Information and communica- tions	8848	2224	-	1616	1	245	579	8	6624	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	11151	1516	-	973	-	79	421	33	9635	
Obsługa rynku nierucho- mości ^Δ Real estate activities	36516	33608	-	1407	3	374	411	507	2908	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7(308). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą Natural persons conduct- ing eco- nomic activity
		razem total	w tym of which						
			przed- siębior- stwa pańs- twowe state owned enter- prises	spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partner- ships	spół- dzielnie co-ope- ratives		
				razem total	w tym of which				
					jedno- osobo- we Skarbu Państwa sole- -share- holder compa- nies of the State Treasury			z udzia- łem ka- pitału zagra- niczne- go with foreign capital partici- pation	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	30270	5443	-	2951	2	472	2346	36	24827
Administrowanie i działal- ność wspierająca ^ Administrative and support service activities	8359	1672	-	1074	-	249	547	26	6687
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	1515	1513	-	5	-	-	-	-	2
Edukacja Education	10707	5095	-	234	-	41	333	4	5612
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	16092	1638	-	518	3	41	535	6	14454
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	5876	3333	-	275	-	53	310	2	2543
Pozostała działalność usługowa Other service activities	20252	10391	-	164	-	38	509	5	9861

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 8(309). **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a		
			razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzial- nością with limited liability	razem total	w tym of which	
							jawne unlimited partner- ships	koman- dytowe limited partner- ships
O GÓŁEM 2005		18966	17037	652	16385	1929	1733	123
TOTAL 2010		24782	21714	693	21021	3068	2303	509
..... 2011		26387	23041	758	22283	3346	2363	665
..... 2012		28485	24830	801	24029	3655	2393	828
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		645	622	6	616	23	14	5
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		5175	4713	216	4497	462	338	98
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe		4324	3915	171	3744	409	311	78
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo		3801	3286	72	3214	515	202	185
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samoch- odowych ^Δ		7761	6568	122	6446	1193	1043	127
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa ...		904	779	14	765	125	103	17
<i>Transportation and storage</i>								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		982	845	9	836	137	102	30
<i>Accommodation and catering^Δ</i>								
Informacja i komunikacja		1616	1486	81	1405	130	85	40
<i>Information and communications</i>								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		973	848	111	737	125	79	28
<i>Financial and insurance activities</i>								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1407	1223	36	1187	184	82	67
<i>Real estate activities</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		2951	2487	73	2414	464	176	168
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspie- rająca ^Δ		1074	968	17	951	106	62	31
<i>Administrative and support service activities</i>								
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne		5	4	1	3	1	-	1
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>								
Edukacja		234	205	4	201	29	23	6
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		518	399	16	383	119	54	14
<i>Human health and social work activities</i>								
Działalność związana z kulturą, rozryw- ką i rekreacją		275	260	20	240	15	10	5
<i>Arts, entertainment and recreation</i>								
Pozostała działalność usługowa		164	137	3	134	27	20	6
<i>Other service activities</i>								

a W tym: w 2012 r. – 147 spółek partnerskich i 287 spółek komandytowo-akcyjnych.

a Of which in 2012 – 147 professional partnership and 287 limited joint-stock partnership.

TABL. 9(310). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJIENTITES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		spółki companies					spół- dzielnie co- opera- tives	osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą natural persons conducting economic activity
		razem total	w tym of which		cywilne civil law partner- ships			
			handlowe commercial					
			razem total	w tym of which				
				akcyjne joint- -stock	z ograni- czoną odpowie- dzialnością with limited liability			
OGÓŁEM..... 2005	23389	1998	1067	14	945	931	4	17941
TOTAL 2010	33382	2701	1857	23	1517	841	12	27864
2011	29948	3087	2036	57	1643	1046	7	24934
2012	30300	3071	2370	39	1974	700	25	24043
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	371	78	73	-	69	4	1	292
Przemysł Industry	1958	391	349	2	290	42	2	1558
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	1755	276	240	1	195	36	-	1474
Budownictwo Construction	4479	372	328	2	269	44	7	4099
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	7141	677	444	3	384	233	5	6453
Transport i gospodarka maga- zynowa Transportation and storage	1347	101	85	-	71	16	-	1245
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	1134	159	75	-	64	84	2	957
Informacja i komunikacja Information and communica- tions	1176	237	211	12	182	26	-	938
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	1286	176	139	10	111	37	-	1107
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	1250	112	103	3	75	9	1	244
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	2716	386	310	5	248	76	1	2327
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	1235	179	145	1	124	34	3	1052
Administracja publiczna i obro- na narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	7	1	1	-	1	-	-	-

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 9(310). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**
ENTITES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą natural persons conducting economic activity
		spółki companies					spół- dzielnie co- opera- tives	
		razem total	w tym of which					
			handlowe commercial		cywilne civil law partner- ships			
			razem total	w tym of which				
				akcyjne joint- -stock	z ograni- czoną odpowie- dzialnością with limited liability			
Edukacja Education	2266	47	23	-	19	24	2	760
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	1541	81	46	-	33	35	-	1417
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recrea- tion	505	32	22	1	18	10	1	348
Pozostała działalność usługowa Other service activities	1888	42	16	-	16	26	-	1246

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 10(311). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
ENTITES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						spół- dzielnie co- opera- tives	osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą natural persons conducting economic activity
		spółki companies							
		razem total	w tym of which				cywilne civil law partner- ships		
			handlowe commercial		z ograni- czoną odpowie- dzialnością with limited liability				
			razem total	akcyjne joint- -stock					
OGÓŁEM..... 2005	23932	1134	180	8	153	954	22	22442	
TOTAL 2010	19160	840	298	20	204	540	19	17997	
2011	33463	1027	473	26	323	554	21	31878	
2012	21004	834	335	13	213	498	11	19922	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	216	6	4	-	4	2	4	205	
Przemysł Industry	1505	107	66	5	49	41	1	1394	
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	1443	98	59	5	44	39	1	1343	

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 10(311). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity	
		spółki companies					spółdzielnie co-operatives		
		razem total	w tym of which						cywilne civil law partnerships
			handlowe commercial		z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability				
			razem total	akcyjne joint-stock					
Budownictwo Construction	3600	80	38	2	26	42	-	3519	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	6945	288	86	-	51	202	4	6653	
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	1362	37	14	-	9	23	-	1324	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	869	54	9	-	8	45	-	814	
Informacja i komunikacja Information and communications	518	44	29	-	19	15	-	472	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	1013	27	19	4	5	8	-	985	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	232	29	19	1	17	10	2	174	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	1384	72	26	1	11	46	-	1310	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	700	26	8	-	4	17	-	673	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	7	-	-	-	-	-	-	1	
Edukacja Education	540	13	-	-	-	13	-	452	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	686	27	12	-	6	15	-	652	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	282	6	3	-	3	3	-	250	
Pozostała działalność usługowa Other service activities	1145	18	2	-	1	16	-	1044	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

[illegible]